
This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

GoogleTM books

<https://books.google.com>

WIDENER LIBRARY

HX 54ZN V

HARVARD
COLLEGE
LIBRARY

ԷԹՄԷՔՃԻ ԽԱԹՈՒՆ

1887

տեւի Գասարմ պէյ խան
ԳԵՐԳԵՐԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՄ
HARRY G. BERBERIAN
9-158

837 WASHINGTON ST.

BOSTON MASS.

WID-LC

Mid East

PL

102

.08

1818x

vol. 17

pt. 6

HARVARD UNIVERSITY
LIBRARY

NOV 29 1990

ԷԹՄԵՔՃԻ ԽԱԹՈՒՆ

ԱՅԹԸՆՃԸ ԳԸՍՄ

ԼԻԶՕՆ ԳԱՏԸՆ

(ՏԵՎԱՄ)

35

Գալարըրմ իւզէրինէ տիւչէն քէրէվէթ , Ժանըն իւէ-
րիսինտէն եիւրիւմէքտէ օլան տէլիղանլըեը էզիպ , Ֆագաթ
մէզպուրէ պէտպախթ գատըն պիր ազ արգատա վէ պայ-
կըն հալտէ եէրէ սէրիլտի , վէ կէրչի եիւզիւ գանլարա միւ-
լէմմա օլտու իսէ տէ , հաեաթընա խալէլ կէլմէտի , վէ մահ-
զա էթմէքլէ տօլու օլան արապաոր , պու պիչարէեի էօ-
լիւմտէն գուրթարմաեա սէպէպ օլտու :

Շէօյլէ քի , քէրէվէթ , տիւչէրքէն , մէզքիւր արապա-
եա թէսատիւֆ իթմիշ օլտուղունտան , քէրէսթէլէր իւէ
գալարըրմ արաաընտա պօշ պիր մահէլլ գալմըշ , վէ քէ-
րէսթէլէրին պիր ուճու , եարը էզիլմիշ պուլունան արապա-
իւզէրինէ տաեանմըշ իտի :

Ժան , իբլէրին գօրմասը սէտասընը իշլիթտիկինտէն ,
չընը եօգարը գալարըրմըշ , վէ թէհլիքէեի անլաեարագ , սըրթ
իւսթիւ տէվրիլմիշ իտի :

Եիւզիւնտէքի եարէ , քէրէսթէլէրտէն պիրինին անլընա

Թէսատիւֆ իթմիշ օլմասընտան իլերի կէլմիշ օլուպ , պաեըլմասը իսէ , մէգքիւր ճէրիհատան վէ խուսուսա տէհչէթ վէ գօրգուսընտան իլերի կէլմիշ իտի :

Ֆէնա խապէրլէր , էլէքթրիգ զիեասը կիպի սիւրաթլէ եաեըլըրլար :

Իմտի , սապահըն զաեէթ էրքէն վազթը օլմասընա ըաղմէն , տէրհալ մահէլլի վազըատա պիր չօգ ճէմիյեէթ թօքլանըպ , քեաֆֆէյի խանէլէրտէն վէ տիւքքեանյարտան , պիր խայլի էհլի մէրագ տիշարը չըգտըլար :

Գազանըն նա'սըլ վուգուա կէլմիշ օլտուղունու քիմնէ տիւշիւնմէեիպ , պազըսը , քէրէսթէլէրի պիր թարաֆա իտէրէք , պունյարըն ալթընտան պիշարէ տէլիգանլընըն ճէսէտինի գուրթարմաեա չալըշմագտա , վէ տիկէրլէրի տաիի , բէք չօգ ֆամիլեալարճա թանըլմիշ օլան Լիզօն գատընա եարտըմ իթմէքտէ իտիլէր :

Թամիր իտէլմէքտէ պուլունան խանէնին գաբուսունտա խընճախընճ էհալի թօբլանմըշ օլուպ , Օվիտ , պու դալէպէլիկին արասընտան , եըլան կիպի սիվիշտի , վէ քիմէսնէ թարաֆընտան տիգդաթը ճէլպ իթմէեէրէք , սիւրաթլէ օրատան մուֆարագաթ իյլէտի :

Օվիտ , զիքը իթտիկիմիգ տէլիգանլընըն քէրէսթէլէր ալթընտա էգիլտիկինի , վէ ժանըն սիմասը դանլարա միւլէմմա օլտուղունու կէօրմիւշ օլուպ , գուսուրունու անլամաեա իհթիեաճը պուլունմատըղընտան , քէնտի քէնտիեէ ,

— Պու տէֆա , Պուա-Գօլօմպտա օլտուղու կիպի թէշէպպիւտիւմտէ պշա չըգմատըմ... շու էթմէքճի գարընը էօլտիւրտիւմ , տէտի , վէ աճէլէթէն քէնտի խանէսինէ ավտէթի էսնատէ , պունտան պէօյլէ Բօլ Հարման իլլին մուխաթարա գալմամըշ օլտուղունու զանն իյլէմէքտէ իտի :

Իհհաեէթ , գալտըրըմ իւզէրլնաէ պուլունան քէրէսթէլէրէս ապիւրէ գալտըրըլըպ , օլ էսնատէ պազը պէլէտիեէ չափօշյարը վիրուտ իթտիլէր , վէ պունլարտան պիրի , բօլիս գօմիսէրլնի արամաեա կիթտի :

Եարադը զահիւրէն աղըր , հալ պու քի , հագըգէթտէ

խափիփ պուլունան ժանըն աղ վաղըթտա ագլը պաշընա կէտիկինտէ , գօմիսէր թարաֆընտան իսթիճվապ օլունա-
րադ , հիշ պիր շէյտէն խապէրի օլմասըղը , վէ քէնտիսի ,
անճագ հագըգի պիր միւճիզէ սաեէսինտէ գուրթուլմուշ
օլտուղու ճէվապընը վիրտի , վէ պատէհու մահէլլէնին պա-
ղը համիյեթիս սահիպլէրինին մուսվէնէթիյէ , վէ էգիլմիշ
օյան էթմէքլէրիյէ իշէ ետրամաեան արապասընը թէրք ի-
տէրէք , Տօֆին սօգաղընտաքի էթմէքճի տիւքքեանընա ափ-
տէթ իյլէտի :

Տէրհալ վէֆաթ իթմիշ օլան տէլիգանըեա կէլինճէ ,
քիմ օլտուղու թանըլամատըղընտան , սահիպսիզ քիմնէլէ-
րին վազ օլունտուգլարը Մօրկնամ մահէլլէ նագլ իտիլտի :

Օլ էսնատէ , պօետճըլար , իշլէրինէ պաշլամագ իւղրէ
էվէ կէտիքլէրինտէ , թահգըգաթա պաշլամըշ օլան գօմի-
սէրին սիւսլլէրինէ ճէվապ վիրմէեէ մէճպուր օլտուլար :

Պու զէվալըլար , քէրէվէթին երզըլմասընա պիր տիւր-
իւ մանէա վիրէմէեիպ , պու խուսուս , մէրգումլարըն տիգ-
դաթսըղըղընա համլ իտիլէրէք , ուսթալարը , նագտէն մէ-
սուլ ատտ օլունտու :

Բօլիս գօմիսէրինտէն պաշլաեարագ , հէլ քէս , իշպու-
վագըրաեը , ճինաեէթ զանն իթմէեիպ , իլլա դադա զանն իթ-
մէքտէ իտի :

Ֆիրվաղը , պու վագըրանըն , պիր ճինաեէթ նէթիճէսի
օլմասընա , քիմ շիւպհէ իտէպիլիր իտի :

Ժանըն էօլմէսինէ զըլ գալմըշ իտի իսէ տէ , մէր-
դումէ , քէնտի հաեաթընա գաստ իտիլմէք իսթէնիլտիկինի
խաթր ու խէեալինտէն պիլէ կէշիրմէտի :

Պու պիշարէ գատընճըղաղ , քէնտիսինի պիր տէրէճէ
պուլուր պուլմագ , անընա պիր սարղը պաղլատը , վէ էթ-
մէքճի Լըպըհինին վէրտիկի պիր գատէհ րագըրը տախի իշ-
մէքլէ , պիր տէրէճէ քէսպի գուվվէթ իթտիքտէն սօնրա ,
տիկէր պիր էթմէք արապասը ալտը , վէ պունուն տէրու-
նինէ եէնիտէն պիր մըգտար էթմէք վաղ իլէ , մուվագգաթէն
գաթթ օլունմուշ օլան էթմէք թէվլիինէ տէվամ իյլէտի :

Մէզպօրէ , թապիաթիյէ , սապահքի տէյրինին էն սօն բօսթասը օլան Պուրպօն ըրիթըմընա զաեթ կէն վասըլ օլտու , վէ պիր սաաթտան պէրու էթմէքլէրինէ ճէքլէմէքտէ պուլունան միւսթէճիրլէր միսիլլու տիլինէ վիրմէկէ պաշլամըլ օլան գաբուճու մատամ Տօմինիք , ժանըն լէհճէսի սօլմուլ վէ անլընա գանլը պիր պաղ պաղլամըլ օլտուլունու կէօրտիւկիւնտէ , վէ օ պիչարէնին կէչիրտիկի պիւեիւք գազանըն հիքեաեէսինի տինլէտիկիւնտէ , տիւշարը տէհչէթ օլուպ , պէեանէ հաճէթ օլմատըղը իւզրէ , հիտտէթ ու զազապը , ըիգգաթ ու մէրհամէթէ թահվիլ օլտու :

Պատէհու ժան , Լիւսինին եանընա չըգարղընտա , պուկէնճ գըզ , խասթէիւք եաթաղընտան հէնուզ գալգմըլ օլտուպ , վէ գուվլէթինին պիր գըսմընը քէսպ իթմիշ իտուկիւնտէ , ահէսթէ սուրէթտէ օտասընըն իշլէրինի կէօրմէքտէ իտի :

Լիւսի , ժանը , թարիֆ իթտիկիմիզ սուրէթտէ կէօրտիւկիւնտէ , չարչաֆ կիպի եիւզիւ աղարտը , վէ սիմասընտա տէհչէթ ալէամէթի միւշահէտէ օլունտու :

Օլ վաղըթ ժան Ֆօրթիէ , էվլատընը պիր տաիի կէօրմէեէճէք պիր սուրէթտէ պիր գազաեա տիւշար օլմուլ օլտուլունու տիւշիւնէրէք , հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամաեա պաշլատը , վէ մուսիսարէն գօլլարընը կէնճ գըզա տօլրու ուզաթմասընտա , Լիւսի , տիթրէեէրէք , մէրգուվէ գատընըն գուճաղընա աթըլտը , վէ վալիտէ իլէ քէրիմէ արասընտա շու միւքեալէմէ ճէրէեան իթտի :

— Սիւպհան Ալլահ , սիզէ նէ՞ օլմուլ Լիզօն գատըն , տէտի , վէ պիր իսկէմլէ իւզէրինէ օթուրտու :

Փան . - Սէ , էվլատըմ , սէվկիւլիւմ , էօլմէք բատտէսինէ կէլմիշ իտիմ . . . վէ սիզի թէքրար կէօրմէքսիղին էօլմէք իւզրէ պուլունտուղում խաթրըմա կէլտիքճէ , քէնտի միւրատըմա բաղմէն , կէօղ եաշլարըմը թութամաեօրում :

Աիսի . - Էօլմէք մի :

Փան . - Էվլէթ :

Աիսի . - Փագաթ նասըլ :

Ժան . — Տէհչէթի պիր գաղատան գուրթուլտում :

Աիսի . — Նէ՞ կիպի գաղա :

Էթմէքճի Խաթուն , հիքեաեէսինի Թէքրար իթտի , վէ
Լիւսի , մէրգումէեէ եէնիտէն սարըլարադ ,

— Գիլարէ Լիզօն գատուն . . . սիզ օլմասանըզ , պէնիմ
հալիմ նիճէ՞ օլաճադ իտի : — Տիւնեատա , պէնի սէվէն , վէ
պէնի Թէսէլլի իտէն քիմնէ պուլունմատըզը հալտէ , նա՛սըլ
եաշաեապիլէճէք իտիմ , տէտի :

Ժան տախի քէնտի գըզընը էօրաիւ , վէ ճէվապա ա-
ղաղլէ ,

— Գը՛ղըմ , մատէմ քի արթըզ Թէհլիքէ գալմատը ,
պունտան պէօյլէ պու խուսուստա պահա իթմէեէլիմ , վէ
Ֆիքրիմիզի պու գաղաեա հասը իյլէմէեէլիմ , տէտի :

Աիսի . — Լի՛զօն գատուն , պարի ճէրիհանըզ աղըր տէ-
յիլ տիր ա՛ :

Ժան . — Ճէրիհամտան տօլաեը վէսվէսէ իտէճէք մահէլլ
եօզ տուր : Եալընըզ տիւշէն Թախթալարտան պիրիսի անըլ-
մա ըասթ կէլմէքլէ , ճիւզիճէ եարմըշ իսէ տէ , իւշ տէօրթ
կիւնէ գատար օնտան տախի պիր էսէր գալմազ : — Իմտի ,
իւզէրիմէ նէզարէթ իտիպ , պէնի գուրթարմըշ օլտուղու ի-
շին ճէնապը Ալլահա Թէշէքքիւր իտէրիմ , չիւնքի , էկէրչի
Հադգ Թէալէանըն նէզարէթ վէ միւրատը իլահիսի օլմասա
իտի , մէսրուր պիր հալտէ շարգը օգուեարադ էօնտէն կիտէն
չօճուդ կիպի պէն տախի քէրէվէթին քէրէսթէլէքի ալթընտա
եղիլէճէք իտիմ . . . ղէվալլը չօճուդ , շու սաաթտա , Թանըլ-
մաեաճադ մէրթէպէտէ եիւզիւ գանլարա միւլէմմա օլարադ ,
Թէսլիմի ըուհ իյլէմիշ տիր . — Հէր նէ իսէ , սէվկիւլիւմ , Թէք-
րար իտէրիմ , արթըզ պու խուսուսու տիւշիւնմէեէլիմ :

* * *

Էթիէն Գասթէլ , խըզմէթճիսինին Փէվգէլատէ Թէաճ-
ճիւպիւնիւ մուճիպ օլաճադ սուրէթտէ զայպուպէթ իթ-
տիքտէն սօնրա , խանէսինէ ալտէթինտէ , Ժօրժ Տարիէնին ,

հէր կիւն քէնտի խանէտինէ կէլէրէք, մալիւմաթ իպթէմիշ օլտուղունու խապէր ալտը :

Մէրգում կէնճ ալօգաթ, հաղդդէթի հալին քէնտի-սինտէն կիզլէնմէքտէ օլտուղունու, վէ րէսսամին սէյեսա-հաթաա պուլունտուղունու բէք ալէա անլամագտա, վէ թապիաթը, հէր նէ դատար շունուն պունուն էսրարընա վաղդֆ օլմագլըղա մէյեալ տէյիլ իտի իսէտէ, պու ճիւմլէ իլէ շու խուսուստա ֆէվդէլատէ մէրագտա դալարագ, վա-պիսի օլան զաթըն՝ պէօյլէ կիզլի սուրէթտէ նէրէնէ կիտէ-պիլիը օլտուղունու տիւշիւնմէքտէ իտի :

Իմտի, րէսսամ, քէյֆիւնէթտէն խապէրտար օլունճա, քէնտի քէնտիսէ,

— Պու սէվկիւլիւ չօճուգ, շիմտի էնտիշէ իշինտէ օլմագ կէրէք տիր... պիր ան էվվէլ քէնտիսինի միւսթէրիհ դըլ-մաես կիտէերիմ, տէտի, վէ տէրհալ դահվաթըսընը ի-տիպ, ժօրժուն խանէսինէ կիթտի :

Ժօրժ տախի, օլ էսնատէ, էլթիէն Գապթէլին խանէսինէ կիթմէք իւզրէ, քէնտի խանէսինտէն տիշարը չըդմագ իւզրէ պուլունտուղունտան,

— Ահ, սէվկիւլիւ վառիմ... հէլէ շիւքիւր... օիզի կէօրմէքլէ, հաեաթըմը պուլտում, տէտի :

Քրիէն. — Պաշրմա պիր ֆէլաքէթ կէլմիշ տիր տէյի վէս-վէսէ մի իտիեօրտուն :

Պօրժ. — Տօղրուսու քէնտիմճէ պիր շէյէ դարար վիրէմէ-եօրտում աւմա, վէսվէսէտէն տէ խալի օլամաեօրտում: Խըզ-մէթքեարընը պէնիմլէ կէօրիւշտիւկիւնտէ, էօյլէ պիր թալ-րը մախսուս իթթիխազ իթմէքտէ իտիքի, վէսվէսէ իթմէկէ հաղդըմ պուլունմագտա իտի: Հալպուքի, մէրգում խըզ-մէթքեարա օ եօլտա հարէքէթի իշին թէնպիհ օլունմուշ ի-տուկինի անլատըղըմտան, իսրար իթմէեօրտում: Փադաթ, սէրպէսթճէ սէօյլէրիմ քի, սէյեսահաթտա օլտուղունուղու պանա պիլտիրմէսի իշին, խըզմէթքեարընըղա միւսաատէ իթմէլի իտինիզ :

Քրիէն. — Սահիհ տիւր քի, սէյեսահաթտա իտիմ:

Փօրժ . - Զէֆք իշի՞ն մի սէյեհաճաթա չըգմըշ իտինիդ :

Թքիէն . - Խա՛յր , իշ իշին , լաքին , արզու իթտիկիմ մէրթէպէտէ մուվաֆֆադ օլամատըմ :

Փօրժ . - Կիւճիւնիւզէ կիտէճէք հալլէ՞ր մի վուզու պուլտու :

Թքիէն . - Խա՛յր , մէմուլ իթտիկիմ նէթիճէլէրէ տէսթ-րէս օլամատըմ : - Շու գատար քի , պու սէյեհաճաթը , քէնտի խուսուսի իշլէրիմ իշին իթմէեիպ , տիկերլէրի իշին իթտիմ : - Աչըղընը սէօյլէեիմ , իշպու սէյաճաթա թէշէպպիւս սիւմ , Լիւսիէն Լապրու , Ժան Ֆօրթիէ , Լիւսի Ֆօրթիէ , վէ Բօլ Հարման տայիր իտի :

Փօրժ . - (Հայրէթլէ .) Ժան Ֆօրթիէեէ տայի՞ր մի իտի : - Պէնիմ տէ , աղիմէթինիդտէն պերու , հէր կիւն խանէնիզէ կէլմէքիկիմ , օ դատընա տայիր սիղին իլէ կէօրիւշմէք իշին իտի :

Թքիէն . - Անըն հադգընտա մալիւմաթ մը ալտըն :

Փօրժ . - Պիզաթ Ժան Ֆօրթիէեի կէօրտիւմ :

Թքիէն . - (Ֆէվզէլատէ թէհայեիւրլէ .) Ժան Ֆօրթիէեի կէօրտիւն մի :

Փօրժ . - Էվվէթ :

Թքիէն . - Նէ՛րէտէ կէօրտիւն :

Փօրժ . - Պէշ կիւն էվվէլ , պուրատա , պու օտա տէրունինտէ , վէ սիղին պուլունտուղունուղ մահէլլտէ իտի :

Թքիէն . - Պուրատա՞ մը : - Ֆազաթ նա՞սըլ օլուպ տա պուրատա պուլունտու , վէ Ժան Ֆօրթիէ օլտուղունու սանաքիմ խապէր վիրտի :

Փօրժ . - Թէսատիւֆ :

Թքիէն . - Օղլո՛ւմ , պէն , մուամմա հալլ իտէմէմ : - Իմ տի , ֆիքրինի իյզահ էթ քի , անյաեըմ :

Փօրժ՝ Էթմէքճի Խաթունուն պուլմուշ օլտուղու քէնտի քեաղըտլարընը թէսիւմ իթմէք , վէ Բօլ Հարման իլէ Մալինին , պիչարէ Լիւսի ալէյհինտէքի էնթրիգալարը հադգընտա ըէյ իսթիֆասար իյլէմէք իւղրէ , նէզտինէ կէլտիկինի Էթիէն Գաթթէլէ հիքեանէ իթտի :

Դժբիհն . - Օ գատըն՝ Լիւսինին քէնտի գըզը օլտուղունու պիլիեօրմու :

Փօրժ . - Պիլիեօր :

Դժբիհն . - Քէնտիսինին ժան Փօրթիէ օլտուղունու սանա սէօյլէտի մի :

Փօրժ . - Խա՛յր , լաքին , պէն անլատըմ , նասըլ քի Բօլ Հարման տախի անլատը :

Էթիէն Գասթէլ պիրաէն պիրէ սըչրաեարադ .

— Վա՛յ , Բօլ Հարման օ գատընըն գարչըսընտա՛ մը պուլունտու , տէտի :

Փօրժ . - Էվվէթ :

Դժբիհն . - Հալպուլ քի , Բօլ , մէզպուրէեի նա՛սըլ թանը-
եապիլիրտի :

Փօրժ . - Լիւսինին տավասընը սուրէթի միւտաֆաա վէ իլթիզամընտան թանըտը : - Մէրդուլմէնին օ էանատէ չըգար-
տըզը սէտաեը , վէ կէօսթէրտիկի հարէքէթի , եալընըզ
գըզընը միւտաֆաա իտէն սէֆիլ պիր գատըն չըգարապիլիր
վէ կէօսթէրէպիլիր իտի :

Դժբիհն . - Ժան Փօրթիէ տէ Բօլ Հարմանը թանըտը՞ մը :

Փօրժ . - Իլը տէֆա օլարադ , մէրդուլմու կէօրտիլիւ
հալտէ , էլպէթթէ թանըեամազ իտի :

Բէսսամ , անընը էլլէրի տէրունինէ ալարադ , եավաշ
սէտա իլէ ,

— Մութլազա շիւպհէլէրիմ պէնի եանըլթըեօրլար : -
Շիմտի պանա իսպէր վիրտիկին խուսուս , էօյլէ օլտուղու-
նու եէնիտէն իսպաթ իթմէքտէ տիր , տէտի :

Փօրժ . - Շիւպհէ՞մի իտիեօրտունուզ . . . լաքին , քի՛մ
տէն :

Դժբիհն . - Բօլ Հարմանտան :

Փօրժ . - Էօյլէ օլտուղունու տէրք իտիեօրտում , վէ էս-
րարի սէօզլէրինիզտէն , պու ճիհէթի անլաեօրտում : - Հա-
սըլը , մէրդուլմու քի՛մի զանն իտիեօրտունուզ :

Դժբիհն . - Բօլ Հարմանը՝ ժիւլ Լապրունուն գաթիլի
պուլունան ժադ կարօեու զանն իտիեօրտում :

36

Թորթ . - (Քէմալ հայրէթլէ .) Քէնտիսինի , Ժադ Կարօ ,
Ժիւլ Լապրունուն գաթիլի՞մի զանն իտիեօրտունուղ : - Լա-
քին պու զաննտա սիզի քի՞մ պուլունտուրուեօրտու :

Երիեմ . - Հէր շէյ , վէ հիչ պիր շէյ : - Բօլ Հարմանըն
չախսը , պանա , էսրար իլէ մէսթուր կէօրինիւեօրտու : -
Քէնտիսինին Նիւ-Եօրգա սէյեահաթը , օրատա իզտիվաճը ,
վէ պու իզտիվաճ սաեէսինտէ վէ խուսուսիյլէ Ժիւլ Լապ-
րունուն միւսթագպէլ վէ սերվէթ իւմիտլէրինի պինա իթ-
տիկի բլանլարա քեամիլէն միւշապիհ բլանլար սաեէսինտէ ,
աղ վազըթտա սերվէթ սահիպի օլմասը , վէ էօմրինիւն
պազը թէֆէրրուաթը , վէ պիչարէ Լիւսի դարչըսընտա իթ-
թիլսազ իթտիկի հէմ զալիմանէ վէ հէմ ալչագճա հարէքէ-
թի , վէ Լիւսիէն Լապրունու քէնտի գըզըյլա էվլէնտիրմէք
խթէմէսինտէքի իարարը , վէ Լիւսինին իսմի իւզէրինտէ պու-
լունան լէքէեի մէյտանա գօեան քեաղըտը օրթաեա չըգար-
մասը , վէ պու սուրէթլէ մէզպուրէ իլէ Լիւսիէն արասընտա
պիր կիրտապ հասըլ իթմէսի , հասըլը պու շէյլէրին ճիւմ-
լէսի , Բօլ Հարմանըն պիր ալչագ քիմնէ օլտուղունա , պէն-
ճէ պիր թագըմ իսպաթլար զանն օլունմագտա իքէն , պու
կիւնքի կիւն թէքմիլ զաննլարըմ մահվ , վէ իսպաթլարըմ
պէրհալա օլմագտա տըրլար . . . Շէյլէ քի , պու ատէմէ
գարչը հիչ պիր էմարէ պուլամամըլ օլտուղունա պիզզաթ
իգրար ու իթիրաֆէ մէճչուր օլուեօրում : -Վազը օլան թէ-
հարրիեաթ վէ թահգըդաթ բմտան տաթի , Բօլ Հարման՝ քէն-
տի իսմի օլտուղու , վէ Շալօն մէքթէպինտէն միւքէմմէլ
չահատէթնամէ իլէ չըգմըլ օլմալլէ , մալիւմիւմիւզ օլան իս-
թիրալարըն սահիպի օլապիլմիշ իտուկի նէթիճէսի չըգաեօր :
-Վէլհասըլ , իթտիկիմ թահգըդաթ , քէնտի ալէյհինտէ օլ-
մաեւպ , լէհինտէ պուլունուեօր : - Շիմտի , պու ատէմին ,

իփրաթ պիր մուհապպէթի բէտէրանէնէ էսիր օլտուղունու , վէ հէր նէ եաբմըշ իսէ , քէնտի էվլատը իչին եաբմըշ իտուկինի թաստիգ իթմէք լաղըմ կէլիեօր :

Թօրծ . - Լաքին , Լիւսիեէ դարչը իսթիմալ իթմիշ օլտուղու քեաղըտը նէրէտէն էլտէ իտէպիլմիշ...

Եթիեհ . - Սէվկիլիւ էվլատըմ , իւք սիւալինտէ , ասըլ դարանլըգ օլան նօգթաեա բարմաղընը տօգունտուրուեօրտուն : - Պէնճէ տախի , հալլ ու թէսլիեէսի միւմքինսիղ օլան մատտէ , իշթէ պու տուր :

Թօրծ . - Հագըգէթի հալի անլաեամատընը գ մը :

Եթիեհ . - Հէման անլատըմ կիպի :

Թօրծ . - Սէօլէեհին պագալըմ :

Եթիեհ . - Պէնի տինլէ :

Պու սուրէթլէ , էթիէն Գասթէլ , Ժուանեհտէ վէ Պուալը-Բուատա վուգու պուլան թէշէպպիւստթընը Ժօրծ Տալիէնէ հիքեաեէ իթտի , վէ մէրգում տէլլղանլը , իշպու հիքեաեէնի թէըմիլէն տինլէտիքտէն սօնրա ,

— Շու պարօն տը Բէյա աճապա քիմ օլապիլիր , տէյի սիւալ իթտի :

Եթիեհ . - Իշթէ , նիհաեթթսիղ սուրէթտէ պու սիւալի պէն տէ քէնտի քէնտիմէ իտիեօրում , վէ լաքին հիշ պիր ճէվապ պուլամաեօրում : - Իշթէ , պէնի եանըլթան նօգթա պուրասը տըր : - Իշթէ Բօլ Հարմանըն շախսը հագըգընտա իսթիհասալ իթմիշ օլտուղում հագըգի մալիւմթա բաղմէն , հալէա ֆիքրիմին քէօշէսինտէ պիր շիւպհէ դալըեօր քի , պու շիւպհէնի ասլա պէրթարաֆ իտէմէեօրում : - Պիր նէթիճէեէ վասըլ օլմագ իւզրէ պուլունտուղումտա , պիրտէն պիրէ , կէօրտիւկիւմ ըշըգ սէճիւեօր , վէ եինէ դարանլըգտա վէ բասթ կէլա եիւրիւմէեէ մէճպուր օլուեօրում : - Պարօն տը Բէյա իլէ միլիօնլար սահիպի օլան Բօլ Հարման , վէ տայիրէյի պէլէտիեէնին գուեուտաթ տէֆթէրինտէն իւրըսըզըգ իթմիշ պուլունան Տիւշմէն , վէ օլ կէնճ վէ ախլէագը պօզուգ Ամանտա արալարընտա , նէ՞ կիւնա անլաչըմաղ վէ կյզահ օլունմաղ պաղլար մէվճուտ օլապիլիր : - Իշթէ , պու-

րասընը անլամագ լազըմ օլտուղու հալտէ , էսէֆ իտէրիմ քի , պու պապտէ հիչ պիր մալիւմաթըմ եօգ տուր :

Թորթ . - Բէճա իտէրիմ , վասի էֆէնտիմ , սիզէ հիչ պիր թէալլիւդիւ օլմանան պիր հիքեանէնին պու գարանլըգ նօգ-թալարընը անլամագ խուսուսընտա , պու գատար զահմէթ չէքմէքտէ նէ՞ մէնֆաթընըգ վար տըր :

Լիթիէն Դասթէլ , պիր սուրէթի մախսուսէտէ Ժօրթա պագտը իսէտէ , սիւալինէ ճէվապ վիրմէտի , վէ պիր աղ սօնրա :

— Տիմէք տիր քի , սէն , էթմէքճիլիք իտէն Լիզ Բէր-րէն նամ գատընըն , Դլէրմօն հապսխանէսինտէն ֆիրար իթ-միշ օլան Ժան Թօրթիէ օլտուղունու զանն իտիեօրսուն , տէտի :

Թորթ . - Էվվէթ :

Երիէն . - Լաքին , օ գատընըն նէրէտէ իգամէթ իթ տի-կինի պիլի՞րմիսին :

Թորթ . - Խա՛յր , անճագ Լիւսիէն միւրաճաաթ իթ տիկի-միզ հալտէ , անըն մահէլլի իգամէթինի անլաեապիլիբիզ :

Երիէն . - Թէմամ տըր :

Թորթ . - Քէնտիսինի կէօրմէ՞ք մի ալղու իտիեօրսունուղ :

Երիէն . - Խա՛յր . . . նէ՞ ֆայիտէսի վար տըր :

Թորթ . - Օ գատըն պուլունուր իսէ , էլպէթթէ հագ-գընտա պազը մալիւմաթ վիրէպիլիբ :

Երիէն . - Նէ՞ մալիւմաթ վիրէպիլէճէք տիր . . . Մուհա-քէմէ կիւնիւնտէ , քէնտի պէրալթինի իսպաթ իտէմէտիկի հալտէ , պու կիւնքի կիւն տախի իտէմէեէճէք տիր : - Ար-թըգ պու խուսուստա տիւշիւնմէեէթիմ . . . Պիր իսպաթ պուլմուշ օլտուղումու զանն իտիեօրսում , ծնու տա էլտէն գաչըրտըմ : - Տիմէք հէր չէյ խիթամ պուլտու :

Թորթ . - Թէչէպպիւսիւնիւղաէն ֆարիղ մի կէլիեօրսու-նուղ :

Երիէն . - Նէ՞ չարէ , էօյլէ լազըմ տըր :

Թորթ . - Մուամմաեը հալլ իտէճէք օլան չու պարօն տը Բէյսի պուլմանա չալըմանեաճա՞գմընընը :

Երիէն . - Շիմտիլիք , խա՛յր :

Րէսսամ, պու եօլտա ճէվապ վիրմէքլէ, հագըգէթի հալի կիզլէմէքտէ օլուպ, թառավվուրլարընը մէրգուլ տէլիգանլըեա պէեան իթմէմէսինէ սէպէպլէրի պուլունմագտա իտի :

Էթիէն Գասթէլ, Ժօրժտան էսնաի մուֆարագաթընտա, եալընըղ, պարօն տը Րէյսի պուլմագլըգ թասավվուրու, ֆիքրինի իշլալ իթմէքտէ իտի իսէ տէ, պու հէրիֆի նէրէտէ արաեաճագ իտի :

.....

Կէլէլիմ եինէ Րաուլ Տիւշմէնէ :

Էթիէն Գասթէլին Պուա-լը-Րուաեա վուգու պուլան ագիմէթի միւնասիպէթիլլէ, սապըգ Ժուանեի տայիրէյի պէլէտիեէսի մէմուրը սապըգընըն Բարիսէ միւթէվէճճիհէն հալէքէթ իթմիշ օլտուղունու խապլէրի մայիւմ տիւր :

Տիւշմէն, քեամիլէն քէսպի իֆագաթ իտիպ, գուլմաեա թարաֆընտան թաղմինաթ սըֆաթըյա վէրիլէն պէշ պին ֆըանդը տախի ալարագ, սէյեահաթընըն մագսէտինէ վասըլ օլմագ իւզըէ, Բարիսէ ագիմէթ, վէ պիր կիւն էվվէլ, Ամանտա Րէկամիեէ պիր մէթըուպ եաղարագ, քէնտիսինէ վուգու պուլան տապէթինտէն պիլ իսթիֆատէ, միւսաֆիլէթէն խանէսինէ կիտէճէկինի պէեան իլլէտի :

Ֆիլվագը, Տիւշմէն, Պաթինեօլտա, Տամ սօգաղընտա մուգիմ Ամանտանըն խանէսինէ ագիմէթինտէ, մէզպուրէ, մէրգուլմու պէքլէեօրտու :

Պու իքի կէնճէր, սախթէ պարօն տը Րէյս իսմինի թաշըեան Օվիտ Սօիլօեա գարշը ինթիգամ թասավվուրլարընը ունութմաեըպ, պու ատէմին հագըգէթէն քիմ օլտուղունու պիլմէքլիկի, վէ պիր թագրիպ եէտինէ կէշիրմիշ օլան վէ ալէյհէրինտէ պուլունան էվրագը գուրթարմագլըղը շէտիտէն արղու իթմէքտէ իտիլէր :

Տիւշմէն, տայիրէյի պէլէտիեէսին գուեուտաթխանէսինտէ իճրա իթմիշ օլտուղու սիրգաթըն քէնտիսինի նէտէրէճէեէ գատար թէհլիքէեէ իլգա իթտիկինի, պիր աղ կէճճէ, ֆագաթ նիհաեէթ անլաեըպ, պինապլէրին, եէ-

կեանէ արդուսու, սահիպսիղ չօճուգլար խայրաթխանէսինէ մախսուս օլան զապթնամէ իլէ սախթէ սէնէտլերինի, մէր-գոււմ սախթէ պարօնուն եէտինտէն ալմագտան իպարէթ իտի: Ամանտա իսէ, ժուանեհտէ մօտաեա միւթէալլիգ էշ-եա սաթան մատամ Տէլիօնա վիրմէք իւզրէ իմզալամըշ ի-տուկի զարիպ սէնէտի էլտէ իթմէքլիկի, շէտիտէն թէ-մէննի իտիպ, Օվիտ Սօլիվօ իլէ Ֆապրիգաթօր Բօլ Հարման արասընտա մէվճուտ օլան միւնասէպաթ սաեէսինտէ, պիլա միւշքիլաթ սախթէ պարօն տը Բէյսի պուլապիլէճէկինի մէ-մուլ իթմէքտէ իտի:

Պու կէնճ գարը, իֆրաթ մէրթէպէ ինթիգամճը օլուպ, Օվիտ, մէրգուլմէեի զէհիրլէմէք թէշէպպիւսիւնտէ պուլուն-մուշ, վէ պինապէրին քէնտիսինին էօլտիւրիւլմէսի տայիրէյի իհթիմալտէն ծիւուշ իտի քի, պու կիպի հալլէր, աֆվ օ-լունուր շէյլէրտէն օլմատըղը ճիհէթլէ, տիւնեատա հիշ պիր շէյ, Ամանտաեը, էֆքեաշը ինթիգամճուեանէսինտէն Ֆա-րիղ կէթիրէմէզ իտի:

Ամանտա, Տիւշմէնին Բարիսէ մուվասըլէթի ադշամը, մէրգոււմ իլէ, ալէագատար օլտուգլարը մէսէլէ իւզէրինէ շու վէճհ իլէ լագըրտըեա իպթիտար իթտի:

Ամանտա. - Տիւշմէնի ումուլմիմիզ ալէյհինտէ հարէքէ-թէ հագըրմըսըն:

Բաուլ, թապիեաթճա ֆէվզէլատէ զայիֆ օլտուղուն-տան, տայիմա պիր քիմսէնին հիւքմ ու նուֆուղու ալթըն-տա պուլունմասը լագըմ կէլմէքտէ իտի: Պինապէրին, սու-րէթի մուվաֆֆագաթքեարանէտէ ճէվապ վիրտի:

Ամանտա. - Բէք իյի, էօյլէ իսէ, իշէ թէշէպպիւս ի-տէրիզ:

Տիւշմէն. - Նէ՞ եաբմագ լագըմ տըր:

Ամանտա. - Պու առէմին իզինի պուլտուղումուղտա, պէլլի իթմէեէրէք, արգասընտան կիթմէլիեիզ, վէ նիհա-եէթ իգամէթ իթտիկի մահէլլի անլամալըեըզ:

Տիւշմէն. - Անլատըղըմըղտա Նէ՞ եաբաճաղըզ:

Ամանտա. - Պիր թագըրիպ խանէսինէ կիրիպ, էշեասընը

արար , պիղէ աեիտ օլան քեաղըտլարըմըզը ալըըըզ : - Սանա տիեէճէկիմ շէյլէրի եաբա՞րմըսըն :

Տիւշմէն . - Էվվէթ :

Ամանտա . - Բէմալ իթաաթլա պանա միւթի օլըւր-մուսուն :

Տիւշմէն . - Էվվէթ , Բրուսիայը պիրնէֆէրին քէնտի չա-վուշունա միւթի օլաուղու կիպի , պէն տէ սանա միւթի օ-լուրում :

Ամանտա . - Պու հալտէ , հէր շէյ սըրասընտա ճէրէեան իտէճէք տիր : - Օվիտ Սօլիվօ նամ ալչաղըն , Մարի Հարմա-նըն բէտէրիյլէ միւնասէպէթի օլաուղունա հէման էմինիմ : - Իսպաթը տա շու տուր քի , սէնին , քէնտիսինէ վերմիշ օլ-աուղուն քեաղըտը , Գուրպվուա ֆապրիգաթ օրունա թէսլիմ իթմիշ տիր : - Իմտի , Գուրպվուատա , ֆապրիգանըն ճիվար-լարընտա , եախօտ Բարիստէ , Միւրիլլօ սօգաղընտա քեային օթէլ գուրպլինտէ բուսուտա տուրմագ լաղըմ տըր : - Պիր կիւն տէյիլ իսէ , տիկէր պիր կիւն , հէր հայտէ Օվիտ Սօլի-վօ՝ քէնտի շէրիքինին նէզտինէ կիտէճէկինտէն , օրատա հա-ղըր պուլունարագ , ֆըրսաթ էլտէ իտիլմէլի տիր : - Պինա-պէրին , թէքմիլ կիւնլէրինի , անը թաագիպ իթմէքլէք իշի-նէ հասր իյլէմէլիսին : Մալիւմիւն օլան Սօլիվօ , Բօլ Հարմա-նըն նէզտինտէն չըգտըղընտա , սէն անըն արգասընտան կի-տէպիլիրսին , հալպուքի , պէն կիտէմէմ : - Փարզ իտէլիմ քի , էկէրչի Բօլ Հարման , մէրգումու քէնտի նէզտինէ գապուլ իթմէզ իսէ , մութլագա քէնտիսի անը պուլմաեա կիտէճէք տիր : Պինաէն ալէյհ , մէրգում էհլի սէրվէթին աուըմլարըն-տան այըըմմամալըսըն , անըն ուսուլ վէ աուէթլէրինի էօյ-րէնմէլիսին վէ նէրէեէ կիթտիկինի անլամալըսըն :

Տիւշմէն . - Լաքին , պու բէք գօլայ պիր շէյ տէյիլտիր :

Ամանտա . - Հէմ գօլայ տէյիլ տիր , վէ հէմտէ պէլքի աղուն պիր իշ տիր : - Փագաթ , նէ պէյիս վար տըր : - Հէր հալտէ սէլամէթիմիզի վէ ինթիգամըմըզը թէէմին իթմէք էլըէմ տիր :

Տիւշմէն . - Բօլ Հարմանը պէն ասլա կէօրմէմիշիմ տիր ,

վէ արգաստընտան կիթմէք իչին իսէ , քէնտիսինի թանըմագ լաղըմ տըր :

Ամանտա . - Սապահլաւերն էրքէն , Միւրիլլօ սօգաղընա կիտէրսին , վէ Դուրպվուաւա կիթմէք իւզրէ խանէսինտէն տիշարը չըգմասընա պէքլէրսին :

Տիւշմէն . - Բէք էլի , պու սէօյլէտիկինի եարըն իճրա իտէրիմ :

Ամանտա . - Շըմէնտըֆէր իտարէսինտէն ալաճաղըն թազմինաթ ագչէսինի ախլ էյլէտի՞ն մի :

Տիւշմէն . - Էվվէթ , պու ագչէեի իսթէեօրմուսուն :

Ամանտա . - Իսթէմէք շէօյլէ տուրսուն , քեաֆֆէ յի մէ- սարիֆաթընա տա հիսսէտար օլմագ ֆիքըրինտէեիմ :

Մէզպուրէ , պիր սանտըգ աչարադ ,

— Պէն պիր մըգտար ագչէ թօբլամըշըմ տըր ... պու ագչէ , պարօն տը Բէյստէն գալմըշ տըր : - Իմտի , իսթէ- տիկին գատար պու ագչէտէն ալմագլըղընա միւսաատէ ի- տէրիմ , տէտի :

Տիւշմէն . - Իմտի , ագչէմիզի պիրլէշտիրէլիմ , վէ պիր- լիքտէ գուլլանալըմ :

Պու սուրէթլէ Տիւշմէն , մէնֆաաթը մախսուսէսինի թէր- վիճ իթմէքտէ օլմատըղընը , վէ Ամանտաւա ֆէվգէլատէ էմ- նիյեթթի պուլունտուղունու կէօսթէրմէք իչին , քէնտիսին պէշ պին ֆրանգընը , մէրգումէնին սանտըղընա վազ էյլէտի :

Իրթէսի կիւն , ալէսսապահ , Բաուլ Տիւշմէն , շաեթ Սօ- լիվօ իլէ գարըշ պէ գարըշ պուլունտուղունտա , անըն թա- րաֆընտան պիրտէն պիրէ թանըմամագ իւզրէ , ֆալօրի սա- գալըյլա պըեղընը քէստիքտէն սօնրա , Միւրիլլօ սօգաղը- նա կիտիպ , ֆապրիգաթօրուն խանէսի գարըշսընտա տուր- տու :

Մէրգում տէլիգանընըն օրաւա մուվասըլէթի , օն տա- գըգա օլմուշ իքէն , խանէի մէգքիւրուն պիւեիւք գաբու- սունուն իքի գանատը աչըլտը , վէ հավլիտէ , նէրսիվէնին էօնիւնտէ , պիր վիզթօրիա արապասընըն , հարէքէթէ հա- զըր պուլունտուղունու Տիւշմէն կէօրտիւ :

Բօլ Հարման , սօլ դօլթուղունուն ալթընտա քեաղըտ-
լարլա տօլու պիր չիզտան օլտրադ , դատէմէլէրտէն աչաղըեա
էնիպ , արապաեա օթուրտու , վէ արապաճըեա խիթապէն ,
— Գուրպվուաեա , տէյի էմր իթտի :

Արապաճը , էլինի աթա տօգունտուրմասըյլա , արապա ,
հավլիտէն տիշարը չըգըպ , ղաեէթ սիւրաթլէ Տիւշմէնին էօ-
նինտէն կէչտի իսէտէ , մէրգում տէլիգանլը , Բօլ Հարմա-
նըն եիւզիւնիւ կէօրմէեէ վազըթ պուլուպ , թաավիրի մէզ-
քիւր Ֆիքրինտէ հէքք օլունտու :

Պատէհու Տիւշմէն , եազընտա վազը պիր արապալըղա
կիտէրէք , քէնտիսի տէ պիր արապաեա օթուրուպ , Գուրպ-
վուաեա կիթմէք իսթէտիկինի արապաճըեա իսթար իթտի :

37

Տիւշմէն , պիր քէրթէ Գուրպվուաեա մուվասըլէթինտէ ,
օրատան կէչէն եօլճուլարտան պիրինէ միւրաճաաթը իւզէ-
րինէ , Ֆապրիգանըն պուլունտուղու մահէլլի խապէր ալտը ,
վէ օրաեա աղիմէթլէ , Ֆապրիգանըն եիւզիւնիւ վէ իքի
գաբուսունու թէտգիգ իյլէտի :

Տիւշմէն , պու սըրատա , քէնտի քէնտիեէ շու սէօզլէրի
սէօյլէտի .

— Պէն կէօրմէեէրէք , պուրաեա քիմնէ նէ՛ կիրէպլիլը ,
վէ նէ՛ տէ պուրատան տիշարը չըգապլիլը : — Մատտէ , լա-
եըգըյլա տիգգաթ վէ նէզարէթտէ տիր : Շու գատար
քի , անլաշըլան՝ պէն պուրատա խայլի վազըթ տուրմաեա
մէճպուր օլաճաղըմտան , իգթիզա իտէն շէյլէրի պուրատա
պուլմադ , պէհէմէհալ լազըմ տըր :

Ժուանեի տայրէյի պէլէտիեէսինին մէմուրը սապըգը ,

ճիվարը տօլաշմանա չըգըպ , ֆապրիգանըն եագընլարընտա պիր շարապճը տիւքքեանը պուլունտուղունու կէօրտիւ , վէքէնտի քէնտիեէ ,

— Նաֆագամը պուրատան ալըրըմ , վէ սահիլէ տօղրու կիտիպ , օրատա եասլանըրըմ : — Էլվէրի քի , ատամլարըմտան պիրինի , եախօտ տիկէրինի գօլլաեապիլէեիմ , ծնտան զայրի կէօրէճէք խըղմէթիմ եօգ տուր :

Բաուլ Տիւշմէն , օթուրտուղու արապաեը սաաթ իլէքիրաեա թուլթմուշ օլուպ , պու արապա , ֆապրիգատան եիւզ տտըմ գատար ուղապտա քէնտիսինէ պէքլէեօրտու :

Բաուլ , պիր արա , մէգքիւր արապանըն եանընա ալտէթլէ ,

— Պու մահէլլէտէ գալմաեա մէճպուրում . . . պիրիսինի պէքլէեօրում . . . լաքին սիզի տէ եօլա գօյմադ իսթէմէմ . . . իմտի , պու պօշ միւտտէթ զարֆընտա , գահվալթընըզը իթմէքլէ վագթընըզը կէչիրին , ֆագաթ իսթէտիկիմ զէման հարէքէթէ հազըր պուլունուն , տէտի :

Արապաճը , գուրնաղ հէրիֆին պիրի օլուպ , Բարիս գալտըրըմլարընը սէյրի սէֆէր իթմէքլէ , բէք չօգ շէյլէրտէ թէճըրւպէքեար օլմուշ իտի : Շէօյլէ քի , մէգոււմ , աղ լագըրտըտան չօգ շէյ անլար թագըմտան իտուկինտէն , կէօզ գըրբարադ ,

— Շէհիրի , պիրիսինի մի գօլլաեաճաղըզ , տէտի :

Տիւշմէն . — Պէլքի . . .

Արապաճը . — Պէն հէր շէյի անլարըմ , շէհիրի , անըն իչին , « Էվլէթ » տիմէկէ գօրգմաեըն . . .

Տիւշմէն . — Էվլէթ , պիրիսինի գօլլաեաճաղըզ :

Արապաճը . — Բէք իյի . . . Պէն , էրքէք օլմուշ , գատըն օլմուշ , շունու պունու գօլլամաեը սէվէրիմ , վէ պունտան էյլէնիրիմ . . . Էկէրչի պէն խաֆիեէ օլմուշ օլտա իտիմ , շէօհրէթ գազանըր իտիմ . . . Քէնտիմի մէտհ իթմէեիմ ամմա , պու խոսուստա իսթիտատըմ վար տըր . . . Անճագ , սիզտէն բէք ուղադ պուլունմագլըզըմ , իշէ ույմազ : — Իմտի , աճապա պուրալարտա պիր մէյլիանէ վա՞ր մը տըր :

Տիւշմեն . - Էվվէթ , շու կէօրտիւկիւնիւզ ֆապրիգանըն
եանընտա պիր մէյխանէ վար տըր :

Արապաճը . - Բէք ալէա , արապամը օրաեա եադըն
կէօթիւրիւսպ , պէն տէ պիր պիւֆթէք եախօտ սուճուգ եէ-
մէք իչին իչերի կիրէճէկիմտէն , էկէրչի պէնի արարսանըզ ,
օրատա պուլապիլիրսինիզ :

Օգուեանլարըմըզը , Բաուլ Տիւշմէն իլէ ուզուն ուզա-
թիեէ օմահէլլտէ ալըգօյմագ իսթէմէտիկիմիլտէն , շու գա-
տարը պէեան իտէրիլ քի , մէրգոււմ , օ ագշամը , լաաֆրան-
կա սաաթ օն սուլարընտա , Տամ սօգապընա ալտէթ իթ-
տի , վէ պու թէշէպպիւստէ , Օվիտ Սօլիվօնու կէօրէմէեիպ ,
եալընըզ Բօլ Հարմանըն , ֆապրիգատան չըզըպ , քէնտի խա-
նէսինէ ալտէթինէ տէկին արգասընտան կիթմէկէ մուվաֆ-
ֆագ օլտու :

Սօլիվօ , օ կիւնիւն իրթէսի կիւնիւ , Էթմէքճի Խաթուն օլան
Ժան Փօրթիէեի թէլէֆ իթմէքիկի թէճրիւպէ իտէճէք իտի :

Մէրգոււմ իլէ սապըգ Ժագ Կարօ արասընտա , Ժագը
թէհտիտ իտէն եէնի մուխաթարալարըն նէ՝ կիպի շէյլէլտէն
իպարէթ իտուկիւնի իյզահ իչին սօն տէֆա վուգու պուլան
միւլագաթտան պէրու հիչ պիր միւլագաթ վուգու պուլմա-
մըշ իտի :

Սախթէ Բօլ Հարման , քէմալ էմիլյեթ իչինտէ պու-
լունտուղունու հիսս իտիեօբտու : Շէյլէ քի Սօլիվօնուն հա-
զըրլատըզը եէնի ճինաեթ , պիր գազա սուրէթինտէ իճրա
իտիլէճէկիւնտէն , պունուն թէտարիքի , վագթա միւհթամ
պուլունմագտա , վէ պէքլէնիլէն վուգուաթ հազըր օլունճա-
եա գատար , պիր խայլի կիւնիւն կէշմէսի իհթիմալտէն կէօ-
րիւնմէքտէ իտի :

Անճագ , էհլի սէրվէթի մէրգոււմ , քէնտիսինին քեաֆ-
ֆէյի գօրգու վէ վէսվէսէլէրինի տէֆ ու իզալէ իտէճէք
օլան ֆէլաքէթ խապէրլէրինէ սապըրսըզըլըլա պէքլէմէքտէ
օլուպ , պու ալչագ հէրիֆ , գըզընըն , վէ խանէսինէ սըգ
սըգ կիտիպ կէլմէեէ պաշլանմըշ օլան Լիւսիէն Լապլունուն
եանընտա վագըթ կէշիւմէքլէ , ֆիքիրճէ քեամիլէն հուգուր

ու իսթիրահաթ իշինտէ օլտուգտան պաշգա , մէսէրրէթտէն տախի խալի օլմամագտա իտի , վէ քէնտիսինի սաքին վէ թէպէսսիւմիւ հալտէ կէօրէն օլսա , արա սըրա զիննին ըհահաթսըզ իտէն պօրաեը տէրք իտէմէզ իտի :

Մատմուլաղէլ Հարմանըն վէ Լիւսիէն Լապրունուն իզտիւլաճ մուգավէլէնամէլէրինին իմզալանմասը իշին հէնուզ պիր վագըթ թայեին դըլընմըլ օլմանըպ , Մարի , քէնտիսինն էն մուլաղէզ արզուլարընըն հայդը ֆիլիլէ կէլէճէկի միւլահագասըլլա մէսրուր պուլունմագտա , վէ սաաաթէթի խուտուսընտա պիր չօգ շահիտլէրի օլմագ իւզըէ , մուգավէլէնամէյի մէզըիւրուն իմզա իտիլտիկի ագշամը , մութանթան պիր էյլէնճէ թէրթիպ օլունմասընը թասմիւմ էյլէմէքտէ իտի :

Մէրգումէ կէնճ դըլըն սիրարըլլարը , մուհիւմ վէ աճէլէ օլտուղունտան , մատամ Օկիւսթին , քէնտի իշճի գատըն վէ դըզլարընըն միգտարընը արթըրմանա մէճպուր օլմուլ իտի :

Լիւսիէն , ֆապրիգանըն ամէլեաթըլլա ֆէվզէլղաեէ մէշղուլ օլտուղու ճիհէթլէ , էթիէն Գասթէլ իլէ ժօրժ Տարիէեի կէօրմէեէ վագթը օլմամըլ , վէ ֆագաթ , ըհասամըն քէնտիսինէ թախսիս իթմիշ օլտուղու վագիֆէեի իսթէր իսթէմէզ իճրաեէ մէճպուր պուլունմուլ իտի :

Էթիէն , գարըսընա չըգան մէվանի վէ միւշքիւլաթա ըաղմէն , հէր հալտէ , Բաուլ Տիւլմէն իլէ մատմուլաղէլ Ամանտանըն իզլէրինի պուլմանա չալըշմագտա օլուպ , պունըարտան պիրի եախօտ տիկէրի վասըթասըլլա , պարօն տը Բէյսին մէյտանա չըգարապիլէճէկինի մէմուլ իթմէքտէ իտի :

Բէսսամ , Ալէլլալընդ Գուլաշուքիլըն Դահիւ նամ օթէլին պէսլէմէսի թարաֆընտան արմըլ օլտուղու մալիւմաթը խաթըրլաեարագ , ժուաննի տալիլէյի պէլէտիեէսի մէմուրը սապըդընը վէ անըն մաշուգէսինի պուլմագ իւմիտիլլէ , Պուլալըրուաեա կիթմէքիկի հէր սապահ թասմիւմ իթմէքտէ , վէ Բաուլ Տիւլմէնէ կէլինճէ , մէրգում տախի , Բօլ Հարմանըն կիտիպ կէլմէլէրինի դօլլամասընա տէվամ իթմէքլէ պէրապէր , հէնուզ հիշ պիր նէթիճէ չըգարամամագտա իտի :

Մէրգում, հէր սապահ, սաաթ իլէ պիր արապա քիրալաեարագ, Միւրիլլո սոգաղընտաքի խանէ ճիվարընտա, ֆապրիգաթօրուն տիշարը չըգմասընը դօլլար, վէ ագչամա գատար բէշինի պըրագմանըպ, անճագ, սաաթ իքիտէ Բօլ Հարման քէնտի խանէսինէ ալտէթ իթտիկինտէ, Տիւշմէն տախի մէրգումուն բէշինի պըրագըր իտի :

Ժանըն, քէրէվէթ ալթընտա էգիլէճէկի կիւնիւն ագչամըսը, Բօլ Հարման, միւթատը օլան սաաթտա ֆապրիգատան չըգմատըղընտան, Տիւշմէն, Սէն նէհրի սահիլինտէ օթուրուպ, քէնտի նէօպէթճիլիք խըտմէթինի կէօրմէքտէ, վէ սահիպ սէրվէթին հէր վագըթքի ատէթի խարիճինտէ օլարագ, ֆապրիգատան տիշարը չըգմամասընտան տօլաեը թէաճճիւպտէ գալմագտա իտի :

Սաաթ ագչամըն ալաֆրանկա եէտի պուշուղունու վուրուպ, պիւթիւն ամէլէ ֆապրիգատան կիթմիշ օլտուգլարը հալտէ, Բօլ Հարմանըն հալէա մէյտանա չըգմամասը, Տիւշմէնին թէաճճիւպ վէ իսթիղըրապընը տահա զիեատէ արթըրարագ, աճապա տիգգաթսըղճա պուլունտուղու պիր սըրատա, դօլլամագտա օլտուղու շախս սավուշուպ կիթտիտէ, քէնտիսի կէօրէմէտի՞ մի, տէյի տիւշիւնմէեէ պաշլատը :

Նակէհան, Պինօ քէօբրիւսիւ թարաֆընտան վէ ըրլաթըմ պօեունտան պիր արապա կէլիպ, ֆապրիգանըն գաբուսու գարչըսընտա տուրտու :

Պու արապատան աշաղըեա պիր քիմնէ էնտի իսէ տէ, զիքը իթտիկիմիղ տրապա, մէրգումուն վիճուտինին իւշ գըմընը կիղլէմէքտէ իտի :

Բաուլ, պէօլէ կէճ վագըթտա, ֆապրիգաեա կէլէն միւսաֆիրին քիմ օլտուղունու կէօրմէք իւղրէ, պիր գաչատըմ գատար իլէրլէտի, վէ միսաֆիրի մէզպուրու կէօրտիւկիւնտէ, քիմ օլտուղունու թանըեարագ, թէաճճիւպլէ ըէֆի սէտա իթմէքտէն քէնտիեի թուլթամատը :

Յիլվագը, արապատան աշաղըեա էնէն քիմնէ, Ժուանի տայիրէյի պէլէտիեէնին գուեուտաթխանէսինտէն մա-

հուտ քեաղըտը քէնտիսինէ ալտըրմըշ օլան Օվիտ Սօլիվօ , եախօտ պարօն տը Բէյս իտի :

Օլ էանատէ ֆապրիգանըն դաբուսու աչըլըպ , Օվիտ ի չէրի կիրտիքտէն սօնրա , թէքրար դաբանտը , վէ այնի վադըթտա մէրգուսուն արապասը կէրի տէօնաիւ :

Տիւշմէն իսէ , քէնտի քէնտիեէ , վէ մէսէրրէթլէ ,

— Ամանտանըն հադը վար իմիշ . . . վագաա շուսէթի-
ճէեէ կիւճիլըլէ մուվաֆֆադ օլտուժ իսէ տէ , լաքին , ա-
դըպէթքեար քէնտիսինի էլտէ իթտիմ , վէ նէրէտէ իդա-
մէթ իթտիկինի պու ազշամ անլաեաճազըմ , տէյի պէեան
իյլէտի :

Տիւշմէն , մէյլսանէտէ օթուրմուշ օլան քէնտի արա-
պաճըսընը պուլուպ , պիր իշարէթ իթտիկինտէ , արապաճը
տիշարը չըգտը :

Տիւշմէն , մէրգուժ արապաճեա խիթապէն ,

— Եէրինիզէ չըգըպ օթուրուն վէ տիգգաթտան տուր
օլմանըն , արգանըզտաքի բէնչիրէեի խաֆիֆճէ վուրտուղում
տա , շու ֆապրիգատան տիշարը չըգաճադ օլան վէ եաեան
եախօտ արապա իլէ կիտէճէք պուլունան շախսըն արգա-
սընտան կիտին . . . էկէրչի տիշարը չըգան , պիր քիչի եէրի-
նէ , իքի քիչի օլուր իսէ , եինէ պու թէնպիհիմ մուճիպինճէ
հարէքէթ իտին , տէտի :

Արապաճը իսէ , մէգքիւր էմր ու թէնպիհի իչիթտի-
կինտէ ,

— Ֆագաթ , զաթէն կիճէնին դարանլըղը զիեատէճէ
օլտուգտան պաշգա , կէօրէճէք իշիմիլտէ , գօլայ չէյ տէ-
յիլ տիր , տէյի պէեան իթտի :

Տիւշմէն . - Էկէրչի մուվաֆֆադ օլուր իսէնիլ , սիզէ
եիկիրմի ֆրանգ վիրիրիմ :

Արապաճը . - Բէք իյի : - Հա'յտէ , չէհիրլի , սիզ օթուրուն ,
աթըմը էօյլէ պիր սուրէթտէ չէվիրէճէեիմ քի , ֆապրիգա-
տան , հէր քիմ չըգար իսէ , սիզտէն տահա իյի կէօրէպի-
լէեիմ :

Տիւշմէն , արապաեա օթուրունճա , արապաճը , աթընը

չէվիրիպ, օն ատում գատար ֆապրիգանըն տիկէր Թարա-
ֆընտա արապասընը տուրտուրտու, ֆագաթ մուրուլան
պու մահէլլտէն, ֆապրիգանըն դարուսու բէք ալէա կէօրիւ-
նէպիլմէքտէ, վէ եագընտա եանմագտա օլան պիր կաղ պօ-
րուսու, մէգըլըր Զգաբաեու սուրէթի մախսուսէտէ պյտըն-
լաթմագտա իտի :

Տիւլմէնին, պու սըրատա պիր միգտար պէքլէմէքտէն
ղայրի եաբաճագ իշի պուլունմամագտա իտի :

Օգուեանլարըմըղճա մալիւմ օլան վուգուաթ վէ ահ-
վալի Բօլ Հարմանա հիքեաեէ իթմէք իւղրէ, մէրգումուռն նէղ-
տինէ կիթմիշ օլան Օվիտ Սօլիվօ, օ կիւնիւ, շէրիքինէ պիր
Թէլէկրաֆ քէշիտէսիյլէ, ագչամըն սաաթ եէտի պուշու-
ղունտա քէնտիսինէ պէքլէմէսինի պէեան ու իխթար իյլէ-
միշ իտի :

Պինապէրին, Օվիտ, իշար իթտիկի սաաթտա, օախթէ
Բօլ Հարմանըն ֆապրիգասընա կէլէրէք, իճրա իթմիշ օլտու-
ղու ճինաեէթի հիքեաեէ իթտիկինտէ, Բօլ Հարման տէհէ-
թինտէն նաշի տիթրէտի, վէ հաթթա Ժան իլէ պիրիքտէ
պու ճինաեէթէ գուրպան օլմուշ օլան տէլիգանլընըն վա-
գըաեը միւլէլլիմէսինտէն, խապիսի մէրգոււմ միւլթէհասիր
օլուպ, իշպու Թէէսսիրինի կիղլէեէմէտի :

Օվիտ. - Պիլիեօրոււմ, տէլիգանլընըն պու ճինաեէթէ
ֆէտա օլմասը, էսէֆ իտէճէք շէյ տիր, լաքին, նէ՞ չարէ,
պիր քէրրէ եօլա չըգտըգ իսէ, պու եօլուն սօնունա գա-
տար եէթիշմէք ֆարղ տըր :

Բօլ. - Ժանըն էօլմիւշ օլտուղունա սահիհէն էմի՞նմիսին :

Օվիտ. - Պաշընա պէշ ալթը եիւղ քիւօ աղըրլըղնտա
պիր քէրէվէթ տիւշեր տէ, էօլմէմէք միւմքի՞ն մի տիր : - Սէ-
նի պուրատա կէօրտիւկիւմ կիպի, անըն սախի, անլը հարը
ալըլմըշ օլարագ, եէրէ սէրիլմիշ օլտուղունու կէօրտիւմ : -
Իմտի, արգատաշ, արթըդ րահաթճա իշինէ պագ... Ժան
Ֆօրթիէ, Լիւսի կիպի կէրի կէլմէեէճէք տիր :

Պու արա Բօլ Հարմանըն լէհճէսի սօլմուշ օլուպ, պիւ-
թիւն վիճուտի տիթրէեօրտու :

Պիր արա, մէրգում, պօղուգ պիր սէտա իլէ,

— Եալընը քէնտի սէլամէթիմ իչին, պունճա ճինա-
եէթլէրէ ճիւրէթ իթմէքիք հա՛. . . տէտի :

Պլիտ . - Նէ՞ չարէ տօսթում, պիր քէրրէ բարմագլար
մաքինանըն ալէթլէրինէ գաբտըրլըր իսէ, պիր տիւրլիւ
գուրթարըլամադ : - Բարմագլար, էլ, վէ էլտէն սօնրա գօլ, վէ
գօլտան սօնրա սաշ, հէր հալտէ, մաքինանըն ալէթլէրին-
տէն թութուլմագ իգթիզա իտէր :

Սապըգ ժագ Կարօ, Օվիտ Սլիվօնուն մէգքիւր սէօղլէ-
րինտէն սարսըլարագ, նակէհան գաթըլիւհանը իլաթըրլատը,
վէ մաքինավարի պիր հարէքէթլէ, իքի էլինի պօղազընա
կէօթիւրտիւ : Զանն իտէրսին քի, պաշ քէսմէքիկէ մախ-
սուս օլան կիյեօթին ալէթիին իւշ քէօշէլի պըչազընըն,
վիճուտի տէրիսինէ տօգունտուգունու հիսս իտիեօրտու :

Օվիտ, սախթէ հալազատէսինին ալթիւսլիկիւնիւ կէօր-
մէքլէ,

— — Հէր նէ եաբըլտը իսէ եաբըլտը : - Պունուն իչին բու-
սուլաեը շաշըրմագտա մանէա եօգ տուր : Իմտի, պու խու-
սուստա արթըգ տիւշիւնմէեիպ, տիկէր պիր մատտէտէն
պահա իաէլիմ, տէյի պէեան իյլէտի :

Բօլ . - Նէտէն պահա իտէճէեիզ :

Օվիտ . - Տօսթում, իշտէն պաշգա նէտէն պահա իտէ-
պիլիրիզ :

Բօլ . - Իշտէն մի :

Օվիտ . - Թապիլաթիլլէ :

Բօլ . - Լաքին, հանկը իշտէն :

Օվիտ . - Աճայիպ, քէնտի իշլէրիմիլտէն, եախօտ պէ-

նիմ իշխմտէն : - Շիմտիեէ գատար , սէնինլէ , տօսթ , հէմ տէ հագըղի պիր տօսթ մագամընտա հարէքէթ իտիպ , քէն տիմի աալա սագընմատըմ , վէ է'ն կիւճ խըզմէթլէրի , վէ է'ն մուխաթարալը եիւքլէրի տէրիւհտէ իթտիկիմ հալտէ , սանա ասլա շարթ պէեան իթմէտիմ . . . Ձաթէն նէ՞ շարթ տախի վաղ իթսէմ , կէօրտիւկիւմ իշլէրին զահմէթինի պիլէ տէյմէզ իտի . . . Լաքին պու սապահ կէօրտիւկիւմ իշտէն սօհրա , արթըգ թաթիլի մուամէլաթ իթմէք իսթէրիմ . . . Հիշ . . . հիշ . . . հիշ պիր շէյ եաբմագ իսթէմէմ . . . Պու գա տարը քեաֆի տիր . . . պէն , արթըգ Բարիստէն կիտէճէեիմ :

Քօլ . - Կիտէճէ՞քմիսին :

Օվիտ . - Էվվէթ :

Քօլ . - Գօրգուեօրմուսուն :

Օվիտ . - Քեաֆէյէ թէտապիրի պասիրէթ քեարանէեի իթթիխազ իթմիշ օլտուղումտան , գօրգուեա պիր սէպէպիմ եօդ տուր . . . Փագաթ , նիհաեէթ , ինսան՝ պաշընա նէ՛ կէլէճէկինի պիլէմէզ : Էմրի պասիրէթ՝ էմնլյեեթին վալիտէսի տիր , տէյի պիր տարպը մէսէլ վար տըր . . . իմտի , պէն տէ , քեաֆէյէ թէհարրիեաթտան խալի օլմագ իւզրէ , հու տուտուն օլ պիր թարաֆընա կէշմէքիկի էմրի պասիրէթ տէն ուտտ իտիեօրում :

Պու արա , Բօլ Հարման զիեատէսիլէ տիթըէեօրտու : Մէրգում , ճէվապա աշաղլէ ,

— Լաքին նէ՞տէն գօրգուեօրտուն , տէյի սիւալ իթտի :

Օվիտ . - Արդատաշ , պու սիւալինին ճէվապը միւշքիւլտիւր :

Քօլ . - Լաքին , զանն իտէրիմ քի , էկէրէի Ժիւլը-Քէօր սօդաղընտաքի ահվալ , հիքեաեէ իթտիկին վէճհ իւզրէ ճէրէեան իթմիշ իսէ , սէնին իշին հիշ պիր թէհլիքէ եօդ տուր :

Օվիտ . - Օրասը էօյլէ ամմա , պունտան պէօյլէ բահաթ-ճա Խաշամագ իսթէրիմ . շիմտիեէ գատար էլիմտէն կէլէնի եարտըմ , պիր ազտա , էճնէպի մէմլէքէթլնտէ իսթիւրահաթ իւզրէ իմրարը էվգաթա իհթիեաճըմ վար տըր :

Քօլ . - (Մահղունէն .) Տիմէք տիր քի պէնի թէրք իտի-եօրտուն :

Օվիտ . - Պուս պապատէ պէտանը էսէֆ իթմէքիկինէ մա-
հէլլ և օգ տուր : - Սէնի բահաթ ուր իտէպիլէն քեաֆֆէյի
տիքէնլէրի վէ չալըլարը , սէնտէն ուզագլաթտրմ : - Շէօյլէ
քի օրթալըղը թէմիլլէտիկիմտէն , պիլա վէսվէսէ եօլունա
տէվամ իտէպիլիւրսին : - Սէն ևալընըղ էմի իթմէքլէ իքթիֆա
իտիեօրտուն , պէն տէ ևմիլնի իճրա իտիեօրտուն : - Սէվկիւլիւ
տանըղատէ , զանն իտէրիմ քի պէն , իթապ վէ թէքտիլլէրէ
տէյիլ , իլլա թէչէքքիւրաթա շաեէթէեիմ : - Պանա իհթիւ-
եաճըն օլմատըղը պիր զէմանտա , պէն պուրատան կիտիեօրուն :

Քօլ . - Նէրէեէ կիտէճէքսին :

Օվիտ . - Էն զիեատէ Ամէրիգատան խօշլանտըղըմ իչին ,
եինէ օլ թարաֆա ազիմէթ իտէճէեիմ ,

Քօլ . - Նիւ-եօրգա՞ մը կիտէճէքսին :

Օվիտ . - Խա՛յր , Օրատա պէնի խայլի թանըեան վար
տըր : Պուէնօս-Այրէսէ կիթմէք նիեէթինտէեիմ : - Պու շէհ-
րի չօդ մէտհ իտէրլէր :

Քօլ . - Բէք ալէա , պուրատաքի իրատընը օրաեա կէօն-
տէրիւրիմ :

Օվիտ . - (Սուրաթընը էքչիտէրէք .) Իշթէ օ օլմատը . . .
Էվվէլ էմիրտէ օ դատարճըղ իրաա՝ բէք ազ տըր . . . Պէնիմ
իհթիւեաճըմ տահա զիեատէեէ տիր : - Պունտան գաթի նա-
զար , քիմ էօիւր քիմ սաղ գալըր , օտա պիլինմէղ : - Ֆարղ
իտէլիմ քի , սէն ուզուն օթուրտուն . . . վագաա շիմտիքի
հալտէ , պէօյլէ պիր շէյէ իհթիմալ օլմատըղընը պէնտէ
պիլիւրիմ ամմա , հէր հալտէ պու խուսուս՝ օլապիլիր պիր
շէյ տիր . . . Շու իրատըն , օլ վագըթ պէնիմ նէյլմէ եա-
րաեաճագ տըր :

Քօլ . - Հալպուքի , պու իրատըն սէրմաեէսի սէնին եէ-
տինտէ պուլունուր իսէ , պիր դաչ այտան , վէ պէլքի տէ
պիր գաչ կիւնտէն պիւսպիւթիւն թէլէֆ իտէրսին :

Օվիտ . - (Բօլա իսթիհզաքեարի պիր սէլամ վիրէրէք .)
Հագըմտա իպրաղ իթտիկին իհթիմամընա թէչէքքիւր իտէ-
րիմ . . . Նամուսում իւղէրինէ սէօյլէեօրում քի , պունտան
տօլաեը միւթէէսսիր օլտում : - Պէլքի տէ , սէվկիւլիւ հալա-

զատէ , ֆամիլեատան օլան պիր յօճուզ հագգընտա վագը օլտուզու իւզրէ , իւզէրիմէ պիր նէզարէթ մէնջիսի թայեին իթմէք տէրէճէսինէ դատար , հագգըմտարի ինթիմամընը իլէրի կէօթիւրէճէքսին , տէյիլ մի : - Ֆագաթ , պէնիւմ , սէրմանէեհի , անըն իրատընա թէրճիհ իթտիկիմէ մանի օլմա-մագլըղը ըէճա իտէրիւմ :

Քօլ . - Նէ՞ վագըթ կիտէճէքսին :

Օվիտ . - Սէրիզ կիւնէ դատար եօլա չըդաճաղըմ :

Քօլ . - Պէնտէն նէ՞ դատար ազչէ իսթէեօրսուն :

Օվիտ . - Իւք վէ սօն քէլամըմը պիր տէֆատան սանա սէօյլէրիւմ : Ուզուն ուզատիեէ բազարըղա ինթիմաճ եօգտուր : - Սէնտէն պէշ եիւզ պին ֆրանգ իսթէրիւմ . . .

Քօլ . - Բէք էյի , իսթէտիկին մէպլաղը վիրէճէեիւմ :

Օվիտ . - Հա՞նկը կիւն պանա թէսիւմ իտէճէքսին :

Քօլ . - Կիւնիւնիւ սէն թայեին էթ :

Օվիտ . - Էօնիւմիւզտէքի ճումաա իրթէսի կիւնիւ Հալլըտան սէֆինէեէ ըաքիպ օլաճաղըմ : - Սօն տէֆա թօգալաչմագ վէ մուֆագարաթըմըզտան տօլանը կէօզլէրիմիդի եաչարթմագ իւզրէ , էօնիւմիւզտէքի բէնչէնպիհ կիւնիւ թաամըմըղը պիրիքտէ իտէրիւզ , վէ օ կիւնիւ սէն պանա իսթէտիկիւմ մէպլաղը իթա իտէրսին :

Քօլ . - Պանգնօթ մու իսթէեօրսուն :

Օվիտ . - Էվվէթ : - Պիզլաթ քէնտիւմ , Ամէրիդա իչին պաղը չէքլէր ալաճաղըմ :

Քօլ . - Տիմէք տիր քի բէնչէնպիհ կիւնիւ պուլուչաճաղըզ : Ֆագաթ , պիրպիրիմիդի նէրէտէ պուլաճաղըզ :

Օվիտ . - Սէնի ալմագ իչին պէն պուրաեա կէլիրիւմ :

Քօլ Հարմանըն սիմասը թէտրիճէն զիեատէ մանզունի-եէթ քէսպ իթմէքտէ իտի :

Օվիտ . - Լաքին , նէ՞ օլուեօրսուն :

Քօլ . - Սէնին ազիմէթին պէնի գօրգուտուեօր , վէ պուխուսուսուն իքիմիզէ տէ ֆէնալըղա սէպէպ օլաճաղընը տախիլի պիր հիսս պանա խապէր վէրիեօր :

Օվիտ . - Նէ՞ պօշ իթիդատ . . . Հէր նէ իսէ , Բարիսէ

ավտէթ իթմէքլիկին վաղթը կէլտի . . . Եօլտա կէօրիչիւրիւզ
. . . Պէնիմէ թաամ իթմէք իսթէ՛ր միսին :

Քօլ . - Նի՛չին իսթմէեիմ :

Օվիտ . - Էօյլէ իսէ , հա՛յտէ , եօլա չըգալըմ :

Բօլ Հարման , օտասընը դաբաեւայ , Օվիտ իլէ տիշարը
չըգալը :

Օվիտ . - Արապան հաղը՛ր մը տըր :

Քօլ . - Խա՛յր , պու ադչամ , պէնիմ իչին արապա կէօն-
տէրիլմէմէսինի էմր իթմիչիմ տիր :

Օվիտ . - Էկէրչի պէօյլէ օլտուղունու քէշֆ իթմիշ օլսա
իտիմ , քէնտի արապամը եօլա գօյմաղ իտիմ . - Փադաթ ,
պէյիս եօգ տուր , Գուրպվուա քէօբրիւսիւնտէ պիր արապա
պուլուրուղ :

Պու վէճհ իլէ , պու իբի շէրիք , Ֆապրիգատան հարէ-
քէթ իթտիլէր :

Օվիտ , գաբուտան օն ատըմ ուղագտա պիր արապա
տուրտուղունու կէօրմէքլէ ,

— Իշթէ , շուրատա պիր արապա տուրուեօր , օնա օ-
թուրուրուղ , տէտի , վէ մէգ քիւր արապաեա եադլաշարադ ,
— Արապաճը , միւշթէրինիղ վա՛ր մը , տէյի սիւալ իթտի :

Արապաճը . - Էվվէթ , միւսիւ , պիրինէ պէքլէեօրում :

Սօյլօ , Բօլ Հարման իլէ պիրլէշիպ , պէրապէրճէ
Գուրպվուա քէօբրիւսիւ օլունու էլէ ալտըլար :

Տիւշմէն , Օվիտին քէնտի արապասընա տօզրու իլէրլէ-
տիկինի կէօրմէքլէ , նազարը տիգդաթընը արթըրաը , վէ
դուլագ վէրիպ , սաթթէ պարօն տը Բէյսին սէսինի թանը-
եւնճա , Ֆիքրինտէ շիւպհէսի գալմատը , վէ արապաճընըն
արգասընտա պուլունան ճամա իբի իւշ տէֆա խաֆիֆճէ
վուրմասըյլա , արապաճը հայվանընը սիւրտիւ :

Օթուղ ատըմ գատար իլէրտէ պուլունան Օվիտ , արա-
պանըն սէսինի իչիթտիկինտէ , արգասընա տէօնտիւ , Ֆա-
գաթ , Ֆիքրինտէ հիչ պիր շիւպհէ հասըլ օլմատըղընտան ,
եօլունա տէվամ իյլէտի : Արապա իսէ , ահէսթէ եիւրիւ-
մէքտէ իտի :

Բօլ վէ Օվիտ , քէօրրիւնիւն պաշընա մուվասըլէթլէ ,
օրատարի ըսթասիօնտա տուրան Էարըմ տուղինա զատար
արապալարտան պիրինէ ըաքիպ օլտուլար :

Բօլ Հարման արապաճընա ,

— Պիզի Բարիսէ կէօթիւրմէյիսին , տէտի :

Արապաճը . - Բարիսին հա՞նկը մահէյլինէ :

Օվիտ . - Բալէ-Բօայեալա :

Արապաճը . - Բալէ-Բուայեալըն հա՞նկը դաբուսունա :

Օվիտ . - Հանկըսը օլուր իսէ , իշիմիզէ կէլիր :

Պու վէճհլէ արապա Էօլա չըդտը , Ֆադաթ Օվիտ , պու
արապաեա օթուրտուղու սըրատա , Ֆապրիդատան չըդտըդ-
լարընտան պէրու արդալարընտան կէլմէքտէ օլան մէզքիւր
արապաեա մաքինավարի սուրէթտէ աթֆը նաղար իյլէտի ,
վէ քէնտիսի արապաճը իլէ կէօրիւշտիւկիւ զէման , արդատան
կէլմէքտէ օլան արապանըն տուրտուղունու միւշտհէթ իթ-
տիկինտէն , դաշլարը չաթըլտը , վէ տէրհալ Ֆիքրինտէ
չիւպհէ հասըլ օլտու իսէտէ , արդատաշընա հիշ պիր շէյ
պէեան իթմէտի : Հալ պու քի , քէնտի արապալարը , Էլլի
մէթրօ դատար Էօլ դաթթ իթմիշ օլտուղու հալտէ , Օվիտ ,
արդատընա տէճնտիւ , վէ արդատարի քիւչիւք պիր բէնչի-
րէտէն պադմասընտա , զիքը օլունան արապանըն , հէնուզ
քէնտիլէրինի թէագիպ իթմէքտէ օլտուղունու , Ֆէնէրլէրին
ըչըղընտան անլատը :

Բօլ . - Ֆադաթ , սէնտէ պիր հալ կէօրիւեօրում , սէ-
պէպի նէ՞ տիր :

Օվիտ . - Հիշ պիր շէյ Էօգ տուր :

Բօլ . - Էնտիշէ իչինտէ զանն օլունուեօրսուն :

Օվիտ . - Նէ՞ զարիպ սէօլ . . . Էնտիշէ իչինտէ զանն օ-
լունմագըլղա նէ՞ սէպէպիմ վար տըր :

Օլ Էսնատէ , մէրգումլար Նէօյի ճատտէսինտէ պու-
լունուեօրլար իտի :

Սօլիվօ , Ֆիքրինտէն ,

— Եանըլըպ Էանըլմատըղըրը շիմտի անլարըմ , տէյի
տիւչիւնտիւ , վէ քէնտիսիլէ արապաճընըն իսկէմլէսի արա-

սընտա պուլունան ճամլէնտիրիպ , արապաճըեա - Պու ճատ-
տէեի թէրքլէ , սօլա սաբըն , վէթէրն նամ մահէլլէ կիտին ,
տէտի :

Քօլ . - Լաքին , եօլումուզու նի՛չին թէպտիլ իտիեօլուզ :

Օվիտ . - Պիր աղտան անլաթըրմ :

Արապաճը մէզքիւր էմրէ իթաաթլա , եան պիր սօգազ-
տան , թէրն նամ մահէլլէ տօղրու արապասընը սիւրտիւ :

Օվիտ , զիբր իթտիկիմիզ ուֆագ բէնչիրէեէ կէօզիւնիւ
վազ իտիպ , գըրմըզ ֆէնէրլի արապանըն , հալէա , եիկիրմի
ատըմ ուզագտան , քէնտիլէրինի թաադիպ իթտիկինի կէօր-
տիւկիւնտէ , տիչլէրինի սըգարագ ,

— Ահ , հայլազ , տէտի :

Քօլ . - (Լէհհէսի սօլարագ .) Պիդի թաագիպ իտէն մի
վար տըր . . . տիմէք օլուր քի , զամմազլանմըչըզ . . . արթըզ-
սէլամէթիմիզ գարմամըչ տըր :

Օվիտ . - Միւթմէյին օլ , սէնճէ պիր չէյ եօգ տուր : -
- Թաագիպ իտիլէն եալընըզ պէնիմ : - Փապրիգանըն եադը-
նընտա կէօրտիւկիւմիւզ արապա , պէնի պէքլէեօրտու . . .
Մատլէն մէյսանընտան եօլա չըգտըղմտան պէրու , օա-
րապա պէնի թաագիպ իթմիչ օլմալը տըր . . . Արգամտան
կէլէն քիմ օլտուղունու տա պիլիրիմ :

Քօլ . - Պիլիւրմիսին :

Օվիտ . - Էվվէթ :

Քօլ . - Քիմ տիր :

Օվիտ . - Պիր գարը տըր . . . Էվվէթ , եալընըզ գըրգ-
սուեա գարչը եիւզ պին ֆրանգլա պահա իտէրիմ չի , պու
արապատա օթուրմուչ օլան՝ պիր գարը տըր . հաթթա կիւզէլ
պիր գըզ , վէլ հասըլ , ախլէագը պօզուգ գատընլարտան տըր :

Քօլ . - Պունսն մանէասը նէ տիր :

Օվիտ . - Մանէասը շու տուր քի , Ամանտա Բէկամի իս-
մինտէ օլան վէ Պուա-լը-Բուատա պէնիմլէ վագըթ կէչիրմիչ
պուլունան պու գարը , պէնիմ նէրէտէ իգամէթ իթտիկիմի ,
վէ պարօն տը Բէյսին սահիհէն քիմ օլտուղունու անլամագ-
լըզ ֆիքրինէ գօյմուչ տուր :

Քօլ. — Էյ սէն , պու գարըտան գօրգմաեօրմուսուն :

Օվիտ. — Նի՛շին գօրգաճաղըմ : — Մէրգուճէ պանա գարչը նէ՞ եաբապիլիլ : — Պունտան գաթինաղար , Օվիտ Սօլիվօնուն մահէլլի իղամէթինի պու կին տախի անլաեամսեաճադ տըր , ղիրա Օվիտին թօրպասընտա թէրթիպ չօգ . . . Շիմտի պէն օնա պիր օեուն օյնաեըմ քի , օ տա պէնիմ քիմ օլտուղուճու իյիճէ անլասըն :

Քօլ. — Նէ՞ օեուն օյնաեաճադսըն :

Օվիտ. — Պիր աղտան անլարսըն :

Սօլիվօ , պու սէօղէրի իրատ իթտիկի սըրատա , արգատաշընըն էավապընը թէճէսսիւս իթմէքտէ իտի :

39

Բօլ Հարման , գալընճա վէ աչըդ ըէնկլի պիր բարտըսիւ , վէ եիւքսէք պիր շաբգա կիեինմիշ օլուպ , Օվիտ տախի գօեու պիր բալթօ վէ եուվարլագ քէչէ պիր շաբգա կիեինմիշ իտի :

Մալիւմիւմիւղ օլտուղու վէճհ իւզրէ , պու իքի շախսըն պօյլարը , հէման միւսավի իտի :

Օվիտ. — Արգատաշ , կէլ էավապըմըզը թէպտիլ իտէլիմ : Սէն , շաբգան իլէ բարտըսիւնիւ պանա վէր , վէ պէնիմքիլէրի տէ սէն ալ :

Օվիտին պու սըրատա իպրագ իթտիկի սօղուգ գանլըլըդ , սախթէ Բօլ Հարմանա պիր տէրէճէեէ գատար սիւքիւնէթ քէսպ իթտիրտի , վէ տէրհալ , մէգքիւր էավապ վէ շաբգա թէպտիլաթը իճրա դըլընտը :

Օվիտ , պու իշի կէօրտիւքտէն սօնրա , էօնտէքի ճամը եէնիտէն աշաղըեա էնտիրիպ , արապաճըեա տախի ,

— Տօղրուտան տօղրու Օբէրա մէյտանընա կիտին , վէ

Կրանտ Օթէլ գահվէխանէսի բիշկեահընտա տուրուն , տէյի էմիր իյլէտի :

Արապաճը . - Ռէք իյի , միւսիւ :

Օվիտ . - (Բօլ Հարմանա խիթապ իտէրէք .) Սէն արապատան աշաղըեա էն : - Ամանտանըն , սէնի կէօրտիւկիւնտէ , պէնի զանն իտէճէկինէ էմիրիմ : խուսուսիյլէ բէք եագընընտա պուլունմատըզընը միւշահէտէ իթմէքլէ , վէ էսվապընտան ալտանմագլա , սէնին արգանտան կիտէճէք տիր : - Պու միւտտէթ զարֆընտա , պէն տէ թաամըմըզը ըսմարլամաեա կիտէրիմ :

Բօլ . - Նէրէտէ :

Օվիտ . - Պրէպանըն լօգանթասընտա :

Բօլ . - Փագաթ , արապատան աշաղըեա էնտիկիմտէ , նէ՞ եաբաճաղըմ :

Օվիտ . - Ըշըգլը պիր գահվէխանէեէ կիտիպ օթուրուրսուն քի , օ գըզ , սէնին եիւղիւնիւ կէօրսիւն , վէ եանըլմըշ օլտուղունու անլասըն : Գահվէխանէտէ պիր շէյ իչէրսին , վէ Ամանտանըն արապասը եօլունա տէվամ իթտիքտէն սօնրա , կէլիպ պէնի պուլուրսուն :

Բօլ . - Թէմամ :

Օվիտ , իւչիւնճիւ տէֆա օլարագ , արգասընա տէօնիւպ , գըրմըզը ֆէնէրլի արապաեը , պու տէֆա հէր վագըթտան զիեատէ կէօրէպիլտի , վէ կիւլէրէք ,

— Էվվէթ . . . Էվվէթ . . . արգամըզտան կէլ , պէնիմ մինիմինի բիլիճիմ . . . լաքին , ծն տագըրգատան , նէ՞ սուրաթ քէսպ իտէճէկինի կէօրմէքլիկի հագըգաթէն մէրագ իթմէքտէեիմ , տէտի եավաշ սէտա իլէ :

Մէզքիւր իքի արապա , Թէրն նամ ճատտէեէ չըգտըգտան սօնրա , էբէյիճէ սիւրաթը հարաքէթլէ Սէնթ-Օնօրէ վարըչընա էնմէքտէ իտիլէր :

Օվիտին արապասը պուլվարլարա մուվասըլլէթլէ , աղ վագըթտա Օբէրա մէյտանընա եէթիշտի , վէ գըրմըզը ֆէնէրլի արապա իսէ , էօնտէն կիտէն արապաեը ասլա զայպ իթմէմէքտէ իտի :

Պիրինճի արապա տուրտուղու կիպի, իբրինճի տախի տուրտու, վէ Սօլիօ սօն տէֆա արգասընա աթֆը նազար իթմէքլէ, տէրունինտէ Ամանտանըն օթուրմուշ օլտուղունու զանն իյլէտիկի արապանըն տուրմուշ իտուկինի միւշահէտէ, վէ Բօլ Հարմանա, շէօյլէ պէեան իյլէտի:

— Զարուգ արապատան աշաղըեա էն, վէ սըրթընը մատմուղէլէ տօղրու չէվիրէրէք, գահվէխանէեէ կիր, վէ արգա թարաֆտա օթուր:

Բօլ Հարման, մէգքիւր թալիմաթա նօգթասը նօգթասընա իմթիսալ, վէ վուգուաթ, Օվիտին քէշֆ իթտիկի իւզրէ ճէրեան իյլէտի:

Շէօյլէ քի, Տիւշմէն, թաագիպ իթտիկի շախսըն նէ՛ էսվապ կիեինմիշ օլտուղունա տիգգաթ իթմիշ իտուկինտէն, սիեահ բալթօ վէ եուվարլադ քիւշիւք շաբգա կիեինմիշ օլան Բօլ Հարմանըն արապատան աշաղըեա էնտիկինի կէօրտիւկիւնտէ, պունու, պարօն տը Բէյս զանն իլէ, արապաճընա խիթապէն,

— Եէրինիզտէն գըմըլտանմաեըն... տիկէրի՝ իսթէտիկի մահէլլէ կիտէպիլիր, պէնիմ գօլլատըղըմ պու տուր, տէյլ պէեան իյլէտի:

Զաթէն Օվիտին բաքիպ օլմուշ օլտուղու արապա, սիւրաթլէ օրատան հարէքէթ իտիպ, աղ վադըթտա նապէտիտ օլտու:

Սապըգ ժադ Կարօ, պիր միւտտէթ, տիկէր արապալարըն արասընտա զայպ օլտուգտան սօնրա, պազը կաղ պօրուլարընըն պիլլօր կլօպու ալթընտա վաղ իտիլմիշ օլան պիր մաանըն եանընտա օթուրտու:

Բօլ Հարմանըն օթուրտուղու մահէլլ, Օբէրա մէյտանընըն վէ պինապէրէն Բաուլ Տիւշմէնին գարշըսը օլուպ, Բաուլ, մէրգումու կէօրտիւկիւնտէ, իզհարը հիտտէթ իյլէմէքտէն քէնտիեի թութամատը, վէ քէնտի քէնտիեէ, շու սէօզլէրի սէօյլէտի:

— Շաշգըն կիպի ալտանտըմ... Պու ատէմլէր քէնտիլէրինի գօլլամագտա օլտուղումու անլաեարագ, էսվապլա-

րընը թէպտիլ իթտիլէր . . . Ա՛հ, հայտո՛ւտ, ալչա՛գ Օվիտ Սօլիվօ . . . տէտի :

Մէրգու՛ւմ, պիր գաչ սանիեէ գատար մէյոսսիեէթ վէ գաթը իւմիտ տէրեասընա միւսթաղրադ օլուպ, պատէհու քէլամընա տէվամ պիրլէ,

— Պու ագչամ, հէր իւմիտ մահվ օլտուգտան պաշգա, իշինտէ ֆարգընա վարըլմըշ օլտուղունտան, պունտան պէօյլէ քէնտիլէրինի կէօղէթլէեէճէքլէրի կիւն կիպի աշիքեար տըր . . . Իմտի, շիմտի նէ՞ եաբմագ լաղըմ տըր, տէտի,

Տիւշմէն, թապիեաթիլլէ պու սիւալինէ պիր ճէվապ պուլամանարագ, քէնտիսինի Տամ սօգաղընա կէօթիւրմէսինի արապաճըսընա էմր իլլէտի :

Մատմուաղէլ Ամանտա, սապըրսըղըղլա մէրգու՛ւմ պէքլէեօրտու :

Մէզպուրէ, մէրգու՛մ տէրիգանլընըն մահղունէն ավտէթինի կէօրտիւկիւնտէ, շայեանը թէէսսիւֆ պիր վագըա վուգու պուլմուշ օլտուղունու անլատը, վէ սէպէպի մահղունիեէթինի սիւալ իթտիկինտէ, Տիւշմէն, մուվաֆֆադըյեէթսիղլիկինի հիքեաեէ իթտի : Լաքին, կէնճ գատըն, չէրիքինին թէչէպպիւսիւ ասլա պաշա չըգամամըշ օլտուղունուն խապէրինի ալտըղընա ըաղմէն, կիւլմէքտէն քէնտիեի թուսթամանընճա, Բաուլ, հիտտէթլէնիպ,

— Պու հիքեաեէմ, սէնին իշին, կիւլտիւրիւճիւ պիր շէյմի զանն օլունուեօր, տէտի :

Ամանտա. — Վագաա թէչէպպիւսիւնիւն մուվաֆֆագըյեէթսիղլիկի մուճիպի թէէսսիւֆ իսէ տէ, լաքին զարիպ վէ կիւլտիւրիւճիւ օլմագտան տալի խալի տէյիլ տիր :

Տիւշմէն. — Հալպուքի շուրանը տիւշիւն քի, պունտան պէօյլէ անլէր, քէնտիլէրինի կէօղէթլէեէճէքլէրինտէն, պու եօլտա պիր ֆըրսաթ, պիր տահա զուհուրա կէլմէեէճէք տիր :

Ամանտա. — Քի՛մ պիրիւր . . . շիմտիլիք սապըրլը օլմագ լաղըմ տըր : Մէրգու՛մաւր, սըդ սըդ կէօրիւշիւեօրաւր, պուսնուն իսպաթընը կէօրտիւք . . . պիզէ, պաշլըճա էլգէմ մատտէ պու տուր . . . Իմտի, մութլագա պիրիպիրինի թէք-

րար կէօրէճէքլէր տիր . . . սէն , նէղարէթոտ տայիմա դու-
տուր իթմէմէլիսին :

Տիւշմէն . - Պագաթ , անլէր տէ թէտապիրի իհթիեաթ-
քեարանէ իթթիխազ իտէճէքլէր տիր :

Ամանտա . - Էօյլէ իտէ , սէնտէ մահիրանէ պիր թէտապիր
տիւշիւն :

Տիւշմէն . - Նէ՞ տիշիւնէեիմ :

Ամանտա . - Պէն նէ՞ պիլէեիմ . . . պու պապտէ պիր
չարէ արամալըսըն . . . Օ հայլազ ղաեթ զուրնազ վէ հիյ-
լէքեար տըր . իմտի , ծնտան տահա զիեատէ դուրնազ վէ
հիյլէքեար օլմագ կէրէք տիր :

Տիւշմէն , հիտտէթ ու ղազսպ ալեամէթի իղհար էյլէ ,

— Եարընտան պէտ իլէ , քէնտիլէրինի եէնիտէն գօլա-
մաեա պաշլաեաճաղըմ , տէտի :

Ամանտա . - Եարըն հիչ պիր շէյ եարամաղսըն , չիւնքի
բաղար օլտուղունտան , պիրիպիրինի կէօրմէզլէր : Պինապէ-
րին օլ խուսուստա եօրուլմագ պիհուտէ տիր : Պանա գա-
լըրսա , եարըն Պուա-լը-Ռուաեա կիթսէք նա՛սըլ օլուր :

Տիւշմէն . - Պէնիմտէ արղում օ տուր : - Կիւնիւմիւզիւ
կէչիրմէք իչին , պիր շէյ եարմագ լաղըմ օլտուղու հալտէ ,
եարընքի կիւնիւմիւզիւ , Պուա-լը-Ռուատա կէչիրիրիզ : - Ան-
լաեօրսուն ա՛ , տիւշմէնի միւշթէրէքիմիզին մահէլլի իգամէ-
թինի էօյրէնմէտիքճէ , ասլա իսթիրահաթ իթմէեէճէեիմ : -
Աճապա , մէրգում , շու Բօլ Հարման իլէ նէ՞ կիպի շէյթա-
նի պիր թասալվուրտա պուլունուեօր :

Ամանտա . - Սանա զաթէն սէհյլէտիմ , պէլքի տիկէր
պիր ճինաեթ թէրթիպ օլունուեօր , լաքին հիչ օլմաղսա
օ ճինաեթին էօնիւնիւ ալմալըեըզ :

Պաթինեօլ պուլլարընտա քիւշիւք պիր լօգանթատա
թաամ իթմէկէ կիթմէք իւզրէ , Տիւշմէն իլէ մատմուաղէլ
Ամանտա միւքեալէմէլէրինի գաթթ իթտիլէր :

Բօլ Հարման տախի խըզմէթինի կէօրտիւքտէն ոօնրա ,
Պրէպան լօգանթաընա աղիմէթլէ , օրատա շէրիքիլէ
պուլուշտուղունտա , Օվիտ , Բօլա խիթապէն ,

— Էյ նա՞սը , հագգըմ օլտուղունա խքեաթ օլտուն մու , տէյի սիւալ իթտի :

Քօլ . — Էվվէթ , թէմամիյլէ հագգըլ օլտուղունու , թաստիդ իտէրիմ :

Օվիտ . — Օնտան սօնրա , դըրմըղը ֆէնէրլի արապա նէ՞ օլտու :

Քօլ . — Պէն , ընըղըն դարչըսընտա օթուրուր օթումաղ , կիթտի , նապէտիտ օլտու :

Օվիտ . — Տէմէք օլուր քի , մատմուաղէլ Ամանտա թէ-չէպպիւսինտէ մուվաֆֆադ օլամատը , ֆադաթ պու խուսուս իքիմիզ իչին տախի պիր տէրա օլսա , սէզա տըր :

Քօլ . — Սահիհէն , սէնին պու գարըտան դօրգմաեա սէպէպին եօգմու տուր :

Օվիտ . Ասլա գօրգուլմ օլմատըղընը սուրէթի դաթիեէտէ սանա անլաթտըմ : — Ամանտա , ահմադ պիր դըզ տըր . . . Պէնտիսինի մահվ իտէճէք սուրէթտէ , եէտիմտէ , քէնտիսինէ դարչը տէհչէթի պիր սիլահ պուլունտուղունու էլպէթթէ խաթըրլաեաճադ տըր . . . Իմտի , արթըգ պու խուսուստա տիւշիւնմէեիպ , թաամըմըղը իտէրիմ :

Պէյլէճէ իշպու իքի ալչադլար , սուֆրաեա օթուրուպ , Սօլիվօ թարաֆընտան սիրարըչ օլունան ալէա թաամլարը միւքէմմէլ սուրէթտէ թէնավիւլ իթտիլէր , վէ եարը կիճէ սուլարընտա եէկտիկէրինտէն այըլլարադ , հէր պիրի քէնտի թարաֆընա կիթտիլէր :

Օվիտ , Գլիչի ճատտէսինէ կիթմէքլէ պէրապէր , արգասընտան քիմէսնէ կէլիպ կէլմէտիկինէ թէէմին օլմադ իւղրէ , պիտտէֆաթ արգասընա տէօնտիւ , վէ մահէլլի իգամէթիւնէ մուվասըլէթ իթմէք իչին , բէք չօգ եօլլարտան միրուր իյլէտի :

Մէրգուլմ , Ամանտատան ասլա գօրգուսու պուլունմա տըղընը թէէմին իթմիշ օլմասընա ըաղմէն , մէզպուրէնին քէնտիսի ալէյհնտէ էֆքեարը ինթիգամճուեանէ իլէ մութ . թասըֆ օլտուղունու լանա պիլտիկինտէն , բէչինի պըրադմամադտա օլտուղունու կէօրմէքլէ , միւպհէմ պիր էնտիչէ

վէ իղթիրապ հիսս իյլէմէքտէ , վէ քէնտի քէնտիսէ շէոյլէ տիմէքտէ իտի .

— Պուրատան հարէքէթիմ գէմանընա տէկին , մէրգու-
մէնին բլանլարընը ճըլգ չըգարմադտա բէք չօգ միւշքիւլաթ
չէքմէեէճէեհիմ , լաքին , շու ազիմէթ թասաւլվուրուսին հա-
գիգէթէն ագիլանէ , միւթէպասիւրանէ , վէ հէր հալտէ էլ-
զէմ պիր շէյ օլտուղունու յիմտի իյիճէ անլաեօրում : Պիր
քէրրէ Պուէնօս-Այրէսէ պասթը գատէմ իտէր իսէմ , մա-
լիք օլաճաղըմ պէշ երիւզ պին Ֆրանգ իլէ բէք միւնասիպ
սուրէթտէ եաշաեապիլէճէեհիմ , վէ քիմնէտէն գօրգմաեա-
ճաղըմ : — Ֆիրվադը , արթըր թէգաիւտէ չըգմադլըղըմ , պէն-
ճէ բէք խայըրլը տըր : Պոպ սաեէտէ իհթիեարլըգ վազթըմը
սաատէթ վէ ըիֆահիյեէթ իւզրէ կէչիրէպիլիրիմ :

Իրթէսի կիւն , Օվիտ , կիւճ հալ իլէ եաթաղընտան գալ-
գըպ , հէր վագըթքի լօգանթասընտա-թաամ իթմէք իւզրէ ,
անճագ էօյլէտէն աղ էվվէլ տիշարը չըգտը :

Մէրգում , սիբարըշ իթտիկի թաամլարըն կէթիրիւմէսի
վազթինէ տէկին կէչէն պօշ վագըթտա , սապահքի զաղէ-
թալարը կէօղտէն կէչիրտի , վէ պիր կիւն էվվէլ , Ժիւլը-
Քէօր սօգաղընտա վուգուա կէլէն քաշա տայիր մուֆաս-
սալ պիր հիքեաեէ օգուտու :

Յագաթ , պու հիքեաեէ , հագըգէթի հալէ թէմամլյլէ
մուվաֆըգ օլմաեըպ , շէոյլէ քի , մէզքիւր հիքեաեէեհի եազ-
մըշ օլան զաղէթանըն մուլսպիրի , եա տօղրու մալիւմաթ ալ-
մըշ օլմատըղընտան , եախօտ , գաստէն հիքեաեէսինի զիեա-
տէ միւէսսիր սուրէթտէ կէօսթէրմէք իսթէտիկինտէն , մէճ-
հուլ պիր չօճուգտան մաատա , էթմէքճիլիք իտէն պիր գա-
րընըն տախի քէրէվէթ ալթընտա պիւթիւն պիւթիւն էզիւ-
միշ օլտուղունու թէէմին իյլէմիշ իտի :

Օվիտ , թէպէսսիւմ իտիպ , քէնտի քէնտիսէ շու սէօզ-
լէրի սէօյլէտի .

— Էկէրչի հալազատէմ Հարման , պու Ֆըգրաեը օգուր-
սա , պու տէֆու խըղմէթիմի լաեըղըլա կէօրմիւշ իտուկիմի
անլաեարադ , պունտան պէօյլէ ըահաթճա ուեուեապիլիճէք

տիր : Ֆիլվագը , քերէկէթի տիւշիւրմէք խուսուսընտաքի իճատըմ , պիրինճի մէրթէպէտէ պիր թասսավլուր օլուալ , թասսավլուրը մէգքիւրու մէհարէթյէ իճրա իթմիյիմ տիր :

Պատէհու Սօլիվո, թաամընը իթտիքտէն սօնրա, պիր վագըթտան պէրու ֆէվգէլատէ արզուլէմէքտէ պուլունտուղու գումար օեուհունուհա տէվամ իթմէք իւզրէ, պիր գումարխանէեէ ազիմէթ իլլէտի:

**ԲաՐՈՒՆ ՏԻԼԻՄԵՆ ՎԷ մատմուհաղէլ Ամանտա, սապահ-
լաերն, էրքէնճէ, Պուա-յը-Րուաեա կիթմիշ իտիլեր :**

Էթիէն Գասթէլտէ, մալիւմիւսիւզ օլան խաթթը հարէ-
քէթէ սալիք օլարադ, մէրգումլարըն օթուումուշ օլտուդլարը
այնի դաթարա քէնտիսի տախի օթուումուշ օլտուդու հալտէ,
ըսթասիօնտա աշաղընա էնտի, վէ Ամանտա իլէ Տիւմէնին,
անճագ պիր գաշ ատըմ դատար քէնտի իլէրիսինտէն եիւ-
րիմէքտէ օլտուդլարընա շիւպհէ պիլէ իթմէեէրէք, ահէս-
թէ սուրէթլէ, Ալլէլաընդ Գուլաշտաֆլըը Ժահլլ նամիլլէ մաա-
րուֆ օթէլլէ տօղրու կիթմէկէ պաշլատր:

Բէսսամը մերգումուն աճելէ իթմէկէ հիչ պիր սէպէպի պուլունմատըղընտան, Սէն նէհրի սահիլինտէ վէ Պուա-լը-Բուա ճիվարլարընտա կէօրտիւկիւ շայեանը թէմաշա մա-հէլլէրի սէ.յր իտէրէք, հայրան օյմագտա իտի :

Մէրգուժ, քէնտլինին սանաթծա թէմաշաընա տէ-
վամ իթմէքտէ օլսուն, պիղ, Ամանտա իլէ Բաուլուն ար-
գասընտան կիտէյիմ:

ՕՆ Էսնատէ, նէ՛ մէրգում՝ վէ նէ՛ մէրգումէ, սախթէ
պարօն տը Բէյսի, եախօտ Օվիտ Սօլիվօեու տիւչիւնմէքտէ
օլմաեղպ, իքիսի տախի մէսէրրէթլի հալտէ պուլունմագտա
խտիէր :

Օթելլոն իրզմէթճիսի Մատէն, պունլարը իսթիգպալ
իտէրէք, վէ քէօյլիւլէրէ մահասուս գապա սուրէթտէ կիւ-
լէրէք,

— Օ, խօշ կէլտինիդ... իշթէ կէօրտիւնիւզ միւ սիդ , մէրտ Բարիսիլէքտէն իմիչսինիդ քի , լաեղգըլլա պէսլէնտի-կինիդի վէ գայրըլտըղընըղը ունութմաեօրսունուզ... Մա-տամ սիդի կէօրտիւկիւնտէ , ֆէվգէլլատէ մէմնուն օլաճագ-տըր : — Ե՛յ միւսիւ Բաուլ , սիդի թէրք իթտիկինիդտէն պէ-րու , նա՛սըլսընըղ , իյլմիսինիդ , տէյի սիւսլ իթտի :

Տիւշմէն . — Բէք իյի , գըղըմ : Քէմլքլէրիմի էղէճէք ա-է-րէճէտէ տիւչար օլտուղում տէհչէթլի գազանըն եալընըղ խաթըրէսի գալմըլ տըր :

40

Պեսլեմէ . — Միւսիւ Բաուլ , իւչ կիւնտէն պէրի տիր , պուրատա , սիդին հագգընըղտա էրէյիճէ պա՛հս օլուն-տու :

Տիւշմէն . — (Թէաճճիւպլէ .) Պէնլւմ հագգըմտա պա՛հս մը օլունտու :

Պեսլեմէ . — Էվվէթ :

Տիւշմէն . — Քիմ պահս իթտի :

Պեսլեմէ . — Խասսէթէն սիդի կէօրմէք իչին կէլմիշ օլան պիր միւսիւ , հաթթա սիդի պուլամատըղընտան տօլաեք տա զիեատէսիյլէ սըգըլտը :

Տիւշմէն . — (Իզթիրապ իլէ .) Պէլքի Տիփօնտաքի ամու-ճամ տըր :

Պեսլեմէ . — Քիմ օլտուղունու պիլմէմ : Կէլէն զաթ , եալըճա պիր քիմնէ խտի , վէ բալթօսունուն տիւյմէսի եէ-րինտէն տէ , գըրմըղը պիր շէրիտ պուլունմագտա խտի :

Տիւշմէն . — Օ հալտէ , ամճամ տէյիլ տիր :

Պեսլեմէ . — Փագաթ հէր հալտէ սիդի կէօրմէք ինթէեօր-

տու , վէ Բարիստէ , սիզլին , եախօտ մատմուտէլին մահէլլի
իդամէթինիզի սօրտու :

Ամանտա . - (Լէհնէսի զիեատէճէ սօլարագ .) Վա՛յ , պէ-
նիմ մահէլլի իգամէթիմի տէ՞ մի սօրտու :

Պեսլեմ . - Էվվէթ . . . պունտան պաշգա , պիր տիկէրի-
նին ատրէսինի տահա սիւալ իթտի :

Ամանտա . - Բիմին ատրէսինի :

Պեսլեմ . - Մ . պարօն տը Բէյսին ատրէսինի :

Բաուլ վէ մաշուգէսի , իզթիրապ ու էնտիշէ իլէ եէկ-
տիկէրինէ պագըշտըլար : Պատէհու , Ամանտա , հէեէճանըն-
տան նաշի տիթրէմէքտէ պուլունան պիր սէտա իլէ ,

— Պու միւսիւ նէ՞ վագըթ կէլտի , տէյի սիւալ իթտի :

Պեսլեմ . - Մ . Բաուլուն ազիմէթինին իրթէսի էլինիլ :

Բաուլ . - Իշթէ պու զարիպ . . .

Ամանտա . - Էվվէթ , հագըգէթէն զարիպ օլտուղունու
պէն տէ թաստիգ իտէրիմ :

Բաուլ . - Պու զաթ նա՞սըլ ատէմ իտի :

Պեսլեմ . - Բիպարտան պիր զաթ իտի , ֆագաթ , Մ . տը
Բէյսէ պէնզէմէեօրտու . . . պունտան գաթինպղար , պարօն
տը Բէյստէն տահա զիեատէ պօշպօղաղ օլտուղունտան ,
սօնսուղ մալիւմաթ իսթէեօրտու :

Ամանտա . - Սիւալ իթտիկի ատրէսլէրտէն հիշ պիրի
քէնտիսինէ պիլտիրիլէպիլտի մի :

Պեսլեմ . - Եալընըղ պարօնուն մահէլլի իգամէթի պիլ-
տիրիլտի :

Ամանտա . - Պարօնուն մահէլլի իգամէթի սիզճէ մալիւմ
միլ իտի :

Պեսլեմ . - Էվվէթ , չիւնքի մատամըն տէֆթէրինտէ եա-
զըլմըշ իտի :

Ամանտա . - (Եալաշ սէտա իլէ Բաուլա խիթապ իտէ-
րէք .) Պահա իտէրիմ քի , միւթլագ սուրէթտէ եանըշ պիր
ատրէս գայտ իթտիրմիշ տիր :

Տիւղմէն . - Պէնիմտէ էֆքեարըմ էօյլէ տիր :

Պու արա , պիր չան չալընմասըլա , Մատլէն , քէնտիսի

իչին վուգուս պուլան մեղքիւր տալէթէ իճապէթլէ , մերգուս ման կէնճլէրին եանընտան մուֆարադաթա մէճպուր օլտու :

Ամանտա . - Պու ասէմ քիմ օլապիլիւր , վէ պիզտէն նէ իսթէեէպիլիւր :

Տիւշմէն . - Պիւմէմ , վէ պու խուսուսա՝ պէնճէ էսրաւրի վէ իյզահը նադապիլ կէօրիւնտիւկիւնտէն , պէնի վէսա վէսէտէ պըրադմադտա տըր : - Պունտա կէօզէ չարբան պիւր շէյ վար իսէ , օ տախի արանմադտա օլտուղումուղ տուր :

Ամանտա . - Գօրգուեօրմուսուն :

Տիւշմէն . - Պիւր ազ :

Ամանտա . - Պէն տէ պիւր ազ գօրգուեօրում : Հալ պու քի պու մատտէ , պու կիւնքի էյլէնճէմիզտէն պիզի մէնն իթմէմէլի տիւր : - Իմտի , հայտէ , օթէլին սահպիսի նէզտիւնէ կիտիպ , գահվալթըմըղ իչին իզթիզա իտէն շէյլէրի ըսմարլաեալըմ :

Եարըմ սաաթ սօնրա , քէնտիլէրի իչին , պիրինճի գաթըն պիւր օտասընտա պազը թաամ հազըրլանտըղընտան , իքի մաշուդ վէ մաշուդէ օրատա օթուրտուլար : Մատլէն տէ , պունլարըն իըզմէթինէ թայեին գըլընտը :

Օլ էսնատէ էթիէն Գասթէլ , օթէլին պիւեիւք սալասընտան իչէրի կիրտի , վէ օթէլճի գարը , մերգումու թանըմադլա , թէպէսսիւմ իւզըրէ քէնտիսինի գարչըլատը , վէ քէլամա պիլ իպթիտար :

— Վայ , միւսիւ , թէքրար պուրաեը թէշըիֆ մի իթտիւնիզ , տէտի :

Զքիէն . - Էվվէթ , մատամ , գահվալթը իթմէք իւզըրէ պուրաեա կէլտիմ :

Զքիճի . - Շիմտի սիզի խօշնուտ իթմէկէ չալըշըրըմ , Գահվալթընըղը պուրատամը , եօգսա պաղչէտէ մի իթմէք իսթէրսինիզ :

Օթիէն . - (Պիւր մասա կէօսթէրէրէք .) Գահվալթըմը շուրատա իթմէք իսթէրիմ :

Օթիճի . - Բէք իյի . . . սուֆրանըղը պիզզաթ պէն թէտարիք իտէրիմ :

Օթէլճի, սուֆրա պէղինի, թապագլարը, շիշէլերի վէ սայիրէեի վազ իթտիկի սըրատա,

— Միւսիւ, արզունուզ վէճհ իւզրէ, Մ. պարօն տը Բէյսի պուլտունու՞ղ մու,

Թրիէն. — Շիւպհէսիզ պուլտում, անըն մահէլլի իգա- մէթինի պանա խապէր վիրմէնիզտէն տօլաեը սիզէ թէ- շէքքիւր իտէրիմ. լաքին սիզ տէ, մատամ, Մ. Բաուլ Տիւշ- մէնին Պուա-լը-Բուատան ազիմէթինտէն սօնրա, մէրգում հագգընտա պիր խապէր ալտընը՞ղ մը :

Պու տէֆա օթէլճի գարը, էթիէնէ աթֆը նազար իտէրէք,

— Տիմէք տիր քի, սիզ, Մ. Տիւշմէնի թանըեօրսու- նուզ, տէտի :

Թրիէն. — Խա՛յր մատամ, ֆագաթ քէնտիսինի կէօր- մէքլիկի արզու իթմէք իչին, բէք չօգ սէպէպլէրիմ վար տըր, վէ պէսլէմէնիզ, եագըն բազարլարտան պիրինտէ Մ. Տիւշ- մէնին պուրաեա կէլէճէկինի պանա խապէր վիրմիշ օլտու- ղընտան, մէրգումա բասթ կէլմէք իւմիտիլլէ, իշպու բազար կիւնիւ պուրաեա կէլտիմ, վէ իւմիտիմ պաշա չըգանա տէկին, հէր բազար կիւնիւ կէլէճէեիմ :

Պրիւնի. — Էօյլէ իսէ, պախթիեար օլտուղունուզու պէ- եան իտէր իսէմ, խէթա իթմիշ օլմամ :

Թրիէն. — Աճապա Մ. Տիւշմէն, հա՞նկը բազար կիւնիւ պուրաեա կէլէճէկինի թահրիրէն սիզէ խապէ՞ր մի վիրտի :

Պրիւնի. — Խա՛յր, պախթընըզն եավէրլիկի, պունտան չօգ զիեատէ տիր :

Թրիէն. — Եօգսա պուրատա՞ մը տըր :

Պրիւնի. — Էվվէթ, միւսիւ . . . չու էսնատէ գահվալթը իտիեօր. վէ օրմանտա թէնէզղիւհէ կիթտիքտէն սօնրա, էօյլէ թաամը իտէճէք տիր :

Թրիէն. — Հագգընըզ վար տըր. բէք զիեատէ գըսմէթ- լի օլտուղումու պէն տէ անլաեօրում, ֆագաթ Մ. Տիւշ- մէն եալընը՞ղ մը տըր :

Պրիւնի. — Խա՛յր, միւսիւ, թանըտըզը պիր գատըն ի- լէ պէրապէր տիր :

Թրիեն . - Պէսպէլլի մատմուղէլ Ամանտա օլմալը :

Պրիմի . - Թա՛ քէնտիսի , միւսիւ . . . մատմուղէլ Ամանտա դառէթ տիպէր պիր գըզ տըր :

Պու արա էթիէն Գասթէլին տօտադլարընտա , մէսէր-րէթինտէն նաշի պիր թէպէսսիւմ էսէրի հօսուլէ կէլտի , վէ պատէհու օթէլճի գարը , չու վէճհ իլէ քէլամընա տէ-վամ էյլէտի :

— Էկէրչի իսթէրսէնիզ , միւսիւ , Մ. Տիւշմէն իլէ կէօ-րիւշմէք արզուսինտէ պուլունտուղունուղու քէնտիլէրինէ խապէր վիրէեիմ :

Թրիեն . - Շիմաի խապէր վիրմէեին . . . Գոյվէրին գահ-վալթըլարընը իթսինյէր : Անտէն սօնրա , քէնտիլէրիյլէ կէօ-րիւշմէքիկի արզու էյլէտիկիմի պիլտիրմէնիզի ըէճա իտէրիմ :

Օթէլճի գարը թէվազու իթտի , վէ ըէսսամ տախի քէն-տի գահվալթըսը իլին պազը շէյլէր սիբարըշ իթտիքտէն սօնրա , քէմալը իլթիհա իլէ թէնավիլէ պաշլատը :

Եարըմսաաթ սօնրա , Մասլէն , խըզմէթ իթտիկի կէնճ-լէրին իհթիեաճաթը իլին տէսթիեահա կէլմէեէ մէճպուր օլտուղունտան , սալատա սուֆրալարըն էօնիւնտէ օթուր-մուշ օլպն պիր չօգ էշխասա աթֆը նազար էյլէտիկինտէ ըէսսամը կէօրտիւ , վէ իզհարը հայրէթլէ տէրհալ Ամանտա իլէ Բաուլուն պուլունտուղլարը օտաեա ավտէթինտէ , մէր-գումանըն օտասը գարուսունտան սիւրաթլէ կիրիպ :

— Միւսիւ , մա՛տամ , օրատա տըր . . . տէտի :

— Քիմ , տէյի էքի կէնճլէր պիրլիքտէ սիւալ իթտիլէր : Սըզմէքճի գըզ . - Իւշ կիւն էվվէլ , Մ. Տիւշմէնի կէօր-մէք իւզրէ կէլմիշ օլան գըրմըզը գօրտէլալը միւսիւ :

Բաուլուն վէսվէսէլէրի , եէնիտէն ֆիքրինի իսթիլա ի-տէրէք ,

— Պէնիմ հագգըմտա մալիւմաթ իսթէտի՞ մի , տէյի սիւալ իթտի :

Սըզմէքճի . - Պիլմէմ , միւսիւ , եալընըզ քէնտիսինի կէօր-տիւմ :

Տիւշմէն . - Հա՛նկը թարաֆտա պուլունուեօր :

Սըրգմէքճի . - Պիւսիւք սալատա օլուպ , օրատա գահ-
վալթը իտիեօր :

Ամանտա . - (Բաուլա) Հա՛յտէ աշաղը էն , վէ քէնտին
կէօրիւնմէքսիզին տիգգաթ էթ , պագալըմ քէնտինի թանը-
եօրմուսուն :

Տիւշմէն . - Բէք իյի :

Բաուլ , հէմ մէրագընտան վէ հէմ գօրգուտան թահ-
րիք օլունարագ , աեաղա գալգտը :

Սըրգմէքճի գըզ . - (տիշարը չըգարագ) Տէսթկեահըն թա
եանընտաքի մասատա օթուրմուշ տուր :

Տիւշմէն , սէսսիզէ աշաղըեա էնէրէք , պիւսիւք սա-
լանըն ճամէքեանը գարունու եագընընտանէրտիվէնին ալթ
գաթընա վասըլ օլտու :

Նալընըզ ըէսսամը մէրգումուն տիւյմէ մահէլլինտէ
գըրմըզը շէրիա պուլունտուղունտան , պու պապտէ ասլա
եանըլըզ գապիլ օլամազ իտի :

Բաուլ , պիր գաչ սանիեէ գատար էթիէն Գասթէլի
թէտգիգ վէ թէճէսսիւստէն սօնրա , Ամանտանըն նէզտիւնէ
ալտէթ իթտիկինտէ , մէրգումէ , տիթրէեէրէք ,

— էյ նէ խապէր , քէնտիսինի թանըեօրմուսուն , տէյի
սիւալ իթտի :

Տիւշմէն . - Խա՛յր , թանըմահօրում , լաքին զանն իթ-
տիկիմ գատար գօրգմահա սէպէպ օլմասըղընա էմինիմ :

Ամանտա . - Նէտէ՛ն գօրգուեօրտուն

Տիւշմէն . - (Սէսինի եալաշլաթարագ) Բօլիս ատէմի
օլմասընտան գօրգուեօրտում :

Ամանտա . - Պէն տէ օնտան գօրգուեօրտում , ֆագաթ
շիմտի րահաթլանտըմ :

Պու արա խըզմէթճի գըզ իչէրի կիրմէքէ :

— Միւսիւ , օ գաթը թանը՞եօրմուսունուզ , տէյի սիւալ
իթտի , վէ մէրգում տէլիգանընըն , ըէսսամը թանըմատը-
ղը ճէվապընը ալտըղընտա ,

— Էկէրի սիզին պուրատու պուլունտուղունուզու ան-
լար , վէ սիզի կէօրմէք նիեթթիւտէ պուլունուր խսէ , քէն-

տիսինէ նէ՞ ճէվապ վիրմէք լազըմ տըր , տէյի իւսվէթէն սիւալ իթտի :

Բաուլ , պու սըրատա թէրէտտիւտ կէօսթէրմէքտէ օլ-տուղունտան , Ամանտա , տէրքեար օլան ճէսարէթիյէ ,

— Աճայիւպ , պիզի եէեէճէք տէյիլ տիր ա' . . . էօյլէ պիր նիեէթ իպրազ իթտիկինտէ , տօղրուտան տօղրուեա քէնտիսինի եօգարը չըգարընըզ , Մա'տլէն տէտի :

Պըզմէքճի գըզ . - Բէք իյի , մա'տմուազէլ :

Մէրգուման կէնճլէրին գահվալթըսը էլան տէվամ իթ-մէքտէ իքէն , պիր չան չալընըպ , խըզմէթճի գըզ աչաղը-եա չաղըրլտը , վէ օթէլճի գարը , մէրգումէ գըզա խիթա-պէն ,

— Մ. Տիւշմէն գալվալթըսընը պիթիրտի մի տէյի սի-ւալ իթտի :

Պըզմէքճի . - Էվվէթ , մատամ , պիր աղտան օտալարը-նա գահվէլէրինի կէօթիւրէճէյիմ :

Փրէլճի . - Իմտի , պիւյիւք սալատա , պիր զաթ , պիր միւսիւ պուլունուպ , քէնտիսիյէ կէօրիւշմէքլիկի արզու իթ-տիկինի խապէր վիրին :

Մատլէն , էթիէն Գասթէլէ պիր աթֆը նազար իթտի քի , պու արա , գահվէսինի պիթիրմէքտէ օլտուղու հալտէ , ճէրէեան իտէն մուհապէրէեի տինէեօրտու :

Պըզմէքճի . - Բէք իյի , մատամ , կիտիեօրում :

Մատլէն , տէրհալ իքի կէնճլէրին օտասընա չըգըպ , վազիֆէսինի իճրա իթտի : Ամանտա տախի մէրգումէեէ խի-թապէն ,

— Դը'զըմ , նի'չին տիւշիւնիւեօրտունուզ : Զաթէն օ միւ-սիւեիւ եօգարը չըգարմանըզ պիր ազ էվվէլ պէն սիզէ սէօյլէտիմ , տէտի :

Մատլին , թէքրար աչաղըեա էնտիկինտէ , մատմուա-զէլ Ամանտա , Բաուլա խիթապէն ,

— Փագաթ էֆէնտիմ , սէն տէ քէնտինին էրքէք օլ-տուղունու պիր ազ կէօսթէրսէնէ : - Պագսանա պիր քերրէ չու հալինէ , պիր բօլիս գօմիսէրիյէ ալթը նէֆէր ժանտար-

մա սէնի տէրտէսթ իթմէքլիկէ կէլմիշլէր կիպի , լէհճէն ֆէվզէլատէ սօլմուշ , տէտի :

Տիւշմէն . - Պիլմէմնիշին , ֆադաթ ֆիքրիմէ էօյլէ կէլիեօր քի , պէնիմլէ կէօրիւշմէք իսթէեէն շախս , ուղուր-սուզլուգ ալէամէթինի միւտէլլի տիր :

Ամանտա . - Նէ՞ օլտուղունու պիր ազտան անլարըզ :

Օարա , էթիէն Գասթէլ , Մատլինին բէհպէրլիկիլէ , վէ շարգասընը էլինտէ թուլթարագ , օտանըն գաբուսունտա զահիր օլտու :

Խըզմէթէի գըզ , օրատան չէքիլիպ , գաբուեու տախի գաբատըղընտա , բէսսամ սէլամ վիրտի :

Ամանտա վէ Բաուլ տախի իսկէմլէլէրինտէն գալգըպ , մէրգումա գարշըլըզ սէլամ վիրտիլէր :

41

Քրիէն . - Մա'տամ վէ միւսիւ , իշպու սուրէթի դարի-պէտէ վուգու պուլան հարէքէթ վէ մուամէլէմտէն տօլայը ումարըմ քի պանա աֆվիտէրսինիզ : Արզուլմ , Մ . Տիւշմէն իլէ պիր գաշ տագըգա գատար կէօրիւշմէքտէն իպարէթ տիր :

Բաուլ . - Միւսիւ , օլ խուսուստա պանա խապէր վէրտիլէր . հաթթա պուրտեա թէշրիֆ իթմէնիզ իշին թարա-ֆըմտան սիզէ բէճա իտիլմէսինի տէ թէնպիհ իթմիշ իտիմ :

Քրիէն . - Իմօի , միւսիւ , զաթընըզ իլէ պիր ազաճըզ կէօրիւշէպիլլիմիեիմ :

Բաուլ . - Շիւպհէսիզ կէօրիւշէպիլլիսինիզ , միւսիւ ,

էթիէն , մանէատար պիր թարզտա մատմուաղէլ Ա . մանտաեա աթֆը նազար իլլէտի , վէ Բաուլ , պու պագը-շըն մանէասընը անլաեարագ ,

— Մատուցելու է կիզեցե՛նք հիշ 'պիր էսրարը՝ պուլունմատը ընտան , անըն հուզուրունտա իֆատէնիզի պէ-
եան իտէպիլիրսինիզ , տէտի :

Բէսսամ թէվազու իթտիկինտէն , Ամանտա , մերգումա
պիր իսկէմէն ուզաթտը , վէ էթիէն պու իսկէմէնէն օթուր-
տուգտան սօնրա , Բաուլ Տիւշմէնին , հէեէճանը շէտիտ ի-
ջինտէ միւսթաղրադ պուլունտուղունու կէօրմէքլէ ,

— Միւսիւ , պէնիմ պուրատա վիճուտում , զալիպա սի-
զի ալթիւսթ իտիւօր : Հալպու քի , թէլաշ իտէճէք հիշ պիր
սէպէպ Եօգ տուր : Իմտի , րէճա իտէրիմ , քէսպի սիւքիւ-
նէթ իտին : Սիզէ սէօյլէեէճէկիմ վէ խապէր վիրէճէկիմ հէր
նէ տալի օլսա , պանա պիր տիւշմէն նազարըլա պագմա-
եըպ , իլլա պիր մուալէնէթէ իհթիեաճընը օլտուղունտա ,
մուալէնէթէ հազըր պուլունան պիր քիմսէ նազարըլա
պագմանըր րէճա իտէրիմ , տէտի :

Պու սէօյլէր , Տիւշմէնի միւսթէրիհ գըլաճագ Եէրտէ ,
վէսվէսէլէրին տահա զիեատէ արթըրտըղընտան , ճէվապ
օլճարագ , եալընըզ անլաշըլմագ պիր գաշ քէլիմէ իրատ իթ-
տի , վէ Ամանտա , ֆէվգէլատէ հէեէճան իջինտէ օլտուղու
հալտէ , մէզքիւր սէօյլէրի տինլէմէքտէ իտի :

Էթիէն , քէլամընա շու եօլտա տէվամ էյլէտի ,

— Հէր շէյտէն էվվէլ , պէնիմ քիմ օլտուղունու պիլմէք-
լիկինիզ լազըմ տըր :

« Իսմիմ , էթիէն Գասթէլ տիր . պէն րէսսամըմ , վէ
Ասա սօգաղընտա իգամէթ իտէրիմ :

« Սիզի պուլմագ իւզրէ պուրատա գաճար արգանըզ-
տան կէլմիշ օլմագըլըրմ , սիզին իչին , մանէասը անլաշըլմագ
պիր հալ տիմէք օլտուղունտան , պու խուսուսու անլաեա-
պիլմէքիկինիզ իչին , շուրատը պիլմէլիսինիզ քի , սիզին ,
պիր տէմիր եօլու գազասընտա եարալանմըշ օլտուղունուղու
վէ Պուաւը-Բուատա թէտավի իտիլմէքտէ պուլունտու-
ղունուղու պանա ժուանեիտէ խապէր վիրմիշլէր տիր :

Քաուլ . - Վա՛յ , ժուանեիտէ՞ մի խապէր ալտընըզ քի...

Եթիէն . - Էվվէթ , ազիզիմ , միւսիւ :

Բառուլ . - Քիմտէն խապէր ալտընըզ :

Դըրիէն . - Տայիրէյի պէլէտիեէնին սըր քեաթիպինտէն :
Տիւշմէնին լէհէնսի սօլտու , վէ էթիէն Գասթէլ տախի ,

— Սիղէ թէսատիւֆ իթմէք իւմիտիյէ , իւշ կիւն էվ-
վէլ պուրաեա կէլտիմ , ֆագաթ կիթմիշ օլտուղունուղու , վէ
եագըն բազարլարտան պիրինտէ ավտէթ իտէճէկինիղի պա-
նա խապէր վիրմիշ օլտուգլարընտան , վէ Բարիոտէքի մա-
հէլի իգամէթինիղի պուլաճագ հիշ պիր վասըթամ օլմա-
տըղընտան , հէր բաղար կիւնիւ պուրաեա կէլմէքլիկէ գա-
րար վիրմիշ իտիմ : — Շուրասընը անլամալըսընը քի , պու եօլ-
տա հարէքէթ իթմէք իշին , հէր հալտէ սիղի կէօրմէքլիկէ
ֆէվգէլատէ իհթիեաճըմ պուլունմուշ տուր : Պու խուսու-
սու տէրք իտիեօրսունուղ , էօյլէ տէյիլ մի , տէտի :

Բառուլ . - Էվվէթ , միւսիւ :

Դըրիէն . - Հալպու քի , մէմուլ իթտիկիմտէն չօգ զիեա-
տէ չաբուգ սուրէթտէ սիղի պուլապիլտիկիմտէն տօլաեը
ճէնապը Ալլահա թէշէքքիւր իտէրիմ : — Շիմտի սիղէ , Ժու-
անտի տայիրէյի պէլէտիեէսինէ կիթտիկիմին սէպէպինի ան-
լաթաճաղըմ : — Դալիպա տայիրէյի մէքքիւրէտէն չըգմագլը-
ղընըզ , մէճպուրի սուրէթտէ սիղէ իսթիֆա վիրտիլիմէ-
սինտէն նէշէթ իթմիշ տիր , էօյլէ տէյիլ մի :

Բառուլ . - Էվվէթ , միւսիւ , էսէֆ իտէրիմ քի պու իֆա-
տէնիղ տօղրու տըր :

Դըրիէն . - Մագսէտիմ , սահիպսիղ չօճուգլար խայրաթ-
խանէսինէ թէսլիմ օլունմուշ օլան վէ եէտիմէ կէշմիշ պու-
լունտան պիր գըզճըղազըն մաղլաթասընըն քիմէ վիրիլմիշ
օլտուղունու անլամագտան իպարէթ իտի :

Տիւշմէն , մէքքիւր սէօղլէրի իշլթտիկինտէ , սաշլարը-
նըն քէօքիւ , պուգ կիպի պիր սօուգ թէր իլէ ըսլանտը :

Մէրգում , պիւթիւն աղասը տիթրէմէքտէ օլտուղու
կիպի , գարչըսընտա , էօնիւ ալընմագ պիր մուխաթարա մէվ-
ճուտ խտուկինի հիսս իտիեօրտու :

Էթիէն Գասթէլ , պու պիշարէ տէլիգանլըեը նէվիմա
աճըեարագ , չու վէճհ իլէ քէլամընա տէվամ էյէտի :

— Սիւքիւնէթ իւզրէ տուրմամանըզը էվվէյճէ տախի սիւզէ պէեան իթտիմ, Իմտի, պու մէրթէպէ թէլաշ իթմէեէրէք վէ ալթիւսթ օլմաեարադ, պէնի տինյէեին: Սէօզիւմէ էմիյեէթ ինիզ եօ՞գ մու տուր:

Քառւլ. — Խա'յր... Խա'յր... միւսիւ:

Խթիեմ. — Մազպաթաեը տայիրէյի պէյէտիեէ միւտիւրինէ կէօսթէրտիկիմտէ, հայրէթտէ գալմըշ տըր, զիրա, օմազպաթա, էվրազը ասիեէտէն օլտուղունտան, հիշ պիր սէպէպլէ, տայիրէյի պէյէտիեէնին գուեուտաթխանէսինտէն տիշարը չըգմասը միւմքին տէյիլ իմիշ: Տէրհալ, պէնիմ հուղուրուտա թահգըգաթա իպթիտար իտիլէրէք, թահգըգաթը վագըատան, մէզքիւր մազպաթանըն աշըրըլմըշ օլտուղու անլաշըլմըշ տըր:

Քառւլ. — Պու հալտէ, տիմէք օլուր քի, պէնիմ իշիմարթըգ պիթմիշ տիր:

Խթիեմ. — Էկէրչի միւսթագիմանէ պանա ճէվապ վէրիրսէնիզ, սիղի գուրթարմաեա չալըշըրմ:

Քառւլ. — Էֆէնտիմ, եէմին իտէրիմքի, էմրինիզէ հազըրմ:

Խթիեմ. — Օ մազպաթաեը գուեուտաթխանէտէն ալան սիգմիսինիզ:

Քառւլ. — Էվվէթ, միւսիւ, պէն իմ:

Խթիեմ. — Անը սաթտընըգ մը:

Քառւլ. — Խա'յր, միւսիւ սաթմատըմ, իլլա կէօրտիւկիւմ խըզմէթէ գարշըլըգ վիրտիմ:

Խթիեմ. — Այնի շէյ տիմէք տիր, չիւնքի պահսընը իթտիկինիզ խըզմէթ տէ, բարա մատտէսի իմիշ: Փագաթ, պու խուսուստա մուպահասա իթմէեէլիմ: Խաֆիէն աշըրըլմըշ օլան մազպաթանըն մագպուղու պուլունմատըղընտան, տնըն քիմէ թէսիմ իտիլմիշ օլտուղունու անլաեամամըշըգ տըր: Իմտի, իշթէ պու խուսուսու պիլմէեէ իհթիեաճըմ վար տըր, վէ սիզ տէ անը պանա պիլտիրմէլիսինիզ:

Ամանտա, Րաուլուն իֆատէեէ աղաղ իթմէսինէ վագթպրագմաեարադ,

— Մատեմ քի օ մաղպաթա սիդին եէտինիզտէ պու-
լունուեօր , էլպէթտէ անը , թանըտըղընըղ պիր քիմնէտէն
ալմըչսընըղ տըր , վէ պու հալտէ , շիւպհէսիզ , պիզտէն իս-
թէտիկինիզ մալիւմաթը զաթէն պիլմէլիսինիզ , տէտի :

Էթիէն , մատմուլազէլ Ամանտաեա տօղրու տէօնէրէք ,

— Իֆատէնիզ հագգըլ տըր , մատմուլազէլ , լաքին քէյ-
ֆիեէթ՝ պու մէրքէզտէ տէյիլ տիր : Պու քեաղըտ , օ գա-
տար էլլէրտէն կէչմիշ տիր քի , իլք տէֆա քիմին ախղ իթ-
միշ օլտուղունու անլաեամամըչըմ տըր : Իշթէ , պէնիմ պու-
րաեա կէլիշիմ , պու մադսէտլէ տիր : Միւսիւ Տիւշմէն ,
սիդէ եարտըմ իթմէքլիկիմի իսթէրմիսինիզ : Էկէր իսթէր-
սէնիզ , տօղրուեու սէօյլէեին , սիդի իղֆալ իտէն , պարօն
տը Բէյս իսմինտէ պիր քիմնէ տէյիլ մի իտի , տէտի :

Քաուլ . — Էվվէթ , միւսիւ :

Էթիէն . — Պու ատէմի չօգտան պէրի՞ մի թանըրսընըղ :

Քաուլ . — Քէնտիսինի ասլա կէօրմէմիշ իտիմ :

Էթիէն . — Իհթիմալտէն տէյիլ տիր :

Քաուլ . — Հալ պու քի , եէմին իտէրիմ քի , հագըգէթի
հալ պու տուր :

Էթիէն . — Տիմէք օլուր քի , քէնտիսինի թանըմաեարադ ,
պու ատէմէ թէսլիմ իթտինիզ , վէ ասլա կէօրիւշմէմիշ օլ-
տուղունուզ պիր ատէմ հիսապընա օլարադ , պիր գապա-
հաթ վէ պիր ճինաեէթ իշլէտինիզ : Փագաթ , պու ատէմ ,
սիդի պիր ալէթ իթթիսազ իթմէք իշին , նէ՞ վէսայիթ իս-
թիմալ իթտի :

Քաուլ . — Էֆէնտիմ , պէնի ճինաեէթ մահքէմէսինտէն
գուրթարտը . . .

Էթիէն . — Սիդի ճինաեէթ մահքէմէսինէ սէվգ իտէն քէն-
տիսի օլտուղունու պէեան իտէրսէնիզ , տահա տօղրու սէօյ-
լէմիշ օլուրտունուզ :

Քաուլ . — Միւսիւ , իշլէտիկիմ ճինաեէթին վէխամէթի-
նի պէն անլաեամաեօրտում : — Պունտան գաթինազար ,
պարօն տը Բէյս պանա նամուսլու պիր քիմնէ զանն օլուն-
տուղունտան , քէնտի իսթիգամէթ վէ խալիսէթինէ ինանը-

եօրտում, Վոլգուլաթ, շու սուրէթլէ վազը օլտու :

Տիւշմէն, Ժուանեիտէ, Ալնօլտ տը Բէյսի նէ՝ սուրէթլէ թանըմըլ օլտուղունու, վէ մազպաթանըն քէնտիսինէ թէսլի-մինի իսթիհսալ իչին, սախթէ պարօնուն նէ մասալլարտա պուլունմուշ իտուկինի հիքեանէ իթտի, վէ էթիէն տախի իշպու հիքեանէյի քէմալ տիգգաթլէ տինլէտի :

Քրիեմ . - (Մէղքիւր հիքեանէնին խիթամընտան սօնրա.)
Էյ օ առէմ, պու գըզըն բէտէրի քէնտիսի օլտուղունու պէեան իթտի՞ մի :

Քառուլ . - Էվվէթ, միւսիւ :

Քրիեմ . - Վէլատէթինին մահէլ վէ թարիխինի տէ սէօյ-լէտի՞ մի :

Քառուլ . - Էվվէթ, միւսիւ :

Քրիեմ . - Վալիտէսինին իսմինի տէ պիլտիրտի՞ մի :

Քառուլ . - Էվվէթ, վալիտէսինին վէ սիւտանասընըն ի-սիմլէրինի տախի պիլտիրտի :

Քիւրեմ . - Պու առէմին պու խուսուստա տօղրու մա-լիւմաթը պուլունտուղու բէվիշի հալտէն անլալըրեօր :- Ան-ճագ պու մալիւմաթը նէրէտէն իսթիհսալ իթմիշ :- Պուրա-սընը իլէրուտէ անլաեաճաղըլ :- Շիմտիլիք մատտէ, պարօն տը Բէյսի էլտէ իթմէքտէ տիր :- (Մատմուլաղէլ Ամանտաեա խիթապ իտէրէք .) Մա'տամ, մէրգումուն ատրէսինի զաթը-նըլ պիլմէեօրմուսունուլ :

Պմանտա . - (Մէթանէթլի տավրանարագ.) Պիլմէեէ նէ՝ սէպէպիմ վար տըր, միւսիւ :

Քրիեմ . - Շու սէպէպինիզ վար տըր քի, սահիհ եա-խօտ սախթէ օլտուղունու պիլմէտիկիմ պու պարօնու դա-եէթ եագընէն թանըր իմիշսինիզ, վէ պուրատա սէքիզ կիւն պիրիքտէ վազըթ կէչիրմիշսինիզ :

Ամանտա, տօտագլարընը ըսըրտը, վէ կէօլլէրինին պէ-եագընա գատար գըզարտը, վէ պատէհու ճէվապա աղազ պիրլէ,

— Օթէլ սահիպէսի օլան գատըն, մէրգումուն ատրէ-սինի սիզէ պիլտիրմիշ տիր տէյի զանն խիեօրտում, տէտի-

ԹԻՔԻՆԵ . - Շիւղահեւի , մատմուռէլ , պու էսրաբը կիզ-
լէմէք իսթէեօրսունուղ , ֆագաթ ըէճա իտէրիմ , սէրպէսթ-
ճէ իֆատէյի հալ իտին : Սիղէ պիր տօսթ օլտուղունու պէ-
եան իթմիշ իտիմ . . . հալ պու քի , տիւշմէն տէ օլապիլիր ի-
տիմ . . . Ժուանեի տայիրէյի պէլէտիեէ միւտիրի , Բարիս
միւտտաիի ումուսիսինէ քէյֆիեէթի թահրիրէն պիւտիրմիշ
օլտուղունտան , միւսիւ Տիւշմէն , սիղի արաեաճագլար , վէ
պուլաճագլար տըր : Օ հալտէ իսթիճվապ թահթընա ալը-
նարագ , ճէվապա մէճպուր օլաճագսընըղ , վէ չիմտի պիւ-
մէք իսթէտիկիմիղ խուսուսաթը , օ ճէվապլարտան անլաեա-
ճաղըղ տըր : Պիւաքիս , էկէրչի սիղ պանա սէրպէսթճէ հէր
շէյի սէյլէրսէնիղ , էկէրչի պէնտէն հիշ պիր շէյ կիզլէմէղ
իսէնիղ , ալէյհիսիղտէ թաագիպաթ վուգու պուլմաճապը ի-
չին , ճիտաի օլտուղունու թէէմին իյլէտիկիմ հէր վիւնա
թէէսսիր վէ նուֆուղունու իսթիմալ իտէճէկիմի սիղէ վատ
իտէրիմ : Հաթթա թաագիպաթա պաշլանըլտա պիլէ , օ
թաագիպաթըն տուրտուրուլաճագընը նամուսում իւղէրինէ
սիղէ սէօղ վէրիրիմ :

Ամանտա . - Միւսիւ , պիղ , արգունուղա մուվաֆըղ ճէ-
վապ վիրմէքտէն կէրի տուրմագ իսթէմէեիղ , ֆագաթ ի-
քիմիղ տէ պարօն տը Րէյսին ատրէսինի պիլմէեիղ :

ԹԻՔԻՆԵ . - Սահիհ մի :

Ամանտա . - Էվվէթ , միւսիւ , սահիհ . . . Անըն ատրէսի-
նի էօյրէնմէքիկի , Տիւշմէն վէ պէն ֆէվգէլատէ իսթէրիղ :
Հալպու քի , օ աաէմ , օլ գատար գուրնաղ տըր քի , էլիմիղ-
տէն սիվիշմիշ տիր :

ԹԻՔԻՆԵ . - Տիմէք օլուր քի , սիղ քէնտիսինի արաեօգ-
տունուղ :

Բաուլ . - Էվվէթ , պէն արաեօրտում :

ԹԻՔԻՆԵ . - Նէ՞ մագսէտլէ արաեօրտունուղ :

Բաուլ . - Մատամը վէ պէնի տիւշարը թէհիքէ գըլան
պաղը քեաղըլտարը քէնտի սէտինտէն ալմագ իչին արա-
եօրտում : Տիւնքի կիւն , մէրգումուն իղինի պուլուպ , թաա-
գիպ իթմէքտէ , վէ եագասընը էլիմէ կէչիրէճէկիմի մէմուլ

Ելլէմէքտէ իքէն, երնէ եադասընը պէնտէն գուրթարմը տըրր
Պու սըրատա Տիւշմէն, օգուեանլարմըզա զաթէն մա-
լիւմ օլան վուգուաթը հիքեաեէ իթտիկինտէն, ըէսսամը
մէրգոււմ,

— Տիւմէք տիր քի, պու էլէ կէշմէեէն շախս, Բօլ Հար-
մանըն նէզտինէ կիտիեօրտու, տէտի:

Քառի. — Էվվէթ, միւսիւ:

Ամանտա. — Հաթթա, Ժուանեի տայիրէյի պէլէտիեէ-
սինին գուեուտաթիսանէսինտէն աշըրըմըլ օլան մազպաթա-
եը, Բօլ Հարմանա թէսլիւմ իթմէք իւզրէ, մէրգոււմ սախթէ
պարօն թալէպ իթմիշ, վէ երնէ Բօլ Հարմանըն հիսսալընա
օլարագ, Լիւսիեի էօլտիւրմէք իսթէեէն՝ օ օլմուշ տուր:

Թրիէն. — (Հայրէթլէ.) Լիւսիեի էօլտիւրմէք մի... նէ՞
տիեօրտունուզ:

Ամանտա. — Հագըգէթի հալի սէօյլէեօրոււմ:

Թրիէն. — Պու պապտէ իսպաթլարընըզ վա՛ր մը տըր:

Ամանտա. — Միւսիւ, էկէրչի մատտի իսպաթլարըմ օլ-
սա իտի, հիշ պիր շէյտէն գօրգմաեարագ, ինթիգամըմը ա-
լապիլիր իտիւմ:

Թրիէն. — Նէ՞տէն տօլաեը ինթիգամ ալաճագ իտինիլ:

Ամանտա. — Օ ալչագ, քէնտի ճինաեէթի հագգընտա
չիւպհէ իթտիկիմի պիլտիկինտէն, պէնի տախի թէլէֆ իթմէք
իսթէմիշ տիր... Պու ատէմին իսմի, պարօն տը Րէյս օլմա-
եըպ, Օվիտ Սօլիլօ տուր:

Թրիէն. — Օվիտ Սօլիլօ մու... Բօլ Հարմանըն եախօտ
քէնտիսինի Բօլ Հարման տէյի թէսմիեէ իթտիրմէքտէ օլան
շախսըն տաեըզատէսի՛ մի, զիրա Փապրիգաթօրը մէրգու-
մուն, Ժագ Կարօ օլտուղունա արթըգ չիւպհէմ դալմամըլ
տըր... Փագաթ պու իքի շախս արասընտա նէ՞ կիպի էս-
րարի ըապըթա մէվճուտ տուր: Ժիւլ Լապրունոն գաթիլի,
նասըլ օլուպ տա քէնտիսինի Բօլ Հարման տէյի թանըթմըլ,
վէ Օվիտ Սօլիլօեու նա՛սըլ թանըմըլ տըր: — Պու նէ՞ գա-
րանըգ իչինտէ պուլունուեօրուզ, վէ պու գարանըղը քի՛մ
գիեատար իտէճէք տիր:

42

Պիր ազ սիւքիւթտէն սօնրա , էթիէն Գասթէլ , մաա-
մուազէլ Ամանտաեա խիթապ իտէրէք ,

— Պու ատէմ իլէ իլք տէֆա կէօրիւշտիւկիւնիւզ կիւն-
տէն , քէնտիսինի թէրք իթտիկինիզ կիւնէ գատար , մէր-
գում հագգընտա կէօրտիւկիւնիւզ հալ ու հարէքէթի ,
պանա սէօյլէմէք իսթէրմիսինիզ , տէտի :

Ամանտա . — Էկէրչի պանա պիր վատ իտէրսէնիզ , էվ-
վէթ , սէօյլէրիմ :

Թրիէն . — Նէ՛ վատ իթմէքլիկիմի իսթէեօրսունուզ :

Ամանտա . — Ինթիգամըմըզտա պիզէ մուալէնէթինիզի
արզու իտէրիմ :

Թրիէն . — Մէնաֆիիմիզ այնի օլտուղու իչին , օլ խու-
սուստա պանա կիւվէնէպիլիրսինիզ :

Ամանտա . — Բաուլա տախի պիր ֆէլաքէթ վագը օլմա-
եաճագ տըր , տէյլիլ մի :

Թրիէն . — Էկէրչի թէազիպաթա պաշլանըմըչ իսէ , եա-
ընտան տուրտուրաճաղըմ :

Ամանտա . — Պու հալտէ , պէն տէ սիզէ հէր շէյի սէօյ-
լէեէճէյիմ :

Պու սուրէթլէ , կէնճ գատըն , սախթէ պարօն տը Բէյս
իլէ հասըլ իթտիկի միւնասիպէթի պէր թաֆսիլ հիքեաեէ , վէ
կէօրտիւկիւնիւ իշիթտիկինի , վէ շիւպհէ իթտիկինի էթրա-
ֆըյլա պէեան իյլէտի :

Թրիէն . — (Ո՛ղպուրէնին նագլիեէթի խիթամ պուշ-
տուգտան սօնրա) Հագգըսընըզ , Լիւսինին գաթիլի պու
ատէմ տիր , վէ Բօլ Հարմանըն հիսապընա չալըշմագտա օլ-
տուղու կէօզէ չարբագտա տըր : Հալպու քի մատտի տէրիլ
վէ իսպաթլար մէվճուտ օլմատըղընտան , օ իքի ալշաղը պիր-

լիքտէ էզմէք իչին , եէտիմիզտէ պաղը մատտի իսպաթլար պուլունմագ կէրէք տիր : - Մ. Տիւշմէն , սիղէ պաղը մէ. մուրիեէթ իհալէ իտէպիլիրիմ , տէյլ՛ մի :

Քառւլ . - Էվլէթ , միւսիւ , էմրինիզէ հերվէճհ իլէ հա. զըրըմ :

Քթիեմ . - Իմտի , Բօլ Հարման հագգընտա իճրայի նէզա. րէթէ տէվամ իտին , զիրա անըն սաեէսինտէ , հէմթէօհմէ. թինին կիզլէնտիկի մահէլլի մէյտանա չըգարապիլէճէկիմիզէ էմինիմ :

Բառուլ . - Բէք իյի , միւսիւ , Բօլ Հարմանա նէզարէթ ի. տէրիմ :

Քթիեմ . - Օվիտ Սօիվօնուն նէրէտէ իգամէթ իթտիկին. տէն խապէրաար օլուր իսէք , նէ՛ եաբմագ լազըմ կէլտիկինի օլ վագըթ սիղէ սէօյլէրիմ : - Մէզքիւր սէրվէթ սահիպի վէ անըն մէլլուն վէ մէրտուտ բուհու ալէյհնտէ միւհթամ օլ. տուղումուզ իսպաթը , Օվիտ Սօիվօնուն խանէսինտէ պու. լաճաղըմըզա աօլա չիւպհէ իթմէմ :

Մատմուագէլ Յամնտա , պու արա լագըրտըեա գարը. շարագ ,

— Տիմէք օլուր քի , սիզ Բօլ Հարմանը թանըմաեօրսու. նուզ , տէտի :

Քթիեմ . - Քէնտիսինի թանըրըմ , խանէսինէ կիտէրիմ , վէ օ տախի պէնիմ խանէմէ կէլմիշ տիր :

Պմանտա . - Պու պապտէ քէնտի թարաֆընըդտան պիր իշ կէօրէմէ զմիսինիզ :

Քթիեմ . - Խայր , զիրա , էմրի պասիրէթ խիլաֆընտա եա. լընըզ պիր քէլիմէ իրատ իթմէքիկիմ , վէ չօլբագճա պիր իփատէտէ պուլունմագլըզըմ , մէրգումուն ֆիքրինի ուեան. տըրապիլիր , վէ պիր քէրրէ իշի չագար իաէ , օնտան սօնրա նապէտիտ օլապիլիր :

Պմանտա . - Սահիհ տիր :

Քթիեմ . - Տիւնքի կիւն Մ. Տիւշմէնին , Բօլ Հարմանը վէ Յօլիվօնու թէագիպ իթմէսի , անլէրին ֆիքրլէրին զաթէն ուեանտըրմըշ տըլլ : Պինապէրին թէապիլտէ տալա գաւաղը

ի թմեհերէք , իշ կէօրմէք լազըմ տըր : Էկէրչի պու ասէմ-
լէր , եէիի պիր ճինաեէթ թասմիմէեօրլար իսէ , նասըլ քի
պու տա իհթիմալտէն տիր , իշպու ճինաեէթի իճրատէն քէն-
տիլէրինի մէնն իթմէլիեիզ :

Էթիէն , պու սեօղլէրի սեօլէտիկի զէման , Ժան Ֆօրթիէ-
եի տիւշիւնիւեօրտու , զիրա Բօլ Հարման , օլ պէտպալսթ
գատընըն Բարիստէ պուլունտուղունու պիլիր իտի :

Բառու . - Սիզէ թէքրար իտէրիմ , միւսիւ , հէր էմրինիզէ
մունթազըրըմ :

Դէրբիէն . - Բարիստէ մուվասըլէթինիզտէն պէրու նէ եար-
տընըզ :

Թառու . - Շու ալչազ Օվիտ Սօլիվօեու արամադտան
զայրի հիշ պիր շէյ եարամատըմ :

Դէրբիէն . - Մատէմ քի , պիր քեարընըզ քիսպինիզ եօգ-
տուր , վէ տէմիր եօլու գումբանիասը թարաֆընտան թազ-
մինաթ սուրէթինտէ սիզէ վէրիլէն մէպլադտան զայրի վա-
րիտաթընըզ պուլունմամադտա տըր , վէ պու մէպլաղըն եա-
դընտա թիւքէնէճէկի տէրքեար տըր , իմտի , պէնտէ , քէ-
սէմի սիղլին էմրինիզէ իհալէ իտէրիմ . . .

Ամանտա . - (Բէսսամըն քէլամընը գաթթ իտէրէք .)
Զահմէթ իթմէեին , միւսիւ . . . պէնտէնիզ , թասարրուֆլա
պիր մըգտար ագչէ թօբլամըշըմ տըր . պինապէրին , ծն բա-
րամա գատար , իշպու թէշէպպիւսիւ միւշթէրէքէ սարֆ ի-
տէճէեիմ :

Դէրբիէն . - Պէնիմ պու թէքլիֆիմ խաթըրտա գալըն
տա , հէր նէ վազըթ իհթիեաճընըզ օլուրսա , օլ վազըթ
պանա միւրաճաաթ իտին : Իշթէ պէնիմ գարթըմ . ասրէ-
սիմ ալթընտա տըր . . . լաքին սիզ նէրէտէ իգամէթ իտի-
եօրպունուզ :

Ամանտա . - Պաթինեօլտա , Տամ սօգաղընտա , 28 նիւ-
մէրօլու խանէտէ :

Դէրբիէն . - Հէր հանկը սաաթտա , վէլէվ կիճէնին օրթա-
սընտա տախի օլսա , պիր խապէր ալըր ալմազ , պանա պիլտի-
րին . . .

Ամանտա . - Օլ պապտէ գուսուր իթմէնիզ :

Էթիէն . - (Ահադա գալգարագ .) Միւսթէրիհ օլուն , միւսիւ Տիւշմէն , վէ վառըմա կիւվէնին : - Սիզէ գարշը հիչ պիր թաադիպաթ վուգու պուլմահաճագ տըր :

Թաուլ . - Սէօդիւնիւզէ ինանըրըմ , միւսիւ , վէ էզճան ու տիւ սիզէ թէշէքքիւր իտէրիմ :

Բէսսամ , մէրգուլմ իքի կէնճլէր քէնտիսինէ ըրիֆագաթ իթտիքլէրի հալտէ , օտատան , վէ պատէհու օթէլտէն տիւշարը չըգըպ , տէմիր եօլու մէվդիֆինէ տօղրու եիւրիւմէկէ պաշլատը :

Մէրգուլմ , քէնտիսինի Բարիսէ կէօթիւրէճէք օլան դաթարըն պիր վակօնունա օթուրտուղու սըրատա , քէնտի քէնտիեէ ,

— Նա դիեատէսիյլէ եանըլընօրում , վէ եախօտ ժօրժուն վալիտէսի ժան Ծօրթիէնին նամուսու , եսգընտա իեատէ գըլընհաճագ տըր , տիմէքտէ իտի :

Բաուլ Տիւշմէն իլէ Ամանտա , նակէհան գարշըլարընա պէօյլէ պիր գուվվէթլի միւթթէֆիգ չըգարմըչ օլան պախթ ու թալէհլէրինէ թէշէքքիւր իտէրէք , ագշամա գատար մէսէրէթլէ վադըթ կէշիրտիլէր , վէ Օվիտ Սօլիվօնուն մահէլլի իգամէթինի պուլմագ իւզրէ , Բաուլուն սալիք օլահաղը եէնի բըլանը գարարլաշտըրտըգտան սօնրա , Տամ սօգաղընտա , քէնտի խանէլէրինէ ալտէթ իյլէտիլէր :

Հէր նէ գատար շէրիքի , քէնտիսինի թէէմին իթմէք իւզրէ բէք չօգ սէօղ սէօյլէմիշ իտի իսէտէ , պու ճիւմիլ իլէ , Բօլ Հարման էլան քէնտի գօրգու վէ վէսվէսէսի իշինտէ պուլունուեօրտու , վէ միւլահազաթ վէ թէֆէքքիւրաթը , քէնտիսինի թէէմին իտէմէեօրտու :

Շէօյլէ քի , Բաուլ Տիւշմէնին մաշուգէսի օլան Ամանտա Բէկամի , քէնտիսի իյին մուխաթարալը օլմահաճագ մը իտի : Իշթէ , պուրասընը նա՛սըլ անլամագ լաղըմ իտի :

Բօլ Հարմանըն , պու պապտէ հիչ պիր մալիւմաթը օլմաեըպ , միւպհէմ պիր գօրգու վէ վէսվէսէս իսէ , տալիմա ֆիքրինի պիհուզուր գըլմագտա , վէ հէր նէ գատար « Ժան

էօմիւշ տիւր , պինապերին օ ճիհէթլէ գօրգաճագ հիչ պիր սէպէպիմ եօգ տուր : - Ամանտանըն զարագընա կէլինճէ , պու զարազ՝ Օվիտ Սօլիվօեա օլուպ , մէրդումէ պէնի լմանըմազ պիլէ : Օվիտ իսէ , սէքիզ կիւնէ գատար Ֆրանսատան կիտէճէք տիր . պինաէն ալէյհ , թէլաշա տիւշէճէք հիչ պիր սէպէպիմ եօգ տուր » տիմէքտէ իտի իսէ տէ , պու միւլահազա , ասլա քէնտի ֆիքրինի ըահաթ իթտիրլէմէմէքտէ իտի :

Ֆիրվագը , սապըգ ժագ Կարօ , տայիմա իշպու սէօզլէրի թէլէֆֆիւզ իթտիկի հալտէ , թէլաշ վէ էնտիշէտէն պիր վէճհլէ խալի օլամամագտա իտի :

Բազար իրթէսի սապահը , Բօլ Հարման , Գուրպվուատաքի ֆապրիգանա կիթտի , վէ Միւրիլլօ սօգաղընտաքի խանէսինտէն տիշարը չըգտըղընտա , էթրաֆընտա պիր կէօզ կէշտիրտի :

Օլ էսնատէ սօգագտա քիմէսնէ օլմատըղընտան , Բօլ , քէնտիսինի գօլլաեան վէ կէօզէթլէնէն պուլունմատըղընէթիճէսինի չըգարտը . հալ պու քի , եսնըլըեօրտու , դիրա պու տէֆա Բաուլ Տիւշմէն , Գուրպվուա ըըթթըմը իւզէրլինտէ , ֆապրիգանըն գարշըսընտա , լաքին Սէն նէհրինին տիկէր թարաֆընտա , աղ իլէ պալըգճըլըգ իտէն պիր քիմնէ կիպի տուրուպ , իճրաի նէզարէթ իլլէմէքտէ , վէ պիր կիւն իշին քիրա իլէ թութմուշ օլտուղու պիր արուպա , օրատան եիւզ ատըմ գատար ուզագտա , վէ քէօրլիւնիւն պաշընտա քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ իտի :

Անը պըրագալըմ նէզարէթինի իճրա իթմէքտէ օլտուն , պիզ , ժան Ֆօրթիէեէ նագլը քէլամ իտէլիմ :

Մալիմ օլտուղու վէճհ իւզրէ , էթմէքճի Խաթուն , տիւշար օլտուղու տէհշէթլի վագըատան սօնրա , քէնտի խըզմէթինէ տէվամ իթմէքտէ պուլունմուշ իտի . լաքին պիրտէն պիրէ չալըմագլըղա տէվամը , քէնտիսինի օլ տէրէճէ եօրտու , վէ քէնտիսիտէ օ մէրթէպէ զաաֆէթ հիսս իլլէտի քի , իքի կիւն գատար իսթիրահաթ իթմէկի էֆէնտիսինտէն իսթիտաեէ մէճպուր պուլունտու :

Մ. Լըպրէ , պու թէքլիֆէ մուվաֆֆագաթ իթմէքտէն

զայրի ճէվապ վիրէմէզ խտի : Իմտի , մէրգումէնէ խիթապէն ,

— Էկէրչի իքի կիւնտէն տահա զիեատէ իսթիրահաթա իհթիեաճընը վար իսէ , պու պապտէ մէէղունսունուղ : Լիզօն գատըն , սիզ , պու խանէնէ մէնսուսպունուղ , վէ պու-
րատաքի մէմուրիեէթինիզ , հէր վազըթ սիզին իչին սազլա-
նաճագ տըր , տէտի :

Փան . — Իշպու ինսանիյեէթինիզէ թէշէքքիւր իտէրիմ ,
լաքին , պու միւսաատէնիզտէն իսթիֆատէ իթմէեիպ , բա-
զար իրթէսի սապահը իշիմէ տէվամ իտէճէեիմ :

Մ . Աբպրէ . — Սիզ պիլիրսինիզ , Լիզօն գատըն :

Ժան Ֆորթիէ , ճումաա իրթէսի ազչամընը վէ բազար
կիւնիւնիւ , ազչամա գատար սէվկիւլիւ Լիւսիսինին օտա-
սընտա կէշիրտի :

Մէրգումէ գատընճըզազ իչին , քէնտի գըզընըն եա-
նընտա պուլունմազլըզ իգպալի , քեաֆֆէյի իլաճլարտան
զիեատէ գուվէթ վիրիճի վէ միւէսսիբ օլուպ , խոսուսիյէ
քի , Լիւսի տէ , պիր ազաճըզ իյիլէշմիշ օլտուղու հալաէ ,
մէրգումէեի հէր վէճհլէ գաեըրմագտա վէ իհթիմամ կէօպ
թէրմէքտէ խտի :

Բազար ազչամը ժան , հիշ պիր եօրկունլուզ հիսս իթ-
մէքաէ օլմաեըպ , վէ անլընըն ճէրիհասը , թալլան եազըսը
իլէ պալլը օլուպ , քէնտիսինի միւզտարըպ գըլմամագտա խտի :

Բազար իրթէսի սապահըսը , մէզպուրէ , էֆէնտիսինէ
վազը օլան վատը մուճիպինճէ , թամ սաաթ պէշտէ , Տօ-
ֆ . ն սօգաղընտաքի էթմէքճի տիւքքեանընա , վէ պէր միւ-
թատ իշէ պաշլամագտան էվիլէ , պիր մըգտար չօրպա իչ-
մէքիւզըն , Էթիպիլէրն պուլ-շուր-էլ-ըն խանէլ մաալլէ մաարաֆ
գահվէ վէ լօգանթաեա կիթտի :

Հէր վազըթքի կիպի , մահէլլի մէզքիւրուն սալասը , էթ-
մէքճի չըրագ վէ գալֆալարը , վէ էթմէք թէվզի իտէն եր-
քէք վէ գատընլար իլէ տօլու օլուպ , պազըլարը , սապահի
պէեազ շարապլարընը , վէ տիկէրլէրի տալի պիւեիւք քեա-
սէլէր իլէ սիւսիւ գահվէլէրինի իլմէքտէ խտիլէր :

Լիզօն գատըն , սալաեա կիրտիկինտէ , ումում թարա-

Ֆընտան ազիմ պիր մէսէրըէթ սէտասը իշիսիլտի , վէ մա-
լիւմ օլան Գալտան պէրու , մէրգումէեի կէօրմէմիշ օլան էս-
նաֆտաշարը , էթրաֆրնա թօլլանսարազ , ճիւմէսի տէ ,
պաշընտան կէշէն ֆէլաքէթտէն սալիմէն գուրթուլմուշ օլ-
մասընտան տօլանը , քէնտիսինի թէպրիք իթմէկէ պաշլատը-
լար : Ժան ֆօրթիէ իսէ , հանկըսըյլա թօգալաշաճադընը
պիլմէմէքտէ իտի :

Հաթթա , իշլէրինտէն Թուրանթօ վէ Լիօնէ նամ էթ-
մէքճիլէր , մէզպուրէեէ իբրամ իթմէք իսթմէքտէ իտիլէր :
Գլէրմօն ֆիրարիսի , լալլիսէթինէ շիւպհէ իթմէտիլի իշ-
պու քեաֆֆէյի ասարը թէվէճճիւհքեարանէեի կէօրմէքլէ ,
կէօղլէրինին եաշարմագտա օլտուղունու հիսս իյլէմէքտէ
իտի :

Մէզպուրէ , պէլքի օն քիշիեէ , պաշընտան կէշէն դազա-
եը նագլ իթտի , լաքին պէրէքէթ վէրօլն , պու հիքեաեէ
բէք ուղուն սիւրմէտիկինտէն , օլ պապաէ քէնտիսինի իս-
թիճվապ իտէնլէրին հիշ պիլինին կէօյնիւնիւ գըրմատը , վէ
մուաիսարէն , տիւքքեանընա կիթմէք իւզրէ , օրատան տի-
շարը չըգտը :

Լիօնէ իլէ Թուրանթօ , օ կիւնիւ , էօյլէտէն սօնրա իշ-
լէրինէ տէվամ իտէճէք օլտուղլարընտան , բէք չօգ արգա-
տաշլարըյլա պիլիլքտէ , մէզքիւր դահվէխանէտէ գալմըշ ի-
տիլէր :

Խաթըրլարտա օլտուղու իւզրէ , Լըպրէ նամ էթմէքճի
տիւքքեանընը , վէ էթմէք թէվզի իթմէքիք մէմուրիեէ-
թինի , Ժան ֆօրթիէեէ , Լիօնէ նամ շախս թալսիեէ իյլէմիշ
իտի :

Աիօնէ . - (Թուրանթօեա .) Է՛յ , թասսավվուրումա նէ
տէրսին :

Թուրանթօ . - Պէնճէ , մուվաֆֆագաթ իտէրիմ , լաքին ,
պիր քէրրէ արգատաշլարըմըզըն բէյլէրինի իսթիֆսար իթ-
մէք լազըմ տըր :

Պիր չօգ սէտալէր . - Մատտէ նէ տիր :

Աիօնէ . - Իշթէ թէքլիֆիմ շու տուր : - Լիզօն դատըն

Նամուսյուս պիր գատըն օլուպ , ճիւմէմիլտէ քէնտիսինի սէ-
վէրիզ , էօյլէ տէյիլ մի :

Պետալէր . — Էվվէթ . . . Էվվէթ . . .

Աիօնէ . — Քէնտիսինի սէվտիքտէն պաշգա , քէնտիսինէ
րիաեէթիմիզ տէ վար տըր :

Պետալէր . — Հա՛յ հա՛յ , հա՛յ հա՛յ :

Աիօնէ . — Էկէրչի Լիզօն գատըն , պաշընըն թա եագը-
նընա տիւշմիւշ օլան քէրէվէթին ալթընտա գալարագ թէ-
լէֆ օլմուշ օլսա իտի , պու խուսուս , ճիւմէմիլ իչին պիւ-
եիւք պիր քէտէր տիմէք օլաճագ իտի :

Պուրաճօ . — Ա՛հ , Էվվէթ , Էվվէթ :

Աիօնէ . — Վէ քէնտի ճէնագէ ալաերըն , լաերգ օլտու-
ղու սուրէթտէ իճրա իթմէք իչին , պուրաեա կէլէն քեաֆ-
ֆէյի էթմէքճիլէրիմիզ , անըն իչին եիւզ — , եախստ ալթը
ֆրանգ վիրմէքլիկէ ըազը օլաճագ իտիք , պու տա սահիհ
տէյիլ մի :

Պագը սէտալէր . — Էվվէթ , ասլա միւշքիւլաթ չըգարմա-
եարագ , պու իեանէեի վիրմէեէ ըազը օլաճագ իտիք :

Աիօնէ . — Իմտի , մէզքիւր ալթը ֆրանգը ճէնագէ ալա-
եր իչին վիրմէեիպ տէ , Լիզօն գատընա իքրամէն պիր զիեա-
ֆէթ իչին , պուրաճըգտա , ֆամիլեաճա պիր շէհրի ային վիր-
մէքլիկինիզի թէքլիֆ իտէր իսէմ , նէ՞ տէրսինիզ :

Տէրհալ , հէր թարաֆտան մուվաֆֆագամ ճէվապը ա-
լընտըղը կիպի , գահվէճի վէ լօգանթաճը գարը տախի ,

— Օղլում , պու թասավվուրուճու թահսին իտէրիմ , վէ
քէնտիմ տախի հիսսէտար օլմագ իւզրէ , պիր շիշէ շամբան-
եա շարապը վէրիրիմ , տէտի :

Արզմէքճի գըզ . — Պիր շիշէ տէ պէն վէրիրիմ :

Արզմէքճի կարսօն . — Տիկէր պիր շիշէ տէ պէնտէն :

43

Աիօնե . - Տիմէք գարարըմըզ վերիլտի : - Էօյլէն վագթը հէր քէսին թաթիլ վէ սէրպէսթ օլտսւղու զէման զիեաֆէթ թէրթիպ օլունուր : - Շիմտի պիր եարրագ քեաղըն իւզէրինէ , պու իեանէեէ հիսսէտար օլմագ իսթէեէնլէրին էսամիսի գայտ իտիլէրէք , վիրէճէքլէրի ագչէլէր , պուրատա հազըր պուլունան տիւքքեան սահիպի գատընա թէսլիմ , վէ անըն եանընտա հըֆզ գըլընաճագ տըր :

Պագը սէտալիւր . - Էվվէթ , էվվէթ :

Տիւքքեանճը գարը . - Ատամ պաշընա նէ՞ վերիլէճէք տիր :

Աիօնե . - Ալթը ֆրանգ , լաքին սիզտէ կիւզէլճէ հէր շէյի թէրթիպ իտէճէքսինիզ :

Տիւքքեանճը գարը . - Բէք իյի , բէք իյի :

Տէրհալ , խըզմէթճի գըզ , պիր եարրագ քեաղըտ , պիր գալէմ , վէ պիր միւրէքքէպ հօգգասը կէթիրտիկինտէն , օրատա պուլունանլարըն ճիւմլէսի , իշպու քեաղըտա իմզալարընը վագ իլէ , մուգարրէր օլան ագչէեի տէ իթա իթատիլէր :

Աիօնե . - Լաքին , պու գարարըմըզտան Լիզօն գատընը խապէրտար իթմէեիպ , աբանսըզ իշի մէյտանա չըգարմալըեըզ : Մէսէլա , զիեաֆէթին վերիլէճէկի սապահը քէնտիսինի պու զիեաֆէթէ տավէթ իթմէլիեիզ :

Պագը սէտալիւր . - Միւսթէրիհ օլուն , պիզ պիր շէյ պէլլի իթմէեիզ :

Տիւքքեանճը գարը . - Պու զիեաֆէթ հա՞նկը կիւն վերիլէճէք տիր :

Աիօնե . - Քեաֆէթէյի էսնաֆըմըզ , իմզալարընը վագ իթատիքտէն սօնրա , զիեաֆէթին կիւնիւնիւ գարարլաշտըրըրըզ :

Օվիտ Սօրիվօ, քէմայլը խահիչլէ քէնտի հարէքէթ ու ազիմէթինէ հազըրլանմագտա օլուպ, սագտէմճէ տաիի պէնան իթմիշ օլտուղումուզ իւզրէ, Պուէնօս-Այրէստէ իգամէթ, վէ կիւնլէրինի օրատա իքմալ իյլէմէք նիւնէթինտէ օլտուղումտան, օրաեա կէօթիւրէճէք օլտուղու սանտըզլարա էշեասընը իսթիֆ իթմէքտէ իտի :

Մէրգումուն, պաշգա պիր մահէլլէ կիթմէեիպ տէ Պուէնօս-Այրէստէ կիթմէք իսթմէսի, օրատա զիւատէ գումար օյնանտըզընը իշիթմիշ օլմասը, վէ գումար օեունու տա քէնտիսինին էն զիւատէ սէվտիկի պիր մատտէ օլտուղու իշին իտի :

Օվիտ, ղաեէթ թէլաշ վէ ղայլէ իշինտէ օլարագ, նէֆսի Բարիստէ տայիմա կիտիպ կէլմէքտէ իտի իսէտէ, մատմուաղէլ Ամանտատան հէր վագըթ իհթիրագ իթտիկինտէն, մէզպուրէեէ թէսատիւֆ իթմէսի իհթիմալտէն պուլունան սօգագլարտան կէշմէզ, վէ Ամանտանըն, մատամ Օկիւսթինին մաղազասընտա մէշղուլ օլուպ, քէնտիսինի գօլլաեամաեաճաղը սաաթլարտա խանէսինտէն տիշարը չըգար, եախօտ խանէսինէ ալտէթ իտէր իտի :

Մէրգում, քէնտի քէնտիեէ շէօյլէ տիւշիւնմէքտէ իտի :

— Եալընըզ թէսատիւֆ, սօն տէֆա պէնի Ամանտանըն դարշըսընա չըգարմաղլա, մէրգումէ պէնիմ արգամտան կէլմիշ տիր, վէ պէսպէլլի պիր տիքիշճի գըզը արամաեա չըգմըշ տըր : « Պու իսէ, եալընըզ պիր տէֆա օլապիրի, իքի տէֆա օլամազ, վէ պիր գաշ կիւն սօնրա, եինէ պէնի արամաեա չըգար իսէ, ղահմէթի պօշա կիտէճէք տիր, զիրա պէն արթըգ պուրատա գալմաեաճաղմ :

Օվիտ, Բարիսէ ալտէթ իտէլիտէն պէրու, պիր գումարխանէտէ, վագթիյլէ Պուէնօս-Այրէստէ իգամէթ իթմիշ օլան պիր ատէմ իլէ իւլֆէթ հասըլ իթմիշ իտի : Օ ատէմ, Պուէնօս-Այրէստէ պիր մաղազասը օլտուղումտան, քէնտի վէքիլիլլէ տայիմա մուխապէրէ իթմէքլիկէ մէճպուր պուլունմաղտա իտի :

Շախսը մէրգում, Օվիտէ, մէզքիւր մէմլէքէթին ահվալ

ու առաջին հազարամյակի վերջերս կիսի ,
տասնամյակի ընթացքում թափանցելու տալիս եղանակ-
ընդ վատ իթմիչ օլտուղունտան , Սոյիվո , պիր քերրե Գուե-
նոս-Այրեսե անագ պաստորը հալոտե , քեամիլէն խալի գալ-
մանաճաղը տերքեար իտի :

Գու առեմ , Թիէրսըլէ իսմինտե օլուպ , Ժագօպ նամ
սօգադտա իգամէթ իթմէքտե իտի :

Օվիտ , • կիւնիւ , էօյլէտէն սօնրա , եղանակ Գուե-
նոս-Այրեսե կիտէճէկիւնի , մերգօւմ Թիէրսըլէնէ խապեր
վերմէքիկի , վէ վատ իթմիչ օլտուղու թափանցանամէլէրի
իսթէմէքիկի գարալաշտըրտը : Պինապերին , պիր չօգ սօ-
գադարտան տօլաշա տօլաշա , նիհանէթ Ժագօպ սօգադը-
նա վասըլ օլտու , վէ լաքին , արատըրը շախսըն , խանէսին-
տէ պուլունմանըպ , • ագչամը դանէթ կէճ ավտէթ ի-
տէճէկի խապերինի ալմասը իւզէքինէ , պիր ազ ճանը սը-
գըլտրագ , իրթէսի կիւն թէքրար կէլէճէկիւնի պիլ պէեան ,
խանէի մէքքիւրաէն մուֆարագաթ , վէ իշպու մէյեուսիեթի
հազարամյակի միւլահաղա իտէրէք , Սէն սօգադընա էնտի :

Պիրտէն պիրէ , Օվիտ , քէնտի քէնտիեէ շու սէօզլէրի
սէօյլէտի :

— Շու սըրատա չօյրազնա հարեքէթ իթտիմ : Պիր գաչ
սէօզ իլէ , վիզիթամըն մագսէտինի իյզահ իթմէլի իտիմ :
- Թիէրսըլէ , եարըն տալի տիշարը չըգապիլի , վէ • հալտե ,
պու կիւնքի կիսի , եարըն տալի քէնտիսինէ րասթ կէլէմէ-
եէճէկիմ , վէ եէնիտէն իլէ պաշլամանա մէճպուր օլաճա-
ղըմ տերքեար տըր : - Մուախխարէն մուլայեէն պիր կիւն-
վէ սաաթտա պուլուշմագլըգ , տահա գիեատէ միւնասիպ
վէ էմին պիր թէտպիր տիր : - Իմտի , պու եօլտա պիր պու-
լուշմագլըգ հէնուզ վագըթ վար իքէն , տերհալ քէնտի-
սինէ պիր մէքթուպ եաղմալընըմ :

Օվիտ , պիր գաչ սաթըրտան իպարէթ պիր թէքքիրէ
եաղապիլէճէք պիր գահվէխանէ պուլմագ իլին , էթրաֆընա
կէօզ կէզտիրտի , վէ էթՄէթՃիԼէրին ԳՈՒԼՈՒՇՏՈՒԼԱՐԸ
ՄԱՀԷԼԼ նամ գահվէխանէ կէօղիւնէ իլիլմէքլէ , մէքքիւր-

լէվհաեր թանրերայ, վիճուտի ճիւղիճէ տիթրէտի :

Ղարիպ, վէ իյզահը նազապիլ, ֆազաթ մուհագգադ պիր հալ տըր քի, ճանիլէր, ճինաեթլէրինի թասմիմ վէ իճրա իթմիշ օլտուգլարը մահէլլէրի թէքրար կէօրիւրլէրի-տէ, մուխաթարա պուլունմասընա բաղմէն, պիր նէվ խօշարզու, անլէրի, օ մահէլլէրէ սէվգ իտէր :

Օվիտ, մէգքիւր տիւքքեանա կիրտիկինտէ, ժանը թաադիպ իթտիկի սըրատա, բաշավրաճը գըրեաֆէթինտէ պուլունարադ, պիր գատէհ պէեազ շարապ իշմէք իշին, պուտիւքքեանա կիրտիկի կիւն կիպի, օ սապահ տախի, տիւքքեանըն սահիպի, տէսթիւհահըն պաշընտա տուրուեօրտու :

Օվիտ. - (Տիւքքեանճըրեա.) Պիր մէքթուպ եազաճազըմ, օթուրմադ իշին պիր օտանըզ վա՛ր մը տըր :

Տիւքքեանճը. - Էվվէթ, միւսիւ, շու օտատա օթուրապիլիրսինիզ :

Տիւքքեանճը, պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն, պիւեիւք սալատան պիր ճամ իլէ արըլմըշ օլան քիւլիւք պիր օտա կէօսթէրմէքտէ իտի քի, պու օտանըն գաբուսու էյրէթի իտի :

Օվիտ. - Պանա կիւզէլ պիր գահվէ բիշիրին, ֆազաթ աշնի վադըթտա պիր միւրէքքէպ հօգգասը, պիր ազ քեազըտ, վէ պիր գալէմ տախի վիրին :

Տիւքքեանճը. - Շիմտի, հէր իսթէտիկինիզ կէթիրիլիր, միւսիւ :

Ալշադ Տիթօնլու, մէգքիւր օտաեա կիրտի :

Էվվէլճէ տախի պէեան իթմիշ օլտուղունմուզ իւզրէ, գիքը օլունան օտանըն բէնշիրէսինին ճամէքեանը, վաթթիլէ պէեազ օլան իրէքլի բէրտէ իլէ գաբալը օլուպ, հալ պուքի մէգքիւր բէրտէ, ուզուն օլմատըղընտան, իշէրտէն պազըլտըղը հալտէ, տէրունը սալա կէօրիւլէպիլիր իտի :

Օվիտ, քէնտի գահվէսի կէթիրիլէնէ գատար, սալաեա կէօզտէն կէշիրտի :

Օլ էսնատէ, եալընըզ պիր գաշ սուֆրալարտա, էթմէքճի էսնաֆընըն պազը ամէլէսի օթուրմուշ իտի : Գահվէ-

խանէնին սահիպիյէ պիրիբտէ իըզմէթճիլիք իտէն ուշագ, Օվիտին իսթէտիկի չէյլէրի կէթիրտիկինտէ, մէրգում, գահ-վէսինտէն պիր եուտում իչտի, վէ պատէհու մէքթուպու-նու եազմաեա հազըրլանտը:

Սալատա օթուրմուշ օլան սէտալար, բէք աչիքեար սու-րէթտէ Օվիտին դուլաղընա աքս իթտիկինտէն, մէրգում, մէզըիւր սէտալէրին հանկը թարաֆտան իչտիլտիկինի ան-լամագ իւզրէ, պաշընը չէվիրտիկինտէ, ճարը աչըզ պիր ու-ֆագ բէնչիլիք պուլունտուղունու անլատը. հալ պու քի, պու ճիհէթին, քէնտիսինճէ էհէմիհէթի օլմատըղընտան, Մ. թիէրսըլէեէ եազաճաղը մէքթուպուն էմրի թահիրինէ իպթիտար իյլէտի:

Գահվէխանէնին սալատը թէտրիճէն տօլմագտա օլուպ, պիր թագըմ էթմէքճի ուշագլարը, վէ էթմէք տաղըտան էր-քէք վէ գատընլար կէլմէքտէ իտիլէր:

Իըզմէթճի գարը, միւշթէրիլէրտէն հէր պիրինին էմր-լէրինի ալմագ իւզրէ, տալիմա կիտիպ կէլմէքտէ իտի: Պիր արա, մէրգումէ, Օվիտին պուլունտուղու օտանըն թա եա-գընընտա վագը պիր մօսաեա եագլաշտը: Պու մասատա, իքի էրքէք վէ պիր գատըն օթուրմուշլար իտի:

Սըզմէքճի. - Գահվէխանէնին սահիպի մատամ, մալիւմ օլան քեաղըտը սիղին տախի իմզա իտիպ իթմէեէճէկինիզի սիւալ իթմէք իչին, պէնի սիղէ կէօնտէրտի:

Սըզմէքճիլիտուէն պիրի. - Հանկը քեաղըտը իմզալտեաճաղը:

Սըզմէքճի. - Զիեաֆէթ քեաղըտընը:

Միւշքերի. - Հանկը զիեաֆէթ քեաղըտընը:

Սըզմէքճի. - Պու պապտէ մալիւմաթընըզ եօգ մու տուր:

Միւշքերի. - Ասլա մալիւմաթըմըզ եօգ տուր:

Սըզմէքճի. - Էօյլէ իսէ, պէն սիղէ իչի անլաթաեըմ:

Լիզօն գատընըն, ժիւլը-Քէօր սօգաղընտա, պաղը պօեաճը-լարըն քէրէվէթի իւզէրինէ տիւլմէքլէ, տիւլար օլմասը մէ-մուլ օլունան ֆէլաքէթտէն սալիմէն դուրթուլմուշ օլտուղու իչին, էօնիւմիւզտէքի բէնչէնպիհ ազլամը, արգատալարը թարաֆընտան պիր զիեաֆէթ վէրիլէճէք տիր:

Եկեղեցի Օմիտին, մէջքուս ետգմագտա՛յ օլտուզու՛ օտա, եա պիր երլտըրըմ՝ տիւշմիւշ օլաա իտի, պու իշխմտիկի սէօղլէր գատար քէնտիսինէ թէէսսիր իտէմէզլէր իտի:

Իմտի, մերգում, չարչաֆտան տահա գիեատէ աղարմիշ օրտուզու, վէ եարրադ կիպի տիթրէմէքտէ պուլուն տուզու հալտէ, Վարքինավարի աեազա գարգար; վէ շաշդըն միսիլու էթրաֆրնա կէօզ կէզպիրմէկէ պաշլատը:

Մէզքիւր իքի էրքէք միւշթէրի իլէ պերապեր պուլունան գարը,

— Սահիհ տիր... Եգազանը տիրիեօրտուգ... Ղէվալըր Լիգօն գատըն, միւնիգէ մագամնտա էօրլւմտէն գուրթուլմուշ տուր, տէյի ճէվապ վիրտի:

Ձեզմէքճի. — Շիմտի, ի՛յի անլատըզընըզ հալտէ, զիքր իթտիկիմ քեաղըտա իմզանըզը գօյմադ իսթէրմիտինէզ... Պու զիեաֆէթտէ պիւթիւն էննաֆրնըզ պուլունաճագ... կիւլիւպ սէօլլէնիլէճէք, օյնանըլաճագ աըր... Վէրիլէճէք բարա տա, աթըր ֆրանգտան իպարէթ տիր:

Միւշթերի գարը. — Ելպէթթէ պու զիեաֆէթէ պիզտէ իշթիրաք իթմէք իսթէրիզ... Լիգօն գատընըն, պուրատա տօսթլարընտան զայրի քիմսէսի էօզ տուր:

Օվիտ, աղասընըն, սօզուգ պիր թէր իլէ լալանտըզընը հիսս իթմէքտէ, վէ ագլը պաշընտա օլմաեարագ, քէնտի քէնտիեէ շու սէօղլէրի սէօլլէմէքտէ իտի:

— Ժան ֆօլթիէ հաեաթտա հա... հալ պու քի, պէն քէնտիսինի, գանլաքա միւլէմմա, պիրուհ, վէ քէրէվէթին ալթընտա էզիլմիշ օլարագ կէօրմիւշ իտիմ... Միւնիքն տէյիլ տիր... Պոնունլա պերապեր տիւշ կէօրմէեօրում, տիւլանէ տէ տէյիլիմ... բէք ալէա իշխմտիմ... մէզպուրէեէ պիր զիեաֆէթ հազըրլանըեօր... հաեաթտա հա, գըզը կիպի քէնտիսի տէ հաեաթտա հա: Իքիսինտէտէ մուվաֆֆագ օլամատըմ: — Ահ, չօլադ...:

Խըզմէթճի գըզըն սէսի եէնիտէն իշխտիլտիկինտէն, մերգում ալաղըն, քէնտի քէնտիեէ իրատ իթտիկի սէօղլէր գաթթ օլունտու:

խղճմանի . . . Ինչի՞նչ լիակատար կենթերտում, իմպալաներն , բարաներ ծառ վերին , ֆադաթ Լիզոն գատուն աքանսրդա կենթերտման խաթնիկաթիկնտեն , պու խուսուստա քենտիսինե պիտ սեօղ պիլե մեօլեմենին :

Օլ էսնատե , խղճմանի գրգ , մեղքիւր քեաղըտը տերահալ արգասնտա կիզլենիպ ,

— Սո՛ւս , ֆազլա պիր լազըրտա պիլե իթմենին . . . Ինչի՞նչ , Լիզոն գատուն կենթերտ . . . տետի :

Յիլվազը , օարա , Լիզոն գատուն , տիկեր պիր էթմենի գարը իլե պերապեր սալանա կիրմիչ իտի :

Օվիտ , պիր աղ ճեսարեթ քեսպ իտերեք , բերտենին պիր թարաֆընը ճիւղիճե եօգարը դալտըրտը , վե քենտիսինե կեսթմենիմենկե տիգգաթ իտերեք , տիշարը պագմասընտա , ժանը կեօրտիւ , վե իւք նազարտա մերգուսենի թանրտը :

Պիշարենին անընտաքի ճերիհա , էլան պիր սարղը իլե պաղը իտի :

Պատենհու , Օվիտ , բերտենի երնե գադանարագ , շուսեօլեթի իրաա իթտի .

— Ա՛հ , էվլեթ , հանաթտա տըր . . . Իմտի , ժագըն մուխաթարալաքը տալիմա ալիհալտե օլուպ , իշպու մուխաթարալար , հեմ անըն վե հեմ պենիմ իլին դանեթ տենչեթլի տիր : — Պենիմ պուրառան հարեքթիմ գեմանընա գատար , ժան Ծօրթիլե , ժագա թեսաաթիֆ իտեպիլեր , . . անը թանընապիլեր . . . անընա կեօրիւշեպիլեր . . . ժագ իսե , մեղալուրենին սաղ վե սալիմ օլուսգուսուս կեօրտիւ կիւնտե , անըն վեֆաթը պետեյի օլարագ պանա վիրեճեկի ագչենե վիրմեղ : Ինչի՞նչ , պու սուրեթլե , հեր իւմիտին , պենիմ իլին մահվ օլմուշ օլաճաղը տերքեար տըր : Պինապերին , թեսաաթիֆ , պուշլարը երնե պերիպիլեր գարըսընա չըգարմամալը տըր : — Պու հալտե , էկերլի իգթիգա իտեք իտե , պիր գաշ կիւն գատար սեյեսահաթըմը կերի պըրագաճաղըմ :

Օվիտ , պաշլամըշ օլաուգու մեթթուսպու իքմալ իտեճեք եերտե , ալուսուստա սըգտը , վե ճեպլինե գօյտու : Պա .

տէհու կարսօնու չաղըրըպ , պօրճունու էօտէտիքտէն , վէ քէնտիսինտէ սիւքիւնէթ հապըլ օլտուգտան սօնրա , ըրէթըմլար իւզէրինտէ տօլաչարադ , վէ պալըգըչարըն վէ սա- յլը տիւքքեանըլարըն մալլէրինի սէյրիտէրէք , վազըթլա- րընը կէչիւրէն միւթէպէր շէհիրլիլէրին հալի կիպի պիր հալ իլէ գահվէխանէտէն տիշարը չըգտը :

Ալչաղըն ֆիքրինտէ Էէնի պիր թասազվուր տահա տօղ- մուշ իտի :

44

Օվիտ , Թամբլըեա կիտիպ , պաղը էովապըն տիւքքեան- լարընտան էսվապ սաթըն ալտը , պատէհու պիր բէրուքեար տիւքքեանընա տուխուլ իլէ , սաչլարընը դանէթ գըսսա քէստիրտիքտէն , վէ ֆալօրի սագալընը վէ պըքըզլարընը թըրաշ իթտիրտիքտէն սօնրա , Դլիլի ճատտէսինէ ավտէթ իլլէտի :

Պիր սաաթ սօնրա , մէրգում , տալիմա ուն իլէ մէշ- ղուլ օլան էթմէքճիլէրին կիւինտիքլէրի կիպի , պէեազ գըր ընէկինտէ պիր էլպիսէ կիւինիպ , վէ պաչընա պիր քէչէ շարգա գօնուպ , քեամիլէն թէպտիլ օլունմուշ օլտուղու հալտէ , խանէսինտէն տիշարը չըգտը :

Սօլիլօ , տիկէր պիր քիսվէթտէ պուլունտուղու գէ- ման քէնտիսինի շէյլէ պիր կէօրմիւշ օլան ատէմլէր իչին թանըլմազ պիր հալէ կէլիպ , պիր արապաեա օթուրտու , վէ էնսթիթիւ եադընընտա տրապատան աչաղըեա էնէրէք , Սէն սօգաղընա կիրտի , վէ էթմէքճիլէրին գահվէխանէսինէ տախիլ օլտու :

Օլ էօնատէ , սաաթ ագչամըն Էէտիտի վուրմազտա օ- լուպ , գահվէխանէտէ բէք չօգ ղալէպէլէք պուլունմազտա իտի :

Սօլիվո , պիւնիւք սալապա կիւնպէլա իլէ պօշ պիր
եէր պուլապիտի , վէ օթուրմանա մուվաֆֆադ օլուպ ,
թաամընը սիրարը իթմէք իւզրէ , խըզմէթնի գըզը չա-
ղըրտը :

Խըզմէթնի Մարիան , Օվիտէ եազլաշըպ , մերդումու
թանըեամետարադ ,

— Միւսիւ , սիւլտէ մի էթմէքնի էանաֆընտանընը ,
տէյի սիւալ իթտի :

Օվիտ . - Էվվէթ , գըզըմ :

Խըզմէթնի . - Լաքին , մահէլլէմիդ սաքինլէթինտէն օլմա-
մալըսընը :

Օվիտ . - Շիմտի , պու մահէլլէ սաքինլէթինտէն տէյի-
լիմ , ֆադաթ վազթիլլէ պու սէմթտէ օթուրմաշում տուր :
— Պիր խայլի սէնէլէրտէն պէրու գահվէխանէնիլի պիլիր ի-
տիմ , վէ պիր իշ պուլմադ իւզրէ Բարիսէ կէլտիկիմտէն ,
պուրատա թաամ իթմէքիկի տիւշիւնտիմ :

Թուրանթօ իլէ Լիսնէ տախի Սօլիվօնուն օթուրմաշ օլ-
տուղու սուֆրա եազընընտա պուլունուպ , թաամլարընը
իտիեօրլար իտի :

Աիօնէ . - Արգատաշ , սիզ Տիթօնտա՞ն մը կէլիեօրսու-
նուզ :

Օվիտ . - Էվվէթ :

Աիօնէ . - Իքի սէնէ Էվվէլ , պէն օրատա չալըշմըշըմ ,
տըր . - Սիզ քիմին եանընտա չալըշեօրտունուզ :

Օվիտ , Շապօ-Շարնի սօգաղընտա վազը պիր էթմէքնի
տիւքքեանը իամի վիրտի :

Աիօնէ . - Պիլիրիմ . . . իյի պիր տէլիգանլը տըր . . . Տի-
մէք տիր քի , սիզ պուրատա իշ արամադ իլին կէլտիսիլ :

Օվիտ . - Նիհէթիմ օ տուր , պէն Բարիսի սէվէրիմ :

Աիօնէ . - Փադաթ պուրատա տա միւթէպէր մահէլլէր
նատիր տիր :

Օվիտ . - Նէ՛ չարէ , պէքլէրիմ :

Աիօնէ . - Իյի , ֆադաթ պէքլէմէք իլին , կէլինմէք լա-
ղըմ տըր :

Օվիտ . - Կէշէնէրտէ քիւշիւք պիր միրասա նայիլ օլտուղումտան , օլտուղճա կէշինէճէք իգթիտարըմ վար տըր : Էվվէթ , սահիպ օլտուղում միրաս , պիւհիւք պիր շէյ տէյիլ իսէ տէ , պունունլա պէրապէր մինասիպ պիր մահէլլ պուլունանա գատար պէքլէմէքլիկիմէ միւսայիտ տիր :

Աիօնէ . - Ֆիլվադը մինասիպ օլմահան պիր տիւքքեա . նա կիրմէքտէն իսէ , միւնասիպ պիր մահէլլ պուլունանա գատար պէքլէմէքլիք հէր վէճհլէ խայըրլը տըր :

Օվիտ . - Գուրատա այլըգ հիսապըյլա եէհիպ իշմէք աճապա միւմքին մի տիր :

Սըզմէքճի գըղ . - Շիւպհէսիզ . . . Մատամըմըն խըղմէթ . լէրի պիթտիքտէն սօնրա , սիգէ կէօնտէրտիկիմտէ , քէնտիսիյլէ պու պապտէ ուղլալըրսընըզ :

Օվիտ . - Բէք իյի . . . շիմտիլիք սիզ պանա ալէա պուրկօնեը շարապընտան պիր շիշէ կէթիրին , ֆազաթ լէղիզ պիր շէյ օլտուն . . . Էլպէթթէ պուլարգատալար , պէնիմէ պէրապէր պիրէր գատէհ իշմէքտէն կէրի տուրմաղլար :

Փուրանժօ . - (Դնա նէ՝ շիւբհէ :

Գէօյլէճէ Մարիան , Էվվէլա պիր շիշէ , վէ սօնրա տիկէր պիր շիշէ շարապ կէթիրտի :

Մէրգումման իքի էթմէքճի արգատաշ իլէ Օվիտ , եարըմ սաաթ զարֆընտա տօսթ օլտուլար , վէ Լիօնէ , գահվէխանէտէն կիթմէք իւզրէ աեաղա գալգարադ , Էլինի Օվիտէ ուղաթտըղընտա ,

— Եարըն սապահ թէքրար կէօրիւշիւրիւզ , տէտի :

Օվիտ . - Էվվէթ , եարըն սապահ պուրահա թէքրար կէլիրիմտէ , պիրիքտէ պէհազ շարապ իշէրիզ :

Աիօնէ . - Օլուր , ֆազաթ , պէնճէ աւլէգուլ օյնարըզ , քիմ զայպ իտէր իսէ , իշէճէկիմիզ իշլինին մասրաֆընը օթէտիեէ իտէր :

Օվիտ . - Բէք ալէա , եարըն սապահ պուլուլուրուզ :

Գու սէօզլէրտէն սօնրա , Թուրանժօ իլէ Լիօնէ օրատան կիթտիլէր :

Օվիտ , ահէսթէ սուրէթտէ թատմընը իտիպ , խալգ

եամաշ եամաշ տաղըլընճա , սալա հէման պօշալտը , վէ գահ-
վէխանէնին սահիպի օլան գարը , այլըգ թաամ իթմէք իւղ-
ըէ եէնի պիր միւշթէրի կէմիշ օլտուղունու Մարիանտան
խապէր ալընշ խոռկկինտէն , Սօլիլօնուն սուֆրասը եանընա
կիտէրէք ,

— Միւսիւ , պուրատա այլըգ հիսապըշլա եէնիպ իշ-
մէք իսթէեէն սի՛ղմիսինիզ , տէյի սիւալ իթտի :

Օվիտ . - Էվվէթ , գատուն :

Աօգանքաճը գարը . - Բէք ալէա , կիւնտէ գա՛շ տէֆա
թաամ իթմէք իսթէեօրսունուղ :

Օվիտ . - Իւշ տէֆա . . . սապահ , պիր աղ բէյնիր վէ
եարըմ շիշէ չարապ իլէ չօրպա , վէ պիր տէ , սաաթ օն պիր-
տէ էօյլէն թաամը , վէ մուախիարէն աղչամ թաամը իսթէ-
րիմ : Պու իւշ թաամ իշին նէ՛ միգտար պէտէլ վիրմէքլիկիմ
լաղըմ տըր :

Աօգանքաճը գարը . - Պաշգալարտան նէ՛ պէտէլ ալըր
խսէք , սիղտէն տէ , այնինի , նէ՛ էքօիք , վէ նէ՛ զիեատէ
ալմանըղ . այտա եիւղ եիկիրմի ֆրանգ քեաֆի տիր : Պու-
րատա , ալէա եէրլի չարապը իշէճէկինիզ կիպի , թաամալ-
ըըմըղ տախի բէք միւքէմմէլ տիր :

Օվիտ . - Բէք ալէա , եիւղ եիկիրմի ֆրանգա մուվաֆ-
ֆադաթ իտէրիմ : - Նարըն սապահտան պաշլարըմ , վէ օն
պէշ կիւնլիւք պօրճումու տա բէշինէն սիղէ էօտէրիմ :

Աօգանքաճը գարը . - Սիղ նասըլ իսթէրսէնիզ , պիղ րա-
զըեըղ :

Օվիտ , տէրհալ տէսթկեահըն իւղէրինէ իւշ ատէտ
ալթուն սիքքէ վաղ իտիպ ,

— Շիմտիլիք շու ալթմիշ ֆրանգը ալըն , տէյի պէեան
իլլէտի :

Աօգանքաճը գարը . - Բէք իյի , շիմտի սիղէ պիր մագ-
պուղ սէնէտիլլէ քիւշիւք պիր գատէհ գօնեադ վիրէեիմտէ
իշին :

Օվիտ . - Էկէրչի սիղտէ պէնիմլէ պիրլիքտէ չադմանա-
մուվաֆֆադաթ իտէրսինիզ , թէքլիֆինիզի րէտտ իթմէմ :

Աօգանքածը գարը . - Մարիան , պիղէ պիր շիշէ դօնեազ
 իլէ իքի քիւշիւք գատէ՛ն կէթիր :

Մարիան , իշպու էմիր տէրհալ իճրա իթտի , վէ Օվիտ ,
 մէրգումէեէ պիր ատէտ երկիրմի ֆրանգլըք սիքքէ վէրիպ ,

— Պու ագշամքի մէսարիֆիմէ պէտէլ շու սիքքէեհ
 ալըն , տէյի պէեան իյլէտի :

Ծըզմէքճի գըզ . - Պօրճունուղու ալըգօեուպ , գուսու-
 րունու շիմտի իեատէ իտէրիմ :

Օվիտին մէսարիֆի եէտի ֆրանգա պալիղ օլտուղուն-
 տան , Մարիան , մէրգումա օն իւշ ֆրանգ կէրի վիրտի :
 Վէրիլէն ագշէ , իքի աաէտ պէշէր ֆրանգլըք իլէ գուսուրու
 ուֆագլըգտան իպարէթ օլուպ , Օվիտ , մէգքիւր պէշ ֆը-
 քանգլըգլարտան պիրիսինի իըզմէթճի գըզա իթա իլէ ,

— Գըղըմ , պու տա սիգին պագշիշինիզ տիր , տէտի :

Մարիան , պէօյլէ պիր ճէօմէրտիքտէն տօլաեր հայրէթ-
 տէ գալարագ , գուլագլարընա գատար գըզարտը , վէ արզը
 թէշէքքիւր օլմագ իւզրէ , պիր գաշ քէլիմէ թէլէֆֆիւզ
 իյլէեիպ , մէգքիւր պէշ ֆրանգլըք սիքքէեհ ճէպինէ գօյտու :

Պիր տագըզա սօնրա , Մարիան , պիրտէն պիրէ շու եօլ-
 տա աղազ իյլէտի :

— Վա՛յ , մատէմ քի սիզ տէ էթմէքճի էսնաֆընտան
 իմիշսինիզ , վէ պուրատա եէեիպ իշէճէքսինիզ , էլպէթթէ
 սիզ տէ . . .

Օվիտ . - (Մէրգումէնին նէ տիմէք իսթէտիկինի անլա-
 մաեօր թարզընտա պուլունարագ .) Գը՛ղըմ , նէ՛ տիմէք իս-
 թէեօրսունուզ :

Մարիան . - Զիեաֆէթի տիմէք իսթէեօրում :

Օվիտ . - Հա՛նկը զիեաֆէթի :

Պու տէֆա , լօգանթաճը գարը , շու սուրէթտէ ճէ-
 վապ վիրտի :

— Նամուսլու պիր էթմէքճի գարըեա իքրամէն , էթ-
 մէքճի էսնաֆը թարաֆընտան վէրիլէճէք զիեաֆէթտէն
 պահա իտիեօր : Պու զէվալը գատընճըղազ , պիր գաշ կիւն
 էվվէլ ազ գալտը քի պիր քէրէվէթին ալթընտա էզիլէճէք

խտի , լաքին միւսնիդէ եօլունտա գուրթուլտու . . . Պու պիր իյի գատըն տըր . . . Պիգ քէնտիսինի դիեատէսիյլէ սէվէրիդ :

Օվիտ . - Էօյլէ օլտուղունա պէն տէ ինանըրըմ , վէ պէն տէ պու մէսէրրէթէ հիսսէտար օլմագ իսթէրիմ : - Ատամ պաշընա նէ՞ վէրիիեօր :

Աօգանթամը . - Ալթը ֆրանդ :

Օվիտ . - Ալըն , պէն տէ վիրէեիմ :

Աօգանթամը . - Հա՛յտէ , Մա՛րիան , տէֆթէրի կէթիր քի , պու զաթըն տա իսմի եազըլսըն :

Խըզմէթճի գըզ էսամի տէֆթէրինի կէթիրտի :

Աօգանթամը . - Իսմինիդ նէ՞ տիր :

Օվիտ . - Բիէր Լըպրէօն :

Աօգանթամը . - Եաղըլտը . շիմտի տէ չազալըմ :

Պու սուրէթլէ գատէհլէր տօլտուրուլուպ , պիրէր եու տումտա պօշատըլտը : Պատէհու , լօգանթամը գարը , եէնի միւշթէրիսիլէ սէլամլաշըպ , քէնտի մաթպախընա կիթտի :

Օվիտ . - (Եալընըզ գալընճա , քէնտի քէնտիեէ .) Էկէր-շի պու տէֆա տա ժան ֆօրթիէտէն քէնտիմիդի գաթիէն գուրթարմահա մուվաֆֆագ օլմամզ իսէմ , մութլագա պու իշտէ շէյթանըն բարմաղը վար տըր տիեէճէյիմ : - Պու վէճհլէ , պէնիմ սէվկիւիւ հալաղատէմ , օ գարընըն , ժի-լը-Քէօր սօղաղընտաքի գաղատան սաղ վէ սալիմէն գուրթուլմուշ օլտուղունտան պիլէ խապէրտար օլմամեաճագ տըր :

Օվիտ , պու սէօզլէրտէն սօնրա , քէնտի խանէսինէ ավտէթ , վէ իրթէսի սապահ , էրքէնճէ էթմէքճիլէրին գահվէխանէսինէ ազլիմէթլէ , պիրինճի տէֆա թաւմընը անտէ իթտի :

Թուրանթօ վէ Լիօնէ , իշ էլպիսէլէրիյլէ , եանի հէնուզ էթմէքճիլիկէ այիտ իշլէրինի պիթիրմիշ օլմատըզլարընտան , դօլարը վէ տիղլէրի չըպլագ օլարագ , պիր աղ չօրպա իլէ պէեաղ շարապ իշմէեէ կէլտիքլէրինտէ , Օվիտի կէօրտիւլէր , վէ մէսէրրէթլէ բէֆի սէտա իտիպ , մէրգում իլէ Թօ-գալաշտըզտան սօնրա , այնի սուֆրատա օթուրտուլար :

Թուրանթօ . - Պիր շաշէպօր օյնահալըմ :

Օվիտ . - Էկէր իսթէրսէնիդ , եարըն , իշէճէկիմիդ իշկի-

յի քիմ իշխրեճէք տէյի օյնարըզ : Հայպու քի պու սապահ
 իշխրեճէք պեհազ շարապըն պէտէրին պէն վիրմէք իսթերիմ :

Մէրգում, տէրհալ ալթը շիշէ շարապ ճէլպ իլէ, էքմէքճի
 էսնաֆընտան բէք չօղունու տավէթ իթտի :

Մէրգումար, Օվիտի զաթէն թանըմըշ օլտուգլարը կի-
 պի, Լիօնէ վէ Թուրանթօ իլէ հիւսնի միւնասէպաթընը տա
 րայէլայն կէօրմէքտէ օլտուգլարընտան, իշլէրինտէն քիմ
 սէ թէքիֆի մէքքիւրու գապուլ իթմէմէզլիք իթմէտի :

Նակէհան ժան Ֆօրթիէ, իշէրի կիրտիկինտէն, Լիօնէ,
 մէրգումէյի կէօրիւպ,

— Պու թարաֆա կէլին, Լիզօն գատըն, սիզէ տէ պիր
 գատէհ շարապ իքրամ վար տըր, տէտի :

Օվիտ, պու սըրատա շաշըրմատըգտան պաշգա, հաթ-
 թա իլավէթէն,

— Կէլինիզ, կէլինիզ, վալիտէ... իքրամը պէն իտի-
 եօրում... Մա'րիան, պիր գատէհ պէհազ շարապ կէթիրին,
 տէյի պէհան իյլէտի :

Էթմէքճի Խաթուն կէլտի, վէ մէրգում Տիթօնլուեա
 պագտըգտան սօնրա,

— Ֆագաթ պէն սիզի թանըմեօրում, տէտի :

Աիօնէ. — Լիզօն գատըն, պու պիր եէնի արգատաշ տըր,
 հէմ տէ էթմէքճի էսնաֆընտան տըր քի, քէնտի վիսուլին-
 տէն տօլաեը պիզէ իքրամ իթմէքտէ տիր :

Օվիտ. — Մա'րիան, պիզէ տէօրթ շիշէ տահա կէթիրին,
 Խըզմէթճի գըզ, իշպու էմրի իճրա իտիպ, Սօլիվօ տա-
 խի գատէհէլէրի տօլտուրտու :

Ժան Ֆօրթիէ, քէնտիսինի գաթլ ու թէլէֆ իթմէք
 իսթէմիշ օլան վէ շու էսնատէ տախի եէնի պիր ճինսեթ
 ֆէսատը գուրմագտա պուլունան ալշաղըն գատէհիյլէ թօ-
 գալաշտը, պատէհու զէվալլը գատընճըղազ, պիր թաս
 սիւտիլ գահվէ ալըպ, Օվիտէ էլինի ուզաթտը, վէ մէր-
 գում իլէ վէտալաշտըգտան սօնրա, օրատան չէքիլտի :

Փուրանթօ. — Էլպէթթէ սիզ չտէ զիեաֆէթիմիզէ հիս-
 սէտար օլաճագսընըզ :

Պվիտ . - Էվվէթ , Լիզօն գատընա հիւրմէթէն , պէն տէ զիեաֆէթինիզէ հիսսէտար օլաճաղըմ : - Վուգուաթը պանա հիքեաեէ իթտիլէր , հիսսէմէ իսապէթ իտէն ալթը ֆրանդը վիրտիմ : Զիեաֆէթ էսնասընտա տախի՛՞վիսուլիմտէն տօլա- եր իճապ իտէն իքրամը իտէճէեիմ : - Պէնճէ , միրաս սա- եէսինտէ էլտէ իտիլէն սարը ալթունլարը քիւֆլէթմէք ի- չին սագլամագլըգ , քեարը ագըլ տէյիլ տիր :

Խքմէքճիլէրտէն պիրի . - Թէմամ , թէմամ , իշթէ պէնիմ սէվտիկիմ պիր արգատաշ . . . պահս իտէլիմ քի , էսնաի զի- եաֆէթտէ պիղի ֆէվգէլատէ մէսրուր իտէճէք տիր :

Պվիտ . - Սիղի մէսրուր իթմէեէ չալըչաճաղըմ :

45

Լիօնէ . - Պիզէ պաղը կիւղէլ շարգըլար օգուեաճագ- սընըլ . . . պիղիմ քէօյլէրտէ շարգը օգումագլըգ , բէք խօշ- լանաճագ չէյ տիր :

Պվիտ . - Հէր նէ արզունուղ վար իսէ , իճրա իտէճէ- եիմ : - Գաֆէ-գօնսէրլէրտէ թէղաննի օլունան կիւլինճիլ- շարգըլարըն է՛ն պիրինճիլէրինի պիլիրիմ :

Մարիան . - (Խըզմէթ իթմէք իւղրէ կիտիպ կէլտիկի սը- րատա .) Լիզօն գատընա տախի շարգը օգութմագլըգ լա- զըմ տըր :

Քուրանժօ . - Իշթէ պու գօլայ տէյիլ տիր :

Պվիտ . - Նի՛չին :

Քուրանժօ . - Լիզօն գատըն իյի , վէ գատընլար իչինտէ գայմագ կիպի պիր գատըն տըր . հալպուքի ղաեէթլէ մահ- զուն տուր : Զանն իտէրսին քի , պիւեիւք պիր քէտէրլէ միւզ- տարըպ պուլունմագտա տըր :

Օվիտ . - (Շէն պիր հալ իլէ .) Պա՛հ , պէն անըն մահ .
զունիեթինի կէշիրմէկի տերիւհտէ իտէրիմ , վէ քէնտիսինի
կիւլտիւրէճէք սէօզ պուլուրում :

Լիօնէ իլէ Թուրանթօնուն իշ վազըթլարը կէլմիշ օլտու-
ղունտան , սուֆրալարընտան գալգտըլար :

Սօրիվօ տախի , - Պիր թարաֆտան տա քէնտիմէ իշ արա-
մալըեըմ : Էյլէնճէ իյի ամմա , ճիտտիեթի տախի տիւշիւնմէ ի
... հէմ տէ սէվկիւլիւ ամճամըն պըրադտըղը միրաս , թիւ-
քէնմէզ տէյիլ տիր , -տէտի , վէ պօրճուհու էօտէեիպ , քէն-
տիսի տէ գահվէխանէտէն տիշարը չըգտը :

* * *

Էթիէն Գասթէլ , բազար իրթէսի սապահը , ժուաների
տայիրէյի պէլէտիեէսի միւտիրինէ պիր թէլէկրաֆ քէշիտէ
իյլէտի , վէ օգուեանլարըմըղըն անլահաճալը վէճհ իւղրէ ,
իշպու թէլէկրաֆ , Բաուլ Տիւշմէնէ տայիր իտի :

Օ կիւնիւ , ըէսսամ , պու թէլէկրաֆըն ճէվապընը ալ-
տը : Պունտա տախի , տայիրէյի պէլէտիեէ միւտիրի , սատա-
գաթսըղ մէմուր ալէյհինտէ հէնուզ հիշ պիր շիքեաեթտէ
պուլունմամըշ իտուկինտէն , օլ պապտէ պիր գարար վիրմէք
իշին , Էթիէն Գասթէլտէն , իյղահաթ վէ մալիւմաթը մու-
ֆասսալէեի հավի պիր մէքթուպա պէքլէեէճէկլինի պիլտիր-
միշ իտի :

Տէրհալ , Էթիէն , ուզուն պիր մէքթուպ եազտը , վէ
պու մէքթուպու բօսթախանէեէ պըրագտըրտըգտան սօնրա ,
պիր արա թաթիլ իթմիշ օլտուղու իշինէ տէվամ իյլէտի :

Ժօրթուն , երկիրմի պէշ եալընը իքմալ իտէճէկի կիւն
եազլաշմագտա օլուպ , Էթիէն Գասթէլ , վատընտա սատըգ-
պուլունմագ իւղրէ , մէրդում տէյիգանը իշին եաքմագտա
օլտուղու մէքթուր թասվիրի , օ կիւնիւ քէնտիսինէ կէօնտէրմէք
իսթէմէքտէ իտի :

Պունտան գաթինաղար , իշպաւ թասվիրին իքմալի իշին ,
եալընըզ պաղը էհէմիեթթսիղ նօգթայար գալմըշ օլուպ ,
իրթէսի կիւնիւն ագշամըսը թասվիր թէքմիլ օլահագ իտի :

Բէսսամ, պու թասվիր իլէ մէշղուլ զտուղու սըրատա ,
Բօլ Հարման հագդընտա ալտըղը մալիւմաթը ֆիքրինտէն
կէշիրմէքտէ , վէ վէլատէթինին էսրարընը հավի օլան
մէքթուպու ժօրթա վիրտիկի սըրատա ,

— Ժիւլ Լապրուսուն հագդգի գաթիլինի թանըրըմ, վէ
հագդսըզ եէրէ մահքիւմ օլմուշ օլան վալիտէնին իպգաի նա-
մուսունա չալըմագլըղա , սաեէմտէ հիշ պիր շէյ սէնի մէնն
իթմէզ , տիմէքլիկի արգու իթմէքտէ իտի :

Յագաթ, Բօլ Հարման ալէյ հինտէքի զաննիեաթընա ըաղ-
մէն , հէնուզ էթիէն Գասթէլ ,

— Իշթէ , գաթիլ պու տուր . . . մասքէսինի աշաղընա
ալըպ , թասվիրինի կէօպէրիեօրում . . . Պու Բօլ Հարման
օլմահըպ , Ժագ Կարօ տուր , տէյի պաղըրամամագտա իտի :

Իմտի , Օվլիտ Սօլիվօ , քէնտի էլլէրինէ տիւշէրէք , ի-
ֆատէի հալ իտէճէկի , վէ ֆէվգէլատէ արգու օլունան իս-
պաթը՝ եա սէօլլէրի , վէ եախօտ համիլ օլտուղու քեա-
ղըտլար իլէ իրահէ էլլէեէճէկի կիւնէ վէ սաաթա գատար ,
էթիէն Գասթէլին հիշ պիր շէյ եաբմամասը լաղըմէտէն օլուպ ,
հալ պու քի , Բաուլ Տիւլմէն , Սօլիվօնուն մահէլլի իգա-
մէթինի անլամագտա պագալըմմուվաֆֆագ օլաճագ մը իտի :

Իշթէ , պաշլըճա նօգթա պու օլուպ , հէր շէյ պու-
նա մէրպութ պուլունմագտա իտի . չիւնքի , րէսսամը մէր-
գում , պինլէրճէ թէրթիպլէր տիւշիւնտէ , վէ ֆէվգէլատէ
մէհարէթ իպրազ էլլէսէ , Բօլ Հարմանը ըսգանտիլ իտէմէզ
իտի , զիրա պու կիւնքի կիւն միլեօնլար սահիպի օլմուշ օ-
լան սապըգ Ալֆօրվիլ իշճի պաշլըսընըն , թանըլմըշ , եախօտ
չիւպհէ թահթընտա պուլունմուշ օլտուղունու տէրք իտէր
իթմէզ , նապէտիտ օլաճաղը տէրքեար իտի :

Եկէրի Բաուլ Տիւլմէն , թէշէպպիւսինտէ մուվաֆֆագ
օլմասա իտի , սախթէ Բօլ Հարմանը , քէնտի շէրիքի նէզ-
տինէ կիթմէքլիկէ մէհպուր գըլմագ , վէ անըն արգասըն-
տան կիթմէք իւզրէ , մէրգում Բօլ Հարմանա պիր տուղագ
գուրմագլըղա չարէ վա՛ր մը իտի :

Էթիէն Գասթէլ չալըշըրքէն , պու պապտէ պիր չարէ

արամագտա իտի իսէ տէ, հիշ պիր թէրթիպ պուլամամագտա իտի :

Սալը կիւնիւ, ագչամա գատար Բաուլ Տիւլմէնտէն խապէր ալընամատըրը կիպի, չարչէնպիհ կիւնիւ տախի խայըրը պիր նէթիճէթիսթիհսալ իտիլէմէտի, վէ Տիւլմէն ասլա մէյտանա չըգմատը :

Էթիէն Գասթէլ, մէրգուսու պուլմագ իչին, չարչէնպիհ ագչամը, պիզզաթ քէնտի խանէսինէ, վէ եախօտ տահա տօղրուսու միւսաֆիր պուլլունտուղու մատմուլէլ Ամանտանըն խանէսինէ կիթմէկի գարարլաշտըրտը, վէ ֆիլվագը թաամընը իթտիքտէն սօնրա, Տամ սօգաղընա ազիմէթ իլլէտի :

Ամանտա, օ կիւնիւ, մատամ Օկիւսթինին մաղաղասընտա իլիլէ մէշղուլ օլտուգտան սօնրա, խանէսինէ ալտէթ իթմիշ, վէ թէքրար տիշարը չըգմըշ իտուկինտէն, էվին գաբուճուսու, մէղպուրէ կէնճ գատընըն, եախօտ Տիւլմէնին սաաթ գաչտա կէլէճէքլէրինի պէեան իտէմէտի :

Բէսսամ, մէրգուսուլարը պէքլէմէքլիկի թէնսիպ իթմէեիպ, Բաուլա վէրիլմէք իւզրէ գարթընը պըրագտը, վէ պուգարթըն արգասընա, գուրշուն գալէմ իլէ, շու պիր գաշ սաթըրը եազտը :

« Եւրընէի քէնլէնպիհ Կէնի, սաղաճն սաաթ ծաւնա խանէնիէ Կէնիէնի : — Իմի, պէնի պէլլէնի, շէր հեր հալթ յիլլի իլ Կէնիշ-Գէլլիլէ Լաւճ Դըր : »

Պատէհու Էթիէն Գասթէլ, զաեթ տիւլիւնճէլի հալիլէ Ասա սօգաղընա տօղրու կէրի տէճտիւ :

Ամանտա իլէ Բաուլ, եարը կիճէ րատտէլէրինտէ, խանէլէրինէ ալտէթ իթտիլէր :

Մէրգուսուլար, Մ. Բօլ Հարմանա նէզարէթ իտէպիլմէք իւզրէ, օ ագչամ իչին, Միւրիլլօ սօգաղընտա վագը քիւչիւք պիր գահվէխանէտէ պուլլուշմագլըղը սապահլաեըն գարարլաշտըրմըշ իտիլէր :

Պունլար, խանէլէրինէ կէլտիքլէրինտէ, գաբուճու, Էթիէն Գասթէլ թարաֆընսան պըրագըրմըշ օլան գարթը քէնտիլէրինէ վիւտի :

Բառու վէ Ամանտա , դարթըն արգասընտա եազըլմըչ
օլան պիր դաչ սաթըրը օգուեռնեմ , բէսսամըն քէնտիլէ-
րինէ մուհիմմ պիր խապէր վիրէճէկինի զանն իտէրէք , մէս-
րուր օլտուլար :

Ամանտա , քէնտիսի տախի , բէսսամա վիրէճէկի վի-
զիթատա հազըր պուլունմազըլըլը զինտտէսիյլէ արզու իթ-
տի իսէ տէ , մաղաղասընըն սահիպի մատամ Օկիւսթին թա-
րափընտան , Պօզար սօգաղընտա քեային պիր միւշթէրինին
նէզտինէ պիր կիւն էվլէլ պրագըլմըչ օլան պազը դումաշ
նիւմունէլէրինի կիտիպ ալմաեա մէմուր օլտուղունտան , վէ
մատամ Օկիւսթին , քէնտի-էմըլէրինին թէմամէյլէ իճրասը-
նը թալէպ իթտիկի կիդի , Ամանտա ապխի , նամուսլու պիր
եէրտէ չալըչըլ օլմագ իչին , մէզպուրէ մատամըն մաղա-
ղասընտա դալմագ իսթէտիկինտէն , մէզըրիւր վիզիթատա
պուլունմազ իտի :

Պինապէրին , մատմուաղէլ Ամանտա , եէնի պիր խա-
պէր օլտուղսնտա , օ կիւնիւ քէնտիսինէ պիւտրմէսինի Բա-
ուլա թալսիեէ իտէրէք , իրթէսի կիւն սապահըն սաաթ
սէքիզինտէ , Տամ սօգաղընտան հարէքէթ իթտի , վէ մէր-
գումտան հիչ պիր խապէր ալմատըլը թագտիրտէ , մաղա-
ղատան չըգար չըգմազ , տօզրուճա խանէսինէ ալտէթ իթ-
մէքիկի ֆիքրինէ գօյտու :

Յ կիւնիւ , հապա կիւղէլ իտի :

Ամանտա , հէնուզ վագթը օլտուղունտան , ետեան վէ
տօլաշարագ Բարիտտէն կէչմէքիկի , վէ եալընըլ բըլթըմ-
լարա մուվասըլէթինտէ , գումաշ նիւմունէլէրինի ալըպ մա-
ղաղաեա կէթիւրմէք իւզրէ պիր արապաեա բաքիպ օլ-
մադըլըլ տիւլինտի :

Մէզպուրէ , սաաթ տօգուղտա , Սէն սօգաղը գարը-
սընա վասըլ օլտու , վէ օրատա պիր արապաեա օթուրուպ ,
քէնտիսինի Պօզար սօգաղընա կէթիւրմէսինի արապաճընա
էմը իյլէտի :

Շիմտիլիք մերգումէեի թէրքլէ , Օվիտ Սօրիվօեա նագըլ
քէլամ իտէլիմ :

Օ սապահը , էրքէն , մերգում տախի , Ամէրիգատա սախթէ Բօլ Հարմանա , վէ Պուա-լը Բուատա , մատմուաղէլ Ամանտա Բէկամիեէ պիր գաշար գաշըդ իշիրտիկինի կէօրմիւշ օլտուղումուղ , Նիւ-Եօրգտաքի Գանատալընըն շէրպէթիլէ իւշ գըսմը տօրմուշ օլան շիշէի ճէպինէ վազ իտէրէք , խանէսինտէն տիշարը չըգտը , վէ էն եագընտա պուլունան թէ-լէկրաֆիսանէէ աղիմէթլէ , օրատան Գուրպվուատաքի ֆապ-րիգատա սախթէ Բօլ Հարմանա աթիտէքի թէլէկրաֆը քէ-շիտէ իլլէտի :

« Էթի-թի-դի-թի Բաշը Երմէ-է Կէ-է-է Կաթիլի-թի , պու-լա-լա-լա-լա-լա Երմէ-է Կաթիլի-թի Եթէ Կաթիլի : »

« ՕվիՏ »

Սօլիվօ թէլէկրաֆը քէշիտէ իլլէտիքտէն սօնրա , պիր արապահա ռաքիպէն , Շաթըլէ մէյտանընա կիթտի , վէ ի-չէճէք պիր շէյ իսթէմէքլէ պէրապէր , եագընա մախսուս պազը շէյլէր տախի ճէլպ իթտի , վէ պատէհու եաքմա պիր եագը իլէ շու պիր գաշ ճիւմլէյի թահրիր իլլէտի :

« Խըրսըզլըդ , գունգագճըլըդ վէ գաթլ կիպի իւշ ճի-նանէթտէն տօլաեը մահպէսիեթի էպէտիեէ մահքիւմ օլ-մուշ օլան , վէ Գլէրմօն նամ մէրքէզ հապսխանէսինտէն ֆի-րար իթմիշ պուլունան ժան Պօրթիէ իսմինտէ պիր գարընը Բարիս զապըթասը կէրմիեթլէ արամագտա իսէ տէ , էլտէ իթմէքտէ ասլա մուվաֆֆադ օլամամագտա տըր :

« Իմտի , էկէր պու կիւն քի բէնշէնպիհ կիւնիւ , թամ էօյլէ վագթը , Սէն սօգաղընտա , Էթի-թի-թի-թի պու-լա-լա-լա-լա-լա նամ գահվէխանէ վէ լօգանթատա բէնտիսինի Լիզ-Բէրրէն թէսմիեէ իտէն պիր էթմէքճի գարընա իքրամէն վէրիլէճէք օլան զիեաֆէթտէ , իքի իւշ նէֆէր թէպտիլ մէ-մուրու պուլունտուրուլուր իսէ , Զապթիեէ նէզարէթինին , արատըղը ֆիրարիեի պուլապիլէճէկլինի զանն իտէրիդ :

« Օրատա իյգա իտիլէճէք պիր հատիսէ , Գլէրմօն հապս-

խանէսի ֆիրարիսինի , քէնտիսինի մէյտանա չըգարմանա մէճպուր գըլաճագ տըր :

Օվիտ , պու ալշագճա մէքթուպու պիր մահֆազա տէրունինէ վաղ իլէ , մահֆազանըն իւղէրինէ , քէզալիք սախթէ պիր եազը իլէ շու ատրէսի թահրիր իյլէտի :

« Զապրիեէ Գեգարեքիցտէ ,

« Պէր խաֆիեէ եֆեցտիեէ ,

« ՄԻԻՍԹԱՃԵԼ ՏԻՐ . »

Պատէհու Օվիտ , օրատան տիշարը չըգըպ , պուլունտուղու մահէլլտէ էթրաֆա կէօղ կէզտիրտի , վէ թէաթըր Լիրիք նամ թէաթրօ գուրպինտէ կէօրտիւկիւ պիր համ մալը չաղըրըպ ,

— Դըրգ — գազանմագ իսթէրմիսինիզ , տէյի սիւալ իթտի :

Համմալ . — Նի՛չին իսթէմէեիմ . եաքաճագ իչիմ նէ տիր :

Օվիտ . — Պիր մէքթուպ կէօթիւրէճէքսինիզ :

Համմալ . — Նէրէեէ :

Օվիտ . — Պուրաեա եագըն պիր մահէլլէ , եանի Զապթիեէ նէզարէթինտէ սէր խաֆիեէլիք տայիրէսինէ : Ոնճագ , պու մէքթուպ , տէրհալ մահէլլինէ թէսլիմ իտիլմէլի տիր :

Համմալ . — Բէք իյի , ֆագաթ պիր ճէվապ ալընաճագ մը տըր :

Օվիտ . — Խա՛յր :

Համմալ . — Մէքթուպու վէրին :

Օվիտ . — Ալըն , մէքթուպ իլէ պէրապէր սիղէ իքի ֆըրանգ տա իւճրէթ :

Համմալ . — Թէչէքքիւր իտէրիմ , միւսիւ . . . իլթէ կիտիեօրում :

Համմալ , Զապթիեէ նէզարէթինին իչէրիսինի էթրաֆըլա պիլտիկի ճինէթլէ , տօղրուճա սէր խաֆիեէլիք տա յիրէսինին եանընտաքի օտաեա կիրտի :

Օրատա պուլունան մէմուրիյնտէն պիրի , համմալ ,

—Նէ՛ խափէնք սոսնուզ, տէ՛յի սիւսլ իթտի :

Համմա . — Սէ՛ր խափիւնէ էֆէնտիւնէ պիր մէքթուպ կէթիրտիւմ . . . զալիպա բէք միւսթաճէլ տիր . . . Իմտի , աճապա սէր խափիւնէ էֆէնտի պուրատա՛ մը տըր :

Մեմուր . — Էվվէթ . . . չիմտի մէքթուպու քէնտիսինէ վէրիրիւմ : Գիր ճէվապ պէքլէ՛ն օրմուսոսնուզ :

Համմալ . — Խա՛յր , մէմուրիւնէթիւմ պունտան իպարէթ իտի . . . արթըզ պէն կիտիւօրում :

Գու սէօզլէրտէն սօնրա , համմալ , զապթիւնէ նէզարէթինտէն ավտէթ , վէ տայիրէ մէմուրու տախի , սէրխաֆիւնէին օտասընա տուխուլ էյլէտի :

46

Օվիտ , գահվէխանէտէ օթուրմուշ օլուպ , բէնչիրէնին արգասընտան տիշարընը սէյր իթմէքտէ իտի : Մէրգում , եարըմ սաաթ սօնրա , համմալըն , քէնտի հէր վազըթքի մահէլլինտէ օթուրտուղունու կէօրտիւ , վէ մէքթուպունուն՝ մահէլլինէ թէսլիւմ իտիլմիշ իտուկինէ էմին օլտուղու հալտէ , սաքին պիր սուրէթտէ , վէ պուրնունուն ալթընտան պիր օրէրա բարչասը մըրըլտանարագ , ըրթթմաքըն պօհունտան եիւրիւտիւ :

Օվիտին կէօնտէրտիկի մէքթուպու թէսլիւմ իթմէքիւզրէ , մէմուր , սէր խափիւնէլիք տայիրէսինէ կիրտիկի էմնատէ , սէր խափիւնէ պազը էվրագ միւսթալէա իթմէքտէ իտի : Մէրգում , իշպու մէքթուպու սլըպ , մահֆազասընը երըրտըգտան սօնրա , միւնտէրիճաթընը կէօզտէն կէչիրինճէ , սիմասընտա մէսէրրէթ ալէամէթի հասըլ օլտու , վէ քէնտի քէնտիւնէ շէօյլէ սէօյլէտի :

— Հա՛, հա՛, հա՛, իշթէ պիր զամագքեարլըգ քի, ֆիրբիմտէն պիլէ կէշմէեօրտու։ — Թամ վագթինտէ եէթիշտի, չիւնքի խաֆիեէ մէմուրլարը, մուվաֆֆագը յեէթսիղլիքլէրինտէն մէյեուս օլարագ, թէհարրիեաթլարընտա ասլա զայրէթ կէօթէրմէեօրլար իտի։ — Պու թէգքիրէյի եագմըջ օլան շախս, եագտըղը մատտէ հագգընտա էմին կէօրիւնիւեօր։ — Պու տա, վագթիլէ Գլէրմօն հապսխանէսինին պիր ֆիրարիսի օլուպ, քէնտիսինին հապսխանէ արգատաշընը թանըեարագ, անը հիւքիւմէթէ թէսլիմ իթմէքլիկի պէսպէլլի պիր մահզուգլիեէթ ատտ էլլէմէքտէ տիր։ — Պինապէրին պու մալիւմաթտան իսթիֆատէ իտէճէյիմ։ Պու մալիւմաթ, հէր հանկը թարաֆտան թէպլիղ օլունուեօր իսէ օլունսուն, տայիմա պիգճէ խայլըլը տըր։

Տէրհալ սէր խաֆիեէ չանը չալմասըյլա, եանընտաքի օտատա օթուրան մէմուր իշէրի կիրտիկինտէն, մէրգումա խիթապէն,

— Խաֆիեէլէրին օտասընա պագըն, Պրիշար իլէ Մօնթէլ օրատա օլմալը տըրլար։ — Իմտի, էկէր օրատա իսէլէր, չիմտի պանա կէօնտէրին, տէտի։

Պիր գաշ տագըղգա սօնրա, գաբու թէքրար աշըլարագ, իշար օլունան խաֆիեէ մէմուրլարը իշէրի կիրտիլէր։

Սէր խաֆիեէ. — Գլէրմօն հապսխանէսինտէն ֆիրար իթմիշ օլան Ժան Ծօրթիէեի պուլմագ իւզըէ, Բարիստէ իճրա իթտիկինիզ թէհարրիեաթ նէ՞ տէրէճէեէտէք իլէրլէտի։

Պրիշար. — Էֆէնտիմ, պու սապահքի ըաբօրթօմուզու օգուտունո՞ւզ մու։

Սէր խաֆիեէ. — Խա՛յր, տահա օգումատըմ։ — Աճապա • ըաբօրթօտա պիր նէթիճէ՞ մի պէեան իտիլիշ տիր։

Պրիշար. — Խա՛յր, արատըղմըզ ֆիրարի էլան պուլունմամըջ տըր։

Սէր խաֆիեէ. — Տիմէք հիշ պիր էմարէ եօգ տուր։

Պրիշար. — Խա՛յր, եօգ տուր։ Շու հալտէ, Մօնթէլ վէպէն, պիր խուսուսա իսքեաթ օլմուշուզ տուր։

Սէր խաֆիեէ. Հա՞նկը խուսուսա։

Պրիշար . - Շէջլէ քի , ժան Ծօրթիէ Բարիստէ պու-
լունմաերայ , էեալէթին պիրինտէ քէնտիսի կիզլէմէքտէ տիր :

Սէր խաօիեհ . - ժան Ծօրթիէ Բարիստէ տիր :

Իքի խաօիեհ մէմուրու , խայր տէյի ճէվապ վիրմէ-
տիլէր , Ֆադաթ ինանմամազլըդ հալի իլէ եէքտիկէրինէ
պադըշտըլար :

Սէր խաօիեհ . - Իֆատէմին սըհհէթի հադգընտա շիւպ-
հէ իթտիկինիդի անլաեօրում : Լաքին պիր գաշ սաաթա
գատար , սիզին , լաեդըլլա արամագտա օլմատըղընըղ ,
վէ պէնիմ ալտըղըմ մալիւմաթըն սօղրու իտուկինի իսպա-
թըլլա կէօրէճէքսինիդ :

Պրիշար . - Իսպաթ մը :

Սէր խաօիեհ . - Էվվէթ . - Դիւտիւրն պուլաշտիւրն .
հէլլ սէրլէվհալը պիր գահվէխանէ պիրիեօրմուսուսուղ :

Պրիշար . - Էվվէթ , էֆէնտիմ : Օ գահվէխանէ Սէն սօ-
գաղընտա պուլունմագտա տըր :

Սէր խաօիեհ . - Պու գահվէխանէնին շէօհրէթի նէ եօլ-
տա տըր :

Պրիշար . - Ղաեէթ նամուսլու տուր , վէ ապա շիւպ-
հէյի մագուլէտէն միւլթէրիլէրի եօդ տուր : - Էթմէքճի ու-
շադլարը , վէ մահէլլէտէ էթմէք տաղըտան էրքէք վէ գա-
տըն խըղմէթճիլէրին թօբլանտըղլարը մահէլլ տիր :

Սէր խաօիեհ . - Պու կիւն օրատա , Լիզ-Բէրրէն իսմինտէ
օլան , եախօտ քէնտիսինէ օ իսմի վիրտիրէն պիր էթմէքճի
գարընա իքրամէն զիեաֆէթ վէրիլէճէք տիր : - Պու խու-
սուսու գայտ իտին :

Պրիշար . - Բէք իյի , էֆէնտիմ :

Սէր խաօիեհ . - Պու զիեաֆէթէ էօյլէն պաշլանաճագ ,
վէ Գլէրմն հապսխանէսինտէն ֆիրար իթմիշ օլան գարը տա-
խի օրատա հաղըր պուլունաճագ տըր :

Սէր խաօիեհ մեմուրու . - (Թէաճճիւպլէ .) ժան Ծօր-
թիէ մի :

Սէր խաօիեհ . - Էվվէթ :

Պրիշար . - Լիզ-Բէրրէն տէնիլէն գարը քէնտիսի օլմասըն :

Մեր խափիեհ . - Իհիմալ քի օ տուր : - Հէր նէ օլսա , թաամ էսնասընտա զուհուրա կէլէճէք պիր հատիսէ իւզէրինէ , ֆիրարիի մէրգուլմէ քէնտիսինի էլէ վիրմէկէ մէճպուր օլաճագ տըր :

Պրիշար . - Նէ՞ կիպի հատիսէ վուգուլ պուլաճագ տըր , էֆէնտիմ :

Մեր խափիեհ . - Պէն տէ պիլմէմ , եալընըղ էօյլէ պիր հատիսէ վուգուլ պուլաճագընտան խապէրտարըմ . . . Պունտան իսթիֆատէ իթմէքլիք սիզէ այիտ տիր : - Իքինիզտէ պիր եօլ պուլուպ , էրֆէլէլէլէլ գուլ-լուլուլուլէլ ճահէլլ նամ գահվէխանէեէ կիրէրսինիզ , վէ օրասը ումուլմի պիր եէր օլտուղունտան , օլ պապտէ գարչընըղա կիւճիւք տախի չըգմազ : - Օրատա , հատիսէնին վուգուլ պուլմասընա պէքլէրսինիզ , Լիզ-Բէրընէնին , եախօտ պիր տիկէրին , Ժան Ծօրթիեհ օլտուղունա իսքեաթ օլմանըղտա , վաղիֆէնիզի իճրա իտէրսինիզ : - Անլատընը մը :

Պրիշար . - Էվվէթ , էֆէնտիմ :

Մեր խափիեհ . - Պիր ճանիեհ տէրտէսթ իթմէեիպ , իլլա պիր ֆիրարիեհ թէվզըֆ իտէճէք օլտուղունուղտան , եէտինիզտէ , ախզ ու կիրիֆթ իշին վէքեալէթնամէ պուլունմասընա իհթիեաճ տախի եօգ տուր : - Հայիզ օլտուղունուղ իզթիտար , զաթէն մաթլուպէ քեաֆի տիր : Իմտի , հայտէ կիտին , վէ պու տէֆա մէտհ ու սէնաեա լաեըզ օլմաեա չալըչըն :

Պրիշար . - Զալըչըրըզ , էֆէնտիմ :

Պու սուրէթլէ , իքի խաֆիեհէ մէմուրու , սէր խաֆիեհէլիք տայիրէսինտէն տիշարը չըգտըլար :

Պրիշար սաաթընա պագտը , վէ իքի օլտուղունու կէօրտիւկիւնտէ ,

— Տահա իքի սաաթ վագթըմըզ վար տըր . իմտի , բըլանլարըմըզ հազըրլաեապիլիլիզ , տէտի :

Մօսթիլ . - Բլանլարը հազըրլամաեա իհթիեաճ եօգ տուր : - Պիր ազ էվվէլ սէր խաֆիեհէնին տէտիկի կիպի , էրֆէլէլէլէլ գուլ-լուլուլուլէլ ճահէլլ նամիլլէ մաարուֆ օլան գահվէխանէ ,

հէմ գահվէլսանէ վէ հէմ լօգանթա տըր . պինապէրին , ու մուրի պիր մահէլ տիմէք տիր : - Հէր նէ գատար պու կիւն օրատա պիր զիեաֆէթ թէրթիպ իտիմէքտէ իսէ տէ , պու ճիւմէ իլէ պիզ տէ թաամ իթմէք իսթէտիկիմիզ հալտէ , էլպէթթէ ըէտտ իթմէեէճէքլէրինտէն , էօյլէ թաամըմըզը օրատա իտէրիզ :

Պրիշար . - Բէք ալէա , լաքին զիեաֆէթին քէշիտէ օլունտուղու սալանըն խարիճինտէ տիկէր պիր սալատա պիզի օթուրթտուրուրլար իսէ , օլ վագըթ պիր իշ կէօրէմէեիզ :

Մօնթէլ . - Պէն օ գահվէլսանէեի պիլիւրիմ , էալընըզ իքի սալասը օլուպ , պունլարըն արասընտա տախի իսթիլաթ պուլունմագտա տըր :

Պրիշար . - Օ հալտէ պիր տիեէճէք եօգ տուր :

Մօնթէլ . - Շու գատար քի , էավապըմըզը թէպտիզ իլէ , ամէլէ էավապը կիեինմէլիեիզ : Իմտի , պէն խանէմէ կիտիեօրում , սէն տէ քէնտի խանէնէ կիթ :

Պրիշար . - Նէրէտէ պուլուշաճաղըզ :

Մօնթէլ . - Էնսթիթիւնիւն գարչսընտա :

Պրիշար . - Սաաթ գաշտա :

Մօնթէլ . - Էօյլէեէ օն տագըզա գալարագ :

Պրիշար . - Բէք իյի :

Պու սուրէթլէ իքի խաֆիեէ մէմուրու , եէկտիկէրինտէն պըրլարագ , հէր պիրի քէնտի թարաֆընա տօղրու եօլա ըէվան օլտու :

* *

Թամ սաաթ ճտա , էթիէն Գաթէլ , ճամ սօգաղընտա , մատմուաղէլ Ամանտանըն խանէսինէ աղիմէթ իթտիկինտէ , գարուճու մէրգումու թանրեարագ ,

— Միւսիւ , գարթընըզ թէսլիմ իթտիմ : - Մ . Տիւշմէն եօգարտա օլուպ , սիզի պէքլէեօր . . . Տէօրտիւնճիւ գաթտա , սօլ թարաֆտա տըր , տէտի :

Բէսսամ , աճէլէթէն եօգարը չըգտը , մէրգում , տէօրտիւնճիւ գաթա մուվասըլէթինտէ նէֆէա ալտը , վէ գաբունուն չանընը չալտը :

ժուռանների տայրերէյի պէլէտիեհէսի մէմուրը սապըզը պիղզաթ գաբուեու աշըպ, մէսրուր պիր հալ իլէ,

— Կիրինիզ, միւսիւ, կիրինիզ, շիւպհէսիզ Օվիտ Սօլիվօնուն մահէլլի իգամէթինի պուլմուշ օլթուղունուզուն խապէրինի պիլտիրմէք իւզըէ պուրաեա կէլմիշսինիզ տիր, տէտի: Թրիեհն. — Պիլաքիս, պէն սիզէ, օ ալշաղըն իզինի պուլուպ պուլմատըղընըը սօրմագ իշին կէլտիմ:

Քառու. — Էսէֆ իտէրիմ քի, հէնուզ պուլամատըմ, միւսիւ: Իւշ կիւն տիր քի, Բօլ Հարմանը գօլլաեօրում, լաքին մէրգում, եալընըզ, խանէսինտէն չըզըպ, Գուրպվուա ֆապրիգասընա, վէ ֆապրիգասընտան չըզըպ, խանէսինէ կիթմիշտիր:

Թրիեհն. — (Մէյեուսիեհէթլէ.) Տիմէք տիր քի, աւլա, աւլա, իզինի պիլէ պուլամատընըզ, տէյիլ մի:

Քառու. — Խա՛յր, պուլամատըմ, վէ գօրգարըմ քի, Սօլիվօ, քէնտիսինին թաագիպ իտիտիկինին ֆարզընա վարըպ, վէ ճէսարէթի տէ պուլունմատըղընտան, Բարիսի թէրք իթմիշ օլմասըն:

Թրիեհն. — Իշթէ, օլ վագըթ հիշ պիր իւմիտիմիզ գալմագ: Փագաթ, պու թախմինիմիզին էսասընա ազ չօգ թէէմին օլմագ իշին, հիշ պիր վասըթա եօգ մու տուր:

Քառու. — Պիր թազ էվվէլ, սիզէ պէքլէտիկիմտէ, պու վասըթաեը տիւշիւնիւեօրտում: — Պիր թագըմ իմքեանսըղլըզլար հագըընտա թէֆէքքիւր իթմէքլէ վագթըմը կէշիրիեօրտում: — Պունունլա պիրապէր ֆիքրիմէ պիր թասավվուր կէլտի:

Թրիեհն. — Հէր նէ իսէ, չաբուգ սէօլլէեին, պէլքի խաեըըը պիր թասավվուր տուր:

Քառու. — Օվիտ Սօլիվօ իմզասըլլա Բօլ Հարմանա պիր թէլէկրաֆ չէքմէքիկի տիւշիւնտիւմ:

Թրիեհն. — Պու թէլէկրաֆըն մէալի նէ՝ օլաճագ տըր:

Քառու. — Եալընըզ, « Պու աբլա, պէնի էվէֆ Կէն, Դաւա. ճէլաբէ » քէլիմէլէրինտէն իպարէթ օլարագ, զիյրինտէ Օվա իմզասը պուլունճագ տըր: — Բօլ Հարման, իշպու մուլթա. սար թէլէկրաֆը ալտըգտան սօնրա, չաշըըպ, շէրիքինին

տավէթինէ իճապէթ իտէճէք տիր : - Պու սըրատա , պէն տէ անը գօլլաեարագ , արգասընտան կիտէր , վէ շու Սօլիվօ տէնիլէն ալշաղըն իգամէթ իթտիկի մահէլլի անլարըմ : - Պու թասավվուրումու նա՛սըլ պուլուեօրսունուղ :

Դքիէն . - Հատտը զաթինտէ բէք կիւզէլ իսէ տէ , պա-
ղը միւշքիլաթ վէ մուխաթարալարը վար տըր :

Քառու . - Նէ՞ կիպի :

Դքիէն . - Շէօյլէ քի , էկէրչի պիր աղ էվվէլ զանն իթ-
տիկինիղ վէճհ իւզրէ , Սօլիվօ ֆիրար իթմիշ իսէ , Բօլ Հար-
ման , քէնտիսինէ պիր տուզագ գուրուլմագտա օլտուղունա
շիւպհէ իտէրէք , քէնտիսինի գօլլաեաճագ , վէ խանէսին-
տէն տիշարը չըգմաեաճագ տըր :

Քառու . - Թէմամ տըր , ֆագաթ շէրիքինին Բարիստէն
կիթմիշ օլտուղունու պիլէմէղ , վէ ավտէթ իթմիշ օլտու-
ղունու զանն իտէպիլիր : - Հէր հալ ու քեարտէ , պիզիմ
եաբաճաղըմը պիր թէճրիւպէ տիր :

Դքիէն . - Սահիհ տիր , լաքին պիր տիկէր մատտէ տա-
հա վար տըր :

Քառու . - Նէ՞ տիր , սէօյլէերին :

Դքիէն . - Փարզ իտէլիմ քի , Օվիտ Բարիստէ օլսա , վէ
Բօլ Հարման տա , անըն խանէսինէ կիտիպ , քէնտիսինի պուլ-
սա , վէ « Սէլաիս Կէր Բէլէլաֆ - Լալ . . . Էլլէ Կէլի . . . պէրէն Նէ՞
Խիլեօրսունուղ » տէսէ . . .

Քառու . - Բէք իյի , սօնո՛ւ :

Դքիէն . - Պէօյլէ պիր թէլէկրաֆ քէշիտէ իթմիշ օլմա-
եան Օվիտ , տուզաղը , վէ քէնտիսինի թէհտիտ իտէն մու-
խաթարաեը անլաեաճագ տըր :

Քառու . - Օ սախթէ թէլէկրաֆը , Ամանտաեա իսնատ
իտէճէք տիր : - Պունտան պիզճէ Նէ՞ պէյիս վար տըր . . .
Անլէր գօլլարընը բայլաշմագտա օլտուգլարընտա , պէն իշ
կէօրմէեէ հաղըր պուլունաճաղըմ :

Դքիէն . - Նէ՞ եաբաճագսընըղ :

Քառու . - Բօլ Հարմանըն , Սօլիվօնուն խանէսինտէն տի-
շարը չըգմասընա պէքլէեէճէեիմ : - Օ չըգտըգտան սօնրա ,

Օվիտին գաբուսունու չալաճաղըմ։ — Օվիտ, գաբուսուն աչտը-
ղընտա, պէնի կէօրտիւկիւնտէն տօլաբը էլպէթթէ թէաճ-
ճիւպտէ գալաճագ տըր, լաքին հագգըմտա շիւպհէեէ զա-
հիպ օլամաեաճաղընտան, վէ պէնի դապուլ իթմէմէկէ հիչ
պիր պէհանէսի պուլունմատըղընտան, իչէրի կիրտիրէճէք
տիր։ — Քէնտիսիլէ եալընըզ գալտըղըմըզտա, վէ հագգընտա
քէսպ իթտիկիմ մալիւմաթա ալեահ օլտուղունտա, սիզէ
եէմին իտէրիմ քի, տէրհալ հագըրգէթի հալի աղղընտան
անլամաեա մուվաֆֆագ օլաճաղըմ։ — Հիւքիւմէթտէն գօր-
գան, վէ պիր հիւքիւմէթ մէմուրունուն էի ումուղու իւզէ-
րինտէ օլտուղունու հիսս իտէնլէրին ալադճասընա, միւ-
վէսվիս օլմալարը թապիի տիր։ — Էսէֆ իտէրիմ քի, պու
խուսուսու պէն, օ առէմին գարչըսընտա իսպաթ իթտիմ,
պէն քի, անըն գարչըսընտա ալադճա գօրդտուլմ, նասըլ
քի օ տա պէնիմ գարչըմտա էօյլէ գօրդաճագ տըր։

Էքրիեմ. — Ֆագաթ, Սօլիվօ, պիրինճի հիտտէթ ու զա-
ղապը էսնասընտա սիզի թէլէֆ իտէպիլիր։

Քառի. — Ֆիւվագը պու գապիլ տիր, հալ պու քի պու
խուսուս հիսապա տախիլ իտիլէմէզ, — Էվվէթ, պիր ճինա-
եէթլէ գապահաթլը զանն իթտիկիմիզ պիր ատէմի հաքիմ-
լէրէ թէսլիմ իթմէքլէ, սէվապըզը ահվալիմտէն տօլաբը
մազհարը աֆիվ օլմագլըղըմ լազըմ տըր։ — Իգթիզա իտէր ի-
սէ, հաեաթըմը տախի թէրք իտէճէեիմ, ֆագաթ հիչ պիր
շէյտէն ըիւճաթ իլլէմէեէճէեիմ։ — Միւմքինսիզ օլան խու-
սուսաթա տախի թէշէպպիւս իտէճէեիմ, Պունունլա պէրա-
պէր, էմրի պասիրէթ խիլաֆընտա հաքէքէթտէ պուլունմա-
եըպ, Սօլիվօեու թահթը իթաաթտա պուլունտուրաճագ
հալ ու մուսամէլտէ գուսուր իթմէեէճէեիմ։ — Մի'ւսիւ,
սիզ պանա իթիմաս իտին, սիզէ թէքլիֆ իթտիկիմ վասը-
թա, ֆիլիլ օլմագ հասէսլիլէ, ֆէնա տէյիլտիր։ Պու վա-
սըթանըն պաշա չըգաճաղընը գալիէն զանն իտէրիմ։

47

Զքիեմ . - Պէն տէ սիղին կիպի զանն իտէրիմ, վէ մա-
տէմ քի սիղ, պու վասըթանը մէվգըրի իճրանէ վազ իթմէք-
լիկի գաթիէն գարարլաշտըրմըշաքնըզ, հէր ճիհէթլէ պունու
նազարը տիգգաթտան կէշիրէլիմ :

Քառւլ . - Սէօյլէեինիզ, միւսիւ :

Զքիեմ . - Ճարզ իտէլիմ քի, Օվիտ Սօլիվօ Բարիստէ օլ-
սա, լաքին, Բօլ Հարման, պիղտէն ալտըզը թէլէկրաֆ իւ-
ղէրինէ, մէրգումուն խանէսինէ կիթմէսինտէ, Օվիտ օրատա
պուլունմասա, օ հալտէ նէ՝ եաբաճագսընըզ :

Քառւլ . - Պէն օ ճիհէթի տիւշինմիւշիւմ տիւր :

Զքիեմ . - Բէք ալէա, թէքրար իտինօրում, օ հալտէ
նէ՝ եաբաճագսընըզ :

Քառւլ . - Քէնտիսինին զայպուպէթինտէն պիլ իսթիֆա-
տէ, խանէսինէ կիրիպ, հէր թարաֆը արաեաճաղըմ, վէ
պիլ ճիւմլէ քեաղըտլարընը զապթ իտէճէեիմ :

Զքիեմ . - Լաքին, ա՛ սէֆիլ, պու տիւշինտիւկիւնիւզ,
գանունէն ճէզանը միւսթէլզիմ պիր ճինանէթ տէյի՛լ մի
տիր :

Քառւլ . - Էօյլէ պիր ալչազ, պէնճէ, գանուն խարիճին-
տէ կէօրինիւր : Շէօյլէ քի, քէնտիսի ալէյհինտէ հարէ-
քէթ իթմէքլէ, միւսթէհիմ ատտ օլունմանեաճաղըմա իւ-
քեաթ օլմուշում տուր :

Զքիեմ . - Թէէմին օլունուզ քի, հաքիմլէր պսւ ֆիքիրտէ
պուլունմանեաճագ տըրլար :

Քառւլ . - Հաքիմլէր նէ ֆիքիրտէ պուլունուրլար իսէ
պուլունսունլար : Պու հարէքէթիմտէն հէր նէ նէթիճէ թէ-
վէլիւտ տախի իյլէսէ, պէն եինէ թէհլիքէեի կէօզէ ալմը-
շըմ տըր :

Զքիեմ . - Մատէմ քի գարարընըզ կէրի տէնմէզ սու-
րէթտէ տիր , գարչը տուրմամ : - Բօլ Հարմանա մախսուս
օլան թէլէկրաֆը նէրէեէ արզ իթմէք ֆիքրինտէսինիզ : -
Գուրպվուսեա՞մը , եօգսա Միւրիլլօ սօգաղընտաքի խանէ-
եէ՞մի :

Քառու . - Իշթէ , պու խուսուսուն ինթիսապը միւշքիււ
տիր , գիրա , պու սապահ սիզի պէքլէտիկիմ ճիհէթլէ , մէր-
գումուլ գօլլաեամատըղըմտան , վէ արգասընտան կիտէմէտի-
կիմտէն , ֆապրիգաեա կիտիպ կիթմէտիկինի , հաթթա խա-
նէսինտէն տիշարը չըգըպ չըգմատըղընը պիլմէմ :

Զքիեմ . - Պիր ազտան անյարըզ :

Քառու . - Նա՞սըլ անլաեաճաղըզ :

Զքիեմ . - Պիզղաթ պէն Միւրիլլօ սօգաղընա կիտէրէք ,
Բօլ Հարմանը սօրարմ :

Քառու . - Գօրգմա՞ղմըսընըզ :

Զքիեմ . - Գօրգմաեա հիշ պիր սէպէպիմ եօգ տուր : -
էկէրչի արատըղըմըզ առէմի խանէսինտէ պուլուր իսէմ ,
հիշ չիւբհէ իթմէեինիզ քի , քէնտի թարաֆընտան հիւսնի
սուրէթտէ գապուլ օլունաճաղըմ , վէ խանէսինէ կիթտիկի-
մին սէպէպի հագղընտա չիւպհէեէ մահէլլ վիրմէեէճէք
սուրէթտէ , պիր թալր ու հէյեթ գուլլանաճաղըմ : - Բօլ
Հարման պէնի թանըր , վէ քէնտիսիլլէ միւնասէպաթըմ
օլտուղընտան , վիզիթամը թապիի պուլաճաղը տէր-
քեար տըր :

Քառու . - Բէք իյի , միւսիւ , սիզ կիտինիզ : - Պէն սիզի
պուրատա պէքլէեին՞մի :

Զքիեմ . - Խա՛յր , պէնիմլէ պէրապէր կէլին . Գեաֆֆէյի
նօգթալարճա իթթիֆադ իթտիքաէն սօնրա , պիրիպիրիմիզ-
տէն այըլմալընըզ : Պուլվար Մալէզհէրպտէ վագը պիր գահ-
վէխանէտէ պէնի պէքլէեին , վէ օրատա պիր ազ թաամ
թէտարիք իթտիրին : - Պէն սիզի օմահէլլտէ պուլուրում :

Քառու . - Էօյլէ իսէ , կիտէլէմ :

Զքիեմ . - Ետինիզտէ սիւահընըզ վա՞ր տըր :

Քառու . - Էվլէթ , պիր ըէվօլըըըմ վար տըր :

Թրիեմ . - Անը պերապէր ալըն :

Քառուլ . - Զաթէն պէն տէ օնու տիւշիւնիւեօրտում :

Բառուլ Տիւշմէն , պիր չէքմէճէ աչըպ , պունուն տէ-
րունինտէ պուլունան պիր բէվօլլըրը ալտը , վէ ալթը խար-
թուճուն տախի եէրլէրինտէ օլտուղունա թէէմին օլտուղ-
տան սօնրա , բէվօլլըրը ճէպլինէ դօյտու : Պատէհու , քէ-
լամա աղաղ իտէրէք ,

— Եօլտա պիր խուրտէվաթճը տիւքքեանընա կիտէճէ-
եիմ , տէյի պէեան իյլէտի :

Թրիեմ . - Նէ՞ եաբմագ իչին :

Քառուլ . Հիյնի իգթիզատէ Օվիտ Սօլիվօնուն գաբուսու-
նու գըրմագ իչին պիր քէրբէթին սաթըն ալմագ արզուսին-
տէեիմ : - Շիմտի , միւսիւ , էմրինիգէ մունթաղըրմ :

Թրիեմ . - Պիր սէօղիւմ տահա վար տըր . . . (Ժուանի
տայիրէյի պէլէտիեէսի միւտիրինտէն ալմըշ օլտուղու պիր
թէլէկրաֆը չիգտանընտան չըգարըպ , Բառուլա վիրէրէք .)
Շու քեաղըտը օգուեունու :

Բառուլ , թէլէկրաֆը ալըպ , միւնտէրիճաթընա կէօզ
կէզտիրտի , վէ սիմասը գըզարտը :

Թրիեմ . - Կէօրիւեօրսունուղ ա՛ , սիգի տիւշիւնիւեօրում :
Մէրճիինէ իգթիզա իտէն մէքթուպու եաղտըմ : - Պինապէ-
րին , գօրգաճագ հիչ պիր օէպէպլինիզ պուլունմամագտա
տըր : Վէլէվ Օվիտ Սօլիվօնուն գաբուսունու աչտըղընը սը-
րատա , տէրտէսթ իտիսէնիզ , չիւքհէսիզ սիգի թուլթաճագ-
լար տըր , լաքին զանն իտէրիմ քի , իրթէսի կիւն սիգի սալը
վէրտիրէճէկիմի պէեան իտէր իսէմ , խէթա իթվիշ օլմամ :

Քառուլ . - Իչպու միւէսսիր հիմաեէնիգտէն տօլաեը սի-
զէ թէչէքքիւր իտէրիմ , միւսիւ , վէ սիգէ միննէթտար պու-
լունտուղումա իթիմատ իթմէնիզի բէճա իյլէրիմ :

Պու սուրէթլէ , մէրգումլար , Տամ սօգաղընտան հա-
րէքէթ իթտիլէր :

Էթիէն Գասթէլին արապասը , գաբունուն էօնիւնտէ
պէքլէմէքտէ օլտուղունտան , իքիսիտէ պու աբապաեա օ-
թուրտուլար :

ԹՅՐԻԿՆ . - (Արապաճըեա .) Պիր ան էվվէլ Միւրիլլօ սօ-
գաղընա պիգի կէօթիւրմէլիսինիզ : - Սիզին հայվանընըզ սէրի
իւլ հարէքէ տիր : - Իմտի , աթլարը սիւրաթլէ սիւրտիւ-
րիւն :

Յիլվագը իշպու արապա , քէմսլ սիւրաթլէ եօլա չըգ-
տը , վէ Միւրիլլօ սօգաղը աղղընա վասըլ օլտուգլարընտա ,
Տիւլմէն , Էթիէն Գասթէլի պէքլէեէճէք օլտուղու դահվէ-
խանէ վէ լօղանթա հագգընտա մէրգոււմ իլէ կէօրիւշտիւք-
տէն սօնրա , արապատան աշաղըեա էնտի , վէ սօնրա արա-
պա , Բօլ Հարմանըն խանէսինէ տօլրու հարէքէթէ տէվամ
էլլէտի :

Խանէի մէղքիւրուն գարուսունա մուվասըլէթինտէ ,
րէսսամ չանը չալտը , վէ քէնտիսինի թանըմըլ օլան գարու-
ճուեա խիթապէն ,

— Բօլ Հարման պուրատամը տըր , տէյի սիւալ իթտի :
Պաբուճու . - Խա'յր , միւսիւ , լաքլն մատմուլազէլ շիւպ-
հէսիզ զաթընըզը գապուլ խտէպիլիր :

Գարուճու , րէսսամըն քէնտիսինէ վիրտիկի գարթը ա-
լըպ , պիր չան չալտը , վէ միւսաֆիրի մէրգոււմու սօֆաեա
գատար կէօթիւրտիւքտէն սօնրա , իշպու գարթը , օտա
խըզմէթճիսի Թէօտօրա թէսլիմ իթտի :

Պօտօր . - Մատմուլազէլ սալօնտա տըր . . . շիմտի քէն-
տիսինէ խապէր վէրիրիմ :

Պիր գաշ աագըզա սօնրա , Էթիէն , Մարինին Նէզտինէ
կիրտիրիլտիքտէ , մէզպուրէ , մէրգոււմու իսթիգալալ իլին
աեաղա գալգտը :

Օլ էսնատէ կէնճ գըզըն լէհճէսի , Էօլիւ րէնկի կիպի
սօլմուշ օլուպ , եիւղիւ գալիֆլանմըլ , եանագլարընըն հէր
պիրինտէ գան լէքէսի հասըլ օլմուշ , վէ եալընըզ սըթմա-
տան թութուլմուշ օլանլարըն կէօղլէրի կիպի բարլաեան
կէօղլէրինտէ , հէնուլ հաեաթ էսէրի միւշահէտէ օլունմագ-
տա պուլունմուշ իտի :

Էթիէն Գասթէլ , մէրգոււմէեի կէօրտիւկիւնտէ , աղիմ
պիր քէտէր հիսս էլլէտի , վէ ֆիրքինտէն ,

— Պիշարէ գրղճըղազ , բէտէրինին ճինսեէթլէրինտէն տօլաեը քէնտիսինին ասլա սուչու եօգ տուր : Գեաչքի պիր ան էվվէլ էօլսէ իտի տէ , ֆամիլեասընըն նամուսուղլուղունու կէօրմէսէ իտի , տէյի տիւչիւնտիւ :

Մարի . - (Պէեաղ տօտագլարը իւզէրինտէ ֆէնա պիր թէէսսիր հասըլ իտէն պիր թէպէսսիւմէ .) Ազիզիմ բէսսամ էֆէնտի , հանկը ըիւզկեար սիզի պուրաեա աթտը : - Եօգսա , պու կիւն պէնիմէ գահվալթը իթմէեէ մի կէլտինիզ : Էկէր էօյլէ իսէ , թասավլուրունուզտան տօլաեը մէմնունիեթիմի պէեան իտէրիմ : - Պու կիւն , պէն պուրատա եալընըղմ , վէ պանա արգատաչլըգ իթմէքիկինիզ , պէնիմ իչին մուճիպի մահզուզիեթ տիր :

Եթիեմ . - Մ'տմուազէլ , էսէֆ իտէրիմ քի , հիւսնի տավէթինիզի գապուլ իտէմէեէճէեիմ :

Մարի . - Նիչլին :

Եթիեմ . - Զիւնքի զաթէն գահվալթըմը իթմիչիմ տիր :

Մարի . - Իշթէ պու ֆէնա . լաքին պուրաեը թէչլրիֆինիզ , պէնիմ մի , եօգսա բէտէրիմի մի կէօրմէք իչին տիր :

Եթիեմ . - Մ . Հարմանը կէօրմէք իչին կէլմիչիմտիր : Պու գատար էրքէն պիր վազըթտա թարաֆընըզտան գապուլ օլունապիէճէկիմի մէմուլէ ճէսարէթ իտէմէլ իտիմ :

Մարի . - Բէտէրիմ ֆապրիգատա տըր . . . Գէնտիսինէ տիեէճէկինիզ միւսթաճէլ մի տիր :

Եթիեմ . - Փապրիգասընը կէզմէք իչին ըուխասթ իսթէեէճէք իտիմ , զիրա պիր ֆապրիգանըն իչէրքի ճիհէթինին թասվիրինի ալմագ նիեթթինտէեիմ :

Մարի . - Տիմէք օլուր քի , Գուրպվուաեա կիտէճէքսինիզ :

Եթիեմ . - Էվվէթ :

Մարի . - Էօյլէ իսէ , բէտէրիմի , պու սապահտան պու ազչամա գատար ֆապրիգատա պուլապիլիրսինիզ , զիրա բէտէրիմ , պիւեիւք ամէլեաթ թէտարիքիյլէ մէչղուլ օլտուղու ճիհէթլէ , ազչամ թաամընա կէլէմէեէճէկինի , վէ կէճ վազթա գատար ֆապրիգատա գալմուեա մէճպուր օլտուղունու պէեան իթմիչ տիր :

Թրիեմ . - Բէնտիսինէ վիզիթա վերտիկիմ տէ , ումարըմ քի , բահաթսըղ իթմէմ :

Մարի . - Բէտէրիմի ասլա բահաթսըղ իթմէզսինիզ . . . սիզ տէ պիլիրսինիզ քի , օսիզի կէօրտիւկիւնտէ , տայիմա մէնուռն օլուր : - Իյի խաթըրըմա կէլտի , պէնիմ թասվի-րիմ իչին չալըչըեօրմուսուռնուզ :

Թրիեմ . - Պիր գաչ կիւն տիւր քի չալըչմանօրում , ֆա-գաթ միւսթէրիհ օլուռն , թայեին օլուռնան զէմանտան էվվէլ հազըր օլաճագ տըր : - Կէչէնլէրտէ քիւչիւք պիդ սէյեա-հաթ իթտիկիմտէն տօլաեը թասվիրինիզի հէր նէ գատար թաթիլէ մէճպուր օլմուշ իտիմ իսէ տէ , պու կիւնլէրտէ եի-նէ տէվամ , իտէճէեիմ : - Պուրկօնեըտա , Տիթօն շէհրինէ կիթմիշ իտիմ :

Մարի . - Օրասը , բէտէրիմին վաթանը տըր :

Թրիեմ . - Էվվէթ , վէ օրատա տա պուռնտան պահս օ-լուռնուռ :

Մարի . - (Թէաճճիւպ ալէամէթիլլէ .) Աճայիպ , պիր խայլի վագըթտան պէրու թէրք իթմիշ օլտուղու պիր շէ-հիրտէ , հալէա բէտէրիմի խաթըրլահօրլար մը :

Թրիեմ . - Էվվէթ , մատմուաղէլ : - Մ . Հարման մէշհուր օլմուշ տուր : Պուռնտան ագտէմ , Ամէրիգատա , վէ պու կիւն-քի կիւն Ֆրանսատա քէսպ իթմիշ օլտուղու շէօհրէթ , քէն-տի վաթանտաշլարընա գատար աքս իթմիշ տիր : Պինաէն ալէյհ , վաթանտաշլարը պուռնտան տօլաեը մաղրուր տըրլար :

Մարի . - Զանն իտէրիմ քի , բէտէրիմին օրատա ֆա-միլեասը եօգ տուր :

Թրիեմ . - Պէն տէ էօյլէ զանն իտէրիմ : Պու ճիւմլէ իլէ Մ . Հարման հագգընտա բէք զիեատէ սիթայիշլէ պահս օ-լուռնուեօր : Բէզալիք , ագրապասընտան եէկեանէ գալըչ օլտուղու ըիվաեթ օլուռնան տաեըզատէսինտէն տախի պահս օլուռնագտա տըր : - Պու տաեըզատէսինին քիմ օլտուղու-նու սիզ պիլիեօրմուսուռնուզ :

Մարի . - Էվվէթ . . . Էվվէթ . . . զարիպ պիր ատէմ . . . շու տաեըզատէ Օվիտ . . .

Զքիհեն . - Օվիտ մի . . .

Մարի . - Եանի Օվիտ Սօլիվօ քի , բէտէրիմ , նիւ-Եօրգ-տան հարէքէթի էսնատէ , քէնաի ֆապրիդաւընը ծնա սաթ-մըշ տըր : - Սիզի թէէմին իտէրիմ քի , մէրդուսուն , պիզիմէ պէրապէր Ֆրանսաեա կէլմէմէսինտէն տօլաեը մէմնունում :

Զքիհեն . - Նիշին :

Մարի . - Զիեատէսիյէ քէնտիսինտէն նէֆրէթ իտիեօր-տում : Անըն կիօրիւշմէսի թարզընա վէ աթվար ու հարա-քեաթընա տիր տիւրլիւ ալըշամատում :

Զքիհեն . - Տիմէք տիր քի , օ Ամէրիգատա գալտը :

Մարի . - Մէմնունիյէթի ազիմէմի մուճիպ օլարագ , էվվէթ , Ամէրիգատա գալտը :

Զքիհեն . - Նիւ-Եօրգտան հարէքէթինիզտէն պէրու , Բա-րիսէ հիշ պիր սէյեահաթը վուգու պոլմատը մը :

Մարի . - Ճէնապը Ալլահա թէշէքքիւր իտէրիմ քի , վու-գու պուլմատը : - Պաֆաւ էօղէ կէլիեօր քի , պուրատա քէն-տիթինէ , օրատան տահա զիեատէ թէհամիլը իտէմէեէճէք իտիմ :

Էթիէն , առ առա աեաղա գալգտըղընտան , Մարի ,
— Կիտիեօրմուսունուզ , տէյի սիւալ իթտի :

Զքիհեն . - Էվվէթ , մատմուլազէլ , Գուրպվուաեա կիտի-եօրում :

Մարի . - Գօնթրաթըմըն իմզաօընը ունութմաեաճագսը-նըզ , տէյիլ մի :

Զքիհեն . - Խալր , ունութմամ :

Մարի . - Օ հալտէ եազընտա իշպու իմզա մուամէլէսի իճրա օլունաճագ տըր :

Զքիհեն . - Բէք իյի , մատմուլազէլ :

Րէսսամ , կէնճ գըզ իլէ թօգալաշըպ , էվվէլա սալօն-տան , վէ սօնրա օթէլտէն տիշարը չըգտը :

Էթիէն , քէնտի արապասընա ավտէթի էսնատէ , քէն-տի քէնտիեէ ,

— Պու գըզճըղազ , Սօլիվօնուն Բարիստէ օլտուղունու պիլմէեօր , վէ քէն Նիւ-Եօրգտա իգամէթ իթտիկինի , վէ

բէտէրինն ֆապրիգասընը իշլէթտիկինի դանն խաիւօր : Պո-
նուն մանէասը նէ տիր : - Իշլէթ , ինսանըն ֆիքրի , շու միւ-
շէվիլէ հալ իշինտէ եանըլմագտան խալի օլամանօր :

Էթիէն Գասթէլ , Տիւշմէնին քէնտիսինէ պէքլէմէքուէ
օլտուղու գահվէխանէնէ կիտէրէք ,

— Բօլ Հարման ֆապրիգատա տըր , վէ պու ագշամ ,
թաամ իթմէք իւզրէ , խանէսինէ ալտէթ իթմէնէնէք տիր ,
տէտի :

Բաուլ . - Էլպէթթէ պու ագշամ պիր իշ իլէ մէշղուլ
օլաճագ տըր :

Էթիէն . - Պու տէտիկինիլ սահիհ տէ օլմասա , իհթիմալ
տըր :

Բաուլ . - Բէնտիսինէ կէօնտէրէնէք օլտուղու , թէլէկ-
րաֆնամէնի ախլ իթմէղտէն էվիլէ , Գուրպիւլաւտան կի-
տէր խէ . . .

Էթիէն . - Օլ պապտէ վէսվէսէ իթմէնին , պէն , թէլէկ-
րաֆընըղը ալմագտան էվիլէ կիթմէսինէ մանի օլուրում : -
- Հէր նէ իսէ , գահվալթընը ըսմարգատընը մը :

Բաուլ . - Էվիլէթ , միւսիւ . . . թաամլորը կէթիրմէլէրի
իշին , սիղին վիսուլինիղէ պէքլէնօրլար իտի :

Էթիէն . - Էօլլէ իսէ , պիր ան էվիլէ , գահվալթընըղը
իտէլիմ , զիրա զայպ իտէնէք վագթընըղ եօգ տուր :

Եարըմ սասթ զարֆընտա , Էթիէն իլէ Բաուլուն թա-
ամլարը խիթամ պուլտու :

Էթիէն , էքլ օլունան թաամլարըն իւճրէթինի թէէտի-
նէ իթտիքտէն սօնրա , Տիւշմէն իլէ պիրլիքաէ արապանա
րաքիպ օլտու :

Օլ էանատէ վագըթ էօյլէն իտի :

Էթիէն . - (Արապաճընա .) Պիզի , է՛ն եագընտաքի թէ-
լէկրաֆխանէնէ կէօթիւրիւն :

48

Արապա , պուրվար Մալեզհերպտեքի բօսթախանէ վէ
թէլէկրաֆիսանէնին բիշկեհհընտա տուրմազլա , էթիէն վէ
Րաուլ , արապատան աշաղըեհ էնտիլէր , վէ շու աթիտէքի
թէլէկրաֆը քէշիտէ էյլէտիլէր .

« Գուրպէտապա աւաբը իւլէյիէ էլէ Դիւաւ Դալէյի Բօլ Հաբաւա :

« Պա աբլա , ապի պօթազրա , Իանէթի Ելի պէլէնէնէնէ : Աւ
Եէն Դաւիթիէլ Կիբ : »

« ՕվիՏ »

Պալէատէքի թէլէկրաֆիսամէնի կէճնտէրտիքտէն սօնրա ,
էթիէն Գասթէլ իլէ Րաուլ , արապալարընա լաքիպ օլտու-
լար :

Արապանը . - Շիմտի նէրէեէ կիտիեօրուզ :

Եթիէն . - Նէօյլի քէօբրիւսիւնէ :

Արապա եէնիտէն հարէքէթի պաշլատը , վէ քէօբրիւ-
նիւն ուճունտա , Րաուլ արապատան էնիպ , ալէսսէվիեէ
գօլլամագ իլին տուրտուղու մահէլի , բարմաղըյալ ընֆիգի-
նէ կէօթէրտիքտէն սօնրա ,

— Պէն օրատա պէքլէրիմ , տէտի :

Եթիէն . - Բէք էյի . . . պէնտէ , ատամըմըզը , տավէթ օ-
լունտուղու մահէլլէ կիթմէկէ սէրպէսթ պուլունտուղու պիր
զէմանտա թէրք իտէճէկիմտէն , պու ագշամ սիղի թէքրար
կէօրէմէմ , լաքին պու կիճէ , եախօտ եարըն սապահ , խա-
նէմտէ սիզէ պէքլէրիմ : - Ճէսուր օլուն , վէ սագըն գօրգ-
մանըն :

Բաուլ . - Օհ , օլ պապտէ սիզ միւսթէրիհ օլուն :

Եթիէն . - Էկէրչի Բօլ Հարման հագգընտաքի թէչէպ-
պիւսիւմիւզտէ բլանըմըզը թէպտիլ իթմէքիք լաղըմ կէլիւ
իսէ , սիզէ պիր եօլ իլէ խապէր վէրիրիմ :

Փառույ . - Ումարըզ քի , էօյլէ պիր թէպտիւլաթա լիւ-
զոււմ կէօրիւլմէզ :

Մուախխարէն էթիէն , Ֆապրիգաեա կիթտի :

Բօլ Հարման , օ կիւնիւ , դաեթ էրքէն Ֆապրիգաեա
կէլէրէք , ամէլեաթը եէվմիեէ իչին իճապ իտէն էվամիրի
քեաֆֆէյի մէմուրլարընա իթա իյլէմիշ իտի , զիրա պիր
խայլի կիւնտէն պէրու Օվիտ իլէ սէօզլիւ օլտուղունտան ,
մէրգոււմ վէրիլէճէք ազչէեի ալմագ իւզրէ , քէնտի պան-
քէրի նէզտինէ կիթմէսի լազըմէտէն պուլունմագտա իտի :

Բօլ Հարման , Օվիտ Սօլիվօնուն Գլիշի ճատտէսինտէն
հարէքէթի էսնատէ , քէնտիսինէ կէօնտէրմիշ օլտուղու թէ-
լէկրաֆնամէեի հէնուղ ախզ իթմէմիշ օլտուղունտան , օ
կիւնքի թէլաշը պունտան իլէրի կէլմիշ իտի : Սապրգ ժագ-
կարօ , քէնտի պանքէրինտէն իզթիղա իտէն մէպլաղը ալ-
տըգտան սօնրա , եագընտա մահքէմէյի միլքիյէտէ ըույ-
եէթ իտիլէճէք օլան վէ վէքեալէթի ժօրթ ճարիէ թարա-
ֆընտան իյֆա իտիլէճէք պուլունան պիր տավա իւզէրինէ
կէօրիւլմէք իւզրէ , մէրգոււմ կէնճ ալօգաթըն խանէսինէ
կիտէճէք իտի : - Պատէհու , պազը քիմնէլէրէ վիզիթա վիր-
մէք , վէ սախթէ տաեըգատէսինէ պէքլէմէք իւզրէ , Գուպ-
վուաեա կիթմէք նիեէթինտէ պուլունմագտա իտի :

Պէօյլէճէ մէրգոււմ , վագթընըն սուրէթի իսթիմալինի
էվվէլճէ թէրթիպ իթմիշ օլտուղու հալտէ , Լիսսիէն Լապ-
րու իլէ կէօրիւշտիւ , վէ Ֆապրիգատան չըգմագ իւզրէ ի-
քէն , քէնտիսինէ պիր թէլէկրաֆնամէ կէթիրիլտի :

Իշպու թէլէկրաֆ , Օվիտին , պուլուլմագ իւզրէ թայ-
եին իթմիշ օլտուղու ղէմանը վագթըն ախէրէ թէրք իթմէ-
սինին թէլէկրաֆը օլուպ , Բօլ Հարման , պունու օգուտու-
ղունտա , թէաճճիւպտէ գալմաղլա պէրապէր , ճանը տախի
սըգըլտը , վէ գաշարը չաթըլարագ , քէնտի քէնտիեէ շէօյլէ
սէօյլէտի .

—Աճապա պու իշէ նէ՞ ֆէսատ գարըշտը : Իշթէ պու-
նու անլամագ իսթէր իտիմ : Աճապա պու թէէխիւրին սէ-
պէպի նէ՞ տիր : Քի՞մ պու հալէ սէպէպ օլապիլիր : - Հէք

Լիօնէ , Էնտիշէլի պիր Թարգտա իւերլէնէրէք ,

— Պու հալին սէպէպլինի շիմտի սիգէ անլաթըրըմ , Լի-
զօն գատըն : — Սիգէ պիր խապէր վիրիլէնէք օլտուղունտան ,
իչէրիսէ կիրտիկինիզ սըրատա , պու խապէրի հանկըմըզըն
վիրէնէկի իւզէրինէ մուպահասսա օլունտեօրտու , տէտի :

Ժան , պիրտէն պիրէ սէվապըդը ահվալինի խաթըրլա-
տը , վէ շայեանը Թէէսսիւֆ օլան սէվապըդընըն՝ պէլքի եէ-
նիտէն Թազէլէնէնէկինի միւլահազա իյլէտի :

Պինապէրին , անինտէ լէհէսի սօլարագ , վէ տիթրէ-
նէրէք ,

— Պանա վէրլէնէք խապէր , շայեանը Թէէսսիւֆ միւ-
տիւր , տէյի պէնան իյլէտի :

Տիւքքեաննը գարը , քէլամա աղազ իտէրէք ,

— Շայեանը Թէէսսիւֆ խապէր մի . . . պիւլաքիս , Լիզօն
գատըն , սիգէ մէսրուր օլունաճագ պիր խապէր վէրլէնէք
տիր : — Պանա գալըրսա , սէօյլէնէնէք իֆատէնի պու գա-
տար ուղաթմագտա մանէա եօգ տուր . . . Տօղրուտան տօղ-
րուեա սէօյլէնէպիլիւր . . . Իշթէ , մատտէ շունտան իպարէթ
տիր , տէտի :

Պիր չօգ սէտալէր . — Էվվէթ , Էվվէթ . . . սէօյլէնին , իյ-
զահ իտին :

Տիւքքեաննը գարը . — Պիլիրսինիզ քի , պուրատա , հէր
քէս սիգի սէվէր , վէ սիգէ ըիսնէթ իտէր : Տիւքքեաննըմը-
զըն քեաֆֆէյի մէմուրլարը , միւշթէրիլէրի , զէվճիմ վէ պէն ,
վէլհասըլ հէր քէս , սիգէ : Էն իյի գատընլարըն պիրիննիսի
նաղարըլա պագարլար . . .

Փան . — (Կէօղլէրի եաշարըրճասընա միւթէէսսիր օլա-
րագ .) Պունճա խայրխահ գալպլէրին պանա տօսթ օլտուգ-
լարընը պիլիրիմ :

Պուրանժօ . — Հէմտէ , հագըդի տօսթլար տըրլար , Լի-
զօն գատըն , պունտան տօլաքը իֆթիխար իտէպիլիրսինիզ ,
վէ շանէտ իչիմիգտէն պիրի հագդընտա պիր չիքեանէթլինիզ
օլսա , սիգի Թէէմին իտէպիլիրիմ քի , օնու Թէմիզնէ տէօ-
նէրիզ : — Փագաթ սէօզ՝ պիլիմ տիւքքեաննը գատընըն տըր :

Ձիւնքի պէջլէ սըրալարտա օլ գատար Եօլունտա իֆատէի մէրամ իտէր քի , քէնտի ետէրինէ պիր տիկէրլինին իֆատէի հալ իյլէմէսի , ճայիզ օլամազ :

Տիւքքեաննը զարը . - Լիզօն գատուն , տիւշար օլտուղու-նուզ գազանն խապէրի ալընտըգտա, ումոււմէն պիր քէտէրի աղիւմ հասըլ օլմուշ տուր , վէ սիզի թէէմին իտէրիւմ քի , էկէրչի մէզքիւր գազանն նէթիճէլէրինտէն միւթէէսսիրէն վէֆաթ իթմիշ օլտա իտինիզ , ճէնազէ ալաեւնըզ միւքէմմէլ սուրէթտէ թէրթիպ իտիլէճէք իտի : - Լաքին , համտ օլ-սուն քի , չիմտի ճէնազէ ալալը թէրթիպինէ մահէլլ գալ մամըշ տըր , վէ պուրաեա կէլէն , վէ սիզի թանըեան քիւմ սէլէր , պիրիպիրլէրինէ շէջլէ տէմիշլէր տիր . - Մատէմքի , պիզիւմ սէվկիւլիւ Լիզօն գատունըմըզն պախթը եաւլէր օլարագ , շու պիւեիւք գազաաան գուրթուլմուշ տուր , պու հալտէ մէսուր օլմագլըզըմըզ , վէ իեանէ թարիգիյլէ քէնտիսինէ պիր չիշէք պուքէթի թագտիւմ , վէ պիր զիեաֆէթ քէչիտէ իտէրէք , հագընտա տէրքեար օլան թէվէճճիւհ վէ մուհապպէթիմիզի խապաթ իյլէմէքիկիմիզ լազըմ տըր : Լիզօն գատուն , մատտէ պունտան իպարէթ տիր :

Ժան , սէվինճլինտէն նաչի աղլամագտա օլուպ ,

— Ահ , տօսթլարըմ . . . տօսթլարըմ . . . տէյի , իֆա-տէեէ պաշլատը իսէաէ , հէեէճանընտան տօլաեը իֆատէսինի քէսմէեէ մէճպուր օլտու :

Տիւքքեաննը զարը . - Թամ էօյլէն վագթը , զիեաֆէթ զէմանընտա , չիշէք պուքէթի տէ կէթիրիլէճէք տիր , վէ հէր քէսին նամընա սիզի թէէմին իտէրիւմ քի , քէմալ մէմ նունիյեթ իւզրէ , սըհհէթինիզէ պատէլէր նուշ իտէճէեիզ :

Եթմէքճի չըրագլարը վէ եթմէք տաղըտան գատընլար . - Ահ , էվվէթ , էվվէթ . . .

Պատէհու Գլէրմն հապսխանէսի ֆիրարիտի , գահվէճի վէ լօգանթաճը գատընը գուճագլաեըպ , հազըր պուլու-նանլար իլէ տէ թօգալաշտը :

Աիօնէ . - (Իֆթիխարլէ .) Սուֆրամըզտա էլլի տէօրթ քիչի պուլունաճագ տըր . . . Ֆէվգէլատէ մութանթան վէ

միւքէմմէլ պիր զինտֆէթ օլաճագ տըր : - Հաթթա պունտա բօլիթիգատան պահա օլունմանաճագ տըր : Ումուրը բօլիթիքիքէ վէ բօլիթիգաճըլար , Շայեօեա կիթսինլէր : - Պիզ սօնունա գատար , կիւլիւպ սէօյլէքէճէեիզ , վէ շարգը վէ պէսթէլէր օգուեաճաղըզ :

Փան . - Օհ , պէնիմ համիյէթլի տօսթլարըմ . . . սիզէ պին քէրրէ վէ էզճան ու տիլ թէշէքքիւր իտէրիմ . . . Էվ վէթ , սիզին արանըղտա օթուրմանա կէլէճէեիմ , վէ տօսթլուղունուղու իյմա իտէն պու զինտֆէթէ հիսսէտար օլաճաղըմ . . . Շու սըրատա զինտէսիլլէ պաթիթիեարըմ . . . թէշէքքիւր իտէրիմ . . . թէշէքքիւր իտէրիմ . . .

Պիշարէ գատընճղաղըն գալպի ճօշտու , վէ օ կիւնէ տէկին մէսէրրէթ տէնիլէն տուլղու , քէնտիսի իչին հէճան մէճհուլ պիր տուլղու իքէն , պու տէֆա հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամանա պաշլատը :

Տիքքեանճը գաւրըն . - Փագաթ , Լիզօն գատըն . . . նիչին աղլաեօրսունուզ : Շու հալինիզի կէօրէն , պիր տէրտինիզ , գասսվէթինիզ վար տըր տէյի զանն իտէր :

Փան . - Ֆէվգէլատէ մէմնունիյէթ վէ մէսէրրէթիմտէն նաչի աղլաեօրում :

Տիքքեանճը գարը . - Էօյլէ օլտուղունու պիլիեղուզ : Լաքին կիւլմէք տահա զինտէ իյի տիր : Հայտէ , հայտէ , պիր գատէհ շարապ չագըն քի , պիր ազ ֆէրահլանասընըզ :

Ժան Փօրթիէ , քէնտիսինէ ուզատըլան շարապ գատէհինի ալըպ , արգատաշլարըլա թօգալաշտը , վէ պունլարա խիթապէն ,

— Էվվէթ , պէնիմ համիյէթլի տօսթլարըմ , պու կիւն էօյլէն վագթը պուրատա պուլուշուրուզ , վէ կիւզէլճէ էյլէնիրիզ , տէտի :

Մէրգումէնին պու սէօզլէրինտէն սօնրա , պիւթիւն հաղըրուն թարաֆընտան հուրրա՝ ավագէսի ըէֆ օլունտու , վէ քէնտիսի տէ գահվէխանէտէն տիշարը չըգտը :

Տիքքեանճը գարը . - (Խըզմէթճի գըզ իլէ կարսօնլարա խիթապ իտէրէք .) Էվլատլարըմ , պօշ վագթը կէչիւրմէկէ կէլ-

մէջ : - Սալօնուն օրթասընտա պուլունան քեաֆֆէյի պիւեիւք մասալար տօլաճագ տըր : - Էլլի տէօրթ թագըմ լազըմ տըր : - Իմտի , պու թագըմլարը Էօյլէ պիր սուրէթտէ թէրթիպ իտին քի , բէք զիեատէ սըգըշըմասըն :

Մարիան . - Լաքին , քիւչիւք մասալարը նէ՞ եաբաճաղըզ :

Տիւքքեաննը գարը . - Հէր նէ գատար զիեաֆէթ վէրիւլէճէք իսէ տէ , աչըգտան կէլէճէք միւշթէրիլէրի տէ տիւչիւնմէք լազըմ տըր : - Իմտի , պու սուֆրալարտան պազըլարընը , եան թարաֆլարա , եանի տիվարլարըն պօեունա գօեունուզ քի , շաեէտ այըրճա միւշթէրիլէր կիլիրլէր իսէ , օրալարաա օթուրսունլար : - Հա՛յտէեին , հա՛յտէեին , իշ կէօրէլիմ : - Պու կիւն Էօյլէեէ գատար չալըմագըղըմըզ իգթիզա տըր : (Մէրգումէ քիլէրճիեէ խիթապ իտէրէք .) Ժագ , սիզ , քիլէրէ Էնինիզ , ատամ պաշընա պիր շիշէ օլմագ իւզըրէ , Էլլի տէօրթ շիշէ ատի հա՛ն շարապընտան կէթիրմէլիսինիզ : Պու շիշէլէրտէն հէր պիրի , պիրէր թագըմըն գարըշսընա գօնուլմալը տըր . . . Պէշ քիշի իլին տէ , պիրէր շիշէ պօրթօ-թօթ շարապընտան կէթիրմէք լազըմ տըր քի , ծն պիր շիշէ տիմէք տիր : - Մաթէ շարապըլլա գօնեագտան պէշ շիշէ քեաֆի տիր : Պունլարը , գատընլարա մախսուս օլմագ իւզըրէ , թաթըլը շուրուպլար իլէ այըր շիշէլէրէ տօլտուրմալը . . . զիեաֆէթտէ , իգթիզա իտէր իսէ , շամբանեա շարապը տաթի կէթիրիլէճէք տիր :

Պու թալիմաթ մուճիպինճէ չալըշըմաեա պաշանըպ , ազ վագըլթտա , պիւեիւք սալանըն օրթասընտա սուֆրա գուրուլտու :

Կէլէլիմ Օվիտ Սօլիվօեա :

49

Սօլիօլօնուն , թէմիզ էլպիսէ կիեինմիշ , վէ հէնուզ թը-
րաշ օլմուշ օլտուղու հալտէ , էթմէքծիլէրին մալիւմ օլան
գահվէխանէսինէ կիթմէք իւզրէ , պուլնունըն ալթընտան
պիր օբէրա հավասը մըրըլտանարագ , ըրթթըմլարըն պօ-
եունտան երլրիւտիւկիւնիւ եազմըշ իտիք :

Մէրգում , պիր գաշ սօգագլարտան կիչիպ , Պօղար սօ-
գաղընը տէօնէճէկի սըրատա , մէզքիւր սօգագտան տիշարը
չըգմագտա օլան պիր արապանըն եօլունա տէվամ իթ-
մէսի իչին , Օվիտ գալտըրըմըն իւզէրինէ չըգմանա մէճպուր
գըլտը :

Արապա կէշաի , վէ Օվիտին , արապանըն ճամը ար-
գասընտա օթուրմուշ օլան վէ քէնտինին թանըտըզը պուլու-
նան պիր գատընըն եիւզիւնիւ կէօրմէեէ վագթը օլամատը ,
հալ պու քի , պու գատըն , մէրգումու կէօրմէքլէ , պիրտէն
պիրէ իւզհարը թէաճճիւպ իյլէտի :

Պիղիմ Տիթօնլու , արգասընա տէօնմէքսիզին եօլունա
տէվամ իթտի :

Նակէհան արապա տուրտու :

Արապատա օթուրմուշ օլան վէ զաթէն օգուեանլարը-
մըզճա էլպէթթէ անլաշըմըշ պուլունան մատմոգազէլ Աման-
տա , արապաճըսընա խիթապէն ,

— Տէօնիւն , վէ զաեէթ ահէսթէ սուրէթտէ արապա-
եը կէօթիւրին , աէտի :

Արապաճը , իշպու էմրէ իթաաթ իտիպ , Ամանտա տա-
խի , պաշընը , արապանըն գաբուսունա վազ իլէ , կէօրմիւշ
օլտուղու ատէմին պիր միւտտէթ արգասընտան պագտըգ-
տան սօնրա , քէնտի քէնտիեէ շէօյլէ սէօյլէտի .

— Եանըլմանօրում , հէր նէ գատար թէպտիլի գըեա-

Ֆէթ իթմիշ, վէ պըըըգլարը իլէ ֆաւօրի սագալընը թըրաշ իթտիրմիշ իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ իլը կէօրիւշտէ քէնտիւսինի թանըեապիլտիւմ: Միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու եարտըմմա չաղըրտըղըմ թէսատիւֆ, հէլէ պու քէրրէ գարշըմա չըգտը: — Իմտի, շու ֆըրսաթտան իսթիֆատէ իտէճէեհիւմ:

Մատմուազէլ Ամանտա, պու սէօղլէրի քէնտի քէնտիեէ սէօյլէմէքլէ պէրապէր, ասլա էմնիյեէթսիլիք իզհար իթմէքսիզլին եօլունա տէվամ իթմէքտէ օլան սապըգ պարօն Արնօլտ տը Բէյսի կէօղլէրինտէն զայպ իթմէմէքտէ իտի:

Նակէհան, մէրգոււմ, պիր գահվէխանէեէ կիրտիկինտէն, Ամանտանըն կէօղլիւնտէն նապէտիտ օլմաղլէ, մէզպուրէ արապասընտան աշաղըեա էնտի, վէ արապաճըեա, եիւզ — պէտէլինտէ պիր սիքքէ, վէ մատամ Օկիւսթինին պիր գարթընը վէրիպ:

— Սիզ արթըգ կիտէպիլիրսինիզ, վէ արապանըն տէրունինտէ պուլունան գոււմաշլարը պու աորէսէ կէօթիւրիւնիւզ, տէտի:

Արապաճը. — Բէք իյի, մատամ:

Ամանտա. — Էկէրչի պէնիւմ նէրէտէ պուլունտուղումու սիւալ իտէն օլուր իսէ, մէմուլին զայրի պիր իշտէն տօլաեը տիշարտա գալտըղըմը, վէ եագընտա ալտէթ իտէճէկիմի ճէվապէն պիլտիրինիզ:

Արապաճը. — Անլատըմ:

Ամանտա. — Սրապանըղըն նիւմէրօսու գաճ տըր:

Արապաճը. — Իշթէ, արապամըն նիւմէրօսու:

Արապաճը, եէնիտէն սրապաեը չէվիրմէքլէ, օրտտոն իրագլանտը:

Ամանտա իսէ, շաբգասընըն գալըն նիգապընը եիւզիւնէ էնտիրիպ, Օվիտին կիրմիշ օլտուղու էթմէքճիլէրին գահվէխանէսինէ տօղրու իլէրլէտի:

Մէրգոււմէ, գահվէխանէնին էօնիւնտէն կէշտիկի ղէման տիւքքեանըն տէրունինէ աթֆը նազար իթտի:

Պու տիւքքեանտա, պիր շարապճը տէսթկեահըյլա իքի

իւշ տտէտ ուֆագ տէյիրմի մասա պուլունմագտա իտի : Տէրունը տիւքքեանտա , եայլնը տիւքքեանճը մէվճուտ օլուպ , պու տա քէնտի տէսթիւեաճը էճիւնտէ օթուրմուշ իտի : Հալ պու քի , արդատա , աչըգ օլան պիր դարուտան , վասի պիր սալա միւշահատէ օլունուեօրտու քի , պու սալատա ֆէվգէլատէ պիւեիւքիւքտէ պիր մասա գուրուլմուշ իտի :

Մէզքիւր մասանըն էթրաֆընտա խըղմէթ ճիւէր կիտիպ կէլմէքտէ , վէ տահա արգատա , պիր ֆուրունըն եանընտա տախի , Ամանտանըն թանըմըշ օլտուղու Օլիտ Սօլիօ տուրմագտա իտի :

Մէզպուրէ , իշպու տիւքքեանա կիրիպ , տէսթիւահատա օթուրան շարապ թաճիրինէ ,

— Միւսիւ , պէնիմ իչին պիր օտանըղ վաճ մը տըր , տէյի սիւալ իթտի :

Տիւքքեանճը . — Էվվէթ , մատամ , սիգէ լաեըգ կիւղէլ պիր օտա վար տըր . . . դարուտու տա շու տուր :

Տիւքքեանճը , պու սէօղլէրի սէօյլէտիկի սըրատա , մալիւմիւմիւղ օլան օտաեը կէսթէրմէքտէ իտի :

Ամանտա . — Պէն օ օտատա օթուրաճաղըմ . պէնիմ իչին օրաեա պիր աղ գահվալթը կէթիրին :

Տիւքքեանճը . — Մատամ , նէ՞ եէմէք իսթէեօրսունուղ :

Ամանտա . — Նէ՞ օլուր իսէ օլտուն . . . Էկէրչի պիր բարշա սըճագ եախօտ սօուգ էթ , եարըմ շիշէ պէեաղ շարապ , վէ պիր աղտա սէյց սուեու կէթիրիրսէնիղ , մէֆուն օլուրում :

Տիւքքեանճը . — Սիղ օտաեա պուեուրուն , մատամ , իսթէտիկինիղ շէյլէր պիր աղտան կէթիրիլիր :

Ամանտա , մէզքիւր օտաեա կիրտի , վէ գարուեու արգատան գաբատըգտան , վէ ճոմէքեանըն տիւլպէնտ բէրտէսինի պիր քէօշէսինի գալտըրտըգտան սօնրա ,

— Պուրատան , քէնտիսինի սալա կէօղիւմտէն գաչըրմաեաճաղըմ . . . տիշարը չըգաղընը կէօրէճէեիմ , վէ իճապ իտէր իսէ , աղչամ գատար քէնտիսինի թաագիպ իտէ :

ճէեիմ, վէնէրէտէ իդամէթ իթտիկլինի, վէ շու եէնի թէպ-
աիլ դընաֆէթինին սէպէպլինի անլաեաճաղըմ, տէտի :

Օլ էսնատէ, պիւեիւք սալատա իտիլէն պիր մուսահէ-
պէթին սէօլլէրի, եարը աչըդ օլան բէնչիրէտէն, կէնճ գա-
տընըն գուլաղընա գատար աչիքեար սուրէթտէ աքս իթտի :

Մէզպուրէ, մէզքիւր սէօլլէրի իշիթմէսինտէն տօլաեը
թէաճճիւպտէ գալարադ, զիեատէ գուլադ վիրտի :

— Հա'յտէ, հա'յտէ, — տիմէքտէ իտի լօգանթաճը գա-
րը, — պէնիմ իշիմլին պու կիւն չօդ օլտուղունու սիգտէ
պիլիլլինիլ : — Գահվալթընըզ իչին նէ՞ լաթէեօր իսէնիլ, անը
սէօլլէեին :

Օվիտ. — Հէր վադըթքի եէմէքլէրտէն իսթէրիմ :

Աօգանքաճը գարը. — Տօթում, պու սապահ չօդ շէյ եէ-
մէմէնիղի սիգէ նասիհաթ իտէրիմ... չիւնքի, էօլլէ թաա-
մընա իշիթիհանըզ դաբանըր :

Օվիտ. — Սիլ օլ պապտէ միւսթէրիհ օլուն, վալիտէ,
պէնիմ իշիթիհամ գարանմալ :

Արզումէքճի գրը. — (Սուֆրա թագըմլարընը թէրթիպ ի-
տէրէք.) Սիլ, սուֆրատա պուլունաճադ ատէմլէրի կիւլ-
տիւրէճէկլինիղի վառ իթմիշ իտինիլ :

Օվիտ. — Վատըմը թուլթաճաղըմ... սիլ տէ կէօրէճէք-
սինիլ, նէլէ'ր եաբաճաղըմ... չիմտի սիլ, պանա, եէեէ-
ճէկլիմի կէթիլին, զիրա աճլըգտան էօրիւեօրում :

Աօգանքաճը գարը. — Զօրպա հաղըր տըր :

Օվիտ. — Նէ'րէտէ օթուրաճաղըմ :

Աօգանքաճը. — Սալանըն արդատընտա . . . կէօրիւեօր-
սունուլա', միւշթէրիլէրիմիլ իչին այրըճա մասալար վար
տըր : — Սիլ օրատա օթուրուն, պիր աղտան եէեէճէկլինիղի
կէօնտէրիլիմ :

Պէօլլէճէ Օվիտ, պիւեիւք սալաեը մալիւմիւմիւլ օլան
օտատան աեըրմադտա պուլունան տիվարըն եանընտաքի
քիւչիւք մասալարտան պիլինին գարչընտա օթուրտու :

Էկէրչի Ամանտա, թաագիպ իթմէքտէ օլտուղու շախ-
սըն, սապըգ պարօն տը Բէյա իտուկինէ էվվէլ էմիրտէ

չիւպհէ իթմիշ իտի իսէ , մէրգուսուն սէտասընը իշիթտիկին-
տէ , շիւբհէսի գալմատը :

Օվիտէ , պիր թապագ- եուսուրթա գայղանասը իլէ պիր
բարչա տօմուղ սուճուղու կէթիրիլտի :

Օվիտ , կէօրէճէք իշինտէն տօլաեը ֆիքրի զաեէթ մէշ-
ղուլ օլտուղունտան , մալիւմիւմիւղ օյան օտատա պիր քիմնէ
պուլունտուղունա շիւպհէ պիլէ իթմէեօրտու :

Մարիան , մէրգուսուն սուֆրա թագըմընը կէթիրտիկի
կիպի , գարշըսընա տախի պիր թապագ լահանա չօրպասը
վաղ էյլէտի , վէ մէրգուսա խիթապէն ,

— Իշթէ , հէր վագըթքի կիպի իւք թաամընըղը կէթիր-
տիւմ . շիմտիտէ , էթմէք , բէյնիր վէ շարապ կէթիրէճէեիւմ ,
տէտի :

Օվիտ . — Հա՛յտէ , գըղըմ , չաբուգ իտին քի , սիզէ պիր
տիեէճէեիւմ վար տըր :

Մարիան . — Նէ՞ տիեէճէքսինիլ :

Օվիտ . — Պիր ազտան անլարսընըղ :

Ամանտա , եարը աչըգ օյան բէնչիրէնին գարշըսընտա
աեագտա տուրմուշ օլուպ , թաաթի օլունան սէօղլէրտէն
հիչ պիրինի գաշըրմամագտա , վէ լաեըգըյլա գաբանմըլ օլ-
մաեան բէրտէլէրին արասընտան , սըրթընը քէնտիսինէ չէ-
վիրմիշ օյան Օվիտի կէօրմէքտէ իտի :

Մարիան , թէքրար կէլիպ , սէօյլէտիկի չէյլէրի սուֆրա-
նըն իւզէրինէ գօյտու , վէ սօնրա ,

— Էյ , պանա տիեէճէկինիլ Նէ՞ տիր , տէտի :

Օվիտ . — Հա՛ հա՛ հա՛ , Նէ՛ գատար մէրագըլը իմիշսինիլ
... հէմտէ զիեատէսիլլէ աճէլէ իտիեօրսունուղ : — Իմտի ,
տուրուն , շիմտի տիեէճէկիմի սէօյլէեիւմ :

Օվիտ , ճէպլինտէն , պիրի գըրմըղը վէ տիկէրի սիեահ
սախթիեան գաբագըլը իքի քիւշիւք գուլթու չըգաըըպ , գըր-
մըղը սախթիեան գաբագըլը գուլթուեու աշտը : Պու գու-
լթուտա , իքի գաթըլը մալի գատիֆէ իւզէրինտէ , պիր չիֆթ
քիւբէ բարլամագտա օլուպ , մէրգուսէ , իշպու քիւբէեի գը-
լա կէօթէրէրէք ,

— Պունա նէ՞ տէրսինիդ , տէյի սիւալ իթտի :

Մարիան . - Նէ՞ տիւեճճեիմ , կիւղէլ , վէ գըլմէթտար պիր քիւբէ . . . աճապա Լիզօն գատընա վիւմէք նիւեթիւնտէ օլտուղունուղ պիր հէտիւե՞ մի տիր :

Օվիտ . - Էվվէթ :

Մարիան . - Փիւլազը , թարաֆընըղտան պէօյլէ պիր հէտիւե թաղ տիմ օլունմասը , կիւղէլ պիր մուամէլէ օլուպ , դէվալը գատընճըղաղ տա պունտան տօլաւը զիւատէսիլլէ մէմնուն օլաճազ տըր :

Օվիտ . - Պէն սէ , անըն մէմնուն օլմասընը տըղու վէ մէմուլ իտէրիմ :

Մարիան . - Մէմնուն օլաճաղընա պէն էմինիմ : - Փագաթ , տիկէր գութուտա նէ՞ վար տըր :

Օվիտ . - Պիր չիֆթ քիւբէտէ ծնտա վար տըր :

Մարիան . - Տիմէք սիր քի , Լիզօն գատընա իքի չիֆթ քիւբէ հէտիւե իտէճէքսինիդ :

Օվիտ . - Իքինճի քիւբէ անըն իչին տէյիլ տիր :

Մարիան . - Եա քիմի՞ն իչին :

Օվիտ . - Սիզին իչին տիր , Մարիան :

Մարիան . - (Դուլագլարընա գատար գըզարարագ .) Պէնիմ իչի՞ն մի :

Օվիտ . - Էվվէթ , գըղըմ . . . Փագաթ կուսթօնուզա մուվաֆը՞դ մը տըր , ծնու պանա սէօյլէնին :

Օվիտ , իքինճի գութուեու աշտըղընտա , Մարիան , սէվինճինտէն նիտա իտէրէք ,

— Լաքին պու բէք կիւղէլ . . . մուլագա , միւսիւ , պու քիւբէնին պէնիմ օլտուղունու պէեան իթմէնիլլէ , պէնիմէ էյլէնիւօլսունուղ , տէտի :

Օվիտ . - Խա՛յր , պէն սիզին իլէ էյլէնմէօրում , վէ մէմնուն օլտուղունուղ իչին քէնտիմի պախթիւար ատտ իտէրիմ :

Մարիան . - Օ՛հ , թէչէքքիւր իտէրիմ , միւսիւ Բիէր . . . թէչէքքիւր իտէրիմ . . . Սիզ բէք նէզաքէթլի պիր զաթսընըղ . . . Խըզմէթ իթմէք իչին , թէմիզ էլպիսէլէրիմի կիւնն . մէկէ կիթաիկիմտէ , պու քիւբէլէրի տէ թագընաճաղըմ :

Օվիտ . - Բէք իյի իտէրսինիզ , գըզըմ :

Պէսլէմէ գըզ , գուծ ուեռու գարաեըպ , ճէպլինէ գօյտու , վէ պատէհու ,

— Միւսիւ Բիէր , պէն շարգը օգուռնումսընը բէք սէ-
վէրիմ . . . իմտի , սիզ , զիեաֆէթ էսնասընտա , թօհաֆ թօ-
հաֆ շարգըլար օգուեաճագսընըզ , տէյիլ մի , տէյի պէեան
իթտի :

Օվիտ . - Էվվէթ , գըզըմ , նէ՝ գատար իսթէրլէր իսէ ,
օլ գատար շարգը օգուեաճաղըմ :

Մարիան . - Լաքին , սուֆրատա օթուրանլարըն ճիւմ-
լէսինէ տէ շարգը օգուծմագլըզ լաղըմ տըր :

Օվիտ . - Էվվէթ , հէր քէս , պիրէր շարգը թէղաննի ի-
տէճէք տիր :

Մարիան . - Լիզօն գատըն տա , տէյիլ մի :

Օվիտ . - Էվվէթ , Լիզօն գատըն տա , սայիրլէրի կիպի
պիր շարգը օգուեաճագ տըր :

Մարիան . - Վազաա Լիզօն գատընըն շարգը օգումասը ,
թօհաֆ պիր շէյ օլաճագ իսէտէ , զանն իտէրիմ քի , պու-
խուսուստա մուվաֆֆագ օլամաեաճագսընըզ , զիրա օգա-
տընըն հալինտէ , տայիմա մահզուհիյեթ վար տըր : Պինա-
պէրին , քէնտիսինի էյլէնտիրմէք , միւմքին տէյիլ տիր :

Օվիտ . - Մարիան , էկէր իսթէրսէնիզ , անը շէնլէնտիր-
մէք բէք գօլայ տըր :

Մարիան . - Նաճըլ :

Օվիտ . - Բէնտիսինի շէն պիր հալէ գօյմագ իչին , իչէ-
ճէկի իչկինին իչինէ պիր նէվ շուրուպ տամլաթմագ լաղըմ տըր :

Մարիան . - Փագաթ , անըն իչէճէկի իչկիեի պէն տօլ-
տուրմաեաճաղըմ :

Օվիտ . - Պու տէտիկիմ իչկիտէն չօգ իչմէսինէ իհթիեաճ
եօգ տուր :

Մարիան . - Օ հալտէ , պէն նէ՝ եաբապիլիրիմ , վէ նէ՝
եաբմագլըղըմ լաղըմ տըր :

Թամ պու էսնատէ , լօգանթաճը գարը , Մարիանը
շաղըրմաղլէ , խըզմէթճի գըզ ,

— Պիր տագըդա պէքլէնինիզ, յիսոի կէլիրիմ, տէտի :
 Մարիան, մաթպախա կիթտի, վէ մատամասը թարա,
 ֆընտան էվափրի լաղըմէնի սիսզ իթտիքտէն սօնրա, թէք-
 րար Սօլիվօնուն եանընա կէլտի, վէ քէլամա տէվլամ խտէ-
 րէք :

— Լիզօն գատընը քէյֆլէնտիրմէք վէ տիլէ չըդարմադ-
 իչին, անըն չօգ իչկի իչմէսինէ լիւզուլմ եօգ տուր, տիեօր-
 տուննուզ, տէտի :

Օվիտ. — Էվվէթ . . . Գահվէտէն սօնրա, պաղը շուրուպ
 իչիլէճէք տիր, էօլէ տէյիլ մի :

Մարիան. — Էվվէթ, էվվէլ ու ախըր շուրուպ իչիլէճէք
 տիր, չիւն րի վէրիլէճէք սուֆրա, պիր զիեաֆէթ օլաճաղըն-
 տան, հիչ պիր չէյ նօգսան օլմաեաճադ տըր :

Օվիտ. — Օ հալտէ, թասափլուրումուզու իճրա իտէպի-
 լիրիզ : Գահվէտէն սօնրա, պէնիմ քէնտի թարաֆըմտան
 պիր իքրամ իթմէք իսթէտիկիմի պէեան իտէճէեիմ : — Օ սը-
 րաաա, Լիզօն գատընա մախսուս օլան հէտիեէմի թագտիմ
 իյլէեէճէկիմտէն, քէնտիսինէ պիր գատէհ շարթըեօղ վէրի-
 սինիզ : — Իմաի, պիր թարաֆա դօհաճաղընը չիչէլէրտէն
 պիրինէ, կէթիրմիչ օլաուզուլմ պիր նէվ շէրպէթտէն պիզ
 գաշըգ գօյմալըսընը :

Մարիան. — Լաքին պու շէրպէթտէն, եա օ պիչարէ գա-
 տընա պիր ֆէնալըգ օլուր իսէ . . .

Օվիտ. — Ֆէնալըգ մը . . . ա'սլա, ա'սլա . . . եալընը
 մէրդումէնի քէյֆլէնտիրէճէկինտէն, իսթէտիկիմի շարգը-
 լարը քէնտիսինէ օգուլթապիլէճէեիզ :

50

Մարիան . - (Մուսիրրանէ .) Պունտան , մէզպուրէնին
րահաթսըզ օլմահաճաղընը թէէմին իտիեօրմուսունուզ :

Օվիտ . - Եէմին տախի իտէրիմ :

Մարիան . - Էջլէ իսէ , բէք իյի . մուվաֆֆադաթ ի-
տէրիմ :

Օվիտ . - Պէն , պիր նութգ իրատը իչին աեաղա գալգ-
տըղըմտա , սիզ շիշէեի հաղըրլարսընըզ : - Հէտիեէմի թագ-
տիմ իթտիկիմ սրրատա նուշ իտիլմէք իւզրէ , սիզտէն ,
շարթրէօղ իսթէեէճէկիմտէն , Լիզօն գատընըն գատէհինէ
• շարթրէօղ շիշէսինտէն տօլտուրուրսունուզ :

Մարիան . - Լաքին , էկէր տիկէրլէրին գատէհլէրինէ
տէ • շարթրէօղտէն տօլտուրուր իսէմ . . .

Օվիտ . - Լաթիֆէեի պէր թարաֆ իտին . . . - Հէր քէսի
տէ , աշի հալտէ պուլունտուրմագ , իշ տէյիլ տիր :

Մարիան . - Էյ պու էյլէնճէ նէ՞ թարզ օլաճագ տըր :

Օվիտ . - Լիզօն գատըն քէնտի գատէհինտէքի շարթ-
րէօղիւ իշտիկինտէ , եիւքսէք սէտա իլէ լաղըրտը իտէճէք ,
վէ պիւլէնտի ավաղ իլէ պէսթէլէր օգուեաճագ սըր :

Մարիան . - Թէմամ , թէմամ . . . Իմտի պէն , հէր պի-
րի պիրէր էլիմտէ օլարագ , իքի շիշէ թուլթարըմ , վէ հա-
ղըրլանմըլ օլան շիշէտէն , Լիզօն գատընըն գատէհինէ պէլ-
լիսիզճէ աօլտուրուրում :

Օվիտ . - Էվվէթ , Էվվէթ :

Մարիան . - Շէրպէթինիլ նէրէտէ տիր :

Օվիտ . - Սիզ պանա պիր շարթրէօղ շիշէսի վէրին քի ,
պէն ագըթաեըմ , չիւնքի , օլապիլիլ քի , սիզ զիեատէ ա-
դըթըրսընըզ : - Օ հալտէ , մաթլուս հասըլ օլամաղ , եանի ,
քէյֆիլիք եէրինէ , ույգու կէլիր :

Մարիան , - Իսթէտիկինիզի չիւպի կիտիպ կէթիրիբիմ :

Խըզմէթճի գըզ , պիր մասաեա եագլաշտը քի , քիլէր-
ճի , միւխթէլիֆ ըէնկլէրտէ պուլունան պազը նիւմէրօլու
շուրուպ շիշէլէրինի պու մասանըն իւզէրինտէ տիզմէքտէ ի-
տի : Շիշէլէրին նիւմէրօսու , տէրունինտէ գաչ գատէհլիք
իչկի պուլունտուղունու միւպէյեին օլուպ , Մարիան , քի-
լէրճիեէ խիթապէն ,

— Ժա՛գ , շարթրէօզ շիշէլէրին հազը՛ր մը տըր , տէյի
սիւալ իթտի :

Պիլէրճի . - Էվվէթ , մատմուաղէլ :

Մարիան . - Րէճա իտէրիմ , օ շիշէլէրտէն պիր թանէ
պանա վէրին :

Փագ . - Իշթէ պուրատա տուրուեօրլար . քէնտինիզ ին-
թիխապ իտինիզ :

Խըզմէթճի գըզ , մէղքիւր շիշէլէրտէն պիր թանէ ալըպ ,
Օվիտին եանընա ալտէթ իթտի :

Պու արա , մէլգոււմ Տիթօնլու , նիւ-Եօրգտա սաթըն
ալմըլ օլտուղու շիշէեի ճէպինտէն չըգարմըլ օլուպ , զիքր
օլունան շարթրէօզ շիշէսինտէն պիր քիւչիւք գատէհ գա-
տար պօշալթըրգտան սօնրա , Գանատալընըն մահուտ շէր-
պէթինտէն , պիր օլ գատար , շարթրէօզ շիշէսինտէ տօլտուր-
տու , վէ իշպու շիշէեի չալգատըրգտան սօնրա , աղղընը գա-
բատը , վէ Մարիանա վէրիպ ,

— Լաքին , սագըն տիկէր շիշէլէր իւէ պունու գարըշ-
տըրմանընը , տէտի :

Մարիան . - (Շիշէեի ճէպինտէ գօեարադ .) Սիզ միւս-
թէրիհ օլուն : Պէն , պու շիշէեի գօեաճաղըմ մահէլլի պիլի-
րիմ , վէ պու պապտէ եանըլմամ :

Օվիտ . - (Էլլէրինի օվուշտուրարադ .) Հագըգէթէն ,
զանն իտէրիմ քի , պու զիեաֆէթտէ զիեատէսիյլէ կիւլէ-
ճէեիզ :

Մարիան . - Պէն յիմտիտէն կիւլիւեօրում :

Պատէհու խըզմէթճի գըզ , իշինտէ տէվամ իթմէք իւզ-
րէ , Օվիտին եանընտան այրըլտը :

Օ ալչագ իսէ , թաամընը ըահաթճա պիթիրտի :

Մայրևմիւսիւզ օլտուղու իւզրէ , խըղմէթճի գըղ իլէ Օվիտ արասընտա սէօյլէնէն սէօղլէրտէն հիչ պիրիսինի , մատմուաղէլ Ամանտա դաչըրմըլ օլմաերալ , թէաճճիւպիւ կիթտիքճէ արթմագտա , վէ առէթա տէհչէթ հալի քէսպ իտէրէք , աճապա Լիւզոն գատըն տէնիլէն գարը քիմ տիր քի , պուռտան էվվէլ , Պուա-լը-Բուաւտա , Օվիտ Սօյիվօնու՝ քէնտիսինի էօյտիւրմէք իչին իչիրմիլ օլտուղու շէրպէթտէն , շիմտիտէ օգարըեա իչիրմէք իսթէեօր , վէ աճապա պու հէ-րիֆլին հէնուզ իճրա իթմէքիկի միւրատ իյլէտիկի ճինաիէթ նէ՝ տիր , վէ նէ՝ կիպի շալեանը թէէսսիւֆ թասսավլուրլար գուրաեօր տէյի տիւշիւնմէքտէ իտի :

Մատմուաղէլ Ամանտանըն գուլագ թօղլարը , պու միւ-լահազաթ իւղէրինէ սօղուգ պիր թէր իլէ ըսլանլուլ , իչիթ-տիկի սէօղլէրտէն տօլաեք նէվիմա թաղեիդ օլունմագտա ի-քէն , պիրտէն պիրէ պաշընը գալտըրտը , վէ կէօղ գալագ-լարը ալթընտա մուվագդաթ պիր ալէվ բարլատըղը կիպի , սիմասը տախի միւէսսիր պիր հալ քէսպ իթտի :

Մէզպուրէ , եարը աչըգ օլան բէրտէնին արասընտան , իսկէմլէսինտէն դալգմըլ օլան վէ պիր սիկարա եաղմըլ պու-լունան Օվիտէ աթֆը նազար իյլէտի :

Այնի վագըլթտա , տիւքքեանըն սահիպի օլան գարը , Օվիտէ եագլաշարագ ,

— Քէնտինիլէ պիր իչ պուլտուռնուլ մու , տէյի սիւալ իթտի :

Օվիտ . - Խալը , տահա պիր իչ պուլմատըմ . տիւն , մահէլլէտէ պիր էթմէքճի տիւքքեանընա կիթտիմ , պու կիւն իչին թէքրար կիթմէքիկիմի իթմար իթտիլէր : - Իմաի , շիմտի օրաեա կիտիեօրում :

Տիւքքեանըն գարը . - Ալլահ բասթ կէթիլսին :

Օվիտ . - Թէչէքքիւր իտէրիմ , մատամ :

Տիւքքեանըն գարը . - Ֆագաթ , մայրևմիւսիւզ տիր քի , պու կիւն թամ էօյլէն վագթը սուֆրատա պուլունուլաճագ տըր :

Օվիտ . - Էվվէթ , էվվէթ . . . Կէճ գալմագլըղմա հիչ

պիր սէպէպ եօգ տուր : - Պէն էրքէնճէ կէլէճէեհիմ քի , միւնսաիպ պիր եէրէ սահիպ օլաեըմ : - Շիմսիիք սաաթ օն տուր , կիտիպ կէլէճէք դատար խայլի վազթըմ վար տըր : Տիւքքեանճը գարը . - Կիտին վէ չաբուգ կէլին :

Օվիտ , պիւեհիւք սալատան , վէ սօնրա տախի դահվէ- խանէտէն տիշարը չըգտը :

Ամանտա , պու հարաքեաթըն ճիւմէսինէ տիգգաթ իթմիշ օլտուղու կիսի , Օվիտին տիշարը չըգտըղընը տախի կէօրտիւ խոէ տէ , եէրինտէն պիլէ դըմըլտանմատը :

Մէղպուրէ , կէրչի թաամընը պիթիրմիշ իտի , լաքին , աոյա դըմըլտանմագսըղըն պիր գաշ սանիյեէ տահա պէք- լէտի , վէ Մարիան , Օվիտին եէմէք եէմիշ օլտուղու սուֆա թագըմընը դալաըրմահա կէլտիկինտէ , մատմուաղէլ Աման- տա , եարը աչըգ օլան բէնչիրէեէ աղըղընը եագլաշտըրըպ , եաօլաշ , ֆագաթ , անլաշըլըր պիր սէտա իլէ ,

— Մատմուաղէլ Մարիան , տէյի չաղըրտը :

Խըղմէթ ճի դըղ , չաշըրըպ , էթրաֆա կէօղ կէղտիրէ- րէք ,

— Իբմ պէնի չաղըրըեօր , տէյի սիւալ իթտի :

Ամանտա . - Պէն :

Մարիան . - Ֆագաթ , սիղ նէ՞րէտէսինիղ :

Ամանտա . - Օտատաեըմ . . . Պիր տագըգահըգ կէլէպի- լի՞րմիսինիղ . . . սիղէ պիր տիեէճէեհիմ վար տըր :

Մարիան . - Կէլիեօրում :

Ամանտա , Բէնչիրէեհի գաբասը , վէ բէրտէեհի տախի էնտիրտի :

Մարիան . - (Օտահա կիրէրէք .) Մա'տամ , պանա իհ- թիեահընը՞ղ մը վար տըր :

Ամանտա . - Էվլէթ , մատմուաղէլ :

Մարիան . - Էմրինիղէ հաղըրըմ . պանա տիեէճէկինիղ նէ՞ տիր :

Ամանտա . - Շիմտի տիեէճէեհիմի անլարսընըղ . . . Պու կիւն , պուրատա պիւեհիւք պիր զիեաֆէթ վէրիլէճէք տիր , տէյի՞լ մի :

Մարիան . - Էվվէթ մատամ, մահալէտէ ալէոսէվիսէ Լիզօն գատըն թէսմիսէ օլունան Լիզ Բէրրէնէ Լքրամէն պիր զիեաֆէթ վէրիլէճէք տիր :

Ամանտա . - Պու Լիզօն գատըն քիմ տիր :

Մարիան . - Նամուսլու պիր էթմէքճի գարը տըր քի , չըգան ճումաա իրթէսի կիւնիւ , ժի-լը-Բէօր սօգաղընտան , էթմէք տաղըտարադ կէչէրքէն , ինչա իտիլմէքտէ օլան պիր պինանըն իւթ գաթընտան պիւսիւք պիր քէրէվէթ պիշա-րէնին իւզէրինէ տիւշմէքլէ , քէնտիսինի էլիլմէք թէհիքէ-սինէ տիւշար իյլէմիշ տիր :

Ամանտա պու սէօղլէրի իշիտինճէ տիթրէտի , վէ Մա-րիան , քէլամընա շու և օլտա տէվամ իյլէտի :

— Մահէլլէտէ պիւթիւն էթմէքճի չըրագլարը վէ էթ-մէք տաղըտան էրքէք վէ գատընլար , Լիզօն գատընը սէ-վէրլէր . . . Իմտի , մէսէրրէթ ալէամէթի օլտարադ , քէնտի-սինէ պիր զիեաֆէթ վիրմէք իշին , իթթիֆադ իթմիշ տիրլէր :

Ամանտա . - Մատմուաղէլ Մարիան , չիպհէսիդ սիլ տէ , օ նամուսլու գարընը սէվէրսինիլ :

Մարիան . - Հա'յ հա'յ , սէվէրիմ . . . Օ զանէթ էհիլ ըրզ պիր գատըն տըր . . .

Ամանտա . - Էօյլէ իսէ , Մարիան , պիր ազ էվվէլ կէօ-րիշտիւկիւնիւզ ատէմին սիլէ նասիհաթ իթտիկի շէյլէրի եաբմամալըսընըլ :

Պէսէմէ գըզ , պու սէօղտէն շաշըրարադ ,

— Սիզ , պանա սէօյլէնէն սէօղլէրի Նէտէն պլիկիօրսու-նուզ , տէտի :

Մատմուաղէլ Ամանտա , էլինի բէնչէրէեէ տօղրու ու-զաթըպ ,

— Շու բէնչիրէ աչըգ իտի , հէր սէօղիւ իշիթտիմ , տէյի ճէվապ վիրտի :

Մարիան . - Օ հալտէ , մատամ , մատտէ սըրֆ վէ զա-րապսըզ պիր շագատան իպարէթ օլաճաղընը էլպէթթէ ան-լամըշսընը տըր , չիւնքի Լիզօն գատըն , տալիմա թասալը վէ գասալէթլի օլտուղունտան , քէնտիսինի շէնլէնտիր-

մէք իշին , պիր թէրթիպ իճրա խտիւնէճէք տիր :

Ամանտա . - Մա'րիան , սիղին էֆքեար ու նիեաթընըզըն ֆէնա օւմատըզընը պիրիւմ , լաքին , սիղ երինէ օէֆքեար ու նիեաթտէն վազ կէշմէլիսինիզ :

Մարիան . - Ֆադաթ նիշին ... զանն խտիեօրսունուզ րի , օ Տիւթօնլու , շիշէնին իշինէ , Լիզօն դատընա ֆէնալըզը մուճիւ օլապիւնէճէք պիր շէյ մի գօյմուշ տուր :

Ամանտա . - Պէն զանն իտէրիւմ քի , օ հէրիֆին մագսէտի , մէրգումէ պիշարէ գանընը քէյֆլէնտիրմէք իշին տէյիլ տիր :

Մարիան . - Տիմէք տիր քի , մատամ , սիղ Տիւթօնլուեու թանընօրսունուզ :

Ամանտա . - Թանըրլւմ , վէ տիւնեատա է'ն մուգատտէս նէ վար իսէ , անըն իւղէրինէ եէմին իտէրիւմ քի , օ ատէմին իյի նէթիճէլէրի եօգ տուր : Պինաէն ալէյ , մէրգումուն նիեթլէրինին իճրասընա եարտըմ իթմէմէնիղի սիզտէն րէճա իտէրիւմ :

Մարիան . - (Տիւթրէեերէք .) Ֆէնա նիեթլէ'ր մի :

Ամանտա . - Էվվէթ , - Մա'րիան , իքի եիւզ ֆրանգ գազանմագ իսթէ'րմիսինիզ :

Մարիան . - Էլպէթթէ իսթէրիւմ :

Ամանտա . - Ֆէնա վէ մէքրուհ պիր հարէքէթին իճրասընը տալի մէնն իթմէք իսթէ'րմիսինիզ :

Մարիան . - Էվվէթ , մատամ , իսթէրիւմ , վէ հաթթա , իրի եիւզ ֆրանգ դազանմագտան զիեատէ ֆէնալըզըն էօնիւնիւ ալմագլըզը տահա զիեատէ արղու իտէրիւմ ... Պէն իսէ , շու միւսիւ Բիէրի , նամուսլու պիր զաթ զանն իտիեօրտում , վէ քէնտի էլինտէն պիր հէտիեէ գապուլ իթտիրմ :

Ամանտա . - Օ հէտիեէի սագլանըն ,

Մարիան . - Ա'հ , հա'յտուտ , Լիզօն դատընա գարչը իճրա իտէճէկի պիր ֆէնալըգտա , պէնի տէ քէնտիսինէ շէրիք իթմէք նիեթլէնտէ իմիշ ... Էկէրչի ծնուն իտէճէկի ֆէնալըզը պէն քէնտիսինէ իտէպիլսէմ ...

Ամանտա . - Իտէպիլիւրսինիզ , Մարիան :

Մարիան . - Սահի՛հ մի , ֆազաթ նա՛րլ իտէպիլիւրիմ :

Ամանտա . - Գօլայ պիր շէյ տիր . . . Էթմէքճի Խաթու-
նուն գատէհինէ տօլտուրմանըզը սիզէ թէնպիհ իթմիշ օլ-
տուղու շիշէտէն , քէնտի գատէհինէ տօլտուրուր իսէնիզ ,
իշթէ միւրատընըզա օլ վազըթ էրմիշ օլուրսունուզ :

Մարիան . - Թէմամ , մատամ , պու բէք կիւզէլ պիր
ֆիքիր տիր . . . Էկէրչի պու գատէհտէն իշիլէճէք շուրուպ ,
Լիզօն գատընա պիր ֆէնայըզը մուճիպ օլաճադ իտի իսէ ,
օ ֆէնայըզա Տիժօնլունուն տիւշար օլմասընը թէրճիհ իտէ-
րիմ :

Ամանտա . - Շիշէեէ ադըթտըղընը կէօրտիւկիւմմատտէ ,
պիր գատընա զարարլը օլապիլիր , լաքին պիր էրքէեէ զա-
րարլը օլմադ : - Իմտի , օ Տիժօնլու պունու իշէր իսէ , օլ
վազըթ քէնտիսինին հազըգի նիեէթլէրինի իշիտէճէքսինիզ :
- Օ շէրպէթին նէթիճէսի օլարադ , իւզէրինէ սէրխօշուդ կէ-
լէճէք , վէ սէրխօշուդլա պէրապէր , լազըրտը իթմէքլիք
իհթիեաճընը , գարշը գօնուլմաղ սուրէթտէ հիսս իյլէեէ-
ճէք տիր : - Օլ զէման , մէրգում , հէր քէսին մուվաճէհէ-
սինտէ , նէ՛ եաբմադ իսթէտիկինի , վէ պու եօլտա հարէ-
քէթ իթմէսինին սէպէպլէրի նէ՛ օլտուղունու , ումում մու-
վաճէհէսինտէ իգրար ու իթիրաֆ իյլէեէճէք տիր . . . Օ Տի-
ժօնլու , Լիզօն գատընըն պիր տիւշմէնի տիր . . . Նիշին տէր-
սէնիզ , անը պէն տէ պիլմէմ , ֆազաթ մատտէ սահիհ տիր :
- Իմտի , մէրգումուն գուրմուշ օլտուղու մէքրուհ տուզաղա ,
օ պիշարէ գատըն տիւշմէմէլի տիր :

Մարիան . - (Իշիթտիկի սէօղլէրէ կիւճ իլէ ինանարադ .)
Տիմէք օլուր քի , վիրէճէկի շէրպէթի իշտիկի հալտէ , լա-
զըրտը իտէճէք , վէ քէնտի իւզէրինէ տէ բէք չօդ շէյլէր
սէօյլէեէճէք , հասըլը ալէնի սուրէթտէ սըրըլարընը մէյտա-
նա չըգարաճադ տըր . . .

Ամանտա . - Էվվէթ , գըղըմ :

Մարիան . - Էօյլէ իսէ , մատամ , սիզի թէէմին իտէրիմ
քի , Լիզօն գատընա , մէրգումուն հազըրլատըզը շէրպէթտէն

պիր տամլա պիլէ իշիրմէեիպ , թէքմիլինի օ հայտուտա իշիրէճէեիմ : - Լաքին շու քիւլհան պէյի քիմ տիր :

Ամանտա . - Նասըլ քի սէօյլէեօրսուհուզ , հագըգէթէն օ , պիր քիւլհան պէյի տիր . . . եագընտա խապաթընը տա կէօրէճէքսինիզ :

Մարիան . - Էօյլէ իսէ , վուգուլաթը , տիւքքեան սահի . պի օլան գատընա խապէր վիրէեիմ :

Ամանտա . - Սագըն սէօյլէմէեին , զիրա վուգուլաթտան խապէրտար օլունտուղունտա , քէնտիսի պուրատան գօվուլաճաղընտան , մագսէտի հագըգէիսի նէ՝ օլտուղունու քէնտի աղընտան անլաեամաեըզ :

Մարիան . - Սահիհ տիր . . . մագսէտինին նէ՝ օլտուղունու , շէրպէթի իշտիքատէն սօնրա անլաեաճաղըզ : - Իմտի , շէրպէթի իշմէսինէ պէքլէմէք լաղըմ տըր , վէ սիզի թէէմին իտէրիմքի , մէրգում , քէնտիսինէ թագտիմ իտէճէկիմ շէրպէթի իշէճէք տիր :

54

Ամանտա . - Սիգէ թաւսիեէ իթմիշ օլտուղում խուսուսու ունութմաեաճագսընըզ , տէյիլ մի :

Մարիան . - Խայր , մատամ , օլ պապտէ միւսթէրիհ օլուն , իքի շիշէեի տէ էլիմտէ թուլթաճաղըմ , վէ օ ալլաղըն գատէհինէ , քէնտինին թէրթիպ իթմիշ օլտուղու շէրպէթտէն տօլաուրաճաղըմ : - Լաքին , սիզ , պու հալի կէօրէճէքմիսինիզ :

Ամանտա . - Էվվէթ :

Մարիան . - Նասըլ կէօրէճէքսինիզ :

Ամանտա . - Պուրատա , պու օտատա պուլունանաղըմ . . . Սիղէ սէօյլէտիկիւմ մատտէ հագգընտա քեամիլէն սիւ-
քիւթ իթմէնիդի իսթար իտէրիւմ :

Մարիան . - Սիղ օնա էմին օլուն . . . Պու սըրատա միւ-
նասիպէթսիդ պիր իֆատէտէ պուլունմագտան իսէ , տիլիմի
քէսիպ աթմանը թէրճիհ իտէրիւմ :

Ամանտա , չիզտանընտան , հէր պիրի եիւզէր ֆրանգլըդ
իքի պանգնօթ չըգարըպ , խըզմէթճի գըզա վիլտի , վէ ,

— Իյթէ , իթտիկիւմ վատ մուճիպինճէ , պու պանգնօթ-
լարը սիղէ վէրիրիւմ , տէտի :

Խըզմէթճի գըզ , իչպու պանգնօթլարը ալմագ իսթէ-
մէեէրէք ,

— Մատամ , բէճա իտէրիւմ , պունլարը պէն գապուլ
իթմէմ , տէյի պէեան իթտի :

Ամանտա . - Ֆագաթ . . .

Մարիան . - Փագաթ ֆալան լաղըմ տէյիլ տիր . . . Իյի
պիր հարէքէթտէ պուլունմագ , վէ պիր հայլազըն մասքէ-
սինի աչաղըեա ալմագ իչին , իւճրէթ ալմագլըդ ճայիդ օ-
լամազ :

Ամանտա . - Գըղըմ , պու մուամէլէնիդ կիւզէլ , հէմ
ղանէթ կիւզէլ տիր . . . պունունլա պէրապէր , իչպու ագ-
չէեի ալմանըզը մուսիրրանէ թէքլիֆ իտէրիւմ . . . Շիւպհէսիդ
էթմէքճի Խաթուն տէնիլէն Լիզօն գատըն , գէնկին օլմատը-
ղընտան , էկէր իսթէրսէնիդ , պու ագչէեի օնա վիրէպիլիր-
սինիդ :

Մարիան . - Օ հալտէ , մատամ , սիզին թարաֆընըզտան
վիրմէքլիկիմէ րաղը օլո՛ւրմուսունուզ :

Ամանտա . - Խայր , սիղ , քէնտի թարաֆընըզտան վէ-
րինիդ :

Մարիան . - Պու տէտիկինիդ , թապիի պիր չէյ տէյիլ
տիր . . . Պէնիւմ կիպի ֆագիւր պիր գըզ , պէօյլէ հէտիեէլէր
վէրէմէզ . . . Մնուն իչին , պէն պու պանգնօթլարը պիղիւմ
մատամա վէրիրիւմ քի , օ վէրսին :

Ամանտա . - Բէք իյի օլուր . . . Լաքին սիզտէ , սիղէ սէօյ-

լէտիկիմ սըրըը քիմնէնէ ֆաշ իթմէմէլիսինիզ :

Մարիան . - Օ խուսուստա վէսվէսէ իթմէնէն :

Ամանտա . - Պէն էօյլէն վազթը պուրատա պուլունանա-
ղըմ, վէ էօյլէ թաամը իսթէնէճէնիմ . . . սուֆրամը էօյլէ պիր
սուրէթտէ թէրթիպ իտին քի , Տիժօնլու պէնի կէօրէմէսին :

Մարիան . - Բէք իյի , մատամ :

Ամանտա . - Վէ սիզէ օլան պօրճումու տա ալըն :

Մէրգումէ , պու սէօղլէրի սէօյլէնէրէք , տիւքքեանա
իթմիշ օլտուղու պօրճունա պէտէլ , Մարիանա պիր առէտ
օն ֆրանգլըգ սիքքէ իթա իյլէտի :

Խըզմէթճի գըզ , մէգքիւր սիքքէնի տէսթկեհատարա
կէօթիւրտիւ , վէ օլ էսնատէ օտատա օթուրմուշ օլան գա-
տընըն , օ կիւնիւն էօյլէնի իչին մէգքիւր օտաեը քիրալամըշ
օլտուղունու , տիւքքեան սահիպինէ խապէր վիրտի :

Պատէհու մէրգումէ , ագչէնին գուսուրունու կէթիւ-
տի , վէ Ամանտա , սօն պիր թավսիէն իթտիքտէն սօնրա ,
մէգքիւր գանվէխանէտէն տիշարը չըգտը :

Մարիան , իյի պիր գըզ օլուպ , գալպինտէ ասլա ֆէ-
նալըգ եօգ իտի : Պինապէրին , մէրգումէ , Լիզօն գատընա
պիր օեուն օյնամագ իսթէնէն օ ալաղը օրատան տէֆ իթ-
տիրմէք իչին , վուգուաթը թաֆսիլէն հիքեանէ իթմէք իս-
թէր իտի իսէտէ , սիւքիւթ իւզրէ տուրմագլըղը վատ իթ-
միշ օլտուղունտան , սէօղիւնիւն խարիճինէ չըգամազ իտի :
Պունտան գաթինազար , Տիժօնլունուն , մէգքիւր մախլութ
իչկիւնի իչմէսինտէն սօնրա , նէ՝ սէօյլէնէճէկինի պիլմէքիւ-
կիտէ արղու իթմէքտէ իտի :

Մարիան , մալիւմ օլան իքի եիւզ ֆրանգ մատտէսին-
տէն տօլաեը տախի ազիմ էնտիշէ իչինտէ օլուպ , չիւնքի
պու խուսուստա մատամասընա միւրաճաաթ իթտիկինտէ ,
անըն , քէնտիսինի իսթիճվապ իտէճէկի տէրքեար օլտուղու
հալտէ , պունա նէ՝ ճէվապ վիրէճէք իտի :

Մարիան պու շէյլէրի տիւշիւնմէքտէ իքէն , մատամաը
քէնտիսինի չաղըրտը , վէ Մարիան տէրհալ գօշմասընտա ,
տիւքքեանճը գարը ,

—Աթէնայէ՛լ, օտանըն իշինտէ նէ՛ եաբընօրտուն , տէտի
Մարիան . - Հագըգէթէն , մատամ, կէօրիւշիւօրտում :
Տիւքքեաննը գարը . - Իշէր պու . դատար չօդ օլտուղու ,
վէ պաշըմըղը գաշըեաճագ վագըթ պուլունմատըղը հալտէ,
սէն գօնուլաճագ վագըթ պուլմուշսուն :

Մարիան . - Լաքին , Լիզօն գատըն իւզէրինէ գօնուշու-
օրտում :

Տիւքքեաննը գարը . - Աճայի՛պ , նէ՛ միւնասիպէթլէ ա-
նըն իւզէրինէ գօնուշուօրտուն :

Մարիան . - Պէնի օրաեա պիր գատըն չաղըրտը , վէ է-
լիմէ շունու սըդըշտըրտը :

Մարիան , պու սէօղլէրի սէօյլէրքէն , մատամասընա
պանգնօթլարը վիրտի , վէ տիւքքեաննը գարը իսէ ,

— Լաքին , պու իքի եիւզ ֆրանգ տըր , տէսի :

Մարիան . - Էվվէթ , մատամ :

Տիւքքեաննը գարը . - Էյ պու բարա Լիզօն գատըն իշին
մի տիր :

Մարիան . - Էվվէթ , մատամ, օնուն իշին տիր :

Տիւքքեաննը գարը . - Էկէր էօյլէ իսէ , պօշպօղաղըղ-
իթմէկէ հագգըն վար իմիշ . . . Իճոտի , չէրէզ վագթը պու
ազչէեի օնամուսլու գատընա սէն վէրիրսին :

Մարիան . - Հալ պու քի , մատամ, սիզին վիրմէքլիկի-
նիզ , զանն իտէրիմ քի տահա միւնասիպ տիր :

Տիւքքեաննը . - Բէք իյի , պէն վէրիրիմ . . . Շիմտի , սուֆ-
րաեա պիր կէօղ կէղտիր . . . պա՛գ , հէր շէյ սըրասընտա՛
մը տըր . օնտան սօնրա կիթ , պիր աղ իւսթիւնիւ պաշընը
տիւզէթ . սէն կէտիքտէն սօնրա պէն կիտուլ թուալէթիմի
թէրթիպ իտէճէեիմ :

Մարիան , մատամասընըն էմրինէ իթաաթ իթտի :

* * *

Մատմուլագէլ Ամանտա , հէնուզ էօյլէն թաամընտա հազըր պուլունմագ իչին, պիր ազ վագթը օլտուղունու տիւ- շինէրէք , մատամ Օկիւթինին մաղազասընա կիտիպ , օ կիւնիւ , մուհիմ պիր իշինտէն տօլաեը մաղազատա պու- լունամանաճաղընը խապէր վիրմէքլիկին էլզէմ օլտուղունու միւլահազա իյլէտի , վէ պիր արապաեա օթուրուպ , Սէնթ Օնօրէ սօգաղընա կիթտի : – Մէրգումէ , Բաուլ Տիւլմէն իլէ էթիէն Գապթէլէ , քէյֆիեթի խապէր վիրմէքլիկի արզու- իթտի իսէտէ , անլէրին նէրէտէ օլտուգլարընը պիլմէտի- կինտէն, պու արզուսունու մէվգըրի իճրաեէ գօյմագլըգտան սարֆը նազար իթտի :

Օվիտ , էթմէքճիլէրին դահվէխանէսինտէն չըգտըգտան սօնրա , ժագօպ սօգաղընա կիթմիշ, վէ քէնտիսինին Պուէնսօ- Այրէսէ կիթտիկի սըրատա, թալսիեէնամէլէր վիրէճէք օլան Մ. Թիէրսըլէ նամ շախսըն խանէսինէ պիր թէգքիրէ պըրա- գարագ , պունտա , իրթէսի կիւնիւ պուլուշմագլըղը Մ. Թի- էրսըլէեէ խապէր վիրմիշ , վէ քէնտիսինի էօյլէ թաամընա տավէթ իթմիշ իտի :

Պիզիմ Տիթօնլու , հարէքէթի ու աղիմէթինի բազար իր- թէսի կիւնիւնէ թաալիգ իթմիշ օլտուղու հալտէ , իշպու հարէքէթ ու աղիմէթինտէն ագտէմ կէօրէճէք իշլէրինի դա- րարլաշտըրմը իտի : Շէօյլէքի , մէրգուլմ Թիէրսըլէ իլէ թա- ամ իտիպ , պատէհու Գուրպուլուաեա աղիմէթլէ , Բօլ Հար- մանը պուլաճագ , վէ մէրգուլմուն վատ իթտիկի պէշ եիւզ պին ֆըրանգը ալսզ իտէճէք , վէ սախթէ տաեըլատէսիլլէ թաամ իտէրէք , ճումաա իրթէսի կիւնիւ , իշլէրինի պի- թիւրէճէք , վէ բազար կիւնիւ , եօլճուլուգ չանթալարընը Հավըր մէվգիֆինէ կէօթիւրիւպ , բազար իրթէսի ագչամը Թրանսաթլանթիգ վաբօրընա րագիպ օլմագ իւզրէ , սապա- հըն էքսըրէս գաթարընա օթուրաճագ իտի :

Մէրգուլմուն մունթագամ քեաղըտլարը , չըգտանը տէ- րունինտէ պուլունմագտա իտի :

Օվիտ , էթմէքճի Խաթուն իչին վէրիլէճէք գիեաֆէթտէ պուլունաճաղը կիւնիւն ագչամընը նէ՝ սուրէթլէ կէշիրէճէ-

կինսի պիլէ տիւշիւնմէեիպ ,

— Իքի իւշ սաաթը , նէրէտէ օլսա կէշիրէպիլիրիմ . . . Մէսէլա պիր թէաթրօտա եախօտ գաֆէ-գօնսէրտէ պու պօշ վազըթ սուհուլէթլէ կէշէպիլիր , տիմէքտէ իտի :

Օվիտ , Մ . Թիէրսըլէնին խանէսինէ մալիւմ օլան թէգ-քիրէեի պըրագտըգտան սօնրա , էթմէքճիլէրին գահվէխա-նէսինէ կիտէճէք զէմանընա գատար , ժագօպ սօգաղը ճի-վարլարընտա տօլաշտը :

Ժան Ֆօրթիէ , պու միւտտէթ էսնասընտա իւթիւնիւ պաշընը սըրաեա գօյմագտա օլուպ , տիկէր թարաֆտան պիշարէ գատընճըղաղ , հագգընտա կէօսթէրիլէն ըրաեէթ վէ թէվէճճիւհիւ Լիւսիեէ պէր թաֆսիլ հիքեաեէ իթմէքլէ , մէսէրրէթինտէն նաշի աղլամագտա , վէ գըզընա ,

— Ահ , սէվկիւլիւմ , սիղին տախի օրատա պուլունուպ տա , օնամուսլու ատէմլէրին պէնի նէ՝ տէրէճէլէրտէ սէվ-մէքտէ օլտուգլարընը կէօրմէնիղի զիեատէսիլէ արզու ի-տէր իտիմ . . . տէտիկինտէ , մէզպուրէ կէնճ գըզ տա ,

— Ահ , Լիզօն գատըն , սիղի քիմ սէվմէզ . . . Սիղի սէվմէմէք իչին , եիւրէք թաշըմամագ լաղըմ տըր , տէյի ճէվապ վիրմէքտէ , վէ վալիտէսի Ժան Ֆօրթիէնին էօվա-պընը կիեինմէսինտէ , քէնտիսինէ եարտըմ իթմէքտէ իտի :

Էօյլէն եագլաշմագտա օլուպ , Պուրպօն ըրսթըմընտան Սէն սօգաղընա գատար կիթմէքտէ խայլի վագթա միւհթաճ օլտուղունտան , էթմէքճի Խաթուն՝ հէեէճան իլէ Լիւսիեէ սարըլտըգտան սօնրա , խանէսինտէն մուֆարագաթ իթտի :

Պիշարէ գըզճըղաղ , օլ պէտպալթ գատընըն նէրտի-վէնտէն աշաղըեա էնտիկինի կէօրտիւկիւնտէ ,

— Միւհթէրէմ գատըն . . . հէման վալիտէմ մագա-մընտա քէնտիսինի սէվիեօրտում , տէտի , վէ հէր վագթ-տան զիեատէ քէնտիսինէ շայեանը թէէսսիւֆ կէօրիւնէն քիւհիւք օտասընա տախիլ օլտու :

* *

Մարիամիւմիւղ օլտուղու իւզդէ, Էթիէն Գասթէլ, Տիւշ-
մէնտէն այրըլտըգտան սօնրա, Բօլ Հարմանըն ֆապրիգա-
սընա կիթտի :

Բօլ Հարման, Լիւսիէն Լապրու իլէ պիրլիքտէ թաամ
իթտիքտէն սօնրա, ֆապրիգաեա ալտէթ իթմիշ օլուպ,
քէնտի իշ օտասընտա եալընըզճա պուլունմագտա իտի :

Լիւսիէն, պազը ամէլեաթ իւզէրինէ նէղարէթ իթմէք
իւզդէ, ֆապրիգանըն պիր հավլիսինտէն կէշմէքտէ իքէն,
Էթիէնին, տէվայիրէ տօղրու իլէրլէտիկինի կէօրիւպ թանը-
տը, վէ տէրհալ իսթիգպալինէ կէլմէսինտէ, Էթիէն տա-
խի, թէպէսսիւմլէ ատըմլարընը չարուգլաթտը, վէ պու ի.
քի տօթլար թօգալաշտըգտան սօնրա, շու սուրէթտէ կէօ-
րիւշտիւլէր :

Աիւսիէն. - Ազիդիմ, հանկը ըիւզկեար պու կիւն սիզի
պուրաեա աթտը :

Աքիէն. - Տօսթում, իշթէ էօյլէ պիր ըիւզկեար աթտը :

Աիւսիէն. - Ֆագաթ, պուրաեա կէլմէքտէ նէ սէպէ-
պինիզ վար տըր :

Աքիէն. - Պիր ֆապրիգանըն իշէրքի թարաֆընըն թաս-
վիրինի եաբաճագ օլտուղումտան, իշպու ֆապրիգաեը տօ-
լաշմագլըզը արգու իթտիմ : - Մ. Հարման պուրատա մը տըր :

Աիւսիէն. - Պիրլիքտէ թաամ իթտիք, վէ պիր ազ էվ-
վէլ ալտէթ իյլէտիք : - Սիզի քէնտի օտասընա կէօթիւր-
մէքլիկիմի իսթէրմիսինիզ :

Աքիէն. - Էկէր էօյլէ պիր ինսանիեթտէ պուլունուր
իսէնիզ, մէմնուն օլուրում :

Բէսսամ, Լիւսիէնին ըհպէրլիկիլէ եիւրիւտիւկիւ զէ-
ման,

— Պիր ազ էվվէլ մատմուլազէլ Մարիեի կէօրտիւմ,
պիշարէնին եալընըզ պիր գաշ կիւնիւք էօմիւ գալմըշ տըր,
տէտի :

Աիւսիէն. - (Մէյեուսիեթ հարէքէթիյլէ.) Ահ, միւ-
սիւ, անլամատըղըմ պիրմագսէտլէ պանա թախսիս իթմիշ օլ-
տուղունուլ խըտմէթի իյֆա իթմէկէ իզթիտարըմ գալմատը :

Թրիկն . - Սիզէ թէքրար իտէրիմ . պու մագսէտ՝ սիզին պատիի սաատէթինիզ տիր : Պանա էմին օլուն , պունտան սօնրա , չօգ վագըթ պէքլէմէեէճէքսինիզ :

Ախսիկն . - Փագաթ պէնիմ իչին մէվատտը մուգատտտէսէեէ գարչը հիւրմէթսիզլիք զանն օլունան պէօլէ՝ պիր գօմէտիտեը իճրա իթտիկիմտէն տօլտեը միւզտարըպ օլուն եօրում :

Թրիկն . - Նէ՛ գատար միւզտարըպ օլուր իսէնիզ , սաատէթ վէ իգպալինիզ օլ գատար պիւեիւք օլաճագ տրր : - Պու պիր գանուն տըր քի , մուղայիր նէթիճէլէրտէն էյիլիք հասըլ իտիլիր . . . Իյի խաթըրմա կէլտի , պու կիւն , Մ . Բօլ Հարման իլէ սիզի թաամա տավէթ իտէճէեիմ :

Ախսիկն . - Տավէթինիղէ մէմունէն իճապէթ իտէրիմ :

Պու սէօզլէր իլէ , ֆապրիգանըն , իտարէեէ միւթէալիգ տէվայիրի թարաֆընա մուվասըլէթ օլունտու :

Լիւսիէն , ֆապրիգաթօրուն օտասը գաբուսունու չալմասընտա , ֆապրիգաթօր , իչէրտէն ,

— Կիրինիզ , տէտի :

Լիւսիէն գաբուսուն ալմասընտա , ըսսամ ,

— Միւսիւ , պու կիւն զաթընըզա մէմուլին զայրի պիր վիդիթա վիրմէեէ կէլտիմ , տէտի :

Բօլ Հարման , Էթիէն Գասթէլի կէօրմիւշ օլտուղլէնտան , թօգալաշմագ իւզըն աեաղա գալգտը , վէ ճէվապա աղաղ պիրլէ ,

— Էվվէթ , վիդիթանըզըն մէմուլին զայրի օլտուղլէնտա պէն տէ թաստիգ իտէրիմ . պունունլա պէրապէր խօշ կէլտինիզ : - Փագաթ , ազիզիմ միւսիւ Գասթէլ , Գուրպուլուաեա կէլմէնիզէ նէ՛ սէպէպ վար տըր , տէտի :

Էթիէն Գասթէլ , ֆապրիգաթօրը մէրգում հագգընտա նէֆրէթի ֆէվգէլատէ հիսա իթմէսինէ ըաղմէն , մէրգումուն էլինի թուլթուպ սըգտը , վէ իֆատէեէ պիլ իպթիտար ,

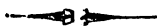
— Ազիզիմ , պու կիւն պուրաեա կէլիչիմ , մահզա պիր մէրադտան նաշի տիր , տէտի :

Բօլ . - Մէրա՞գ մը . . . սահի՛հ մի :

Դժբիհն . - Էվվէթ :

Րէսսամ, Լիւսիէնէ վիրտիկի իյգահալթը Բօլ Հարմանա տախի թէքրար իլէ ,

— Ֆիքրիմտէ պէօյլէ պիր թասավվուր հասըլ օլմուշ օլտուղունտան , պէնի տախի պէրապէրինիզճէ Գուրպվուա տաքի ֆապրիգանըզա կէօթիւրմէնիզի ըէճա իյլէմէք իւզլէ , պու սապահ , Միւրիլլօ սօգաղընտա վազը խանէնիզէ տախի կէլտիմ , տէտի :

52

Բօլ . - Դըզըմը կէօրտիւնիւզ միւ :

Դժբիհն . - Էվվէթ , կէօրտիւմ , վէ մատմուլազէլ Մարի , պանա , պու կիւն ագչամա գատար ֆապրիգատա գալա ճաղընըզը թէէմին իթտի :

Բօլ . - Ֆիլվազը , նիեէթիմ օ տուր . . . Կէօրէճէք վէ սըրահա գօեհճագ պիր չօգ հիսապլարըմ վար տըր :

Դժբիհն . - Օ հալտէ , տիմէք օլուր քի , սիզի ըահաթսըզ իտիեօրում :

Բօլ . - Ասլա . . . Հիսապլարըմա պագմազլըգ մէսէլէսի , վազթը ախէրէ թէքք օլունապիլիր , վէ սիզին վիզիթանըզ , պունճա իչլէրիմին աղասընտա , պէնիմ իչին պիր տէֆէ դում սաեղլապիլիր :

Դժբիհն . - Էօյլէ իսէ , ագչամ թաամընը պիրլէքտէ իտէ պիլիրիզ : - Մատմուլազէլ Մարի , պանա , պու ագչամ թաամը իչին խանէնիզէ ավտէթ իթմէեէճէկինիզի սէօյլէտի : Հաթթա , օ սիզի պէքլէմէեօր :

Բօլ . - Ֆիլվազը , պու ագչամ , պիր մահէլլէ սէօղլիւ ի .

տիմ, լաքին, մուսախարէն ալտըղըմ պիր թէլէկրաֆնամէ իւզէրինէ, իշ թէէխիր օլունտու :

Զքիեմ . - Տիմէք տիր քի, տավէթիմէ իճապէթ իթմէ-
նիզէ տահա զիեատէ սէպէպ վար տըր : - Բարիսէ կիտէր,
վէ օրատա յօգանթանըն պիրինտէ ագչամ թաամըմըզը ի-
տէրիզ : - Մ. Լապրու տախի պիզիմիէ պէրապէր սուֆրատա
պուլումագըզը վատ իթմիշտիր : - Ազիզիմ միւսիւ Հարման,
սիզէ խապէր վէրիրիմ քի, իշպու տավէթիմի ըէտտ իտէ-
ճէք օլուր իսէնիզ, պէնի զիեատէսիյլէ կիւճէնտիրմիշ օլա-
ճագսընըզ :

Քօլ . - Բէք ալէա, մէմնունէն դապուլ իտէրիմ . . . Պու
ագչամըմը սիզէ հասը իթմիշիմ տիր :

Զքիեմ . - Թէշէքքիւր իտէրիմ :

Լիւսիէն, մուհիմմ պիր խըզմէթ կէօրմէք իւզրէ, ֆապ-
րիգաթօրուն օտասընտան տիշարը չըգտըղընտա, Բօլ Հար-
ման, շաբգասընը աշարագ,

— Միւսաատէնիզլէ, ֆապրիգանըն եօլունու սիզէ կէօս-
թէրէեհիմ : Հէր թարաֆը պիրիքտէ աշլալընըզ . լազըմ
կէլէն թաֆսիլաթ վէ մալիւմաթըն իթասընտա ասլա գու-
սուր իթմէմ, տէտի :

Զքիեմ . - Պունտան տօլաեը ֆէվզէլատէ մէմնուն օլու-
րում :

Մէրգումլար, օտատան տիշարը չըգաճագլարը էանա-
տէ, ֆապրիգանըն դաբուճուսու, էլինտէ պիր թէլէկրաֆ-
նամէ օլարագ իշէրի կիրտի, վէ Բօլ Հարմանա խիթապէն,

— Էֆէնտիմ, պու թէլէկրաֆնամէ սիզին իշին կէճտէ-
րիլմիշ տիր, տէյի պէեան իյլէտի :

Բօլ Հարման, թէլէկրաֆնամէեի ալմասընտա, ըէսսամ,
ֆիրրինտէն,

— Պու պիզիմ թէլէկրաֆնամէ օլմալը, տէյի տիւշիւնտիւ :

Քօլ . - Ազիզիմ, շու թէլէկրաֆնամէեի օգումագըզը
միւսատէ իտէրմիսինիզ :

Զքիեմ . - Օնա նէ՞ շիւպհէ : - Բէճա իտէրիմ, սիզ պէ-
նի տիւշիւնմէեիպ, քէնտի իշինիզէ պագըն :

Սապրգ ժադ Կարօ, պիր բէնչիրէնին էօնիւնէ եադլաշըպ, մահֆազաբը երըթտը, վէ թէլէկրաֆնամէեի օգուտուղունտա, անլը պուրուչտու:

Էթիէն Գասթէլ, օլ էսնատէ մէրգուժա եան կէօղ իլէ պագըբօրտու:

Քօլ. — (Թէլէկրաֆնամէեի տիւրիւպ, ճէպինէ դօյտուղտան սօնրա, քէնտի քէնտիե.) Պուճուն մանէասը նէ տիր: Պու սապահ, պուլուշմագ իւզրէ թայեին իթմիշ օլտուղումուզ վագթը կէրիեէ պըրագտըղը հալտէ, շիմտի տէ, տիկէր խապէր կէօնտէրիեօր: Աճապա նէ վագը օլմուշ տուր:

Էթիէն. — Մահգուն կէօրիւնիւեօրսունուզ, մուճիպի քէտէր պիր խապէր մի ալտընը:

Քօլ. — Ֆիրվագը սըգըլաճագ պիր խապէր ալտըմ, չիւնքի, մէմուլին ղայրի վէ ֆէվգէլատէ էլլէմ պիր իշ իճապընճա, սաաթ տօգուղտա, միւշթէրիլէրիմտէն պիրինին խանէսինտէ պուլունմաեա մէճպուր օլտուղումտան, պիր ազ էվվէլ մէֆնունէն գապուլ իթմիշ պուլթունտուղում տա. վէթինիղէ իճապէթ իտէմէեէճէեիմ:

Էթիէն. — Ազիզիմ միւսիւ Հարման, թաոավուրլարըմըզը թէպտիլ իթմէեէրէք, եինէ կիտէճէք մահէլլինիդտէ, վագթընտա պուլունապիլիրսինիղ: Շէօյլէ քի, հանկը մահէլլեէ կիթմէքլիկիմիղ լազըմ կէլիեօր իսէ, օրատա, թամ սաաթ ալթըտա թաամըմըզը իտէրիզ, վէ սիզ, սաաթ սէքիզ պուլուղտա, միւշթէրինիղին նէդտինէ կիթմէք իւզրէ պիզտէն մուֆարագաթ իտէրսինիզ, օլմագ մը:

Քօլ. — Ֆագաթ...

Էթիէն. — (Կիւլէրէք, վէ մէրգումուն սէօղիւնիւ քէսէրէք.) Պու պապտէ ֆէտի լազըմ տէյիլ տիր. հագգըմը մուսիրրանէ մուհաֆազա իտէրիմ: Սուֆրանըզտա սիղին իլէ պիրլիքտէ իքի սաաթ գատար օթուրմագլըգ մահգուղիեէ. թինտէն պէնի սուհուլէթլէ մահրում իտէմէզսինիզ:

Քօլ. — Բէք ալէա, մուվաֆֆագաթ իտէրիմ, լաքին թամ սաաթ սէքիզ պուլուղտա սիզտէն մուֆարագաթ իթմէքլիկիմէ միւսաատէ իտէճէքսինիզ:

Երբիեմ . - Էվվէթ , Էվվէթ . . . Պուլուշմագ իւզրէ կի-
տէճէկինիզ մահէլլէ հանկըսը տըր :

Բօլ . - Բլաս տըլ'էօրօքաա , Սէն-Լադար մահէլլէսի տիր :

Երբիեմ . - Թէմամ , Բլաս Հալրտա , պիզիմ օթուրապի-
լէճէկիմիզ պիր լօգանթա պիլիերիմ : Սաաթ ալթընա պէշ
տադըգա գալարագ , օրաեա վասըլ օլուրուզ : Սաաթ ալ-
թըտա սուֆրաեա օթուրուրուզ , վէ միւնասիպ վադըթտա
կիթմէկէ սէրպէսթ պուլունուրսունուզ :

Բօլ . - Բէք իյի : Հայտէ , Փապրիգանը տօլաշալըմ :

Պու սուրէթլէ , Բօլ Հարման , Փապրիգասընըն հէր
թարաֆընը ըհսսամա կէզտիրտիկինտէ , Էթիէն Գասթէլ
ֆիքրինտէն ,

— Ֆիվագըր , պուլուշմագ իւզրէ թայեին իտիլմիշ օլան
մահէլլ , Յէր իմզալը թէլէկրաֆնամէմիզտէ իշար օլունան
մահէլլտիր . . . Դէնտիսի իսէ , Բլաս տըլ'էօրօքա կիթմէեիպ ,
ճիվարլարընա կիթմէլի տիր . . . Պունունլա պէրապէր պուն-
տա պիր պէյիս եօգ տուր . . . Բաուլ Տիւշմէն , պիզի կէօ-
զիւնաէն զայպ իթմէեիպ , անը հէր թարաֆտա թէագիպ
իտէճէք տիր , տէյի տիւշիւնմէքտէ իտի :

Պըրագալըմ Բօլ Հարման իլէ Էթիէն Գասթէլ Փապ-
րիգանը քէօշլի պուճագլը տօլաշմագտա օլսունլար . պիզ ,
ժուաննի տայիլլէյի պէլէտիեհսի մէմուրը սապըզընը պու-
լալըմ :

Պու տէլիգանլը , կէօզլէրինի Փապրիգանըն գաբուսու-
նա աթֆ իթմիշ օլտուղու հալտէ , պէքլէտիկի պիր սաաթ
միւտտէթ զարֆընտա , Էթիէն Գասթէլին , արապատան ա-
շաղընա էնէրէք , Փապրիգանըն հավիսինէ կիրտիկինի , վէ
օրտտա Լիւսիէն Լապրուեա թէսատիւֆլէ , անընլա պիրլիք-
տէ զայպ օլտուղունու կէօրմիւշ իտի :

Մէրգում , քէնտի քէնտիեէ ,

— Բօլ Հարման օրատա տըր . . . կիտիպ պիր քէրքէ-
թին իլէ պիր արապա թէտարիք իտէեիմ , տէտի :

Պատէհու , Բաուլ Տիւշմէն քէօբրիւտէն կէչիպ , պիր
խուրաեվաթճը տիւքքեանը պուլանա գատար , Գուրպուլուա

սօգադարները , տօլաշտը , վէ մէղքիւր խուրտէվաթճը տիւք-
քեռնընտան , քէրքէթինտէն մատառ , պիր էլ տէսթէրէսի ,
պիր վիտա անախթարը , վէ պիր չագը սաթըն ալըպ , պոն-
լարը պիր գալըն քեաղըտ տէրունինտէ սարտըրտըղը սըրա-
տա , ֆլքրինտէն ,

— Էվվէլճէ հէր շէյի թէրթիպ իթմէքլիք , ագըլլըլըդ
տըր , տէյի տիւշիւնտիւ :

Մուռախարէն , պիր արապա մէրքէզինէ տօղրու կիտիպ ,
սաաթ հիսապըյլա պիր արապա քիրալատը , վէ չըդընընը
պիր թարաֆա վաղ իթտիքտէն սօնրա , Բօլ Հարմանը կէօ-
զէթլէեէճէք օլտուղու մահէլլէ քէնտիսինի կէօթիւրմէսինի
արապաճըեա էմր իթտի :

Բաուլ , օրատա վագթընը կէշիրմէք իչին , արտ արտա
սիկարա իշտի , վէ սաաթ պէշտէ , Բօլ Հարմանըն , Էթիէն
Գասթէլ վէ Լիւսիէն Լապրու օլան տիկէր պիր քիմնէ իլէ
ֆապրիդատան տիշարը չըդտըգլարընը կէօրտիւ :

Իւշիւ պիրիքտէ , րէսսամըն , օ սապահտան պէրու քի-
րա իլէ թութմուշ օլտուղու արապաեա օթուրտուլար :

Բաուլ Տիւշմէն , արապաճըեա ,

— Քէօքրիւնիւն իւզէրինտէն պիր քիրա արապասը կէ-
չէճէք տիր : Էսնաի միրուրինտէ սիզէ կէօսթէրիւմ : Իշթէ
օ արապանըն արգասընտան կիթմէք , վէ կէօզիւնիւզտէն
անը զայպ իթմէմէք լաղըմ տըր . . . Սիզէ երկիրմի ֆրանգ
պագշիշ վիրէճէկիմ , տէտի :

Արապաճը . - Բէք էյի . . . Երկիրմի ֆրանգըն խաթրը Ի-
չին , իճապ իտէր իսէ , պէյկիրիմի տէ թէլէֆ իտէրիմ . . .

Արապաճը , էլինտէ գամիշ օլարագ , պիր միւտտէթ պէք-
լէմիշ իքէն , Էթիէն Գասթէլին արապասը , քէօքրիւնիւն
թարաֆընտան զահիր օլտու :

Արապաճը . - (Արապանըն դաբուսունա տօղրու էեիլիպ ,
Բաուլա իիթապ իտէրէք .) Պու արապա՞մը տըր :

Քաուլ . - Էվվէթ :

Արապաճը . - Էօյլէ իսէ , եօլա չըգալըմ :

Սաաթ ալթըեա պիր չարեէք գալարագ , իքի արապա ,

Ամանտա , • կիւնիւ , իճապ իտէր իսէ , էօյլէտէն սօն-
րա ագչամա դատար մաղազահա կիտէմէեհէճէկի խուսու-
սընտա , մատամ Օկիւսթինտէն լուխսաթ ալմը իտի :

Մէզպուրէ , պուլունտուղու օտահա , խըզմէթճի Մա-
րիանը ճէլպ իտէրէք ,

— Պանա վադը օլան վատընըզը իճրա իտէճէքսինիզ ,
տէյի՛լ մի , տէտի :

Պարիան . - Սիզ , օլ պապտէ վէսվէսէ իթմէեին , մա-
տամ : Վատըմը պիլա թէրէտտիւտ իճրա իտէճէեհիմ :

Իըզմէթճի դըզ , պու սէօզլէքտէն սօնրա , զիեաֆէթ
սալասընա ալտէթ իթտի :

Օվիտ Սօլիփօ , սալատա պուլունան դալէպէլիք արու-
սընտա զահէթ շէն վէ քէյֆի կէօրիւնմէսինէ ըաղմէն , տէ-
րունէն իզթիրապը ազիմ իչինտէ պուլունուեօրտու :

Մէրգում , օ սապահքի մուխպիրիկինին իւզէրինէ , խա-
ֆիեէ մէմուրլարընըն պէհէմէհալ մէզքիւր դահվէխանէեէ
վիրուտ իտէճէքլէրինէ շիւպհէ իթմէմէքտէ , վէ իւք նազարտա
պունլարը թանըեաճաղը տէրքեար պուլունմադտա իտի ի-
սէտէ , պու ճիւմլէ իլէ , խաֆիեէ մէմուրլարը հալինտէ քի-
մէսնէեհի կէօրէմէմէքտէ իտի :

Մարիան , պիր արա , Օվիտին եանընտան կէչմէքտէ օլ-
տուղունտան , խապիսի մէրգում ,

— Գըզը՛մ , քիւբէլէրինիզի թագտընը՛զ մը , տէյի սի-
վալ իթտի :

Պարիան . - (Գուլագլարընը կէօթէրէրէք .) Հա՛յ հա՛յ ,
թագտըմ . . . պագըն պանա նա՛սըլ կիւզէլ եագըշտը :

Օվիտ , կիւեա քիւբէլէրինէ պագմագ իւզրէ , մէրգու-
մէեէ տօղրու եհիլէրէք , ալչագ պիր սէտա իլէ ,

— Գարարըմըզը ունութմատընը՛զ ա՛ , տէտի :

Պարիան . - Խա՛յր , խա՛յր , օլ պապտէ ըահաթ օլուն :
Շիչէմ հազըր տըր , գահվէտէն սօնրա , օ շիչէտէքի իչկիեի
թագտիմ իտէճէեհիմ :

Մարիան , օլ էսնատէ մատամասը թարաֆընտան չաղ-
րըլտըզը ճիհէթլէ , Օվիտին եանընտան մուֆարագաթ իթտի :

Թամ պու արա, թագրիպա ալթմըշ եաշընտա պիր քէոյիւ իլէ պիրլիքտէ, գահվէխանէնին սալասընա պիր չա-վուշ կիրտի:

Սօլիվօ, պունլարա պադըպ, պիր միւտտէթ տէն պէրու անլընտա միւշահէաէ օլունան պուրուշուգլուգ կէշտի, վէ ֆիքրիրինտէն,

— Իշթէ խէֆիեէ մէմուրլարը կէտիլէր. վագաա թէպ-տիլ դըեաֆէթտէն խէլէր տէ, պէնիմ պադըշըմ, Ամէրի-գալըլարըն պադըշը կիպի քէսկին տիր. պինապէրին, խէ-ֆիեէ մէմուրու օլտուգլարընա չիւպհէմ եօգ տուր, տէտի:

Ֆիլվագը Սօլիվօ, պու պապտէ եանըլմաեըպ, մէրգու-ման իքի շախսլար, սէր խէֆիեէլիք թարաֆընտան կէօնտէ-րլըմիշ օլան Պրիշար վէ Մօնթէլ նամ թէպտիլլէր իտիլէր:

Պախքէ քէօյիւ. — (Մարիանա.) Օհօ, դալիպա պու կիւն զիյնէթինիզ օլմալլ տըր... ֆագաթ, գըզըմ, զիյնէթինիզ պուլունմասը, ումարըմ քի, պիզէ պիր միգտար թաամ կէ-թիրմէնիզէ մանի օլամազ:

Պաքիան. — Խայր, էֆէնտիմ... սիզ շու սուֆրաեա պուեուրուն տա, իսթէտիկինիզ թաամլարը օրաեա կէթի-րէլիմ:

Մարիան, մէրգուլարը, օ սապահը Օվիտին շթուրմուշ օլտուղու մահէլլէ, պինապէրին ճամէքեանըն եանընա կէօ-թիւրտիւ:

53

Իքի մէմուրլար օթուրտուլար :

Մարիան . - Զանն իտէրիմ քի , պուրատա ըահաթսընը :

Պրիշար , եախօտ սախքի քեօյլի . - Էվվէթ , Էվվէթ ,

Մարիան . - Զարո֊ղ մու կիտէճէքսինիղ :

Զավուղ . - Խա՛յր , օ դատար թէլաշ իտէճէք սէպէպի .
միղ եօզ տուր , Էվվէրի քի , սաաթ պէշտէ հարէքէթ ի .
տէն Վէրսայլ գաթարընա վասըլ օլապիլէլիմ :

Մարիան . - Թէմամ , էօյլէ իսէ , պուրատա կիւլիւպ
սէօյլէնտիկինի , վէ շարգըլար օգունտուղունու տինլէեճէք .
սինիղ : - Անճագ , շիմտի սիղ նէ՛ իսթէեօրսունուղ :

Զավուղ . - Էվվէլ էմիրտէ պիղէ իքի գատէհ ապսէնթ
կէթերին , սօնրա տախի իսթէտիքլէրիմիղի սէօյլէրիղ :

Մարիան , իսթէնիլէն ապսէնթլէրի , գահվէխանէնին պիր
ուշաղը վասըլթասըլա կէօնտէրտի :

Օլ էսնատէ , պիր էթմէքճի գատըն դօշարագ , սալա .
եա կիրիպ ,

— Արգատաշլար , Լիզօն գատըն կէլիեօր , սօգաղը
տէօնտիւկիւնիւ կէօրտիւմ , տէտի :

Աիօնէ . - Տիգգաթ իտին . . . պուրատա պուլունան էս .
նաֆըմըղտան է՛ն իհթիեարը , չիչէք պուքէթինի թագտիմ
իաէճէք տիր :

Այնի վագըլթտա , ալթմըշ սիննինի միւթէճալիղ պիր
քիմնէ , պիր մասանըն իւսթիւնէ գօնուլմուշ օլան չիչէք
պուքէթինի ալարագ , հաղըրուն արասընտա կէլիպ տուր .
տու :

Փուրանժօ . - Լիզօն գատըն իչէրի կիրտիկի սըրատա ,
նէ՛ եարըլաճաղընը ճիւմլէնիզտէ պիլիւսինիղ , տէյմլ մի :

Պագը սէտալիք . - Էվվէթ , Էվվէթ :

Փուրանժօ . - Արթըգ , սուս օլալըմ :

Տէրհալ օրթալքդտա սուսլուգ հասըլ օլտու :

Պրիշար իլէ Մօնթէլ , օլ էանատէ , խէֆիեէլէրէ մախ-
սուս պաղըշլարըշլա , նազարը տիգգաթլարընը գաբուեա
աթֆ իթմիշ իտիլէր :

Նիհաեէթ ժան ֆօրթիէ իշէրի կիրմէքլէ , հէր թարաֆտան ,
— Եաշասըն Լիզօն գատըն , ավազէսի իշիտիլտի , վէ
պուքէթի թութան իհթիեար , էթմէքճի Խաթունուն իս-
թիգպալինէ կիտիպ , միւէսսիր պիր սէտա իլէ ,

— Լիզօն գատըն , մէսէրրէթ ալէամէթի օլարագ ,
տօսթլարընը թարաֆընտան մէմնունէն սիզէ թագտիմ օ-
լունան իշպու պուքէթի գապուլ իյլէմէնիզ րէճա օլունուր ,
տէյի պէեան իյլէտի :

Այնի վաղըթտա , պէթէքրար , վէ ումում թարաֆըն-
տան , « Եաշասըն Լիզօն գատըն » ավազէսի , թէքմիլ վասի
սալաեը տօլտուրտու :

Ջէվալըլ էթմէքճի Խաթունըն կէօզլէրի , պուլ թէվէճճիւհ
էմարէլէրինտէն միւթէէսսիրէն եաշարմագտա իտի :

Սախթէ քէօյլիւ , սախթէ չավուշա տօղրու էեիլէրէք ,
գուլաղընտան աշաղըեա ,

— Պու գարընըն՝ Դլէրմօն հապսխանէսի ֆիրարիսի օլ-
մասը միւմքին տէյիլ տիր , տէտի :

Ջավուշ . — Շիմտիլիք մուհաքէմէ իթմէեիպ , պիր ազ
պէքլէեէլիմ :

Քէօյլիւ . — Ֆագաթ , թավր ու հէյեէթինտէն նամուս-
լու պիր գատըն օլտուղու անլաշըլըեօր :

Ջավուշ . — Ջահիրի ահվալ , չօգ տէֆա ալտատըճը օլուր ,
վէ պունուն իսպաթը տա , չու տուր քի , հէր նէ գատար
պէն չավուշ , վէ սէն քէօյլիւ գըեաֆէթինտէ պուլունուեօր
խէքտէ , իքիմիզ տէ պուլ գըեաֆէթլէրին սահպի տէյիլիզ :

Սալատա հազըր պուլունանլար , էթմէքճի Խաթուն-
նա օարըլմագ իւզրէ պիրիպիրինի եթիշթիրմէքտէ , վէ օ
գատընճըղազ իսէ , թապիի պիր հէեէճանա միւպթէլա օլ-
մուշ օլտուղու հալտէ , հանկըսընա ճէվապ վիրէճէկինի պիւ-
մէմէքտէ իտի :

Լիօնէ, մերգումէնէ պիր գատէհ ուզաթտը, վէ ժան Ֆորթիէ, էլի տիթրէնէրէք, պու գատէհի ալտը, վէ տօտադլարընա եագլաշտըրմաղտան էվվէլ, հէման անլաշըլմաղ պիր սէտա իլէ,

— Տօսթլարըմ. . . սէվկիւլիւ տօսթլարըմ. . . ումու մունուզուն սըհհէթինէ օլարագ իշպու պատէնի նուշ իտի-եօրում, տէտի:

Աօգանքաճը գարը. — (Ամիրճէ պիր սէտա իլէ.) Թաամ հազըր տըր. . . սուֆրանա պուեուրուն:

Թուրանժօ իլէ Լիօնէ, ժան Ֆորթիէնի, սուֆրանըն էն միւթէպէր մահէլլինէ օթուրթտուլար, վէ քէնտիսինէ թագտիմ օլունան չիչէք պուքէթինի տէ, պիր չիչէք սագսըսը տէրունինտէ օլարագ, սուֆրանըն օրթասընա վաղ իլէտիլէր:

Ջիեաֆէթէ պաշլանտը:

Օվիտ Սօլիվօ, ժանըն հէման եանընտա, վէ անըն սըրասընտա օթուրմուշ օլուպ, հազըրունու ֆէվդէլատէ էլլէնտիւմէքտէ իտի:

Իէսմի պիր զիեաֆէթ քէշիտէսինտէ, տօղրու մալիւ մաթ տլան զագէթալար կիպի, պիզ տէ շու զիեաֆէթին թէֆէրրուլթընը եաղմագ իսթէմէնիզ: Շու գատարը սէօյլէրիզ քի, զիեաֆէթի մէզքիւրէ զաեթէթ միւքէմմէլ օլուպ, ատամ պաշընա վէրիլէն ալթըշար ֆրանգ կիպի ճիւզի պիր մէպաղ իլէ, լօգանթաճը գարը զաեթէթ նէֆիս վէ ալէա թաամլար թէրթիպ իթմիշ իտի:

Իքի խէֆիեէ մէմուրլարը, իշպուէյլէնճէտէն պիր տէրէճէ քէնտիլէր տէ իսթիֆատէ իթմէքտէ իտիլէր:

Ամանտա, էնտիշէ վէ սապըրսըզլըզ իշինտէ օլտուզու հալտէ, պէսթէլի դօմէտիա թարզընտա պաշլամըշ պուլու-նան վէ ըէվիշի հալէ նէզարէն, միւէսսիր վէ ֆէվդէլատէ ֆաճիալար սուրէթինտէ իսթամ պուլաճագ օլան շու օեու-նուն պիթմէսինէ պէքլէմէքտէ իտի:

Վագթըն կէչմէսի, եալընըզ մէզպուրէնէ ուզուն կէօրինիւպ, զիեաֆէթտէ պուլունանլարըն սուֆրասընա գահ-

վէ կէթիրկտիկինտէ , սաաթ իւշ պուշուգ իտի :

Մարիան , պիւթիւն ազասը տիթրէմէքտէ օլաբագ , Տիժօնլունսն վիրէճէկի իշարէթէ պէքլէմէքտէ իտի :

Մէզպուրէ , շուրուպ շիշէլէրինի համիլ օլան քիւշիւք մասսահա տօղրու իլէրլէնէրէք , քիլէրճիսէ խիթապէն ,

— Ժա՛գ , շարթրէօղիւ սիզ վիրմէին , պէն վիրէճէիմ , տէտի :

Պիլիքճի . - Բէք իյի , Մարիան :

Կէնճ գըզ , ճէպլինտէն պիր շիշէ չըգարըպ , տիկէր շիշէլէրին եանընա գօյտու :

Օվիտ , չէնտ տազըգատտան պէրու մերգումէեի գօլատըզը ճիհէթլէ , մէզքիւր մուամէլէսինի միւշահատէ իթմէքլէ , քէնտի քէնտիսէ ,

— Թէմամ , հիշ պիր շէյի ունութմանօր . . . եարըմ պատթա գատար , զանն իտէրիմ քի , երէյիճէ կիւլէճէեիզ , տէտի :

Այնի վագըթտա , Օվիտ անազա գալտըղընտան , Թնւրանժօ , շէօյլէ սէօյլէտի :

— Հա՛ , հա՛ , իշթէ պիզիմ Տիժօնլու կիւզէլ պիր շարգը օգուեանագ տրր , աֆէրին Տիժօնլու : Էկէրչի օգուեան ճաղընըզ շարգընըն նագարաթը օլուր իսէ , ճիւմլէմիզ պիր աղըզտան վէ մէմնունէն թէքրար իտէճէեիզ :

Հիր քարաֆտան սետալիր . - Էվվէթ , Էվվէթ , օգուսուն , օգուսուն :

Սօյիվօ , սալ էրինի , կէօքսիւնիւն սօլ թաբաֆը իւզէրինէ վազ իլէ , մուգալլիտլէրէ մախաուն պիր սէլամ վիրտի , վէ պատէհու ,

— Արգատաշլար , մատէմ քի պէնիմ շարգը օգումագլըզըմը արզու իտիսօր իսէնիզ , իսթէտիկինինիզ գատար շարգընը օգումահա մէմնունէն հազըրըմ , լաքին , Էվվէլճէ սէօզ իսթէրիմ , տէտի :

Աիօնէ , - Իսթէտիկինիզ սէօզ , միւթթէֆիգէն վէրիմիշ տիր . . . հայտէ , արգատաշ , հէրիմիզ սիղի տինլէնօրուզ :

Օվիտ . - Արգատաշլար , Էրֆիլէրին պալաւաթլըզ հանկա նամ գահվէխանէեէ կէլմէզտէն Էվվէլ , Լիզօն գաաընը թա-

նրմազ իտիմ, ֆագաթ սիզին վասըթանըզլա քէնտիսինի
թանըտըմ, քէնտիսինի սէվտիմ, վէ բիաեթ վէ հիւրմէթ
իթմէկէ տախի պաշլատըմ: Ֆիլվադը, Լիզօն դատըն նա-
մուսուլ պիր դատըն տըր, վէ պէնիմ քէնտիսինէ թագտիմ
իտէճէք օլտուղում ճիւզի պիր հէտիեէեի դապուլ իյլէտի-
կինտէ, քէնտիմի պախթիեար վէ մէսուտ ատտ իտէճէեիմ:

Պագըլար. - Աֆէրի՛ն, աֆէրի՛ն: Կիւզէլ պիր ֆիքիր...
Պէօյլէ պիր ֆիքրէ մուխալիֆէթ օլունամազ:

Փուրաքնօ. - Է՛յ, պապա Տիժօնլու, շու հէտիեէնի
կէօսթէր պագալըմ:

Օվիտ, օթուրտուղու եէրտէն գալգըպ, ժան Ծօրթիէ-
եէ տօղրու իէրլէտի, վէ մէրգուլմէ տախի աեաղա գալ-
գըպ, մէրգաւմա տօղրու տէօնտիւ:

Օվիտ. - (Մէզպուրէեէ քիւչիւք պիր գութու թագտիմ
իտէրէք.) Մատամ Բէրրէն, պու հէտիեէմի դապուլէ միւ-
սարաթ իտէրէք, սիզի բուս իթմէքլիկիմէ միւսաատէ իյ-
լէմէնիզի թէմէննի իտէրիմ:

Ժան, իքի եանաղընը թագտիմ իթմէսիյլէ, Բօլ Հար-
մանըն ալչագ շէրիքի, Յուդա կիպի, պիչարէ գատընճըղա-
ղըն իքի եանաղընը բուս իթտի:

Տէրհալ, էթրաֆտան շիտտէթլի ալգըշլաեըշլարլա պէ-
րապէր,

— Հէտիեէեի կէօրէլիմ, հէտիեէեի կէօրէլիմ, սէս-
լէրի իշիտիլտի:

Ժան Ծօրթիէ, սախթիեան իլէ գաբլը օյան քիւչիւք
գութուեու աչըպ, թէաճճիւպլէ նիտա իթտի, վէ իշպու
մահֆաղա, էլտէն էլէ կէզէրէք, ումուսուն հայրէթինի մու-
ճիպ օլտու:

Տիւքքեանճը գարը. - Տիժօնլու, օ՛ղլում, գատընլարլա
նէ՛ եօլտա մուամէլէ իթմէքլիկի բէք իյի պիլտիկինիզ իշին
սիզի թէպրիք իտէրիմ: - Սահիհէն վիրտիկինիզ հէտիեէ,
բէք կիւզէլ տիր, պունուն աչգընա պիրէր թանէ չազմագ
ճայիզ տիր:

Օվիտ. - Պէն հէր շէյի տիւշիւնմիւշիւմ... քեաֆֆէյի

հաղորդունա պիրեր դատէ՛հ շարթրէօզ իբրամ իտէրիմ:

Պագը սետալէր . - Եաշասը՛ն Տիժօնլու :

Մարիան , պու սէօզլէրի իշիթտիկինտէ , տէրհալ , մալիւմ օլան պիր նէվ եէշիլ զիւմրիւտի շարթրէօզիւ հալի պուլունան իքի շիշէ իլէ զիեաֆէթ եէրինէ գօշտու , վէ էվ վէլա էթմէքճի Խաթունա խիթապէն ,

— Լիզօն գատըն , իբք տէֆա սիզին գատէհինիդի տօլտուրմագ իսթէրիմ , տէտի :

Ժան , գատէհինի ուզաթմասընտա , խըզմէթճի գըզ , մէզքիւր գատէհի , աղզընա գատար տօլտուրտու , վէ սօնրա , Սօլիվօեա տօղրու տէճնիւպ ,

— Շիմտիտէ սըրա սիզէ կէլտի , միւսիւ Տիժօնլու , տէշի պէեան իյլէտի :

Մարիան , հօգգապաղարա մախսուս մէհարէթլէ , էլինտէքի շիշէլէրի թէպտիլ իթմիշ օլտուղունտան , Օվիտ , քէնտի գատէհինի ուզաթտըղընտա , մահուտ Գանատալընըն շէրպէթիլլէ մախլուլթ օլան շարթրէօզ շիշէսինտէն օ գատէհի տօլտուրտու :

Օվիտ . - Աշգընըզա Լիզօն գատըն . . . պիրլիքտէ չագալըմ :

Փան . - Էվվէթ , էվվէթ , պիրլիքտէ չագամըզա մէմնուն օլուրում :

Պէօլէճէ իքի գատէհլէր թօգալաշըպ , պատէհու Սօլիվօ իլէ էթմէքճի Խաթուն , պիրէր եուտումտա մէզքիւր գատէհլէրի պօշալթտըլար :

Ամանտա , գուլագ թօզլարընտան աշաղըեա թէր տանէլէրի ագտըզը , վէ կէօզլէրինի՝ Օվիտին , Ժան Փօրթիէնին վէ Մարիանըն իւզէրինէ աթֆ իթմիշ օլտուղու հալտէ , բէրտէնին պիր արալըզընտան , զիքր իթտիկիմիզ իւշ չախսըն հիշ պիր հարէքէթինի նազարը տիգգաթընտան զայօ իթմէմիշ իտի :

Սօլիվօ , քէնտի գատէհինի պօշալթտըղընտա , Ամանտանըն կէօզլէրինտէ , տիշի գաբլանլարա մախսուս պիր բարլագըլըգ միւշահէտէ օլունտու :

Մեղապուրէ , քէնտի քէնտիսէ ,

— Իշթէ շիմտի պէլանը պուլտուն , էյ հայտուտ . . .
պու խուռուստա եէմին տախի իտէպիլիրիմ , վէ տախիլի
պիր տուլղու , եանըմատըղմը պանա խապէր վէրիեօր ,
տէտի :

Օ արա , տիւքքեանճը գարը , էթմէքճի Խաթունա տօղ-
բու իլէրէեէրէք , շէօյլէ սէօյլէտի :

— Լի'զօն գատրն , շիմտի սըրա պէնիմ տիր . . . Տօսթ-
լարընըզ օլան վէ սիղէ թէվէճճիւհլէրի պուլունան եայընըզ
էթմէքճի էանաֆը օլմանըպ , քէնտիլէրինէ էթմէք տաղըթ-
տըղընըզ քիմնէլէր տախի սիղի սէվէրլէր , վէ ճնլարտան պի-
րիսի , շու հէտիեէեի , պէնիմ եէտիմլէ սիղէ թագտիմ իթ-
մէքտէ տիր :

Տիւքքեանճը գարը , պու սէօղլէրի սէօյլէեէրէք , մէզ-
պուրէնին եանընա , Մարիան թարաֆընտան կէթիրիլմիշ , վէ
ֆաղաթ ալթուն ուքքէեէ թահվիլ օլունմուշ օլան իքի եիւզ
ֆրանդը վաղ իթտի :

Տէրհալ , հէր թարաֆտան , հուրրա՝ սէտալէրի իշիտի-
լիպ , ժան , տիւքքեանճը գարըեա սարըլտը :

Աիօն . — Էբէյիճէ աճըզը հալլէր կէօրտիւք . . . Շիմ-
տիտէ էյլէնմէք վազթըր կէլտի . . . թիւրքի վէ շարգը շաղը-
րըպ , էյլէնմէլիեիզ : Հէր քէս , պիլտիկինի թէղանսի իտէճէք
տիր : Դշթէ պէն պաշլաեօրում :

Աւմում հաղըրուն , Էիօնէեի տինլէմէք իւզրէ աուտ օլ-
տուլար :

Օվիտ իսէ , կէօղլէրինի ժանըն իւղէրինէ տիրմիշ օլուպ ,
Գանատալընըն շէրպէթինին թէէսսիրինէ պէքլէմէքտէ իսի :

Էիօնէ , հէր թարաֆտան իշիտիլէն ալգըչլաեըչլար արա-
սքնտա , օգուտուղու շարգընը պիթիրինճէ , եէնիտէն պի-
րէր իշիլի չաղըլար :

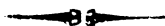
Պուրանճօ . — Սըրա Տիօնլունուն տուր :

Պազը սետալէր . Էվվէթ . . . Էվվէթ . . .

Պու էսնատէ , պիր թագըմլար տա աեադլարընը եէրէ
վուրարազ ,

— Սըրա Տիփօնլունո՛ւն տուր , Տիփօնլունո՛ւն , տէյի պաղ-
րըյմագտա խտիլէր :

Օվիտ , աեաղա գալգտը , վէ էթմէքճի Խաթունտան
կէօզլէրինի աեըրմաեարագ , պիր պէսթէ օգումաեա պաղ-
լատը : Լաքին , իքինճի պէյիթին օրթասընտա , մէրգում
տուրուպ , էինի անլընա կէօթիւրտիւ : Զանն իտէրսին քի ,
մէրգումուն գուվվէյի հաֆրզասը նակէհան մահվ օլմագտա
խտի :

54

Աիօնիկ . — (Գահգահա իլէ կիւլէրէք .) Նէ°օ , պապա
իհթիեար , բուսուլաեը շաշըրտը՛ն մը . . . պիր թանէ տահա
չագարսան , հէր չէյի խաթըրլարսըն :

Լաքին Օվիտ , գաթթ իթմիշ օլտուղու պէյիթին սօն
ճիւմլէլէրինի տիւշիւնմէեիպ , պիրտէն պիրէ ֆիքրինտէ պիր
գարարթը հասըլ օլտու , չիւնքի Գանատալընըն շէրպէթի ,
թէէեսիրինի կէօթէրմէեէ պաշլամըշ խտի :

Մարիան իսէ , թապիի պիր հէեէճանա տիւշար օլարագ ,
պիր նէվ տէհշէթլէ մէրգումա պագըեօրտու :

Իքի խէֆիեէ մէմուրլարը տա , տիրաէքլէրինի մասանըն
իւզէրինէ տաեաթմըշ օլուպ , տիգգաթ իթմէքտէ , վէ ֆի-
քիլլէրինտէն ,

— Աճապա պիզէ խապէր վէրիլէն հատիսէ , պո՛ւ մու
տուր , տէյի տիւշիւնմէքտէ խտիլէր :

Ճիր քարափտան սէտալիք . — Պա՛պա Տիփօնլու , պու կիւն
սէնինլէ ագշա՛մ մը իտէճէեիգ . . . Շարգընը օգումաեա տէ-
վամ իտէճէքմիսին :

Օվիտ, մանէասըդ պիր թարղտա էթրաֆընա կէօզ կէզտիրիպ, անլաշըլմազ պիր սէտա իլէ,

— Շարգը մը օգուճազ . . . շարգը օգուճազտան զի-
եատէ զարիպ շէյլէր վար տըր, տէտի :

Սօլիվօնուն աճիպ պիր հալ քէսպ իթմէսի, վէ կէօզլէ-
րինին տէրէճէտէն զիեատէ աշըլմասը իւզէրինէ, ումուճէն
հայրէթ հասըլ օլտու, վէ տիւքքեանճը գարը,

— Աճայիւ պ, պու ատէմին ագըլնա մը կէլիեօր, տէտի :

Օվիտ. — Պէնիմ մի ագըլմա կէլիեօր . . . ա՛ պուտալա-
լար, սիզ հէրինիզ տէ տիվանէսինիզ :

Օվիտ, պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն, գահգահալը պիր
կիւլիւշ գօրարտը :

Տիւքքեանճը գարը. — (Տիժօնլունուն եանընա կիտէրէք.)
եահո՛ւ, միւսիւ Բիէր Լըպրէօն, քէնտինիզէ կէլին :

Օվիտ. — Ա՛ շաշգըն, տիվանէ օլտուղունուղու կէօրիւ-
եօրսունուղ ա՛ : Պէնիմ իսմիմ Բիէր Լըպրէօն տէյիլ տիր :
Պէն Օվիտ Սօլիվօնում . . . Էթմէքճի էանաֆընտան տա տէ-
յիլիմ, իլլա շէհիրլիեիմ, վէ քէնտի իրատլարըմլա կէչինի-
րիմ . . . իրատլարըմտա, ճիւմլէնիզին մալիւմիւ օլան հալա-
զատէմ Բօլ Հարմանըն սաեէսինտէ տիր :

Ժան Ֆօրթիէ, պու իսմի իշիտինճէ, տիթրէտի, վէ
լէհճէսի ֆէվգէլատէ սօլտու :

Օլ էսնատէ, պիւթիւն հազըրուն աեաղա գալգմըշ օ-
լուպ, Օվիտին էթրաֆընտա թօլանմըշ օլտուգլարը հալտէ,
թէաճճիւպ վէ էնտիշէ իլէ մէրգուճու տինլէմէքտէ վէ քէն-
տիսինէ պագմագտա իտիլէր :

Օվիտ, չու եօլտա տէվամ իթտի .

— Բօլ Հարմանը . . . պիլիսինիզ . . . Մէշհուր մաքինիսթ
. . . վէ Գուրպիւլաւաթի ֆապրիգանըն սահիպիտիր . . . Ա-
նըն, պէնիմ հալազատէմ օլտուղունու սէօյլէտիմ . . . լա-
քին, պու տա սահիհ տէյիլ տիր . . . պիզիմ, նէ հազրէթի
էվա, նէ տէ հազրէթի Ատէմ թարաֆլարընտան ագրապա-
լըղըքը եօգ տուր . . . Բօլ Հարման տէնիլէն շախս, պիր
խըրսըզ, հէմ միւքէմմէլ պիր խըրսըզ տըր . . . պիր գուն-

տագճը վէ գաթիլ տիր... պունու, նամուսում իւզէրինէ սիզէ սէօյլէնօրում: Երկիրմի պիր սէնէ մուգատտէմ, Խն-կիրթէրա իլէ Ամէրիգա արասընտա վէ Լօրտ-Մէր վաքօ-րունտա, պիրիպիրիմիդի թանըտըգ... Օ հայլազ, պիր թա-գըմ ճինսեթլէր իշլէմիշ օլտուղու իշին, Ֆրանսատան ֆի-րար իթմէքտէ իտի... Նիւ-Շօրգա կիտիօրտու: Ալտըղը իսիմտէ, ազ պիր զէման էվվէլ վէֆաթ իթմիշ օլան պէ-նիմ հալազատէմ Բօլ Հարմանըն իսմի իտի... պուրասընը պէն չադտըղըմտան, քէնտիսինի գաբանճա իշինէ տիւշիւր-տիւմ, վէ երկիրմի պիր սէնէտէն պէրու սուս տուրմադըղը-մա պէտէլ, սանտըղընը հէման պօշաթմադտաեըմ... լա-քին, թիւքէնմէզ պիր սանտըգ... իշինտէն, նէ՛ գատար ագչէ ալընընօր իսէ, օլ գատար արթընօր... առէթա Բէ-րունուն ալթուն մատէնի տինմէկէ լաեըգ պիր սանտըգ: - Օ հայլազ Բօլ Հարման, միլեօնլար սահիպի տիր, օ Բօլ Հարման քի, պէնիմ սահիհ հալազատէմ օլմատըղը կիպի, ասըլ իսմի տէ, ժագ Կարօ տուր:

Փան. - (Ագըլը պաշընտան կիտիպ, տիվանէ կիպի Օ-վիտէ տօղրու գօշարագ, վէ գօլունտան թուլթարագ.) Ժագ Կարօ՛, Բօլ Հարմանըն ասըլ իսմի՝ ժագ Կարօ՞ մու տուր տէտինիզ... Սէօյլէտիկինիզ տօղրու տուր, տէյլլ մի:

Սօլիվօնուն կէօղլէրի, օլ էսնատէ զիեատէճէ բարլա-մադտա օլուպ, հիւղիւ տախի պուրուշմադտա իտի: Մէր-գում, չէօյլէ տէվամ իթտի:

— Էվվէթ, ասըլ իսմի ժագ Կարօ տուր, տէտիմ, վէ թէքրարլարըմ... Ժագ Կարօ՛ օ գաթիլ, օ դունտագճը, վէ օ խըրսըղ տըր քի, քէնտի էֆէնտիսի օլան ժիւլ Լապրու նամ զաթը, պունտան երկիրմի պիր սէնէ էվվէլ, Ալֆօրվիւ-տէ էօլտիրմիւշ տիւր... Ա՛հ, օլ վագըթ, պու չէյլէրին ճիւմլէսինի քէշֆ իտէճէկիմէ էլպէթթէ չիւբհէ պիլէ իթմէ-նօրտու... Ֆագաթ պէն, անըն հագգընտա պազը չիւպ-հէեէ զահիպ օլտուղումտան, սանա, էյ Լիզօն գատըն, լա-գըրտը իթմէք իսթէմէեէնլէրի լագըրտը իթտիրմէկէ մէճպուր գըլան Գանատալընըն չէրպէթինտէն իշիրտիկիմ կիպի, օնա

տախի իշիրտիմ... Իշթէ , պէօյլէ , է՛յ ինթիեար , օ չէրպէթին թէհասիրիլլէ , սէն հէր շէյլ մէյտանա գօյմագտասըն :
Փան . - (Ագլը պաշընտան կիտիեօր տէյի զանն իտէրէք .) Պէ՛ն մի... Ֆագաթ նէ՛ տիմէք իսթէեօրսուն :

Մարիան . - Տիմէք իսթէեօր քի , սիղին իյին շէյլթանի պիր շէրպէթ հազըրլամըշ իտի , լաքին օ շէրպէթտէն քէնտիսի իյտի :

Օվիտ , իտիլէն սէօզլէրի տինլէմէեօրտու : Մէրգումուն կէօզլէրի գանլարա միւլէմմա օլտուղու , վէ ազասը տիթրէտիկի հալտէ , շէօյլէ տէվլամ իթտի .

— Օ Գանատալընըն շէրպէթինի քի , ժագ Կարօեու սէօյլէթմէկէ մէճպուր իթտիկի կիպի , սէնի տէ , հէր քէսին գարշըսընտա , ալէնէն , Լիզ Բէրրէն օլմատըղընը , վէ ժան Փօրթիէ իտուկինի իգրար իթտիրէճէք տիր :

Փան . - (Էմսալի նամէսպուգ պիր տէհշէթ իլէ .) Սուս օլուն , սուս օլուն :

Օվիտ . - (Տէվլամ իտէրէք .) Ժան Փօրթիէ , էվվէթ օ ժան Փօրթիէ քի , գըղընը էօլտիւրմէք իսթէտիմ... քէնտիսինի , Ժիւլը-Քէօր սօգաղընտաքի քէրէվէթին ալթընտա , թէհի եէրտէ էգմէեէ չալըշտըմ , օ ժան Փօրթիէ քի , Գլէրմոն հապսխանէի ումոմիսինտէ միւէպպէտէն մահպէսիեթէ մահքիւմ օլտուղու հալտէ , օրատան ֆիրար իթմիշ տիր :

Ումոմուն աղըղլարընտան տէհշէթի պիր նիտա իշիրտիկի կիպի , քեաֆֆէսինին եիւղլէրինտէ տախի նէֆրէթ հիսսի հասըլ օլտու , վէ ժան իլէ Սօլիվօնուն էթրաֆընտա չէվրիւմիշ օլան տէյիրմի աշըլտը :

Լաքին էթմէքճի Խաթուն , մէսէլէեէ ասըլ քէնտի հալինտէ պագարագ , վէ պաշընը գալտըրարագ ,

— Ա՛հ , ալշագ , ալշագ : Սէն պէնի թէլէֆ իտէճէկի նի զանն իտիեօրտուն , լաքին , պէնի գուրթարեօրսուն , տէտի :

Օվիտ . - Գունտագ պըրագմագ , սիրգաթ իթմէք , վէ ատէմ էօլտիւրմէք ճինաեթլէրիլլէ մահքիւմ օլան ժան Փօրթիէ , սէնսին :

Փան . - Էվվէթ, պէն իմ, պէն իմ, ֆագաթ սէնին քէօր-
լուղուն , պէնիմ նամուսուսու գուրթարընթօր Էվվէթ, տօպթ-
լարըմ, պէն ժան Ծօրթիէեթիմ, մահքիւմ օլան վէ հապսխա-
նէտէն ֆիրար իտէն ժանըմ. . . Հալ պու քի , պու տտէմին
աղղընըն իգրարընտան տախի իշիթտիկինիզ վէ անլատըգը-
նըզ վէճհ իւզրէ , ժագ Կարօնուն իրթիքեապ իթմիշ օլտու-
ղու ճինանէթլէր իշին մահքիւմ օլմուշ իտիմ. . . Ֆագաթ ,
հապսխանէտէն, մահգա էվլատըմը, վէ պէնիմ կիպի էօրտիւր-
մէք իսթէտիկի պիտուշ գըզըմը պուլմագ իշին ֆիրար իթ-
տիմ: - Ալչա՛գ , սէօլլէտիկին սէօզլէրէ շահիտլէր , հէմտէ
բէք չօգ շահիտլէր վար տըր: - Սանէնտէ , նամուսում իպ-
գա օլունուէթօր: - Սանէնտէ , չօճուգլարըմա նամուսուղ
պիր իսիմ պըրագմանեպճաղըմ:

Էթմէքճի Խաթուն , պիր աղ սիւքիւթտէն սօնրա , շէօլլէ
իլավէ իթտի .

— Տօ՛սթլարըմ, շիմտի պէնիմ քիմ օլտուղումու պիլի-
եօրսունուղ . . . Էօմիլիւմէ , ֆէլաքէթլէրիմէ վագըֆ օլտու-
նուղ , արթըգ սիզ պէնի մուհաքէմէ իալին . . . Պէնի մահքիւմ
միւ գըլաեօրսունուղ:

Օրատա պուլունանլարըն ճիւմլէսի , ժանըն եանընա
գօշարագ , էլինի թութտուլար :

Օվիտ իսէ , օլ էսնատէ պիր իսկէմլէ իւզէրինէ տիւշ-
միւշ օլուպ , շիտտէթլի պիր նէօպէթլէ տէպէլէնիեօրտու :

Թամ պու արա , խէֆիեէ մէմուրլարը , Լիզօն գատը-
նըն էթրաֆընտա պիրիքմիշ օլան զալէպէլիկի տաղըտըպ .
պունլարտան պիրի , էլինի , մէրգումէնին ումուղու իւզէրի-
նէ վազ իլէ ,

— Գլէրմօն հապսխանէսինտէն ֆիրար իթմիշ օլտն ժան
Ծօրթիէ , գանուն նամընա սիզի տէրտէսթ իտիեօրում ,
տէտի :

Փան . - (ՇաշըրՊրագ .) Պէնի տէրտէ՛սթ մի իտիեօր-
սունուղ :

Տէրհալ , մէրգուման մէմուրլարըն էթրաֆընտա հիւ-
տէթամիզ սէտալէր իշիտիլտի , վէ Լիօնէ իլէրլէեէրէք :

— Տիւնեատա է՛ն զիեատէ նամուսլու ունն Լիզոն գա-
տըն կիպի պիր գատընը նա՛սըլ տէրտէսթ իտիեօրսունուզ,
ա՛սլա ... ա՛սլա ... տէյի պէեանն իյլէտի :

Պեմուր . - Գանունա իթաաթ իտին , վազիֆէմիդի իճ-
րա իթմէքլիկիմիզէ միւսաատէ իյլէեին :

Հէր քարաճտան սետալիւր . - Ա՛սլա , ա՛սլա :

Պուրանժօ . - (Օվիտի կէօսթէրէրէք .) Էկէրչի պիր քիմ-
սէեի տէրտէսթ իթմէք իսթէեօր իսէնիզ , պու ալչաղը տէր-
տէսթ իտին , ֆագաթ Լիզոն գատընա էլ տօգունտուրմա-
եըն :

Պեմուր . - Գանունըն հիւքմիւ իճրա գըլընմալը տըր :

Պուրանժօ . - Խա՛յր , խա՛յր :

Աիօնէ . - (Ժանըն գուլաղընտան ալչաղըեա .) Հա՛յտէ,
Լիզոն գատըն , ֆիրար իտին ... սագըն թէսլիմ օլմաեըն ...
Սիզ էվլատլարընըզըն սաատէթի իչին չալըչաճագսընըզ :

Տէրհալ , էթմէքճի Խաթունունն էթրաֆընտա պիր սիւ-
րիւ էշխաս թօրլանարագ , մէրգուլմէեի , եանընտաքի սօգա-
ղա նաղըր պիր գաբուսու պուլունան մաթպախա տօղրու
սիւրտիւլէր :

Խէֆիեէ մէմուրլարը , ժան Պօրթիէեի օլ գատար զա-
լէպէլիկին էլինտէն ալարագ , կէօթիւլէմէեէճէքլէրինի ան-
լատըզլարընտան , զիեատէ ուղրաչմասուլար :

Օվիտ Սօլիվօեա կէլինճէ , սինիր նէօպէթի արթմագտա
օլտուղունտան , տէպէլէնէրէք եէրէ տիւչտիւ , վէ Մարիան ,
նէֆրէթի ազիմէ իլէ մէրգումա պագարագ ,

— Ղայիպա խասթա տըր , լաքին քէօրէք կիպի կէպէր-
սէ , աճըմագ ճայիզ տէյլլ տիր , տէտի :

Պեմուրպատան պիրի . - Խա՛յր ... խա՛յր ... պու ատէ-
մին եաչամասը , վէ իշիթտիկիմիզ իգրարլարը , միւսթէն-
թիգլիք տայիրէսինտէ տախի թէքրար իթմէսի լաղըմէտէն
տիր ... Պիր հէքիմ ... չաբուգ պիր հէքիմ չաղըրըն :

Տիւքքեանճը գարը . - Պուրատա պիր հէքիմ վար տըր ...
Մարիան , չաբուգ տօգթօր Ռիչարա գօշ , սէօյլէ պուրաեա
կէլիին :

Մարիան . - Բէք իյի , մատամ :

Խըզմէթճի դըզ , գօշարագ տիշարը չըգտը : Այնի վա-
զըթտա , Օվիտ , քէսիլմիշ երլան միսիլուլ պիւքիւլմ պիւք-
լիւմ օլուեօրտու , վէ պաշընը շիտտէթլէ եէրէ վուրմագտա
իտի : Աղզընտան տախի քէօթիւք Ֆըշգըրմագտա օլուպ ,
էթրաֆընտա իսէ , պիր թագըմ խալդ , տէհչէթ իչինտէ
պուլունարագ թօբլանմըշ իտի :

Մարիան , հէքիմ իլէ պէրապէր կէլտի :

Անինտէ թապիպ , Օվիտին եանընա եագլաշըպ , քէն-
տիսինի թանըաղընտան ,

— Օ տո՛ւր . . . օ տո՛ւր . . . տիեէրէք , կէրի չէքիլտի :

Մեմուրլարտան պիրի . - Միւսիւ տօգթէօր , սիզ պու ա .
տէմի թանըեօ՛րմուսունուզ :

Տօգթօր Քիշար . - Էվվէթ , միւսիւ , թանըրըմ :

Մեմար . - Պէն խէֆիեէ մէմուրուեում . . . Պու առէ-
մին ասըլ իսմինի պանա սէօյլէեէպիլի՛րմիսինիզ :

Տօգթօր . - Իսմի Օվիտ Սօիվօ տուր . . . ալշաղըն պիրի
տիր :

Մէմար . - Հաեաթընճա թէհլիքէ վա՛ր մը տըր :

Տօգթօր . - Խա՛յր , թէհլիքէլի պիր հալտէ տէյիլ տիր :
Անճագ , Դանատատա թէտարիք իտիլմիշ օլան վէ թէէսսի-
րաթը պէնճէ մալիւմ պուլունան պիր շէրպէթտէն իլմիշ
տիր . . . Պու շայեանը թէէսսիւֆ առէմէ , զաթէն պունտան
էվվէլ տէ թէսատիւֆ իթմիշիմ տիր . . . Պիր գաշ տագըգա-
տան , պու նէօպէթի կէչէճէք օլտուղունտան , օլ վագըթ
քէնախսինի կէօթիւրէպիլիրսինիզ . . . Հէքիմճէ միւստավաա-
թա լիւզում եօգ տուր : Պինաէն ալէյհ , պէնիմ պուրատա
պիր իշիմ գալմամըշ տըր :

Տէօգթէօր սէլամ վէրիպ տիշարը չըգտը : Մէրգում ,
ճամէքեանլը օտանըն էօնիւնտէն կէչէրքէն , Ամանտա , քէն-
տիսինի թանըեարագ , ֆիքրինտէն ,

— Պուա-լը-րուատաքի թապիպ տիր , տէտի :

Տօգթէօր Ռիշարըն խապէր վիրտիկի իւզրէ , Օվիտին նէօ-
պէթի բէք չաբուզ թէսկին օլտու : Շէօյլէ քի , սինիրլէրի ,

Թահրիք օլունմագտան տուր օլտուլար , վէ պու հալ եէրինէ , մէրգուսուն իւղէրինէ նէվիմա ույգու սէրսէմիկի կէլտի :

Խէֆիեէ մէմուրլարընտան պիրի , պիր արապա ճէլպ իթմէքէ , օ ալչաղըն ճանսըզ կիպի պիր հալ քէսպ իթմիշ օլան վիճուտունու , մէգքիւր արապանա գօյտուլար : Պատէ հու իքինճի խէֆիեէ մէմուրու , տիւքքեանճը գարընա խիթապէն ,

— Մատամ , տիւքքեանընըգտա վուգու պուլան ահւալաէն տօլաներ մէսուլսունուղ : — Պուրատա աչրգտան աչըղա գանունա մուխալիֆէթ օլունտու : Պիր գատընըն ֆիրարընա եարաըմ իտիլտի . . . Պու իսէ վէխիմ , հէմ ղաեէթ վէխիմ պիր մատաէ տիր :

Տիւքքեանճը գարը . — Լաքին , միւսիւ , պէն նէ եաբապիլիր իտիմ :

Պեսուր . — Անըն , գարարընը հիւքիւմէթ վիրէճէք տիր :

Մուլախարէն արապանընա իճապ իտէն էվամիր վէրիլիպ , արապա , Օվիտ Սօլիվօ իլէ մէմուրլարը համիլէն , ղապլթիեէ նէղարէթինէ տօղրու եօլա չըգտը :

55

Պունյար , օրատան կիտէր կիթմէզ , Մարիան , մատմուռ-
դէլ Ամանտանն թաամ իթմիշ օլտուղու օտաեա կիրտի
իսէ տէ , Ամանտա , իթտիկի մէսարիֆին պէտէլի օլարագ ,
մասանն իւզէրինէ պիր ատէտ պէշ Ֆրանգլըզ սիքքէ պը-
րագարագ ազիմէթ իթմիշ օլտուղունտան , օտա , պօշ պու-
լունմագտա իտի :

Մատմուռդէլ Ամանտա , պու իշէ բօլիսին միւտախէլէ
իտէճէկինի ասլա մէմուլ իթմէտիկի ճիհէթլէ , Օվիտ Սօլի-
վօնուն ախզ ու կիրիֆթ օլունմասընն , քէնտիսի հագգըն-
տա վուգու պուլապիլէճէկի նէթիճէլէրինտէն տօլաեը տիւ-
շարը տէհէթ օլմուշ իտի : Շէյլէ քի , խապիսի մէզպուրուն
մահէլլի իգամէթի մալիւմ օլարագ , խանէսի արանըլաճա-
ղընտան , Ամանտաեա միւթէալլիգ պաղը էմարէլէրին , վէ
մէրգում սախթէ պարօն տը Րէյսին , Ժուանեիտէ սաթըն
ալմըշ օլտուղու տէհէթլի քեաղըտըն էլտէ իտիլէճէկի տէր-
քեար իտի :

Ամանտա , պուրապարընը տիւշիւնէրէք , հէր շէյտէն
էվվէլ , վուգուի հալի էթիէն Գասթէլէ խապէր վիրմէք լա-
ղըմ օլտուղունու միւլահաղա իտէրէք , օտատան , վէ սօնրա
գահվէխանէտէն չըզըպ , պիր արապաեա օթուրտու , վէ
քէնտիսինի Ասա սօգաղընա կէօթիւրմէսինի արապաճըեա
թէնպիհ իյլէտի :

Լաքին , մէզպուրէ , օրատա , եալընըղ ըէսսամըն օտա
խըզմէթճիսինի պուլտու քի , մէրգում խըզմէթքեար , օգու-
եանլարըմըզճա մալիւմ օլան , վէ իրթէսի կիւն , Ժօրթ Տա-
րիեհնին քէնտի վասիսի սապըզընա թէսլիմ իթմիշ օլտու-
ղու մուգավատան քիւշիւք աթ իլէ պիրլիքտէ , մէրգում
տէլիգանլընն խանէսինէ կէօթիւրիւլէճէք պուլունան թաս-

վիրի , պէտազ թախթատան պիր սանտրզ տէրունինէ վազ իթմէքլէ մէշղուլ օլան իքի քիչիեէ նէզարէթ իթմէքաէ իտի :

Ամանտանըն վուգուլ պուլան սիւալինէ ճէվապէն , խըզ-մէթքեար ,

— Մա'տամ , միւսիւ Գասթէլ խանէսինտէ օլմաեւալ , ալէսասապահ տիշարը չըգտը , տէտի :

Ամանտա . - Սաաթ գաշտա ալտէթ իտէճէկլինի պիլիեօր-մուսուռնուլ :

Նորգմէքքեար . - Խա'յր , մատամ , չիւնքի էֆէնտի պու խուուռստա պանա հիչ պիր շէյ սէօյլէմէտիշ տիր :

Ամանտա . - Իսմիմի խաթըրնըզտա սագլաեըն , վէ պէ-նիմ կէլմիշ օլտուղումու , վէ վիզիթամըն սէպէպի շաեէթ ճիտտի իտուկինի Մ . Գասթէլէ խապէր վէրին :

Նորգմէքքեար . - Բէքիյի . լաքին , մա'տամ , թէքրար կէ-լէճէքմիսինիլ :

Ամանտա . - Թէքրար կէլմէքլիկիմին միւմքին օլուպ օլ-մաեաճաղընը պիլմէմ :

Նորգմէքքեար . - Իսմինի'զ , մատամ :

Ամանտա . - Ամանտա Րէկամի : Ունութմամանըլ իչին , չիմտի սիզէ իսմիմի տէ եազարըմ :

Պու մուամէլէտէն սօնրա , Ամանտա , քէնտիսինի պէք-լէմէքտէ օլան արապաեա ըաքիպէն , Բաուլ Տիւշմէնի պուլ-մագ իւմիտիյլէ , Տամ սօգաղընա կիթտի իսէ տէ , օրատա տախի իւմիտի պօշա չըգտը :

Լաքին , մէզպուրէ , Բաուլու օրատա պուլամատըգտան պաշգա , մէրգում թարաֆընտան քէնտիսի իչին պըրագըլ-մըլ պիր թէզքիրէ տէ պուլամատը :

Ամանտա . - (Գաբուճուեա .) Սաաթ գաշտա կիթտի :

Պաբուճու . - Սաաթ օն պուշուգ սուլարընտա :

Ամանտա . Եալընը'զ մը :

Պաբուճու . - Խա'յր , տիւնքի կիւն գարթ տը վիզիթինի պըրագ-մըլ օլան միւսիւ իլէ կիթտի :

Ամանտա . - Պէնիմ իչին սիզէ հիչ պիր շէյ սէօյլէմէտիմի :

Ամանտա , պու մէքթուպլա պիր ազ ֆիքրի բահաթլա-
նարագ , ճիվարլարտա պիր գայմագճը տիւքքեանընա կիթ-
տի , վէ օրատա պիր միգտտր թաամ իթտիքտէն սօնրա ,
խանէսինէ ավտէթ իյլէտի :

Մէրգումէ , եօրկունլուգտան թագաթը վէ պէքլէմէք-
տէն մէճալի գալմամըչ օլտուղու հալտէ , սապահըն սաաթ
պիրինտէ եաթաղա կիրտի իսէտէ , ուեուեամատը :

* * *

Կէլէլիմ Հավր մէյտանընա , վէ Բօլ Հարման իլէ Լիւ-
սիէն Լապրուեու , վէ էթիէն Գասթէլի , օթուրմուչ օլտուգ-
լարը լօգանթանըն օտասընտա պուլալըմ :

Բօլ . - Ազիզիմ միւսիւ Գասթէլ , սիզի պու գատար չա-
բուգ թէրք իթտիկիմտէն տօլաեը էսէֆ իտէրիմ , ֆագաթ
իլլէրի թէագիպ իթմէք տէ լազըմ տըր :

Զրիեմ . - Ազիզիմ միւսիւ Հարման , պու տէրէճէ չա-
բուգ կիթմէնիզէ , սիզլն գատար վէ սիզտէն զիեատէ պիզ
տէ էսէֆ իտէրիզ : Լաքին պիրպիրիմիզտէն էրքէնճէ այ-
րըլմագլըզըմը լազըմ կէլէճէկինի էվլէճէ պիլիր իտիք :
Իմտի , սիզ , հարէքէթ ու աղիմէթէ սէրպէսթսինիզ , Պիզ
տէ , միւսիւ Լապրու վէ պէն , պուլալարլարտա պիր տէվր
իճրա իտէլիմ :

Պու սուրէթլէ , մէրգուման իւչ շախար , պուլուն-
տուգլարը օտատան աչաղըեա էնտիլէր :

Էթիէն Գասթէլ , աչաղքի սօֆատա Բաուլ Տիւլմէնին
օթուրմուչ օլտուղունու կէօրտիւ :

Մէրգում , օլ էսնատէ , թաամընը պիթիրմիչ օլմաղլէ ,
պիր զաղէթա օգումագլա մէշղուլ իտի :

Էթիէն Գասթէլ իլէ Բաուլ Տիւլմէնին նազարը տիգ-
գօթլարը , եէկտիկէրինէ թէսատիւֆ իթտիլէր :

Բէսսամըն կէօզ գըրբմասընա գարչըլըզ , Բաուլ , թէ-
պէսսիւմլէ մուգապէլէ իթտի , վէ մէրգում տէլիգանլը ,
եանընտա պուլունան պիր իսկէմլէ իւզէրինէ գօյմուչ օլ-

տուղու պիր գըր ընկի քեաղըտա սարըլը պողչասընը գօլ-
թուղունուն ալթընա ալտըգտան սօնրա, մէրգուման իւչ
չախսըն արգալարընտան տիշարը չըգմագ հաղըրըղընտա
պուլունտու :

Բօլ Հարման, էվվէլա Լիւսիէն վէ սօնրա էթիէն իլէ
թօգալաչարագ, վէ մէրգումարտան այրըլարագ, սօղրու-
տան սօղրու Բլաս ար լիօրօբա կէօթիւրէն Բօմա սօգաղընա
միւթէրահի օլտու :

Մէրգում, երկիրմի աւրմ գատար իլըլէմիշ իքէն,
Բաուլ Տիւշմէն, լօգանթատան չըգտը, վէ օ տախի եօլ ալ-
մահա պաչլատը :

Էթիէն Գասթէլ իլէ Լիւսիէն Լապրու, պիր տաղըգա
գատար լօգանթանըն էչիկինտէ տուրուպ, սիկարալարընը
եագտըլար :

Թրիէն. - Ողիզիւմ Լիւսիէն, պիր աղ էվվէլ եանըմը-
տան կէչէն վէ Բօլ Հարմանըն կիթտիկի թարաֆա կիտէն
շու տէրիգանընը կէօրիւեօրմուսուսուղ :

Աիւսիէն. - Էվվէթ, կէօրիւեօրում :

Թրիէն. - Իշթէ, սէվկիւլիւ էվլատըմ, պէլքի պու տէ-
լիգանը, եարըն սապահ պանա կէլէրէք, բէտէրինիլին ա-
սըլ գաթիլինի թուլմուշ օլտուղունու խապէր վիրէճէք
տիր :

Աիւսիէն. - (Պու սէօղլէրի իշիթտիկինտէ, ֆէվգէլատէ
իզհարը հայրէթ իլլէեէրէք.) Նէ տիւօրսունուղ :

Թրիէն. - Ասըլ սօղրուլուղու սէօյլէեօրում :

Աիւսիէն. - Միւմքի՞ն մի տիր :

Թրիէն. - Հէմ միւմքին տիր, հէմտէ իշթիմալտէն տիր :

Աիւսիէն. - Փագաթ, պու նէթիճէ նա՛սըլ իսթիհասալ
օլունապիտի :

Թրիէն. - Սիղի ալտատըճը պիր իւմիտ իլինտէ պըրա-
գըրըմ վէսլէսէսիլլէ, օլ պապտէ հիշ պիր իֆատէտէ պու-
լունմահարագ, եալընըգճա հարէքէթ իթտիւմ : Պիր իզ տա-
խի պուլտում, վէ թէքրար իտէրիւմ քի, պէլքի եարըն,
սիգէ, « Պօնդու պէյլէ Լիւսիէնի Գիւլիլիէնի, Չէ ռօշու էլ

«Գրիգորի հիւ շէր հոյի ետ Գոր» տիեէպիլէճէեհիմ:

Արիսիէն . — (Թարիքի օլունմազ պիր հէեէճանա տիւշար օլունպ , էթիէն Գասթէլին էլլէրինէ աարլուր , վէ օ էլլէրի քէնտի էլլէրի տէրունինտէ սըգարազ .) Ահ , միւսիւ , միւսիւ . . . Լաքին սագըն եանըլմաեասընը :

Զրիէն . — Արթըզ . եանըլմագլըզ վէսվէսէսի գալմամըշ տըր :

Արիսիէն . — Էօյլէ իսէ , իշի պանա տա անլաթըն :

Զրիէն . — Շիմտիքի հալտէ հիշ պիր շէյ սէօյլէեէմէմ , վէ սիգին տէ պէնի իսթիճվապ իթմէմէքիկինիդի իսթար ի տէրիմ , չիւնքի սիւալլէրինիզէ ճէվապ վիրէմէմ : — Շիմտիլիք , սիկարանըզըն աթէշի սէճնտիւ , անը եագըն տա , Բէ նամ կաղինօեա կիտիպ , պիրէր գատէհ պիրա իշէլիմ :

Գաւ վէճհլէ , մէրգումլար , Օպէր սօգաղընտան պուլվարա վաարլ օլտօւլար , վէ էթիէն Բաուլու պէքլէմէք իշին , Ասա սօգաղընա կիթմէք , վէ Լիւսիէն տէ ըէսսամը մէրգուման քէնտիսինէ ճիւղիճէ իրաեէ էյլէմիշ օլտուղու սաատէթ ա իզպալի տիւշիւնմէք իւզրէ , ագշամըն սաաթ օն պիր սուլարընտա եէկտիկէրինտէն այրլլալար :

* * *

Իքի խէֆիեէ մէմուրլարը , Օվիտ Սօրիվօեու , գապթիեէ նէզարէթինէ կէօթիւրիւպ , մուվազգաթէն վէ միւնֆէրիտէն պիր տաիրէտէ թէվգըֆ իթտիլէր :

Գանատալընըն շէրպէթի նէթիճէսի օլմագ իւզրէ , մէրգումուն իւզէրինտէ , սինիր նէօպէթի եէրինէ գայիմ օլմուշ օլան աշգու , էլան տէվամ իթմէքտէ օլունպ , պու սըրատա իքի մէմուրլար :

— Գու խուսուստա տիւշիւնմէք լազըմ տէյիլ տիր , տէյիպ , իքիսի պիրլիքտէ , սէր խէֆիեէնին տայիրէսինէ կիթտիլէր :

Սէր խէֆիեէ , մէմուրլարը գապուլ իթտիկինտէ , իքի սինին տէ եիւղիւնտէ էսէրը մահգունէյեէթ միւշահատէ օլու :

նուեօրտու : Պինապէրին ամիրլէրի , քէնտիլէրինի կէօրիւր կէօրմէզ , հէյէթլէրինտէն , թէչէպպիւսլէրինտէ մուվաֆ֊
ֆազ օլամամըչ օլտուգլարընը անլատը , վէ քէլամա աղազ
պիրլէ ,

— Ժան Ծօրթիէ նամ գատըն հագգընտա վիրիլէն խա.
պէրին սսլը եօգ մու իմիչ , տէտի :

Մեմուրլարտան պիրի . - Էֆէնտիմ , հէբսիտէ սահհին իմիչ :

Մեր խեֆիեե . - Տիմէք օլուր քի , շիմսի Ժան Ծօրթիէ
հապսխանէտէ պուլունուեօր :

Մեմուր . - Խալը , էֆէնտիմ : Սէրպէօթ տիր :

Մեր խեֆիեե . - Սէրպէօթ մի տիր . . . Զանն իտէրիմ
քի , լաթիֆէ իտիեօրսունուզ :

Մեմուր . - Էֆէնտիմ , սիզին իլէ լաթիֆէ իթմէքիք ,
պիզիմ հատտիմիզ մի : Անճազ , էֆէնտիմ , էմրինիզ իճրա
օլունամամըչ տըր :

Մեր խեֆիեե . - Սէպէպինի իյզահ իտին , պազալըմ :

Մեմուր . - Օ գատընը տէրտէսթ իթմէք թէչէպպիւ.
սինտէ պուլունտուգուսմուզտա , մէրգուսէեէ իքրամէն պիլ
իթթիֆազ զիեաֆէթ վիրմէքտէ օլան պիր չօդ տտէմէր ,
անընյա պիզիմ արամըզա աթըլարազ , քէնտինին ֆիրարընա
մէյտան վիրմիչլէր տիր :

Մեր խեֆիեե . - Պու ազչամ , օ գահվէխանէ հիւքիւմէթ
թարաֆընտան գաբաթըլաճադ տըր : - Լաքին , սիզ պանա ,
վուգուաթը օլուտուղու կիպի հիքեաեէ իտին :

Մեմուր . - Իչթէ , էֆէնտիմ , վուգուաթ շունտան իպա.
րէթ տիր :

Մէմուրլարտան պիրի , օգուեանլարըմըզա մալիւմ օլան
վագըրալարը պէր թաֆսիլ սէր խեֆիեեէ նագլ իթտիկինտէ ,
սէր խեֆիեէ , տիգգաթը ազիմէ իլէ տինլէտի , վէ պատէհու ,

— Պու շէյլէր զարիպ տիր , վէ արիզ ու ամիգ թահ.
գըգաթա միւհթամ տըր : Պունտան երկիրմի պիր սէնէ մու.
գատէմ , Ժան Ծօրթիէնին , պիսուչ վէ պիկիննահ օլուտուղու
հալտէ , մահքիւմ իտիլմիչ օլմասը միւմքի՞ն մի տիր , տէտի :

Մեմուր . - Ժան Ծօրթիէ իչին թախսիս իթմիչ օլտուղու ,

վէ՛ ճէլա՛ օլունան տօղթէօր թարափընտան թէէսսիրաթը պիտիրիլտիկի Ամէրիգան շերպէթինտէն պիլմէեերէք իշմիշ օլան աստէմին սէօղլէրինէ պազըլըր իսէ , էվվէթ էֆէնտիմ , օլ պապտէ թէրէտտիւտ իտիլէմէզ :

Պէր խեճիեէ . - Օ շիւպհէլի աստէմին մահէլլի իգամէթի-նի պիլիեօ՛րմուսուռնուզ :

Մեմուր . - Խա՛յր , էֆէնտիմ :

Պէր խեճիեէ . - Խա՛յր , նէ՞ տիմէք . . . Էօյլէճէ քէնտի-սինին կիթմէսինէ միւսասատէ՛ մի իթտինիզ . . . վազիֆէնիզ՝ անը տէրտէսթ իթմէք տէյլէ՛ մի իսի :

Մեմուր . - Պիզ տէ անը՝ եաբարզ , էֆէնտիմ , շիմտի մէր-գում թէվզըֆիսանէտէ տիր :

Պէր խեճիեէ . - Թէմամ . . . քէնտիսինին իսմի նէ՞ տիր :

Մեմուր . - Օվիտ Սօլիվօ տուր :

Պէր խեճիեէ . - Հայտէ , մէրգուճու ալըն , պուրաեա կէթիբին :

Մեմուր . - Շու էսնատէ , իշպու էմրինիդին իճրասը միւմ-քին տէյիլ տիր , էֆէնտիմ :

Պէր խեճիեէ . - Նի՛չին :

Մեմուր . - Ձիւնքի օ հէրիֆ՝ իշտիկի շերպէթին թէէս-սիրիլէ , տէրին պիր ույզու իչինտէ պուլունմագտա տըր :

56

Պէր Խեֆիեհ . - Ուեանտըզը անտէ , սիզտէ ըիֆադա-
թընտա օլարագ , քէնտիսի պանա կէթէրիլսին : - Պէլքի
շու սըրատա սիզէ տէ իհթիեաճըմ պուլունաճագ տըր :

Մեմուր . - Բէք էյի , էֆէնտիմ :

Պէր Խեֆիեհ . - Շիմտի , Ժան Պորթիէ հագգընտա պահա
իտէլիմ : - Քէնտիսինէ զիեաֆէթ վիրէն ատէմլէր , ֆիրարը-
նա մէյտա՞ն մը վիրտիլէր :

Մեմուր . - Էվվէթ , էֆէնտիմ :

Պէր Խեֆիեհ . - Իգամէթկեահընը պիլի՞նօրմուսունուզ :

Մեմուր . - Խա՛յր , էֆէնտիմ , ֆագաթ պու խուսուսուն
էհէմմիեթի եօգ տուր , զիրա շուրասը մալիւմ տիւր քի ,
քէնտիսինին թանըլմըջ օլտուղունու պիլտիկի ճիհէթլէ , խա-
նէսինէ ալտէթ իթմէեէճէք տիր :

Պէր Խեֆիեհ . - Մէրգումէեի խանէսինտէ ախլ ու կի-
րիֆթ իտէմէեէճէկիմիզ տէրքեար տըր : Պունունլա պէրա-
պէր , նէրէտէ իգամէթ իթտիկինի , նէրէտէ չալըշտըղընը
վէ ալէսսէվիեէ հանկը մահէլլէրէ կիթտիկինի պիլմէք էյին ,
պազը թահգըգաթ իճրա իթմէլիսինիզ քի , իւզէրինէ նէգա-
րէթ իտէպիլէլիմ : Շիւպհէսիզ պու ագչամ , մէրգումէ , մօ-
պիլեալը էվլէրտէն պիրինէ կիտէրէք , օրատա գալաճաղըն-
տան , պու կիճէ , պազը խանէլլէրին զապըթա թարաֆընտան
պասըլմասը իչին էվամիրի լազըմէեի իթա իտէճէեիմ :

Մեմուր . - Էֆէնտիմ , Օվիտ Սօլիվօնուն՝ պահսընը իթ-
տիկի շու Բօլ հարման հագգընտա նէ՞ եաբմալըեըզ :

Պէր Խեֆիեհ . - Օվիտ Սօլիվօնու իսթիճվապ իտէր իթ-
մէզ , անըն իճապը իճրատընը տա տիւչիւնիւրիւմ : Շիմտի-
լիք սիզէ պաչգա պիր տիեէճէկիմ գալմատըղընտան , կի-
տէպիլիւրսինիզ :

Մէմուրլար , թէվազու իտիպ , օտաւտան տիշարը չըգտըլար :

Սէր խէֆիեէ , անլէրին ազիմէթինտէն սօնրա , տիկեր պիր մէմուր իլէ չէնտ տագըգա կէօրիւշիւպ , պատէհու զապթիեէ նէզարէթի տայիրէսինէ կիտէրէք , պազը էվամիր իթա իյլէտի , վէ Օվիտ Սօլիվօնու կէօրմէք իւզրէ թէվգըթխանէեէ չըգտըղընտա , մէրգումմ էլան ուեուեօրտու . շու գատար քի , ույգուսու օլ գատար ազըր կէօրիւնմէեօրտու :

Սէր խէֆիեէ , մէզքիւր թէֆգըթխանէնին կարտիանլարընտան պիրինէ խիթապէն ,

— Թամ սաաթ «էքիլտէ օտամտա պուլունաճաղըմ» - Պու ատէմմ կէօղլէրինի աշար աչմաղ , պիր տագըգա պիլէ զայպ իթմէքսիղին պանա խապէր վիրինիղ , եախօտ վիրտիրինիղ , տէտի :

Մուախիարէն սէր խէֆիեէ , թաամմ իթմէք իւզրէ զապթիեէ նէզարէթի տայիրէսինտէն հարէքէթ , վէ սաաթ սէքիլտէ թաամընտան ավտէթ իթտիկինտէ , տայիրէսինին խըզմէթճիսինէ ,

— Թէվգըթխանէտէն կէլէն օլտո՞ւ մու , տէյի սիւալ իթտի :

Աըզմէքճի . - Խա՛յր , էֆէնտիմ , հէնուզ կէլէն օլմատը :

Հապսխանէնին կարտիանլարընտան պիրի , սէր խէֆիեէնին էմրի մուճիպինճէ , Օվիտ Սօլիվօնուն եաթաղը եանընտա օթուրմուշ օլուպ , եալընըղ սաաթ տօգուղտա , պու կարտիան , Օվիտին ճիւզիճէ պիր հարէքէթտէ պուլունտու . զունու զանն իթտի , վէ պիր աղ տիգգաթ իթտիկինտէ , եանըլմագտա օլմատըղընը տէրհալ կէօրտիւ :

Ֆիւվագը , Օվիտ Սօլիվօնուն հէմ ագասը , վէ հէմ ֆիւզըրի , աղ վագըթտա քէսպի ինթիգամ իթմէքլէ , գօլլարէր եայար , վէ կէօղլէրինի աշըպ , եաթաղընտա տօղրուլտու , վէ էթրաֆընա տախի կէօղ կէզտիրտի :

Մէրգումմուն պուլունտուղու օտատա եանմագտա օլան պիր կաղ պօրուսունու ճիւզիճէ զիեասընտան , օտանըն տէ :

րունի պիր տերէճէ ըշմըշ օլտուղունտան , Օվիտ , եաթաղընըն եանընտա կարտիանը կէօրտիւ , վէ տիգդաթ վէ մէրադլէ մէրգուսիւ թէճէսսիւս իթտի :

Պատէհու , ալշաղը մէզպուր , էլինի , քէնտի անլընա կէօթիւրիւպ , պաշընտան կէչէն հալի հէման պիլմէեէրէք , վէ ըիւեա կէօրմէքտէ օլմատըղընա թէէմին օլմուշ օլարագ ,

— Աճայիւպ , պէն նէրէտէ պուլունուեօրում , տէտի :

Պարտիան . — Զապթիեէ նէզարէթինին մուվագդաթ թէվգըֆիսանէսինտէ պուլունուեօրսունուզ :

Սօլիվօ , պիրտէն պիրէ իզհարը տէհչէթլէ , պիւթիւն ազաւը տիթրէտի , վէ էսվապը չըգարըլմագսըղըն սէրիլմիշ օլտուղու եաթագտան աշաղըեա աթլատը :

Մուախխարէն , լէհճէսի սօլմուշ օլտուղու հալտէ ,

— Զապթիեէ նէզարէթինտէ՞ մի , տէտի :

Պարտիան . — Էվվէթ :

Օվիտ . — Նէ՞ վագըթտան պէրի :

Պարտիան . — Պու ագշամըն հէման սաաթ պէշ սուլաւընտան պէրի : Սիզի , պուրտեա , ագլընըզ պաշընտա օլմաեարագ կէթիրտիլէր :

Օվիտ , վագը օլմուշ օլան հալլէրտէն հիշ պիրիսինի գաթան տէրխաթըր իթմէեօրտու : Մէրգում , թագաթ վէ տէրմանը գարիամըշ օլտուղու հալտէ , եաթաղը իւզէրինէ թէքըրար տիւշիւվէրտի , վէ անլընը իքի էլլէրի արասընա ալարագ , տէրեայը միւլահագաթա տալտը :

Այնի վագըթտա , կարտիան , քիւչիւք սալանըն գաբուսունա տօյրու կիտիպ , մէզքիւր գաբուեու աշտը , վէ քէնտի արգասընտան իհթիմամլըճա գաբատըգտան սօնրա , պաշ կարտիանա ,

— Թահթըլ նէզարէթիմտէ պուլունան ատէմ ուեանտը , լագըլտը իտիւօր , տէտի :

Պաշ Պարտիան . — Բէք իյի . հայտէ կիտին , վէ սէր խէֆիեէ էֆէնտիեէ քէյֆիեէթի պիլտիրին :

Պարտիան . — Կիտիեօրում :

Կարտիան , տէրհալ պու էմրէ իճապէթ իթտի , վէ Տի-

Ժանլու, Իքինճի տէֆա, վէ հէման երւքսէք պիր սէտա
իլէ,

— Զապթիեէ նէզարէթի մուվազգաթ հապսխանէսինտէ
մի, պուլունուեօրում տէտի, վէ իլավէթէն տախի շէօյլէ սէօյ-
լէտի. — լաքին, պէն, Սէն սօգաղընտա վազը եթմէքճիլէրին
պուլուշտուգլարը մահէլլտէ վէ Ժան Ծօրթիէեէ իքրամէն վէ-
րիլէն զիեաֆէթտէ հազըր պուլունուեօրում, վէ Մարիան
տա, տէրունինէ Գանատալընըն շէրպէթիւտէն տամլաթմըշ
օլտուղու շարթրէօզտէն Ժան Ծօրթիէնին գատէհինէ տօլ-
տուրմագտա իտի:

Նակէհան Օվիտ, հիտտէթ ու ղաղապլա նիտա իթտի,
վէ վուգուի հալի տէրք ու հիսս իթմէքլէ, քէնտի քէնտիեէ
շու սէօյլէրի սէօյլէտի.

— Շիմտի հէր շէյի անլաեօրում: — Մարիան եանըլտը.
օ շէյթանի շէրպէթ շիշէսինտէն, Ժան Ծօրթիէնին գատէ-
հինէ տօլտուրաճագ եէրտէ, պէնիմ գատէհիմէ տօլտուր-
տու: — Իշթէ, շիմտի ղայպ օլտում, հէր շէյի սէօյլէտիմ,
վէ Ժանըն ախղ ու կիրիֆթիինէ մէմուր օլան խէֆիեէ մէ-
մուրլարը, անընլա պիրիքտէ պէնի տախի թութտուլար: —
Լանէթլի շէրպէթ, պանա խըզմէթ իտէճէք եէրտէ, մէկէր
պէնիմ մահվըմա սէպէպ օլաճագ իմիշ սին... Հալպուքի,
աճապա պէն նէ սէօյլէտիմ... Էլպէթթէ, սէօյլէնմէեէճէք
շէյլէրի իգրար ու իթիրաֆ իթտիմ... Ժագ Կարօ՝ քէնտի
սէվապըզը ահվալինի պանա պէեան, վէ Ամանտա՝ քէնտի-
սինին կիզլի միւլահաղալարընը, պանա ֆաշ իյլէտիկի կիպի,
շիւպհէսիզ պէն տէ, քէնտի կէշմիշ Էօմրիւմիւ թէմամիյլէ
մէյտանա գօյտում: — Ա՛հ, մէէլուն շէյթան, պիղզաթ քէն-
տի սիւհըրմլա քէնտիմի վուրտում:

Օվիտ, մէղքիւր թէֆէքքիւրաթընա տալմըշ օլտուղու
հալտէ, քիլիտին իչինտէ անախթարըն շէվրիտիկինի իշիթտի,
վէ գաբու աշըլարագ, Բարիս ղապթիեէլէրինտէն իւշ նէ-
ֆէրի, պիր կարտիան իլէ պիրլիքտէ թէվզըֆխանէնին գա-
բուսունտա ղահիր օլտուլար:

Պարտիան. — (Օվիտէ խիթապ իտէրէք.) Կէլին:

Օվիտ . - Փագաթ պէնի նէ՞րէնէ կէօթիւրէնէնքէր , վէ պէնտէն նէ՞ իսթէնօրլար :

Պաիտիան . - Պիր ազտան անլարսընըզ . . . Շիմաիլիք , պու զապթիեէլէր իլէ պէրապէր կիթմէքչիկինիզ լազըմտըր :

Պու սըրատա , հէր կիւնա մուխալիֆէթ վէ մուգավէմէթ միւմքինսիզ օլտուղունտան , մէրգում Տիփօնլու , արզը թէսլիմիեթէ , քէնտիսինէ վազը օլան էմրէ իթաաթա մէն . պուր օլտու :

Օվիտ , չէնտ տագըգա սօնրա , սէր խէֆիեէնին տայիրէսինէ կիրտի քի , օլ էսնատէ , մէզքիւր տայիրէտէ պիր միւսթէնթիգ իլէ զապթ քեաթիպի , վէ ժան Ֆօրթիեէնէ վիրիլէն զիեաֆէթտէ հազըր պուլունմուշ օլան իքի խէֆիեէնէ մէմուրու , մէրգումա պէքլէմէքտէ իտիլէր :

Կարտիանլարտան պիրի , սէր խէֆիեէնին եազըլաանէսի իւզէրինէ , տէօրթ քէօչէսի պաղը պիր ճէպ մէնտիլի վազ իթմիշ օլուպ , պու մէնտիլտէ պիր ուֆադ չիշէ , պիր ազչէ քիսէսի , պիր սաաթ վէ պիր անաթաթար պուլունմադտա իտի :

Խէֆիեէնէ մէմուրլարտան պիրի ,

— Իշթէ , էֆէնաթմ , քէնտիսինի թութտուղումուզ զէման իւզէրինտէ պու չէյլէր պուլունմուշ տուր , տէտի :

Միւսթէնթիգ , սէր խէֆիեէնէտէն պազը մայիւմաթ ալմըշ օլտուղու ճիհէթլէ ,

— Իսմինիզ նէ՞ տիր , տէյի Օվիտէ սիւալ իթտի :

Օվիտ . - Իսմիմ՝ Բիէր լը Պրէօն տուր :

Միւսթէնթիգ . - (Կիօզլէրինի Օվիտին կէօզլէրինէ աթֆ իտէրէք .) Նալան սէօյլէնօրսունուզ :

Պու էսնատէ խապիսի մէրգում , էն մէշհուր խըրսըզլար վէ գաթիլլէր կիպի սօլուգ դանլըլըղընը թէմամիլլէ քէսպ իթտի : Պինապէրին սըյըրգճա պիր թարզ իլէ ,

— Իսմիմին նէ օլտուղունու պէնտէն տահա իյի պիլմէք իտտաասընտա պուլունտուղունուզ հալտէ , պանա նիշին սիւալ իտիեօրսունուզ , տէտի :

Միւսթէնթիգ . - Սիզին իսմինիզ Օվիտ Սօլիվօ տուր :

Օվիտ . - Ալլահ Ալլահ , էկէրչի իսմիմին պէշլէ օլմա .

սընը արդու խորհոր խենիզ, բէք ալէա, արդունուզ ետրինէ վարսըն իշին, պէն տէ մուլաֆֆազաթ խտէրիմ:

Միւսքէնքիզ. - Մասիարալըզլա ճէվապ վիրմէքտէն կերի տուրուպ, ճիտտէն ճէվապ վիրմէնիդի սիզէ իսթար իյլէրիմ:

Օվիտ. - Հէր քէս քէնտի իգթիտարը տէրէճէսինտէ ճէվապ վիրէպիլիր:

Միւսքէնքիզ. - Նէրէտէ տողմուշտունուզ:

Օվիտ. - Իսմիմի պիլտիկինիզ հալտէ, նէրէտէ տողմուշ օլտուղումու տախի պիլմէլիսինիզ:

Պու սըրատա միւսթէնթիզ, սապըրսըզլըզ հարէքէթի իպրազընտան քէնտիսինի կիւճ իլէ մէնն իտէպիլտի, վէ սիւքիւնէթլէ,

— Պիհուտէ պշպօղազլըզլարլա վազիեթինիդի տահա զիեատէ աղըրլաթմաեւն: Եկէրչի սիզ ճէվապ վիրմէզսէնիզ, հալազատէնիզ Բօլ Հարման սիզլին ետրինիզէ ճէվապ վիրէճէք տիր, տէտի:

Օվիտ. - (Փիքրինտէն.) Լաֆղանլըգտա բէք զիեատէ իւլերի վարմըլ օլտուղումու շիմտի անլաեօրում... քէնտի խէթամ իլէ, քէնտիմի պէլաեա ուղրաթտում... պօղազըմա գատար պու պէլաեա կիրիշմիլ օլտուղում հալտէ, պազալըմ պունտան եագաեը նա՛սըլ գուրթարապիլէճէեհիմ: (Ալէնէն տախի.) Պէն Տիթօնտա տողմուշում տուր:

Պատէհու մէրգում, վէլատէթինին թարիսիլլէ բէտեր վէ վալիտէսինին իսիմլէրինի պէեան իթտի:

Օվիտ. - (Բէլամընա տէվամ իտէրէք.) Պունլարըն հէրսի տէ իյի, հալպուքի, պունտա պիր եանլըլըզ վար տըր - Հէմ, մուլլադա պիր եանլըլըզ վար տըր: - Ատէթա քէնտիմի մահպուս զանն խորհօրում: Պիր մազնուն կիպի պէնի իսթինթադ իտիեօրսունուզ... Իմտի, պու հալին վէ պու մուլամէլէնին սէպէպլինի անլամադ իսթէրիմ:

Միւսքէնքիզ. - Եկէրչի սէպէպլինի պիլմէեօր կիպի կէօրիւնիւեօր իսէնիզ, պիր աղտան անլարսընըզ: - Եվվէլ էմիրտէ սիւալլէրիմէ ճէվապ վիրին: - Բօլ Հարման սիզլին հալազատէնիզ մի աիր:

Օվիտ . - Էվվէթ :

Միւսքեցիք . - Էմիլիանինիդ :

Օվիտ . - Քէնտիմէ էմին օլտուղում կիպի ճնա տա էմի-
նիմ :

Միւսքեցիք . - Տիմէք օլուր քի , Էրգիլէրնի պաշտօն-
ւոր Գէլէնամէյլէ մաարուֆ գահվէխանէտէ , հալազատէնի-
զին վէֆաթ իթմիշ օլտուղունուղու , վէ պու կիւնքի կիւն
Բօլ Հարման իսմինի թաշրեան շախսըն՝ հագըգէթտէ տիկէր
պիր իսմի պուլունտուղունու թէէմին իթտիկինիդտէ , եալան
սէյլէնօրտունուղ :

Օվիտ , Գանատայընըն շէրպէթի թէէսսիրիյլէ , հագը-
գէթէն քեաֆֆէյի էսրարը մէյտանա գոյմուշ օլտուղունու
կիթտիքճէ անլամագտա իտի իսէ տէ , թէմքինինի պօղմա-
մաեա , վէ տապասընը լաեըգըյլա միւտաֆաեա գարար
վիրտի : Պինաէն ալէյհ , միւսթէնթիգին սիւալինէ շու եօլ-
տա ճէվապ իթա իյլէտի :

— Ֆէվգէլատէ սէրխօշ իտիմ , վէ նէ՝ սէյլէտիկիմի պիլ-
մէեօրտում : - Աղը պաշընտա օլմաեան պիր ատէմին սաշ-
մա սաբան սէօլլէրինէ էհէմիլիէթ վիրիլէպիլինիմ մի :

Միւսքեցիք . - Տիմէք տիր քի , սէրխօշուգ չըվկընըղըյ-
լա , էթմէքճիլիք իտէն Լիզ Բէրրէն նամ գատընը , ժան Ֆօր-
թիէ տիր , վէ Գլէրմօն մէրքէզ հապսխանէսինտէն ֆիրար
իթմիշ տիր տէյի իթհամ իթտինիդ :

Օվիտ . - (Թէաճճիւպ հալի կէօսթէրէրէք .) Ժան Ֆօր-
թիէէ քիմ տիր :

Միւսքեցիք . - Ժիլը-Քէօր սօգաղընտա , իւզէրինէ ,
պօեաճըլարըն քէրէվէթինի տիւշիւրմէքլէ , քէնտիսինի էօլ-
տիւրմէքիկի թէճրիւպէ իթմիշ օլտուղունուղ , վէ քէզալիք ,
չէնս հաֆթա մուգատտէմ գըզընը թէլէֆ իթմէքիկի իս-
թէտիկինիդ գատըն տրր :

Օվիտին լէհճէսի սօլտու : Մէրգում պու քէրրէ արթըզ
քէնտիսի իչին սահիլի սէլամէթ օլմատըղընը տէրք իթտի , վէ
հիսս իյլէտիկի տէհէթտէն միւթէէսսիր օլմամաեա թէհի
եէրտէ չալըշարագ ,

— Պու կիպի սէօղլէրին պէտանընա քիմ ճէսարէթ ի տիեօր, տէտի :

Միւսքէնքիգ . - Իիմլէրին գարըսընտա պու շէյլէրի ֆաշ իթտինիզ իսէ , անլէր :

Օվիտ . - Թէքրար իտերիմ քի , սերխօշ օլտուղումտան , սէօղլէրիմին ապա մանէասը վէ էհէմմիեթի պուլունմամագտա աըր :

Միւսքէնքիգ . - (Օվիտին իւզէրինտէ պուլունմուշօլան վէ աէրունինտէ էլան պիր միգտար մահուտ շէրպէթտէն պուլունան յիշէի կէօսթէրէէք .) Ժան Փօրթիէ իչին ագըթմըշ օլտուղունուզ պու շէրպէթտէն , քէնտինիզ իչաինիզ . - Պու պիր Ամէրիգա շէրպէթի տիր քի , Սէն սօգաղընտա իգամէթ իտէն տօգթէօր Րիշար , պունուն ֆէվզէլատէ թէէսսիրաթընը սիզտէն տահա իյի պիլմէքտէ տիր :

Օվիտ , նէ՛ ճէվապ վիրէճէկինի պիլմէտիկինտէն , պաշընը էյիպ սիւքիւթ իթտի :

Միւսքէնքիգ . - Նէրէտէ իգամէթ իտիեօրսունուզ :

Օվիտ . - Խուսուսի տօնատըլմըշ պիր օտատա :

57

Սէր խէֆիեէ , ագչէ քիսէսի վէ շիշէ իլէ պէրապէր Օվիտ Սօլիվօնուն ճէպլինտէն պուլունմուշօլան պիր անախթարը եաղըխանէնին իւզէրինտէն ալըպ , միւսթէնթիգէ վիրտի , վէ օտախի մուայեէնէ վէ թահգըգաթտան սօնրա ,

— Շիւպհէսիզ պու անախթար օտանըղըն անախթարը օլմալը տըր , տէտի :

Օվիտ . - Էվվէթ :

Միւսքէնքիգ . - Խուսուսի վէ տօնատըլմըշ պիր օտանըն

անախթարը օլտուղունու պէեան իթտիկիմիղ շու անախթա-
րըն իւզէրինտէ հիշ պիր նիւմէրօ պուլունմամասը , թէաճճիւպ
օլունաճագ շէյ տիր :

Օվիտ . - Նիւմէրօսու զայպ օլմուշ օլաճագ տիր :

Միւսքէնքիգ . - Էլան պիզի ալտաթմագ իսթէթօրսու-
նուղ , ֆագաթ հալաղատէնիղ Բօլ Հարման հագըգէթի հալի
պէեան իտէճէք տիր :

Պու էսնատէ , օ ալագ Օվիտ Սօլիվօ , նէվիմա հիտտէթ
ու զաղապ իզհարիյլէ , վէ պիլէքլէրինի սըգտըղը կիպի ,
կէօզլէրի տէ ատէթտէն խարիճ բարլաեարագ , շէօյլէ իֆա-
տէ իթտի .

— Ահ , սիւալլէրինիզ պէնի նիհաեթ տիլկիր իտիթօր
... Նամուսում իւզէրինէ սիղէ պէեան իտէրիմ քի , պէնի
զիեատէսիյլէ թագեիգ իտիթօրսունուղ : - Բէք ալէա պիլիլիմ
քի , սիզին բէնչէլէրինիզէ կէչէն պիր քիմնէ , սէքիզ կիւնիւք
պիր մահսում կիպի պիկիւնահ տախի օլսա , եինէ սիզտէն
եագասընը գուրթարամաղ : - Ահմագ կիպի քէնտիմի թութ-
տուրտում . իշթէ , պունտա , գապահաթ պէնիմ տիր : Պաշ-
լըճա ահմագլըղըմ շունտա տըր քի , քէնտի հիսապըմա տա
չալըշմաթօրում : - Անըն իշին , պէն քէնտի եագամը գուր-
թարաեըմ տա , պաշգալարը նասըլ իսթէրլէր իսէ , էօյլէ
չաթըշսընլար : - Իմտի , միւսթէնթիգ էֆէնտի , պէն Գիլչի
ճատտէսինտէ , 172 նիւմէրօլու խանէտէ իգամէթ իթմէտէ-
եիմ : - Պու անախթար , պաղչէ գաբուսուլա , մօպիլեամըն
գօնուլմուշ օլտուղու քէօզկիւն գաբուսունու աշար : - Շիմտի ,
պունլարը պիլտիկինիզ հալտէ , պանա տիկէր պիր շէյ
սիւալ իթմէեին : - Օվիտ Սօլիվօ իսմի իւզէրինէ եէմին իտէ-
րիմ քի , արթըգ ճէվապ վիրմէեէճէեիմ :

Միւսքէնքիգ . - Զաթէն սիզէ սէօյլէտիմ քի , սիւքիւ-
թիւնիւզտէ տէվամ իթմէնիզլէ , վազիեթիլինի զիտահա զի-
եատէ աղըրլաթըթօրսունուղ :

Օվիտ . - Պու կիպի սէօզլէրի , պիր թագըմ ահմագլարը
գօրգութմագ իշին հէր վագըթ գուլլանըսընըզ : Հալ պու
քի պէն , պու սէօզլէրտէն իզֆալ օլունանլարտան տէ յիլիմ :

Նէ օլտու իսէ օլտու , իշթէ , պիւթիւն մատտէ պունլարտան իպարէթ տիր :

Միւսքեքիգ . - Հագըգի Բօլ Հարման էօլմիւշ տիւր , տէյիլ մի , վէ պու կիւնքի կիւն պու իսմի թաշըեան շախս , հագըգէթտէ ժագ Կարօ թէսմիեէ մի օլունուր :

Օվիտ . - (Ումուզլարընը չէքէրէք .) Պունտան պէօյլէ ճէվապ վիրմէեէճէկիմի սիղէ սէօյլէտիմ , վէ սէօղիւմիւ իճ-րա իտէճէեիմ : - Ֆիրվագը , սիղին իսթիճվապլարընը պէնի թաղեիգ իտիեօրլար . . . Պէնիմ իգամէթ իթտիկիմ մահէլի պիլլրսինիլ . . . Էկէրչի պիր ազաճըգ տիրաեէթինիլ վար ի-սէ , պու դատարը սիղէ քիֆաեէթ իթմէլի տիր : - Օլ տէրէ-ճէ ույգում վար տըր քի , աեադտա տուրտուղում հալտէ , ուեուեօրում : Իմտի , միւսաատէ իտին քի , կիտիպ եսթա-եըմ : Եարըն հէր չէյ անլաշըլըր :

Միւսքեքիգ . - Եանի , Լիւսի Ֆօրթիէնին , վէ վալիտէսի ժան Ֆօրթիէնին գաթլ ու թէլէֆինի սիղ էմի իթմիշ , վէ պու-նուն իչին իւճըթ վիրմիշ օլտուղունուզ անլաշըլաճագ տըր :

Պու տէֆա Օվիտ սիւքիւթ իթտիկինտէն , միւսթէնթիգ իֆատէեէ տէվամ պիրլէ ,

— Ճէվապ վիրմէք իսթէմէեօրմուսունուզ , տէտի :

Օվիտ թարաֆընտան այնի սիւքիւթ վագը օլտուղուն-տան , միւսթէնթիգ , ֆիքրինի իշղալ իտէն հիտտէթի պէլլի իթմէեէրէք աեաղա գալգտը :

Միւսքեքիգ . - Պու ատէմի կէօթիւրիւն , վէ իսթիլաթ-տան մէնն իթտի :

Օվիտ . - (Իսթիհզա իլէ .) Թէմամ , իսթիլաթտան մէնն իտիլտիկիմ հալտէ , ըահաթճա ուեուեապիլլրիմ : Իշթէ պու թէտպիրինիղէ մէմուն օլտում : - Հայտէեին զապթիեէ էֆէնտիլէր , պէնի կէօթիւրիւնիւզ :

Պու էանատէ , սէր խէֆիեէնին պիր իշարէթի իւզէրի-նէ , զապթիեէլէր , մահպուս իլէ պէրապէր տիշարը չըգ-տըլար :

Միւսքեքիգ . - Պու ատէմ , զաեէթ մուխաթարալը մա-գուլէտէն պիր հայտուտ տըր :

Պէր խեֆիեէ . - Էկէրչի պու առէմին ֆիքրինի էյիճէ ան-
լառըմ իսէ , քէնտի խանէսինտէ էօյլէ էվրագ պուլաճա-
ղըզ քի , վիրէճէկի ճէվապլարտան տահա զիեատէ պիզէ
մալիւմաթ իթա իթմիշ օլաճագ տըր :

Միւսքէնքիգ . - Իհթիմալ տըր , ֆագաթ պագալըմ քէն-
տի մահէլլի իգամէթինի պիզէ տօղրու սուրէթտէ պիլտիր-
տի՞ մի :

Պէր խեֆիեէ . - Պու խուսուսա թէէմին օլմագ լաղըմ
տըր , վէ էկէր իգամէթ կեահընը տօղրու խապէր վիրմիշ
իսէ , տէրհալ թէհարրիեաթ իճրա իտիլմէլի տիր : - Շիմտի ,
միւսթէնթիգ էֆէնտի , պու Բօլ Հարման հագդընտա նէ՞
թէտպիր իթթիսաղ իտիլմէսի թարաֆընտասընը :

Միւսքէնքիգ . - Մահէլլի իգամէթինի պիլիեօ՞րմուսու-
նուզ :

Պէր խեֆիեէ . - Պու առէմ մէշհուր պիր մաքինիսթ վէ
ֆապրիգաթօր օլուպ , ֆապրիգասը Գուրպիլուատա պու-
լունտուղունու պիլիրիմ :

Միւսքէնքիգ . - Մուհիմմ պիր ֆապրիգա տըր :

Պէր խեֆիեէ . - Էօյլէ զանն իտէրիմ :

Միւսքէնքիգ . - Պու առէմէ դարշը հիշ պիր սէօղ իշիթ-
միշմիսինիգ :

Պէր խեֆիեէ . - Խա՛յր : Նամուսլու պիր սանաաթքեար
տէյի թանըլմը տըր :

Միւսթէնթիգ , պիր գաշ սանիեէ դատար տիւշիւնտիւք-
տէն սօնրա , շէօյլէ սէօյլէտի .

— Բօլ Հարման հագդընտա հարէքէթէ պաշլամաղտան
էվվէլ , Սօլիվօտան իթիրաֆաթը միւքէմէլէ իսթիհաալինէ
պէքլէնիլմէսի ֆիքրինաէեիմ : - Շու Սօլիվօ տէնիլէն հէրիֆ ,
թէքմիլէն կէշմիշ օլմահան պիր սէրխօշլուգ թէէսսիրի թահ-
թընտա լագըրտը իտիեօրմուշ , վէ քէնտիսինտէ տիվանէլիք
վար իմիշ : - Իմտի , քէնտի սէօղլէրինի վէ աղվիեաթընը զա-
եէթ ճիտտի սուրէթտէ տինլէմէքլիք , ագըլաղճա հարէքէթ
իթմէք տիր : - Էվվէլ էմիրտէ , Օլիտ Սօլիվօնուն խանէսինի
արաեալըմ : Էկէրչի Բօլ Հարման հագդընտա թէհիլէքէլի է-

սէրլէր պուլուր իսէք , օլ վագըթ , ասլա վագըթ ղայայ իթ-
մէսէրէք , վէ քէմալը շիտտէթ իւզըէ , մուսամէլէսէ պաշլա-
րըզ : Եօգսա , մալիւմաթը միւքէմէլէ իսթիհսալ իտէնէ գա-
տար , քէնտի էթրաֆընտա իճրաի նէզարէթ իթմէքլէ իքթի-
ֆա էյլէրիզ :

Սէր խէֆիսէ , պու խուսուստա մուվաֆֆադաթ կէօս-
թէրտի , վէ պատէհու ,

— Միւսթէնթիզ էֆէնտի , պու կիճէ , շու Սօլիվօնուճ
խանէսինտէ իճրաի թէհարրիսաթ իթմէքտէ , սիզ տէ պէ-
նիմէ հէմէֆքեաւմըսըզ , տէյի սիւալ իթտի :

Միւսքէնթիզ . - (Սաաթընա պագարազ .) Եարը կիճէ օլ-
մագ իչին պիր չարէք վագթըմըզ վար տըր : Տայիմի արա-
պալարըմըզ պուլուճտուղունտան , եարը կիճէսի եարըմ սա-
աթ կէչէրէք , Գիշի ճատտէսինէ վասըլ օլապիլիլիզ : - Իմ-
տի , կիտէլիմ :

Մէր խէֆիսէ . - (Իքի խէֆիսէ մէմուրունա .) Սիզ տէ
պիզիմէ պէրապէր կէլին :

Պու սուրէթլէ , մէրգումլար , ղապթիսէ նէզարէթի
հալլիսինէ մուվասըլէթ իթտիքլէրինտէն , օրատա պէքլէմէք-
տէ օլան իքի արապատան պիլինէ , սէր խէֆիսէ իլէ միւս-
թէնթիզ , վէ տիկէրինէ տէ ղապթ քեաթիպիլլէ իքի մէմուր-
լար օթուրտուլար :

Գիշի ճատտէսինէ կիտէճէքլէրի մահէլլի արապաճըսա
պիլտիրմէլէրի իւզէրինէ , արապալար Եօլա չըգտըլար , Պու
էսնատէ , սաաթ , եարը կիճէսի չալմագտա իտի :

Օգուեանլարըմըզն խաթըրլարընտա օլտուղու իւզըէ ,
Բօլ Հարման՝ Բաուլ Տիւչմէն թարաֆընտան եագընտան
թաագիպ իտիլտիկի հալտէ , Բօմա սօգաղընա տօղրու կիթ-
մէքտէ իտի :

Մէրգում ֆապրիգաթօր , Սէն-Բէթրէսպուրկ սօգաղը-
նա կիթմէք իւզըէ , Բլաս տը լ'Եօրօքտան կէչտի , վէ օրա-
տան տախի տօղրուճա Գիշի ճատտէսինէ մուվասըլէթ իյ-
լէտի :

Բօլ Հարման , հէնուզ պիր սաաթ գատար վագթըլ օլ-

տուղու իշին , թէլաշ իթմէօրտու , վէ քէնտիսինի գօլլաեան պուլունուպ պուլունմատըղընա թէէմին օլմագ իւղրէ , պիտ-տէֆաթ արգասընա տէօնտիւ :

Բաուլ Տիւշմէն , սօգաղըն տիկէր թարաֆընտա , գալ-տըրըմ իւգէրինտէն կիթմէքտէ օլուպ , Բօլ Հարմանը կէօ-ղիւնտէն ղայպ իթմէմէքտէ իտի :

Ֆապրիգաթօր , Գլիշի մէյտանընա մուվասըլէթինտէ , պիր կաղ պօրուսունուն այտընլըղըլլա սաաթընա պագտը , վէ սէքիզի օթուղ պէշ տագըգա կէշտիկինի կէօրիւպ , Գլիշի ճատտէսի աղղընտա , վէ սօլ թարաֆտա վագը պիր գահ-վէխանէնին թարացասընտա օթուրտու :

Տիւշմէն , Բօլ Հարմանըն օ մահէլլտէ օթուրտուրունու կէօրիւնճէ , ֆիքրինտէն ,

— Պէսպէլլի Օվիտ Սօլիվօ պու մահէլլտէ իգամէթ իթ-մէքտէ տիր . . . վէ ֆապրիգաթօրուն պուրատա օթուրմա-սը , մուպյեէն սաաթա պէքլէմէք իշին օլաճագ տըր . . . իմ տի , պէն տէ շու գահվէխանէտէ օթուրաեըմ , տէտի , վէ ֆիլվագը , սաղ թարաֆտաքի գահվէխանէտէ օթուրուպ , պիր գատէհ պիրա կէթիրթտի :

Սաաթ տօգուղա պէշ տագըգա գալարագ , Բօլ Հար-ման , իշտիկի իշլինին պէտէլինի վէրիպ , աեաղա գալգտը , վէ ճատտէնին պօեունտան եիւրիւմէկէ պաշլատըղընտա , թապիի Բաուլ տախի մէրգումու թաագիպէ թէքրար տէ-վամ իլլէտի :

Թամ սաաթ տօգուղտա , Մարինին բէտէրի , մալիւ-միւմիւղ օլան գըր ըէնկլի քիւչիւք գաբունուն գարշըսընտա տուրուպ , չանը չալտը , վէ իշպու չանըն սէսի պաղչէ թա-րաֆընտան շիտտէթլէ իշիտիլտի :

Պու արա , Տիւշմէն , հէման թա գարշըտա , վէ պիր ա-րապա գաբուսունուն իշ թարաֆընտա տուրմագտա օլտու-ղու հալտէ , քէնտի քէնտիեէ ,

— Իշթէ պուրասը տըր . . . պագալըմ պարօն Արնօլտ տը Բէյա խանէսինտէ՞ մի տիր , տէտի :

Պիր գաշ սանիյեէ կէշտիկի հալտէ , գաբու աշըմատը-

ղընտան , Բօլ Հարման եէնիտէն չանը չալտը , վէ պիր ազ պէքլէեհիպ , հիչ պիր ճէվապ ալամամասը իւզէրինէ , թէք-
րար շիտտէթլէ չանը չէքմէսինտէն , սապըրսըզլըգ վէ հիտ-
տէթ իլինտէ պուլունտուղու անլաշըլըեօրտու :

Հասըլը գարու , օգուեանլարըմըղճա մալիւմ օլան սէ-
պէպլէրէ մէպնի ալըլմատըղընտան , Տիւշմէն , Ֆիքրինտէն ,

— Խապիս , խանէսինտէ տէյիլ տիր . . . չիմտի պու հէ-
րիֆ նէ՞ եաբաճագ տըր , տէտի :

Բօլ Հարման , մէյեուս պիր հալտէ վէ գըմըլտանմա-
եարագ տուրուպ , Օվիտին զայպուպէթի-սէպէսի նէ՞ օլա-
պիտիկինի տիւշիւնտիւ , Փագաթ ալըլշ օլտուղու թէլէկ-
րաֆնամէսին պիր հիլլէ վէ տուզագ օլմուշ օլտուղունու զանն
իթմէկէ հիչ պիր սէպէպի պուլունմատըղընտան , պէքլէմէ-
եէ գարար վիրտի , չիւնքի քէնտի գիւիւմիւնճէ , Սօլիվօնուն
պիր գաշ տագըրգատան ալտէթի մէմուլ իտի :

Պինապէրին Բօլ Հարման , պաղչէ տիվարընըն էօնիւնտէ
տօլաշմաեա պաշլատը :

Բաուլ , կաղ պօրուլարընըն այտընըղըյլա , մէրգումուն
թէքրար պէ թէքրար կէշտիկինի կէօրիւպ , վագըթ միրուր
իյլէտիքճէ , քէնտի սապըրսըզլըգ հարէքէթլէրի տէ արթ-
մագտա իտի :

Քաուլ . - (Քէնտի քէնտիեէ .) Իշթէ պու ֆէնա , եա-
րընա գատար եիւրիւմէսինէ տէվա՞մ մը իտէճէք տիր : Կիզ-
լէնմիշ օլտուղում մահէլլ իսէ , ուզուն միւտտէթ պէքլէ-
մէեէ միւսայիտ տէյիլ տիր : - Բօլ Հարման , էր եա կիճ
պէնի կէօրէպիլիր , վէ քէնտիսինի գօլլամագտա իտուկիմէ
շիւպհէ իտէպիլիր : - Իմտի , պու սըրատա պաշգա պիր թէտ-
պիր իթթիխաղ իթմէք լաղըմ տըր :

Բաուլ , պալէատէքի միւլահաղաթ վէ թէֆէքքիւրաթ
իլինտէ օլտուղունտա , էթրաֆընա պիր կէօզ կէզտիրմիշ իտի :
Յրալարտա , սըղընապիլէճէք հիչ պիր տիւքքեան պուլուն-
մաեըպ , Փագաթ Բօլ Հարմանըն պուլունտուղու մահէլլտէն
պէշ խանէ եօգարըտա քիւշիւք պիր գահվէխանէ կէօրտիւ ,
վէ քէնտի քէնտիեէ ,

— Շուրասը, թամ պէնիմ իսթէտիկիմ եէր տիր : Բէք զիեատէ կիզլէնմէմէքլէ , զիեատէ չիւպհէ տավէթ իտիլմէզ : Պինաէն ալէյհ , տիշարտա գօնուլմուշ օլան մասալարտան պիլինտէ օթուրտուղումտա , գօլլատըղըմ ատէմին հարաքեաթ վէ մուամէլաթընա սուհուլէթլէ տիգգաթ իտէպիլիւրիմ , տէտի :

Պու վէճհլէ , մէրգում , տէրհալ շօսէ եօլտան կէչիպ , մէգքիւր գահվէխանէնին գաբուսունտա պուլունան քիւհնէ վէ թօզլու թօբրագլը պիր իսկէմլէ իւզէրինտէ օթուրտուգտան սօնրա , պիր գատէհ ըօմ իսթէտի , վէ պիր տէ սիկարա պիւքտիւ :

Բօլ Հարման , հալէա տօլաշմասընա , հիտտէթ վէ հէեէճան իլէ տէվամ իթմէքտէ , վէ պու հէեէճան ու հիտտէթի , պիր թարաֆտան արթմագտա իտի :

Մէրգում , պիրտէն պիրէ վէ հէման եիւքսէք սէտա իլէ ,

— Շու թէլէկրաֆնամէեի օգուտուղումտա , եանըմատըմ , տէտի :

Բօլ Հարման , Տիւլմէնին , քէնտի ըօմ գատէհինի իշտիկի , վէ սիկարասընը թիւթտիւրտիւկիւ մահէլլէ եագլաշարագ , բարտըսիւսիւնիւն ճէպինտէն չըգարմըշ օլտուղութէլէկրաֆնամէեի թէքրար օգուտու , վէ քէնտի քէնտիեէ ,

— Էվվէթ , էվվէթ . . . պունտա սաաթ տօգուզ տէյի աշիքեարէն եագըլմըշ տըր , տէտի , վէ պու թէլէկրաֆնամէեի բարմագլարը արասընտա պուրուշտուր տուգտան սօնրա , սօնսուզ տօլաշմասընա թէքրար պաշլատը :

Օլ էանատէ սաաթ օն չալմաղլէ , Բօլ Հարման , եէնիտէն էվին գաբուսունա եագլաշրպ , պիտտէֆաթ չանը չէքտի , վէ գաբունուն աշըլմատըղընը կէօրմէսի իւզէրինէ , տիվանէ կիպի , չըբըսըզ պիր հալ իլէ , գալտըրըմտա պէթէքրար տօլաշմաեա պաշլատը :

58

Հէր թարափտա տիւրքեանլար գաբանմագտա օլուպ , Տիւշմէն , ֆապրիգաթօրուն , վագըթ պէ վագըթ հիտտէթ ու զազապ հարէքէթլէրի իպրազ իթմէսինի կէօրմէքլէ , պուրնունուն ալթընտան կիւլմէքտէ իտի :

Եօլճուլար , բէյ տէր բէյ ազալմագտա օլտուղու միւսիլու , գահվէխանէնին միւլթէրիլէրի տէ արտ արտա տիշարը չըգմագտա իտիլէր :

Պիր սաաթ տահա վագըթ կէչիպ , Պաթինեօլտաքի սաաթլար՝ օն պիր չալտըլար :

Բօլ Հարման , այնի վագըթտա , օլ տէրէճէ եիւքսէք սէտա իլէ պիր քիւֆիւր իթտի քի , պու քիւֆիւր՝ Տիւշմէնին գուլաղընա գատար աքս իթտի , վէ պատէհու մէրգում տէլիգանլը , Բօլ Հարմանըն , ուղուն վէ թէհի նէօպէթճիլիկինի թէրքլէ , Գիլչի մէյտանընա տօղրու իլէրլէտիկինի կէօրտիւ :

Բաուլ . - (Քէնտի քէնտիեէ .) Ալլահ սէյեահաթընըզը մուվաֆֆազէ կյլէսին . . . շիւպհէսիղ ազիղ տօսթուն Սօլիվօ տահա ուղուն միւտտէթ կէճիքմէքլէ , խանէսինի զիեարէթ իտէճէք գատար պանա միւսաատէ իտէճէք տիր :

Օլ զէման , Բաուլ Տիւշմէն , պիր գատէհ տահա բօմ կէթիլթտի , վէ կարսօն իշպու էմրի իճրա իթմէքլէ , թէքլիֆսիզճէ պիր հալ իլէ ,

— Պիր ազ չաբուգ իտին . տիւրքեանը գաբաեաճաղըզ , տէտի :

Բաուլ . - (Մասանըն իւղէրլինէ պիր սիքքէ վազ իտէ , բէք .) Իւճըթինիղի ալըն :

Մէրգում , իշպու սէօզլէրտէն սօնրա , իսկէմլէսինտէն գալզըպ , Գիլչի ճատէսինէ տօղրու միւթէրահի օլտու :

Բառուլ, պաղչէնին գըր ընկլի գաբուսունուն էֆին-տէն կէչէրքէն, պաղչէ տիվարընա պիր աթֆընազար իթտի:

Պու տիվար, անճագ իքի մէթրօ պօեունտա օլուպ, գաբունուն թարաֆընտա կրանիթ թաշընտան պիր քէօչէ պուլունմագտա իտի:

Բառուլ, ֆիքրինտէն,

— Պու մուամէլէ բէք գօլայ օլաճագ տըր, տէտի, վէ քէնտիսի տէ, Բօլ Հարման միսիլու, պօեունա էնինէ տօլաշմաեա պաշլատը:

Մէրգումուն թէրք իթտիկի գահվէխանէ տալի գաբանմաղլէ, մահէլլի մէզքիւր պիւսպիւթին գարարտը, վէ ճատտէ եօլտա քիմնէ գալմատը:

Տիւլմէն, պաղչէ տիվարընա եագլաշըպ, տէրունինտէ մալիմիւմիւմիւղ օլան էտէվաթը հավի օլան բաքէթի եէրէ գօյտուգտան սօնրա, եարը կիճէեէ գատար եէնիտէն պէքլէտի, վէ քէնտի քէնտիեէ շէօյլէ սէօյլէտի:

— Իհթիմալ քի պիղիմ հօվարտա Սօլիվօ, սէրվէթի միւլ քէմմէլ օլտուղու ճիհէթլէ, կիճէեի շէհիրաէ կէչիրէճէք տիր: Պունունլա պէրապէր, իսթէր ավտէթ իթսին, իսթէր իթմէսին, պէն իշ կէօրմէլիեիմ, տէտի:

Բառուլ, քէնտի պուլունտուղու թարաֆա տօղրու քիյէսնէ կէլմէքտէ օլմատըղընա թէէմին օլտուգտան սօնրա, զիքր իթտիկիմիւղ քէօչէ իւզէրինէ աթլատը, վէ տիվարըն քէնարընը թութուպ, պիր սըշրաեըշտա պունուն թէբէսինէ չըգտը, վէ պատէհու պաղչէեէ էնիպ, էլիլէ պաղչէնին սիւրկիւսինիւ աշտը, վէ գաբուեու աշմաեա սայ իթտի:

Իշպու գաբու, իքի թարաֆըր գաբալը օլտուղու ճիհէթլէ, տիշարը չըգճագ իշին, իչէրի կիրիլտիկի կիպի, տիվարտան աթլաճագտան դայրի չարէ պուլունմամագտա իտի:

Բառուլ, գաբուեու մուայեէնէ վէ թէտգըգ իթմէքլէ, էլինէ, եէրէրինտէն հարէքէթ օլունուր պաղը տէմիր բարշալարընա թէսատիւֆ իլլէտի, վէ ֆիքրինտէն,

— Պունտա էնքսէրլէր վար տըր: Պունլարըն սաեէսինտէ, պէն, եագամը էլէ վիրմէմ, տէյի տիւչինտիւ:

Մուսախարէն , մէղքեր , էնքսէրլէրի սիւրտիւ , վէ եի-
նէ քէնտի քէնտիեէ ,

— Էկէրչի Սօլիվօ , պէնիմ իչէրտէ օլտուղում զէման
կէլիպ տէ գաբուեու գաբար իսէ , օլ վաղըթ պէն պուրա-
տան նա՛սըլ տիշարը չըգապիլէճէեիմ . . . Իմտի , հէր շէյի
էվվէլինտէն տիւշիւնմէք լաղըմ տըր , տէտի , վէ պաղչէեի
տօլաշըպ , քէօշկիւն արգասընտա , տիվարըն քէնարընտա պիր
քէրէսթէճի տիւքքեանը պուլունտուղունու անլատը . չիւն-
քի , գարանըգտա , աղաճլարըն իւսթիւնտէն , պաղը ու-
ղուն տիրէքլէր իլէ քէրէսթէլէր միւշահէտէ օլունուեօր
իտի :

Քուուլ . - (Ֆիքրինտէն .) Պուրատան կէչիլէպիլիր իսէ
տէ , եիւքսէեէ չըգապիլմէք իչին պիր շէյ լաղըմ տըր :

Այնի վաղըթտա , աեաղընա , պիր մէթըօ գատար եիւք-
սէքլիքտէ պիր քիւշիւք գուլիպէ թէսատիւֆ իթտի քի , պու
գուլիպէ , Օվիտտէն էվվէլ մէղքեր քէօշկիւն միւսթէճիլի
պուլունմուշ օլան քիմսէնին թավշան պիւեիւթմէկէ մախ-
սուս մահէլլի իտի :

Տիւշմէն . - (Քէլամընա տէվամ իտէրէք .) Իշթէ , թամ
պանա լաղըմ օլան տա պու տուր : Էկէրչի ըիւճաթա մէճ-
պուր օլուր իսէմ , պիր քէրրէ քէնտիմի քէրէսթէճի տիւքքեա-
նընտա պուլտուղումտա , էլպէթթէ գաշաճագ պիր տէիք
պուլապիլիրիմ :

Պատէհու , մէրգում , տիվարըն տիպինտէ պըրագմըշ
օլտուղու ալէթլէրինին բաքէթինի ալմագ իւղըն ավտէթ ի-
տիպ , մէղքեր բաքէթի ալտըգտան սնորա , ալէաթը մէգ-
պուրէ վասըթասըյլա գաբուեու աշտը , վէ ալէթլէրինի
թէքրար եէտինէ ալարագ , քէօշկէ կէլտի , վէ ճէպինտէն
չըգարտըղը քիպրիթլէրտէն պիր թանէ եագըպ , թէհարրի-
եաթընա իպթիտար իյլէտի :

Էվվէլ էմիրտէ , պաղը սանտըգլարըն պուլունտուղու
պիր օտաեա կիրիպ , պու օտատա , պիր մասա իւղէրինտէքի
շամատանըն մուսուհու եագտը , վէ իւղէրլէրինտէ , իլի
հարֆլար իլէ , « Մէմալիքի միւճթէմիայի Ամէրիգա . - Պուէ-

նօս-Այրէս » իպարեւելքի մուհարբէր օլան սանտըզլարը պիւ մուայեհնէ ,

— Այազըն՝ ֆիրար իթմէք հազըրըզընտա պուլուն-տուղու աչիքեարէն անյաչըլընօր . . . Իմտի , վագըթ զայպ իթմէկէ կէլմէզ . . . Եվվէլ էմիրտէ սանտըզ վէ տօլապլար-տան պաչլաեալըմ , տէյի տիւշիւնտիւ :

Սանտըզ վէ տօլապլարըն անախթարլարը , սիւրմէլէրի իւզէրինտէ պուլունուպ , Բաուլուն իւք տէֆա աչտըզը տօ-լապտա , քէնտիսի իչին էհէմմիեէթի օլմաեան պազը մատ-տէլէր մէվճուտ իտի :

Իքինճի վէ իւշիւնճիւ տօլապլարըն էշեասը տախի օգա-պիւտէն օլուպ , Բաուլ , տիկէր պիր օտաեա կիրտի , վէ պունտա պուլունան պիր եագըխանէ , իւք տէֆա կէօզլունէ չարբմագլա ,

— Եա եանըլընօրում , եախօտ պէնիմ արատըղըմ չէյ-լէր , պունտա պուլունաճագ տըր , տէտի :

Իչպու եագըխանէ անախթար իլէ գաբալը օլտուղուն-տան , Բաուլ , իքինճի տէֆա քէնտի ալէթլէրինի իսթիմալէ մէճպուր օլտու , վէ պունտա տախի մուվաֆֆագըյեէթ պուլտուղունտան , էվվէլ էմիրտէ նազարը տիգգաթընա պիր խայլիճէ պանգնօթլար վէ ալթուն չըզընլարը թէսատիւֆ իյլէտի :

Տիւշմէն . - (Քէնտի քէնտիեէ .) Վա՛յ , պիգիմ միւսիւ Սօ-լիվճուուն սէրվէթի միւքէմմէլ իմիշ . . . Բօլ Հարման սաեէ-սինտէ պու սէրվէթէ նայիլ օլմուշ օլմալը տըր . . . Լաքին , պանա պունլար լաղըմ տէյիլ տիր :

Մէրգում , չէքմէճէլէրտէն պիրինի աչըպ , պիր չիզտան իլէ իքի տէմէթ քեաղըտ նազարը տիգգաթընա չարբտը : Բաուլ , պու չիզտանըն տէրունինի կէօզտէն կէշիրտի , վէ ամճասընըն սախթէ իմզասընը հավի օլան իքի գըթա չէքի տէրհալ կէօրմէքլէ , մէսէրրէթլէ պիր ա՛ն իտիպ ,

— Հէլէ , շիւքիւր շիւքիւր , տէտի :

Պունլար իլէ պէրապէր , Ամանտանըն եազմըշ , վէ Ժու-աննիտէ տիքիշճիլիք իտէն մատամ Տէլիճնա իթա իյլէմիշ օլ-

տուղու թաստիգնամէ պուլունմագտա իտի :

Բառւ, Տամգէսին գըլըճը կիպի կէնճ գատընըն պա-
շը իւզէրինտէն ասըվըշ օլան մէզքիւր թաստիգնամէի էլտէ
իթմիշ օլմասընտան տօլաեը մէմնուն օլարագ, տէրհալ ճէ-
պինէ գօյտու, վէ Զուիցէրիա ճիւմհուրիեթինին տամղա-
սընը համիլ պիր իւշիւնճիւ քեաղըտ նազարը տիգգաթընը
ճէլպ իթմէքլէ, պու քեաղըտը աճէլէթէն օգուտու, վէ
ֆիւթուհաթքեարանէ ըէֆը սէտա իթտի :

Պու քեաղըտ, պիր վէֆաթ սէնէտի օլմաղլէ, Բառւ,
եիւքսէք սէտա իլէ,

— Հագըգի Բօլ Հարման՝ Ժընէվ շէհրինտէ վէֆաթ իթ-
միշ տիր... Իշթէ պու քէշֆիմ, համիմ օլան էթիէն Գաս-
թէլի ֆէվգէլատէ սէվինտիրէճէք տիր, տէտի :

Օլ վաղըթ մէրգոււմ, իշպու քեաղըտլարը չիզտանա, վէ
չիզտանը տալիս եան ճէպինէ գօյտուղու կիպի, բարտըսիւ-
սիւնիւն արգա ճէպլէրինէ տալի քեաղըտ տէմէթլէրինի վազ
իլէտի :

Այնի վազըթտա, Սօլիվօնուն պաղշէ գաբուսու էօնիւն-
տէ տուրմագտա օլան արապալարըն սէսի, Բառւուն գու-
լաղընա գատար աքս իթմէքլէ, մէրգոււմ տէլիգանլը պաշը-
նը եօգարը գալտըրտը, վէ գուլագ վիրտի :

Ֆիւվագը խարիճտէն պաղը սէսլէր իշիտիլիեօրտու :

Բառւ, մուսունու էլինէ ալըպ, թէքրար պիրինճի օ-
տաեա կէլտի, վէ եարը ալըգ պուլունան գաբուեա եագ-
լաշտը :

Օլ էսնատէ, պահճէ գաբուսունուն սիւրկիւսիւնտէ պիր
անախթար շէվրիլիեօրտու :

Իշիտիլէն սէսլէրտէն պիրի,

— Գաբու՝ էնքսէրլէր իլէ գաբանմըշ տըր, տէտի, վէ
տիկէր պիր սէս տէ,

— Քէօշկիւն տէրունինտէ ըշըգ վար տըր, տէյի իլավէ
իլլէտի :

Տիւշմէն, պիրտէն պիրէ մուսուն ըշըղընը սէօնտիւրտիւ :
Քւշիւնճիւ պիր սէս . — Հա՛յտէ, տիվարտան աթլաեըն :

Քառույ . - (Տէհէթէ կիրիֆթար օլարագ .) Պուրաեա կիրիմէք լաթէնիտիկի ըանա անլաշըլըեօր : - Լաքին , պուքիմ օլապիլիր . . . Հէմտէ չօգլուգ տըրլար . . . Պու սըրատա , հէր կիւնա մուխալիֆէթ պիհուտէ տիր : Էկէրչի , պէնի պուլուրլար իսէ , իչիմ ֆէնալաշըր . . . Պինապէրին , պէնի պուլմալարը իչիմէ էվլիրմէզ :

Միւթէագըպէն , Րաուլ , քէօշքտէն տիշարը ֆըրլաեըպ , պուռնտան ագտէմ թավչան պէսլէնէն մահէլլին իթթիսալինտէքի տիվարա տօղրու կիթտի , վէ թավչանլըզն իւզէրինէ , վէ անտէն տիվարըն թէքէսինէ աթլաեըպ , կէօզլէրինի , Օվիտին պաղչէսինէ տօղրու աթֆ իթմիշ օլտուղու հալտէ , աեագտա տուրտու :

Պու սուրէթլէ Րաուլ , եարըմ սաաթ էվվէլ քէնտիսինին եարտըղը կիպի , պաղչէսին տիվարընտան աշաղըեա էնիլտիկինի , էնքսէրլէրին չէքիտիկինի , վէ գարունուն աշըլտըզընը կէօրտիլ :

Օլ վագըթ , իքի քիշինին էլլէրինտէ պուլունան արապա ֆէնէրլէրինին այտընլըզյա , պիր խայլի քէսան միւշահէտէ օլունտու :

Պու հարէքէթին , զապըթա պասգընը օլտուղունա Րաուլ ասլա շիւպհէ իթմէեքէք , տիվարըն իւզէրինտէ եասլանտը , վէ նէֆէսինի թէսկին իտիպ , վէ հէր կիւնա հարէքէթտէն սագընըպ , պաղչէքէ կիրէնլէրի գօլլամաեա պաշլատը :

Պէր խէֆիեէ . - Քէօշկին գարունունու աշընըղ :

Էլլէրինտէ ֆէնէր թութմուշ օլանլարտան պիրի , իշպուլ թէնպիհ մուծիպինճէ քէօշկէ տօղրու իլէրլէեիպ ,

— Գարու աշըգ տըր , հէմտէ գըրըմըշ տըր . . . պու սէպէպլէ պուրատա պիր ազ էվվէլ ըշըգ կէօրիւլիւեօրտու , տէտի :

Հիւքիւմէթ մէմուրլարը իչէրի կիրտիլէր :

Քառույ . - (Քէնտի քէնտիեէ .) Գարուեու վէ սայիրէեիքիմ աշմըշ օլտուղունու արաեաճագլար , վէ թաագիպ իտէճէքլէր տիր : - Իմտի , պուրատան ճըզլամը գօյմագ լազըմ տըր :

Պուս միւլահազա իւզէրինէ , մէրգուս տէլիգանլը , սէ-
րիան վէ սէսիղճէ քէրէսթէլիեէ էնիպ , օրատա , ֆիրարի-
տէճէք պիր գարու , եա բէնչիրէ արամանեա պաշլատը :

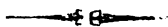
Մէղքիւր քէրէսթէճի տիւքքեանընըն սօգաղա նազըր
օլան գարուսու գարալը իտի :

Օլ տագըգատա , Օվլիտին պաղչէսինտէն պիր սէտա
իշիտիլտի քի ,

— Խըրսըզ՝ ճիվարտաքի էվլէրտէն պիրինէ ֆիրար իթ-
միշ տիր . իմտի , տէրհալ բօլիս մէրքէզինէ վուգուլի հալի
խապէր վիրիպ , իճրալի նէզարէթ իթտիրիլէլի տիր , տիմէք-
տէ իտի :

Տիւլմէն , տէհչէթի ազիմէ իչինտէ պուլունմաղլէ , ծն-
տան սօնրա պիր տագըգա պիլէ վագըթ կէչիրմէեիպ , գար-
չըսընտա պուլունման պիր տիվարա քէտի կիպի չէվիքլիքլէ
չըգտը , վէ պունտան աշաղըեա քէնտիսինի աթմաղլա , պօ-
ղազընտան չըգան աճը պիր ֆիղանը զապթ իտէրէք , եէրէ
սէրիլտի :

Շէօյլէ քի , մէրգուս , թաշ իլէ տէօչէնմիշ օլան պիր
հալլիեէ տիւշտիւկիւ սըրատա , աեաղը թէրս տէօնմիւշ , վէ
թօրագ քէմիկի եէրինտէն օյնամըշ իտի :

59

Տիւլմէն , օրատան գալգամագ իսթէտի իսէ տէ , մուվաֆ-
ֆագ օլամատը , զիրա , ֆէնա պիր աճը , հարաքեաթընա
մանի օլուեօրտու :

Տիւլմէն . - (Քէնտի քէնտիեէ .) Նէ՛ իգպալսիզլիք . . . ա-
ճապա սապահա գատար պուրատա գալմանա մէճպուլմու
օլաճաղըմ : - Հէմտէ , ճիվարտաքի քեաֆֆէյի պաղչէլէրի
վէ հալլիլէրի արամանաճաղարը նէ՛ մալիւմ :

Պատէհհու մէրգուս տէրիգանը , էթրաֆընա պիր կէօզ կէզտիրմէքէ , պուլութլու օլան գուպպէյի ասիւմանտա զայպ օլմագ իւզրէ պուլունան այ մահիթապընըն ճիւզիճէ զիեասը սաեէսինտէ , պիր չարտագ ալթընտա պիր սըրա արապալար տիզիլմիշ օլտուղունու կէօրտիւ , վէ քէնտի քէնտիեէ ,

— Եկէրչի շու արապալարտան պիրինին եանընա գատար կիտէպիլիրսէմ , իչինէ կիրէր , սապահա գատար , սայքի քիրա իլէ արապա վիրէն պիր քիմսէ կիպի օրատա պէքլէրիմ , տէտի :

Մուախսարէն , պիւթիւն գուվվէթինի պազուեա վիրէրէք , հիսս իթտիկի ֆէվգէլատէ աճըեա ըազմէն , չարտաղըն ալթընա գատար սիւրիւքլէնտի , վէ պիր տէրէճէ տօղրուլուպ , արապալարտան պիրինին գաբուսուճու աշտը , վէ գուվվէթ ու թագաթտան տիւշմիւշ օլտուղու հալտէ , տէրունը արապաեա կիրիպ , շիլթէլէրի իւզէրինէ եաթըվիրտի :

Օվիտին քէօչկիւնտէ , ատիւեէ մէմուրլարը , կէրմիեէթլէ իճրաի թէհարրիեաթ վէ թահգըգաթլա մէշղուլ օլուպ , սէր խէֆիեէ , չէքմէճէլէրի աշըմլիշ օլան եազըլսանէ իւզէրինտէքի ալթուն վէ պանգնօթլարը միւսթէնթիգէ կէօսթէրէրէք ,

— Պուրսեա խըրսըզըգ իչին կիրիլմիշ տէյիլ տիր : Իշթէ , իսպաթը տա շու տուր , տէտի :

Միւսքիքիգ . — Էօյլէ իսէ , պուրսեա նէ՝ եարմագ իչին կիրիլմիշ տիր :

Մեր խէֆիեէ . — Օ քիւլհանի Սօլիվճուն վիրտիկի ճէվապլարըն պիրիսինտէն անլաշըլան պազը քեաղըտլարը ալմագ իչին կիրիլմիշ տիր :

Միւսքիքիգ . — Տիմէք օլուր քի , պուս ատէմ պիզիմ իւզէրիմիգէ կիւլմիւշ տիր : Շէօյլէ քի , քէնտիսինին , Էրֆէլէրէ պուլունարագ , պուլ շէրիքի , արգատաշընն տէրտէսթ իտիլտիկինի կէօրտիւկիւնտէ , քէնտիլէրինի տիւշարը թէհլիքէ գըլապիլէն քեաֆֆէյի մէվատտը աշըրմագ նիեէթիլէ պուրսեա կէլմիշ տիր :

Մեր խէֆիեէ . — Պու տա , միւթլագա Բօլ Հարման օլմալը տըր : Հաթթա , շու ալէթլէր եէնի տիրլէր , վէ խաս-

սէթէն պու իշ իշին սաթըն ալընմըշ տըրըլար : — Պիզիմ իշերի կիրտիկիմիզտէ , պու ատէմ պուրատա պուլունմագտա իտի : Օնտան սօնրա ֆիրար իթմիշ տիր :

Միւսքէնքիգ . — Էվլէթ , հալպուքի , կիճէնին շու սաաթընտա , պու Էվի իհաթա իտէն , Էվլէրտէն տիշարը չըգամաեաճագ տըր , չիւնքի , բօլիս մէրքէզինտէն ճէլպ իտիլէն դապթիեէլէր , պու Էվլէրէ նէզարէթ իտէճէք տիրլէր , վէ սապահ օլտուղունտա , մէզքիւր խանէլէր թէհարրի օլունաճագ տըր :

Պու սէօղլէրին թաաթիսինտէն սօնրա , տախիտէ թէհարրիեաթա իպթիտար օլունարագ , տօլապլար , չէքմէճէլէր պիրէր պիրէր աշըլտըղը կիպի , սանտըզլար տախի թէհարրի իտիտի :

Սէր խէֆիեէ , Տիւշմէն կիպի , սանտըզլարըն իւզէրինէ թաալիգ իտիլմիշ օլան ատրէսլէրի օգուեարագ ,

— Շու հայլազ Սօլիվօ , թամ վագթ ու զէմանընտա թութուլմուշ , չիւնքի Ամէրիգաեա կիթմէք իւզրէ պուլուն տուղու , շու հալլէրտէն անլաշըլմագտա տըր , տէտի :

Միւսքէնքիգ . — Զապթնամէսինտէ պուրասը տախի դայտ օլունմալը տըր :

Սապահըն սաաթ ի չիւնտէ հէր թարաֆ կէօղտէն կէչիրիլմիշ օլտուղու հալտէ , սէր խէֆիեէ վէ միւսթէնիգ իճրա իթտիքլէրի թահգըգաթ վէ թահարրիեաթ դապթնամէսինի իմգա իթտիլէր :

Զապթիեէլէր վէ խէֆիեէ մէմուրլարը , Սօլիվօնուն խանէսի իթթիսալինտէքի Էվլէրին գաբուլարընտա իճրաի նէզարէթ իթմէքտէ օլուպ , պունլար , չէֆֆագ սէօքէր սէօքմէզ , հալլիլէրէ կիրիպ , թահգըգաթ վէ թէհարրիեաթը աւիքէեէ կիրիշտիլէր :

Բաուլուն պայկընըղը եալընըզ պէշ սաաթ գատար իմթիտատ իթմիշ օլուպ , մէրգուլուն ագլը պաշընա կէլտիկինտէ , թագաթսըզ վէ տէրմանսըզ վէ ազասը ուեուշմուշ օլտուղու կիպի , ինճինմիշ օլան թօրուղու քէմիկինին աղըսը տա ֆէվգէլատէ իտի :

Բառւլ, օլանը կէչէնի խաթըրլատը, վէ պաշընը արապա գաբուսունտան տիշարը չըգարըպ, քէնտիսինն պուլունտուղու արապանըն էթրաֆընա կէօզ կէզտիրտի:

Օլ էսնատէ սապահ օլմուշ իտի:

Հավլինին օրթասընտա, արապահըլար, արապալարընը երգամագլա, վէ արապալըգտան տիշարը չըգմագ իւզրէ, պիր թարաֆտան տա աթլարա գօշմագլա մէշղուլ իտիէր:

Մէզքիւր արապալար, քիւչիւք պիր սօգաղա նազըր օլան պիր գաբուտան կէչմէքտէ իտիէր:

Տիւշմէկ. - (Քէնտի քէնտիեէ.) Շիմտի պէնի պուլաճագլար... Չարտաղըն ալթընա գօնուլմուշ օլան քեաֆֆէյի արապալարտան եալընըզ իւչիւ գալմըշ տըր: Տէրունինտէ պուլունտուղում արապանըն տա, էլպէթթէ երգանմագ վէ տիշարը չըգմագ սըրասը կէլէճէք տիր: Շիմտի, նէ՞ եաբմալը: Բօլիսին, քեաֆֆէյի գաբու վէ բէնչիրէլէրի գօլլամագտա օլմատըղընը քի՞մ պիլիր: Պունունլա պէրապէր, Մ. էթիէն Գասթէլին պանա վագը օլան թէէմինաթընա ըաղմէն, եագամը էլէ վիրէմէմ: Քէնտիսինն կէօրմէլիեիմ, քէնտիսինէ, սահիհ Բօլ Հարմանըն վէֆաթ սէնէտինի պուլ կիւն թէսլիմ իթմէլիեիմ: - Ա՛հ, չու սըրասա իպրազը ճէսարէթ վէ սէպաթ իլէ, պուրատան տիշարը չըգաճաղըմ:

Պատէհու, մէրգում տէլիգանլը, արապանըն գաբուսունու սէսսիգճէ աչտը: Այնի վագըլթտա, իքի նէֆէր զապթիեէ հալլիեէ կիրտիէր:

Բառւլ, տէրհալ էեիլիպ, մէզքիւր գաբուեու քէնտիսինէ տօղրու չէքտի:

Չապթիեէլէրտէն պիրի, արապա սիլիճիլէրինտէն պիրինէ խիթապէն,

Չօգտան պէրի՞ մի գաբունուզ աչըգ տըր, տէյի սիւվալ իթտի:

Արապահըլարտան պիրի տէ,

— Սաաթ տէօրթ պուշուգտան պէրի աչըգ տըր, վէ շիմտի տէ սաաթ ալթը տըր, տէյի ճէվապ վիրտի:

Ջապթիեէ. - Պու կիճէ, եախօտ պուլ սապահ, նազաղը

տիգդաթընըզը տավէթ իտէճէք պիր շէյ կէօրտիւնիւզ ,
 եախօտ պիր շէյ իշիթտինիզ մի :

Արապանը . - Խա'յր . . . աճապա պիր շէյ մի վար տըր
 . . . մահէլլէմիզտէ պիր ճինտեէթ մի վուգու պուլմուշ տուր :

Ջապրիէէ . - Պու պիր հիքեաեէ տիր :

Արապանը . - Հէր նէ իսէ, նազլ իտին պագալլամ :

Ջապրիէէ . - Նագլիեէթիմ բէք ուզուն տուր . . . լաքին
 սապահըն պիր սաաթընտան պէրի տիր քի , տրանըլան շախս ,
 էլպէթթէ գըչ իբինի շէօզմէեէ վագըթ պուլմուշ տուր : -
 Հաթթա , պու թարաֆըն տար սօգաղընտա իճրաի նէզա-
 բէթ տէ իտիլմէմիշ տիր : - Հասըլը , սիզ հիչ պիր շէյ կէօր-
 մէտինիզ մի :

Արապանը . - Նէ' պիր շէյ կէօրտիւք , նէ' տէ պիր շէյ
 իշիթտիք :

Ջապրիէէ . - Ա'հ , հայլազ էլիմիզտէն պու տէֆա գաշ-
 տը իսէտէ , նիհաեէթ թուլթուլաճագ տըր : - Էր եա կիճ ,
 հէք հալտէ եագաեը էլէ վիրէճէք տիր :

Պու սէօզլէրտէն սօնրա , իքի զապլիեէլէր , հավլիտէն
 տիշարը չըգտըլար :

Արապա եըգաեանլարտան պիրի , տիկէր պիր արապա-
 եը եըգամագ իւզրէ , չարտաղա սօղրու իլէրլէտի , վէ տէ-
 րունինտէ Բաուլուն օթուրմուշ օլտուղու արապանըն եանըն-
 տաքի արապաեը քէնտիսինէ չէքտի :

Պու սըրատա , Բաուլ Տիւշմէնին իզթիրապ ու էնտի-
 շէլէրինի անլամագըզ , թարիֆ իթմէքտէն տահա գօլայ
 տըր :

Մէրգում , պուլունտուղու հալին ուզուն միւտտէթ տէ-
 վամը գապիլ օլամաեաճաղընը միւլահազա իտէրէք , իքինճի
 տէֆա արապանըն գաբուսունու աշտը :

Բաուլ , սօգաղա նագըր օլան գաբուտան , է'ն չօղու
 պէշ ալթը ատըմ ուզագտա օլուպ , օագաթ տեաղընը ա-
 քապանըն պասամաղը իւզէրինէ վագ իթմէք իթէտի իսէ
 տէ , միւլմէին օլամատը : Պինապէրին սաղլամ տեաղընը վագ
 իլէ , արապալարը սիլէնլէրէ , վէ արապալարընըն հայվան .

լարընը գօշան իքի արապաճըեա տօղրու աթֆը նազար իյ-
լէտի :

Մէրգումլար , տէօրթ քիշի օլուպ , տէօրտիւ տէ սըրթ-
լարընը Բաուլ Տիւշմէնէ չէվիրմիշ իտիլէր :

Օլ վազըթ , Տիւշմէն , պիւթիւն ճէսարէթինի էլէ ա-
լարագ , եալընը պիր տիղիլէ , իւշ աթլաեըչտա գաբուեա
վասըլ օլտու , լաքին օրատա պիր տիվարա տաեանմաեա մէճ-
պուր օլարագ , հավլիտէ պուլունան ատամլարա խիթապէն ,
— Միւսիւ . . . միւսիւ . . . տէյի պաղըրտը :

Մէրգումուն իշպու ալագէսի իւզէրինէ , արապաճըլար
վէ տիկէրլէրի արգալարընա տէօնիւպ , պունլարտան պիրի ,
— Նէ՛ վար տըր , տէյի սիւալ իթտի :

Քառի . - Շու սօգաղըն աղղընտա աեաղըմը ինճիթտիմ ,
վէ խանէմէ ալտէթ իթմէք իւզըէ , պուրատա պիր արա-
պաեա օթուրմաեա կէլտիմ : - Աճապա միւմքի՛ն մի տիր :

Արապաճըլարտան պիրի . - (Բաուլուն եանընա գօշա-
րագ .) Բէք իյի , միւսիւ , բէք իյի : - Գօթուղումա տաեա-
նըն վէ պէնիմ արապամա օթուրուն :

Արապաճը , Բաուլուն , արապաեա օթուրթտուգտան
սօնրա ,

— Լաքին , նա՛սըլ օլուպ տա , պու գաղա վուգու պուլ-
տու , տէյի սիւալ իթտի :

Քառի . - Գալտըրըմըն քէնարընտա աեաղըմ պօշա րասթ
կէլտի :

Արապաճը . - Պու եօլտա գալտըրըմլարտա պու կիպի
գաղալարըն վուգուինտէն տօլաեը թէաճճիւպէ մահէլլ եօգ-
տուր : Հայվանըմը գօշտում , արթըգ կիտէպիրիւրիգ : Ան-
ճագ , սիղի խանէնիգէ կէօթիւրմէզտէն էվվէլ , գահվալթը-
մը ալմագ իւզըէ էվիմէ ուղրաեաճաղըմ :

Քառի . - Պէյիա եօգ տուր , էվվէրիւքի , պու իշինիգի
չաբուգ կէօրէսինիգ :

Արապաճը . - Սիղ օլ պապտէ միւսթէրի՛ն օլուն : Պէշ
տագըգալըգ իշ տիր : - Լաքին , սիղ նէ՛րէտէ իգամէթ իտի-
եօրսունուգ :

Քսուլ . - Ասա սօգաղընտա :

Արապանը . - Էբէյիճէ եօլ տուր :

Քսուլ . - Արապանըդը սաաթ հիսապըյլա թուլթարըմ , վէ սիղէ տէ լաեըղլը պիր պագչիշ վէրիրիմ :

Արապանը . - Թէշէքքիւր իտէրիմ :

Քսուլ . - Ասա սօգաղընա կիթմէղտէն էվլէլ , ծամ սօգաղընտա , 28 նիւմէրօլու խանէեէ ուղրամալըսընըդ :

Արապանը . - Բէք իյի , միւսիւ :

Պատէհու արապանը , քէնտի մահէլլի մախսուսունա օթուրմասըյլա , արապա հարէքէթէ պաշլատը :

Մէզքիւր տար սօգագ իլէ Գիլի ճատտէսի արասընտա իխթիլաթ պուլունուպ , Բուլ , Օվիտ Սօլիվօնուն քէօկիւ էճիւնտէն կէշէրքէն , պիր չօգ ասհապը մէրագըն , մէզքիւր քէօկիւն էթրաֆընտա տուրմուշ օլան զապթիւեէլէրէ պաղը շէյլէր սօրմագտա օլտուղլարընը կէօրտիւ :

Արապա , օ մահէլլտէն էլլի մէթրօ դատար իրագլանտըղընտա , մէրգուլմ , տահա զիեատէ սէրպէսթ նէֆէս ալապիլտի :

Արապանը , Պաթինեօլ սօգաղընտա տուրուպ , խանէսինտէ պուլունան դարըսընտան գահվալթըսընը ալտըգտան սօնրա , ծամ սօգաղընա տօղրու եօլունա տէվամ իթտի :

Ամանտա , տէհէթլի պիր կիճէ կէշիրմիշ օլուպ , սապահըն սաաթ ալթըսընա գատար Բուլ հագգընտա հիշ պիր խապէր ալամամըշ իտի :

Իմտի , աճապա նէ հալ վագը օլմուշ իտի :

Բէշֆի նագապիլ նէ կիպի վագըա՝ աճապա մէրգուլմու խարիճտէ պըրագմըշ իտի :

Իշթէ , կէնճ գատըն , իզթիրապ ու էնտիշէ իլէ պուսիւալլէրի քէնտի քէնտիեէ իրատ իթտիկի հալտէ , ճէվապ պուլլամամագտա իտի :

Մէրգուլմէ , սաաթ եէտիտէ էսվապընը կիեինէրէք , Ասա սօգաղընտա վագը էթիէն Գասթէլին խանէսինէ կիթմէքլիկի տիւշիւնմէքտէ իտի :

Մէզպուրէ , հէմ էսվապընը կիեինմէքտէ , վէ հէմ տա-

խի վազըթ պէ վազըթ բէնչիրէեէ եագլաշարագ , Բաուլուն կէլիպ կէլմէտիկինի կէօրմէք իւզրէ , սօգաղա պագմագտա իտի :

Նակէհան , քէմալ սիւրաթլէ պիր արապանըն կէլմէքտէ օլտուղունու կէօրիւպ , պիր արա իւմիտ իթտի :

Ամանտա , պու իւմիտինտէ եանըլմատը , զիրա , մէզքիւր արապա էվին գաբուսունտա տուրտու , վէ արապանըն գաբուսունտա Բաուլուն պաշը կէօրիւնտիւ :

Քաուլ . - (Ամանտաեա խիթապէն .) Չաբուգ աշաղըեա էն :

Ամանտա . - (Տէրհալ աշաղըեա ինէրէք .) Փագաթ , նի՜չին եօգարը չըգմատըօրուն :

Քաուլ . - Եօգարը չըգմատըղըմըն իքի սէպէպի վար տըր : Էվվէլ էմիրտէ աեաղըմ ինճինմիշ տիր :

Ամանտա . - Սիւպհա՛ն Ալլահ :

Քաուլ . - Թէհլիքէլի պիր շէյ տէյիլ տիր : - Սանիէն՝ Ասա սօգաղընա կիթմէքլիկիմ լազըմ տըր :

Ամանտա . - Է՛յ , նէ՛ խապէր :

Քաուլ . - Քեաղըտլար եէտիմտէ տիր :

Ամանտա . - Պիզիմ քեաղըտլա՛ր մը :

Քաուլ . - Էվվէթ . . . ասըլ Բօլ Հարմանըն տա վէֆաթ սէնէտի . . . Օվիտ Սօրիվօ տահա խանէսինէ ավտէթ իթմէմիշ տիր :

Ամանտա . - Օվիտ թուլթուլմիւշ տուր :

Քաուլ . - Թուլթուլմիւ՛շ միւ տուր :

Ամանտա . - Էվվէթ :

Քաուլ . - Նէ՛տէն պիլիեօրսուն :

Ամանտա . - Տուր տա սէօյլէեիմ :

Մատմուաղէլ Ամանտա , էթմէքճի էսնաֆընըն գահվէլխանէսինտէ վազը օլան հալլէրի մուլթասարէն մէրզուլմ տէլիգանլըեա հիքեաեէ իթտի :

60

Թառւլ . - (Կէնճ գատընը տինլէտիքտէն սօնրա .) Հէր շէյ իյի վէ սըրասընտա ամմա , պէնիմ աեաղըմ գիեատէ-տիլէ աղըրեօր : - Պիր բանթուֆլա իլէ պիր մագաս լաղըմ տըր : Բօթինիմի քէսմէլիեիմ , եօգսա պաշգա տիւրլիւ չըգարըլամաղ :

Ամանտա , անէլէթէն եօգարը չըգըպ , Տիւլմէնին իսթէտիկի շէյլէրի կէթիրտի :

Մէրգուլմ , պիր քէրրէ պօթինինի չըգարըպ , բանթօֆլաեը կիեինտիկլինտէ , տէրհալ պիր ֆէրրահլըգ հիսս իթտի :

Թառւլ . - (Ամանտաեա .) Շիմտի մաղազանա կիթմէլիսին : - Մ. Գասթէլին խանէսինտէ վուգու պուլաճագ հալլէրի , պէն սանա պիլտիրմէեէ կէլիրիմ : - Ձաթէն մէրգու-մուռն , հասըլ օլաննէթիճէտէն մէմնուռն օլաճաղընա էմինիմ : - Իմտի , պէնիմլէ պէրապէր արապաեա օթուր . պէն , Ասա սօգաղընա կիթտիկիմտէ , սէնի տէ Սէնթ-Օնօրէ սօգաղընա կէօթիւրիւրիւմ :

Կէնճ գատըն , թուալէթինի իքմալ իտիպ , շարգասընը գօյտուգտան սօնրա , աչաղըեա էնտի , վէ Բաուլ , մէզպու-րէեի , մատամ Օկիւսթինին մաղազասընտա պըրագտը :

Էթիէն Գասթէլ տախի , օ կիճէեի իզթիրապ ու էնտիշէ իչինտէ կէչիրիպ , քէնտիսի տախի , մատմուլազէլ Ամանտա միսիլլու , Բաուլուռն մուվասըլէթինէ պէքլէմէքտէ , ֆագաթ մէրգուլմուռն կէլտիկլինի կէօրմէմէքտէ իտի :

Էթիէն , սապահըն սաաթ տէօրթ սուլարընտա , եօր-կուռլուգտան թագաթ ու մէճալի գալմըլ օլմաեարագ , եաթաղընա եաթտը իսէ տէ , ուեուեամատը , վէ սաաթ ալթը-տա գալգըպ , իշ տայիրէսինէ կիթտի :

Տիվարըն պօեուռնտա , պիր կիւռն էվվէլ իքի ամէլէնին պիր սանտըղա վաղ իթմիշ օլտուգլարըրըրէսիմ , վէ պու սան .

տրղըն եանընտա տախի մուգավատան մամուլ քիւշիւք աթ պուլունմագտա խտի :

Մէգքիւր աթը , ըէսսամ , պիղզաթ քէնտիսի կէօթիւր . մէք նիեէթինտէ խտի :

Բէտի մէգպուրու Պոնաբարթ սօգաղընա կէօթիւրէճէք օլան համալլար , սաաթ սէքիզտէ կէլէճէք խտիլէր :

Էթիէն , պուէննատէ , քէնտի իշ տայիրէսինտէ , պիւ-
եիւք ատըմլար իլէ վէ սապըրսըզլըղը պիր թարաֆտանն ար-
թարադ եիւրիւմէքտէ , վէ աճապա Տիւլմէն նիշին կէլմէեօր
տէյի տիւլիւնմէքտէ , վէ Օվիտ Սօլիվօ իլէ պիր մուարադա-
եա թուլթուլարադ , պաշընա սազըն պիր ֆէլաքէթ կէլմիշ
օլմասըն , տէյի վէսվէսէ իթմէկէ պաշլամագտա խտի :

Մէրգոււմ , պիրտէն պիրէ շու սէօզլէրի տախի քէնտի
քէնտիեէ իրատ իթտի .

— Տիւն ագշամ պուրաեա կէլմիշ օլան մատմուլազէլ
Ամանտա , աճապա նիշին կէլմէտի : Նիշին պու սապահ պու-
րաեա գօշմատը : — Ալֆօրվիտէ վուգու պուլան ճինաեէթին ,
վէ Բօլ Հարմանըն թահրիքիլէ Օվիտ Սօլիվօ թարաֆընտան
տահա եագըն վագըլթլարտա իճրա խտիլմիշ օլան ֆէնալըդ-
լարըն հագըրգէթի մէյտանա չըգմագ իւզըն օլտուղունու
ագըրպէթ իւլ էմի հիսս էյլէտիկիւմ պիր սըրատա , աճապա
հէր իւմիտ մաճվ մը օլուեօր : — Բաուլ Տիւլմէն թէշէպպիւ-
սիւնտէ մուվաֆֆագ օլմատը մը : — Օվիտ ալչաղը , անը՝ տա
մը գաթլ ու թէլէֆ իթտի :

Պու միւլահազաթ իլէ , ըէսսամ , ֆէվգէլատէ քէօպի
մահգունէլիեէթ իտէրէք , իշ տայիրէսինտէ պուլունան օէ-
տիրլէրտէն պիրինին իւզէրինէ օթուրուվէրտի , վէ տէրին
պիր թէֆէքքիւր տէրեսսընա տալմիշ օլտուղուէննատէ ,
գաբու աչըլտը , վէ օտա խըզմէթճիսի իչերի կիրաթիկինտէն ,
էթիէն Գասթէլ , Ամանտանըն եախօտ Բաուլուն կէլմիշ օլ-
տուղունուն խապէրի խըզմէթքեարը թարաֆընտան խապէր
վէրիլէճէկինի իւմիտ իտէրէք ,

— Նէ իսթէեօրսունուզ , տէյի սիւալ իթտի :

Լաքին , ըէսսամ պու իւմիտինտէ եանըլտը , չիւնքի ,

կէլէնլէր , համմալլար օլտուղունտան , խըզմէթքեար ,

— Էֆէնտիմ , բէսմի կէօթիւրմէք իշին համմալլար կէլտիւէր , տէյի ճէվապ վիրտի :

Զքիհն . — Իշէրի կիրսինլէր :

Պու համմալլար իշէրի կիրտիքլէրինտէ , էթիէն՝ սանտըղը պուռնլարա կէօթէրիպ ,

— Պու սանտըղը զաեթ տիգգաթլըճա մահէլլինէ նագլ իթմէք լազըմ տըր , տէտի :

Համմալլարտան պիրի . — Օրասը մալիւմ , միւսիւ Գասթէլ : Սիզ տէ պիլիրսինիք քի , հէր վագըթ սիդին նագլիեաթընըղը պէն իճրա իտէրիմ , վէ չիքեաեթէթէ ապլա մահէլլ վիրտիրմէմ :

Զքիհն . — Էօյլէ իսէ , հայտէ պագալըմ :

Համմալ . — Արգատաշ , սանտըղըն պիր ուճունտան սէն թուլթ , տիկէր ուճունտան տա պէն թուլթաեւրմ : — Սըրըղա թագանա գատար շունու կէլին կիպի կէօթիւրէիմ :

Պէօյլէճէ հէր պիր համմալ , սանտըղըն պիրէր ուճունտան թուլթուլար :

Իշպու սանտըգ , բէք պիւեիւք տէյիլ իտի իսէ տէ , տըրը իտի :

Համմալլարտան պիրի . — Թուլթուլն մու :

Արգատաշ . — Էվվէթ . . . Էվվէթ . . . սէն գալտըր քի , պէն տէ պու թարաֆտան գալտըրաեւրմ :

Եա՝ չօլբաղլըգլա վէ եախօտ եանլըշ պիր հարէքէթլէ , պիրինճի համմալ , տիկէրինին պիր ճահտ իճրա իթտիկի սըրատա , սանտըղը էլինտէն տիւշիւրտիւկիւնտէն , սանտըգ , շամաթա իլէ տէօշէմէեթ տէվրիտի , վէ պու սըրատա մուգափատան մաամուլ աթ տախի ալթընտա էզիլտի :

Բէսսամ , օարա , եազըխանէսի գարշըսընտա օթուրմուշ օլուպ , ԺօրԺա պիր մէքթուպ եազմագտա իքէն , վագըղայի մէզքիւրէ իւզէրինէ , տէրհալ աեաղա գալգըպ ,

— Չօլբաղլար , պիր ազ թէտպիրլի տափրանամա՞ղ մը իտինիգ , տէտի եիւքսէք սէտա իլէ :

Համմալ . — (Գուլաղընը գաշըեարագ .) Նէ՞ եաբաեւրմ ,

միւսիւ Գասթէլ, էլիմտէն գայտը... Ֆագաթ տէրունին տէքի թասվիրէ հիշ պիր շէյ օլմամըշ տըր : Եալընըզ, զանն իտէրիմ քի, ալթընտա պուլունան քիւչիւք աթ էզիլտի, հալ պու քի, համտ օլտուն, օ տա զիեատէ պահատար պիր շէյ տէյիլ իտի :

Թքիեմ . - (Թէքըրարէն .) Չօլբաղլա՛ր, չօլբաղլա՛ր, էկէրչի քիֆաեէթ իտէճէք տէրէճէտէ գուվվէթլի տէյիլ իսէնիզ, խըզմէթքեարըմ սիզէ եարտըմ իտէպիլիր :

Համմալ . - Խա՛յր, խա՛յր... շիմտի գուվվէթլիմիզի կէօրիւպ անլարսընըզ :

Պատէհու իքի համմալլար, սանտըլըն պիրէր ուճուն տան թութուպ, թէքրար գալտըրտըլար, վէ եէնի պիր դազա վուգու պուլմագսըզըն, իշ տայիրէսինտէն տիշարը չըգարտըլար :

Ֆիրվագը, մուգալտտան մամուլ օլան աթ քեամիլէն էզիլմիշ օլուպ, պունուն աչըզ օլան դարնընտան պազը քէթէն գըրընթըսը, էզիլմիշ քեաղըտ վէ բաշտվրա բարչալարը տէօքիւլմիւշ իտի :

Թքիեմ . - (Պու շէյլէրի աեաղըլա եիթէրէք .) Ժօրթ՝ պու պէրկիւզարը ֆէվգէլատէ սէվտիկի հալտէ, շիմտի նէ՝ տիեէճէք տիր... Հասըլը, պու պիր ֆէլաքէթ, հէմտէ հագըզի պիր ֆէլաքէթ տիր :

Սէզքիւր աթ, եէրին տէօյէմէսի իւզէրինտէ էզիլէրէք, պունուն դարնընտան տէօքիւլմիւշ օլան քեաղըտարը հէր նէ գատար էթիէն կէօրմիւշ իտի իսէ տէ, Ժօրթ իչին եազմագտա օլտուղու մէքթուպու պիթիւրմէք իսթէտիկի ճիհէթլէ, էվվէլ էմիրտէ օ քեաղըտարա տիգգաթ իթմէտի :

Սէրգումուն իգմալ իթտիկի մէքթուպուն միւնտէրի՝ ճաթը պէր վէճհի աթի իտի :

« Սէվկիւլիւ էվլատըմ,

« Պու կիւն սէն եիկիրմի պէշ եաչընա պասթը գատէմ իթտին : Ֆիրէն տախի կէօրտիւկիւն վէճհ իւզրէ, պէն, պու խուսուսու խա

Թըրլահարազ , վատ իթտիկիմ Թասվիրի կէօնտէրիեօրում : — Պունտան
գաթինազար , սանա դաեէթ մուհիմ Թէպլիղաթըմ վար տըր :

« Սաաթ սօգուզտա նէզտինէ կէլէճէեիմ :

« Ումարըմ քի պէնի պէքլէրսին :

« Վասիի սապըզըն վե տայիմի տօսթուն ,

« Էթիէն ԳԱՍԹԷԼ »

Համնալլար , Թէքրար իչէրի կիրիպ , պունլարտան պիրի ,
— Միւսիւ Գասթէլ , սանտըղըն սուրէթի նազլինի Թէր-
թիպ իթտիք : — Նէրէեէ կէօթիւրիւլէճէք տիր :

Զքիէն . — Պօնաբարթ սօգաղընա շու ատրէսէ : — Իշպու
մէքթուպու տա , խանէսինէ կիտէճէք օլտուղունուզ Մ. Ժօրթ
Տարիէեէ Թէսլիմ իտին :

Համնալ . — Բէք իյի , միւսիւ Գասթէլ :

Զքիէն . — Սօնրա պուրաեա կէլիպ , իւճրէթինիղի խըզ-
մէթքեարըմտան ալըն :

Համնալ . — Բէք իյի , միւսիւ Գասթէլ :

Պու սուրէթլէ , իքի Համնալլար օրատան կիթտիքլէրին-
տէ , իթիէն , տէօնէրքէն , աթըն գարնընտան տէօքիւլմիւշ
օլան քեաղըտլարը վէ բաշավրալարը եէնիտէն կէօրտիւ , վէ
քեաֆֆէսինի Թօրլահարազ ,

— Պէլքի գատիմ Թրուա շէհրլինին մէշհուր աթը , պու
գատար պէսլի պուլունմամըշ տըր . . . աճապա իչինէ տօլ-
տուրուլան շէյլէր նէ տիր , տէտի :

Բէսսամ , պու սէօղլէրի սէօյլէրքէն , մէզքիւր մատտէ-
լէրի Թէտգիգ իթմէքտէ իտի : Մէրգում , իֆատաթընա շու
եօլտա տէվամ իթտի .

— Պու շէյլէրի , աթըն Ֆապրիգաթօրու տօլտուրմամըշ
տըր . . . Շու օեուճնաղըն գարնընը պու սուրէթլէ տօլտուր-
մուշ օլան մութլագ Ժօրթ օլմուշ տուր :

Նակէհան , իթիէն Գասթէլին էլինէ պիր քեաղըտ կէշ-
մէքլէ , մէրգումուն կէօղլէրի ֆէվգէլատէ աչըլտը , վէ նազարը
տիգգաթընը պու քեաղըտտան աեըրամատըղը կիպի , լէճճէսի
տախի զիեատէսիյլէ սօլտու , չիւնքի , չիւբհէսիլ ըասթ կէլէ-

ճէկինի ասլա մէմուլ իթմէտիկի պիր իսմէ ըասթ կէլմէքլէ , ֆիքրի , պիւսպիւթիւն պունա հասը օլունտու , վէ բէքէլէ-
հէքէք ,

— Ժագ Կարօ Ժագ Կարօ թարաֆընտան ժան Ծօր-
թիէհէ հաղըմը պիր մէքթուպ հա՛ , տէտի , վէ էլլէրիյէ
տօտագլարը տիթրէհէքէք , — Սիւպհա՛ն Ալլահ , սիւպհա՛ն
Ալլահ , էկէրչի էօյլէ պիր շէյ իսէ . . . էկէրչի էօյլէ պիր շէյ
իսէ . . . տէյի իլավէ իթտի :

Պատէհու , ընսսամը մէրգում , հէման եիւքսէք , վէ
հէհէճանընտան նաչի անլաշըլմազ պիր սէտա իլէ , մէքքիւր
քեաղըտտա շու ճիւմլէլէրի օգուտու .

«Ղաեթիլէ սէվկիւիւմ , ազիզէմ ժան ,

«Տիւնքի կիւն , հազըն վազըթտա , հէմ սիզին վէ հէմ էվլատաւ-
րընըզըն նայիլի սէրվէթ ու սաատէթ օլաճաղընըզը անլաթըեօրտում :
Իմտի , պու շէյլէրի սիզէ , սուրէթի գաթիհէտէ վատ իտէրիմ :

«Յարըն պէն զէնկին օլաճաղըմ , եախօտ , հիչ տէյիլ իսէ , պիւ-
հիւք պիր սէրվէթէ մալիք օլմաեա ալաշլամաղըզ վաարթալարը եէ-
տիմտէ պուլունաճագ տըր : Էվվէթ , էօյլէ պիր իճատ սահիպի օլաճա-
ղըմ քի , պանա հիսապսըզ քեարլար իթա իտէճէք տիր , վէ օ իճատը
իշլէթէպիլմէք իւզրէ , եէտիմտէ , իքի եիւզ պին Ֆրանզ գառար ազ-
չէմ պուլունաճագ տըր :

«Ժան , աալա էսասաղը մահճուպիյէթ լազըմ տէյիլ տիր : — Իլէ-
րուտէ պէնիմ օլաճագ օլան էվլատարընըզը տիւշիւնիւն : Պու միւ-
լահազա , սիզէ ճէսսարէթ վիրմէկէ քեաֆի տիր :

«Պու ազշամ , սաաթ օն պիրտէ , քիւչիւք Ժօրթ իլէ պէրապէր ,
Շարանթօն քէօրրիւսիւնտէ սիզէ պէքլէհէճէյիմ , վէ սիզի էմնիյէթլի
պիր մահէլլէ կէօթիլըլապ , օրատան տախի , եարըն պիրլիքտէ պիր
էճնէպի մէմլէքէթիւնէ կիտէրէք , զէնկին վէ մէսուտ օլաճաղըզ :

«Իմտի , սահիպի թարաֆընտան թարտ օլունտուղունուզ խանէկի
սիլա էսէֆ թէրքլէ , սիզի սէվն , վէ էզհէր ճիհէթ սիզի մէմնուն
գըլաճագ օլան ատէմին նէգտինէ կէլին :

«Ժան , էկէր կէլմէզ իտէնիզ , պիլմէմ քի մէյեուսիյէթ պէնի նէ՛
տէրէճէլէրէ գառար սէվզ իլլէհէճէք տիր :

«Յագաթ , էլպէթթէ կէլմէմէզլիք իթմ զսինիզ :

«7 Սեպտեմբեր 1861

«ԺԱԳ ԿԱՐՕ»

ԴՅՐԻԷՆ . - (Մէջքիւր քեաղըտըն միւնտէրիճաթընը օգուտու գտան սօնրա .) Նէ՛ թէսատիւֆ . . . Ժան Պօրթիէնին՝ մահվ օլմուշ վէ եանմըշ օլտուղունու զանն իթտիկի մէքթուպ տուր . . . Օ պիչարէ դատընճըղազըն , քէնտի պիսուշլուղունտան տօլաեը տայիմա պահսընը իթտիկի , վէ հէր վագըթ շահատէթ մագամընտա մէյտանա գօյտուղու իսպաթ պու տուր . . . Պու իսպաթ իսէ , քէնտիին թա եպգընընտա պուլունմագտա իմիշ :

« Զէվալլը գատընճըղա՛զ . . . զալիմ ֆէլէք՝ իւզէրինէ չէօմէլիպ , քէնտիսինի էզմէքտէ պուլունմուշ տուր :

« Պու մէքթուպուն մանէասը , նագապիլի ինքեար սուրէթտէ տիր :

« Ժագ Կարօ , իքի եիւզ պին ֆրանգա եագըն պիր մէպլաղտան պահս իտիեօր . Ժիւլ Լապրուտան սիրգաթ օլունան մէպլաղ իսէ , եիւզ տօգսան պին ֆրանգ տըր :

« Ժագ Կարօ , մէքթուպունտա , պիր եէնի իճատտան , վէ պու իճատըն քեարը հիսապսըղ տէրէճէտէ օլաճաղընտան տախի պահս իտիեօր : - Օ եէնի իճատ , Լիւսիէնին բէտէրի թարաֆընտան քէշֆ իտիլմիշ տիր :

« Ա՛հ , օլ ատալէթ վէ խայրխահըդ Ալլահը տըրքի : շու էսնատէ պու մէքթուպու պուլմագըղըրմա միւսաատէ իյլէմիշ տիր : - Պինաէն ալէյհ , ԺօրԺ , Ժան Պօրթիէնին օղլու օլտուղունու խապէր ալաղընտա , վալիտէսինին նամուս վէ իթիպարընը իեատէ վէ իպգա իտէպիլէճէկինի տէ խապէր ալաճագ , վէ պունտան պէօյլէ , Լիւսիէնիէ քէնտի իսմինի , սէվաիկի կէնճ վէ քէնտիսինէ լաեըգ օլան գըզա թախսիս իթմէսի խուսուսընտա , հիշ պիր շէյ մանի օլմաեաճագ տըր :

Իթիէն , պիր արա սէօղիւնիւ քէսիպ , պիր գաշ սանիյյէ սօնրա , շու եօլտա տէվլամ իյլէտի .

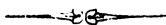
— Էվվէթ . . . Ֆագաթ , էկէրչի Ժագ Կարօնուն վիճուտի ապա եագ իսէ . . . էկէրչի Բօլ Հարման՝ զանն իթտիկիմ շախս տէյիլ իսէ . . . էկէրչի Օվիտ Սօյիլօ՝ Տիւշմէնի գաթլու թէլէֆ իյլէմիշ իսէ . . . Խա՛յր . . . Խա՛յր . . . պէօյլէ պիր

շէյ օլմուշ օլմամալը տըր . . . ձէնապը Հագդ , պէօյլէ պիր
շէյէ միւսաատէ իթմէզ : - Ժան Ֆօրթիէ պիսուշ վէ պիկիւ-
նահ տըր . . . իսպաթը տա շու Ժագ Կարօնուն մէքթուպուն-
տա տըր : - Ա՛հ , էկէրչի Բօլ Հարմանըն էլ եազըսընտան
եալընըղ իւշ սաթըրընա մալիք օլսամ . . . Օ հալտէ իճրա ի-
տիլէճէք մուամէլէյի թաթպիգիեէնին դաթի օլաճաղը տէր-
քեար տըր :

Պու էսնատէ , էվվէլա տայիրէ գաբուսու , սօնրա տախի
իշ տայիրէսի գաբուսու չալընմաղլէ , էթիէն ,

— Կի՛րինիզ , տէտի :

Գաբու աչըլըպ , Բաուլ Տիւշմէն , ումուզունու տիվարա
տաեաթարագ , էշիկին իւզէրինտէ զահիր օլտու :

64

Խթիեհ . - (Տէլիգանլընըն իսթիգպալինէ շիթապան օլա-
րագ , վէ մերգումուլ րէսիմճիլիք տայիրէսինէ կիրտիրմէք
իւզրէ , էլինտէն թուլթարագ .) Հէլէ շիւքիւր քի կէլտինիզ :

Բաուլ , իգթիտարընըն խարիճինտէ սիւրաթլէ եիւրիւ-
մէկէ մէճպուր օլտուզու ճիհէթլէ , հիսս էյլէտիկի աճը վէ
քէտէրլէ րէֆը սէտա իթտիկինտէն , էթիէն , թէաճճիւպ վէ
իզլթիրապլէ ,

— Նէյլինիզ վար տըր , տէյի սիւալ իթտի :

Քաուլ . - Եարալանմըշըմ տըր :

Խթիեհ . - Եարալանմըշմըսընըզ , նէրէտէ , վէ նա՛սըլ :

Քաուլ . - Աեաղըմըն թօբուկ քէմիկի էզիլմիշ տիր :

Խթիեհ . - Տիւմէք տիր քի , թէհիլիքէլի պիր շէյ տէյիլ
տիր . . . էյ , պաշգա նէ՞ խապէր վար տըր :

Քառույ . - Խապերէր խաբըրը տըր :

Զքիեմ . - Օվիտ Սօլիվօ նէ՞ օլտու :

Քառույ . - Թուլթուլտու :

Զքիեմ . - Թուլթուլտու մու . . . Միւմքին մի տիր :

Քառույ . - Էվվէթ , Ամանտանըն մէհարէթի սաեհսինտէ
թուլթուլմուլ տուր . . . Պիր ազտան պու խուսուսու սիզէ պէր
թաֆսիլ հիքեաեհ իտէճէեհիմ . . . Էվվէլէմիրտէ , է՛ն էլզէմ
մատտէտէն պահս իտէլիմ . լաքին , միւսատէ իտին քի ,
օթուրաեղմ , գիրա , աեազտա տուրամաեօրում :

Բէսսամ , մէրգումա պիր գօլթուգլու իսկէմլէ թազ-
տիմ իթտիկինտէն , Բաուլ , պու իսկէմլէեհ օթուրունճա ,
ֆէրրահլըգլա նէֆէս ալտը , վէ պատէհու , Բէսսամ ,

— Մէօյլէեհինիզ , չաբուգ սէօյլէեհինիզ . . . Բօլ Հարման
հագգընտա պիր չէյպիլի՛րմիսինիզ , տէտի :

Քառույ . - Բօլ Հարման վէֆաթ իթմիշ տիր :

Զքիեմ . - (Հայրէթլէ .) Մարինին բէտէրի՛ մի վէֆաթ
իթմիշ տիր :

Քառույ . - Մարինին բէտէրինտէն սլահս իթմէեօրում , իւ-
լա , օ ալչագ հէրիֆ քիմին իսմինի թաշըեօր իսէ , անտէն
պահս իտիեօրում : — Ասըլ Բօլ Հարման , պունտան եիկիրմի
պէշ սէնէ մուգատտէմ , ժընէվտէ , պիր խասթախանէտէ
թէրքի հաեաթ իթմիշ օլուպ , պու կիւնքի կիւն հէր քէսին
հիւրմէթ վէ ըաղպէթինէ մազհար օլալէլէն Գուրպլուա
ֆապրիգաթօրու , քէնտի շախսընը կիզլէմէք իւզրէ , անըն
իսմինի թաշըմագտա տըր :

Զքիեմ . - (Հէեհճանընտան նաշի տիթրէեհէրէք .) Պու
խուսուստա իսպաթընըզ վա՛ր մը տըր :

Քառույ . - Էվվէթ : Է՛ն իյի , վէ ինքեարը նագապիլ իսպա-
թա մալիքիմ . . . պա՛գըն :

Տիւլմէն , պու սէօյլէրի սէօյլէեհէրէք , վագթիյլէ Օվիտ
Սօլիվօնուն հիմմէթիյլէ , ժընէվ խասթախանէտի գուեուտա-
թընտան չըգարըլմըլ օլան ասըլ Բօլ Հարմանըն վէֆաթ
սէնէտինի Բէսսամա վիրտի , վէ Էթիէն , պու քեաղըտը քէ-
մալը խահիլէ օգուտուգտան սօնրա ,

— Արթըզ շիւպհէեէ մահէլլ գալմամըշ տըր . . . Տիմէք օլուր քի , հիսսի թապիիմ պէնի եանըլթմամըշ տըր . . . պէն , հագըզէթի հալի անլաեօրտոււմ , տէտի :

Պատէհուլ Բաուլ , Օվիտին եազըխանէսինտէ պուլմուշ օլտուղու իքի բաքէթ քեաղըտը ճէպինտէն չըգարըպ ,

— Պու քեաղըտարը թէտգիգէ վագթըմ օլմատը . պէլքի պուշլարըն տա էհէմմիեթի վար տըր , տէյի պէեան իյլէտի :

Եթիհն . - (Եիւղիւնտէ մէսէրրէթ ալէամէթի միւշահէտէ օլունարագ .) Պու քեաղըտարըն նէ էհէմմիեթի օլաճագ . . . Պէն , պանա լագըմ օլանը պուլտոււմ , գուսուրուճա իհթիեաճըմ եօգ տուր . . . Ահ , Ժագ Կարօ , ագըպէթ իւլ էմր , եագանը բէնչէմէ կէչիրտիմ :

Տէրհալ , պիր չան չալմասըյալ , օտա խըզմէթքեարը իչէրի կիրտի :

Եթիհն . - (Բաուլա .) Շիւպհէսիզ , աչաղըտա պիր արապանըզ վար տըր :

Քաուլ . - Էվվէթ :

Մուախիսարէն րէսսամ , խըզմէթքեարընա խիթապ իտէրէք ,

— Չարուզ , Մ . Տիւշմէնին արապասընա օթուրուն , վէ Գուրպվուատա , Բօլ Հարմանըն Փապրիգասընա կիտին , վէ պէնիմ թարաֆըմտան Մ . Լիւսիէն Լապրուեու պուլուպ , հէր նէ իշի տախի վար իսէ , պրագըպ , պուրաեա կէլմէսին իխթար իտին : - Էկէրչի սէպէպլինի սօրար իսէ , քէնտիսինէ պիլտիրիլէճէք դաեթթ մուհիմմ մատտէլէր օլտուղունու սէօյլէեին , տէտի :

Խըզմէթքեար , - Բէք իյի , էֆէնտիմ , - տէեիպ , օրատան տիշարը չըգտը , վէ էթիէն , Բաուլուն էլինի թուլ թուպ , շու վէճհ իլէ իֆատէեէ տէվամ իթտի .

— Աղիղիմ Բաուլ , պիր ճիննէթ հալինիզտէ իճրա իթմիշ օլտուղունուզ խէթաեը , պիր հիւսնի հարէքէթինիզլէ միւքէմմէլէն թասհիհ իթտինիզ : - Շիմտի պէնիմ , իճրա իտէճէք բէք մուհիմմ իչլէրիմ վար տըր , օլ խուսուստա սիզ տէ շահիտ օլաճագսընըզ :

Րաուլ, օլ էսնատէ մէսերրէթինտէն նաչի կէօզ եաչլա-
րը տէօքմէքտէ իտի :

Թքիէն . - Ֆադաթ , լազըմ օլան խուսուսու տա ունութ-
մամալընը : Իմտի , կիտէլիմ , պիր ազ գահվալթը իտէլիմ ,
զիրա Լիսիէն Լապրու կէլտիկինտէ , տիշարը չըգմագլըղը-
մըզ իճապ իտէճէք տիր : - Սիզ պիր տագըգաճըգ պուրա-
տա աուրուն , պէն իգթիզա իտէն թալիմաթը կիտիպ աշճը
գարընա իթա իտէրիմ : - Գահվալթը իթտիկիմիզ սըրատա ,
հէր պիլտիկինիզի պանա հիքեանէ իտէրսինիզ :

Էթիէն , միւսաֆիրինտէն այրըլըպ , օն տագըգա սօնրա ,
էսվապընը կիեինմիշ օլարագ , վէ տիշարը չըգմանա հազըր
պուլունարագ , ավտէթ իթտի :

Այնի վագըլթտա , աշճը գարը , գահվալթընըն հազըր
օլտուղունու խնպէր վիրտի :

Րաուլ , ըէսսամըն գօլթ ուղունա տանանըպ , իքիսի պիր-
լիքտէ թաամ օտասընա կիթտիլէր , վէ սուֆրատա օթուր-
տուլար :

Թքիէն . - Շիմտի , արթըգ կէօրիւշէպիլիլիլիզ : Էհէմմի-
եթ վէ մէրագլէ սիզի տինլէեճէեթիմ :

Տիւշմէն , պիր կիճէ էվվէլ վուզու պուլմուշ օլան հա-
տիսէլէրի , վէ Դիլի ճատտէսինտէքի խանէեէ կիրտիկինի ,
թէֆէրրուլթըլլա հիքեանէ իթտի :

Թքիէն . - (Իշպու հիքեանէեթի տինլէտիքտէն սօնրա .)
Տիմէք օլուր քի , Օվիտ տէրտէսթ իտիլմիշ , վէ հիւքիւմէթ
մէմուրլարը մուվաճճէհէսինտէ շէրիքլինին իսմինի պիլտիրմիշ
օլտուղունտան , չիւպհէսիզ Բօլ Հարմանըն խանէսի թահթը
նէզարէթէ վազ օլունաճագ տըր : - Ֆադաթ պու խուսու-
սուն էհէմմիեթի եօգ տուր : - Մէրգումուն ախը ու կի-
րիֆթինտէն էվվէլ , պէն անըն նէզտինէ կիտէճէեթիմ , զիրա ,
չիմտիեէ գատար ամմէսին հիւրմէթ վէ ըիանէթինէ մազհար
օլմուշ օլան պիր էհլի սէրվէթ հագընտա պազը մէրասի-
մին իճրա խտիլէճէկի տէրքեար տըր : - Ժան Ֆօրթիէեէ կէ-
լինճէ , Ժագ Կարօ իլէ իշիմի պիթիրտիքտէն սօնրա , իճապը
իճրասընը տիւշիւնիւրիւզ : - Էկէրչի օլ վագթա գատար ,

մէրգումէ տէրտէսթ իտիլիը իսէ , մուվագգաթէն թախլի-
եէյի սէպիլինէ մուվաֆֆագ օլապիլիլիւմ :

Օլ էսնատէ , էթիէնին խըզմէթճիսի , Լիւսիէն Լապրու
իլէ պիլլիքտէ կէլտի :

Ախսիէն . - Աղիզիմ միւսիւ Գասթէլ , կէօրիւեօրսունուղ
ա' , ղաեէթ միւթէէսսիր պիլը հալտէ գօշուպ կէլտիմ : - Ղա-
լիպա պաննա մուհիմմ խապէրլէր վիրէճէքսինիլ :

Զքիէն . - Էվվէթ , էվլատըմ , օիզէ ղաեէթ էհէմմ խա-
պէրլէր վիրէճէեիմ :

Ախսիէն . - Չաբուգ սէօյլէեին :

Զքիէն . - Բէտէրինիզին գաթիլի քիմ օլտուղունու ան-
լատըմ :

Լիւսիէնին լէհէէսի սօլտու , վէ տտագլարը թահրիք
օլունտու իսէտէ , տիհանընտան պիլը քէլիմէ պիլէ չըգարա-
մատը :

Զքիէն . - Էվվէթ , բէտէրինիզին գաթիլի քիմ օլտուղու-
նու թահգըգ իթտիմ , վէ պու միւսիւ սաեէսինտէ , (Բա-
ուլ Տիւշմէնի կէօսթէրէրէք .) օ ալչաղըն մասքէսի ալաղընա
ալընտը :

Ախսիէն . - (Անինտէ քէնտիսինի թօբլաեարագ .) Գա-
թիլին իսմի նէ տիր :

Զքիէն . - Վագթը կէլտիկինտէ անլաեաճագսընըզ , վագ-
թը իսէ եագընտա կէլէճէք տիր : Միւսիւ Տիւշմէն , Լիւսի-
էն իլէ պաննա տաեանարագ , պիզիմլէ պիլլիքտէ կէլէպիլէ-
ճէք գատար իզթիտարընըզ պուլունտուղունու հիսս իտի-
եօրմուսունուղ :

Քաուլ . - Էվվէթ , միւսիւ :

Զքիէն . - Էօյլէ իսէ , կէլին :

Ախսիէն . - Նէրէեէ կիտիեօրսունուղ :

Զքիէն . - Տօսթումուղ ժօրթ Տարիւրէնին խանէսինէ :

Էթիէն շաբգասընը ալտը , վէ իւչիւ պիլլիքտէ արա-
պաեա ըաքիպէն , Պօնաբարթ սօգաղընա կիթտիլէր :

Լիւսի Ֆորթիէ , օ ագչամը , էվվէլա հապը իլէ Լիզօն գատընա պէքլէտի , լաքին սաաթ ագչամըն օնունու վուրուպ , էթմէքճի Խաթուն իսէ , էլան մէյտանա չըգմատըղընտան , կէնճ գըզ՝ տիւչարը իզթիրապ ու էնտիչէ օլմանա պաշլատը :

Ֆիլվագը , միւթատ օլան զէմանտա քէնտի խանէսինէ ալտէթ իտէն օլ պիչարէ գատընճըղաղ , պու գատար կէճ պիր զէմանտա խանէսինէ ալտէթ իթմէտիկի հալտէ , աճա . պա քէնտիսինէ նէ՝ վագը օլմուչ իտի :

Լիւսի , պու սըրատա քէնտի քէնտիեէ շէօյլէ տիմէքտէ իտի .

— Լիզօն գատըն , քէնտիսինէ իքրամէն վէրիլէճէք օլան զիեաֆէթին , ագչամըն սաաթ ալթըսընա գատար իմթի . տատ իտէճէկինի պէեան իյլէմիչ իտի : Իմտի , բէք չօգտան պէրու քէնտիսի պուրատա պուլունմալը իտի : — Ղայպուպէթի , մութլագա շայաեը թէէսսիւֆ պիր վագըանա , պիր դագանա , վէ պէլքիտէ պիր ֆէլաքէթէ համլ օլունապիլիր :

Լիւսինին իզթիրապը կլթտիքճէ արթմագտա օլուպ , նիհաեէթ սաաթ եարը կիճէ վուրտու , վէ Ժան Ֆորթիէ էլան մէյտանա չըգմատը :

Լիւսի , մալիւմիւմիւզ օլտուղու իւզրէ , հէնուզ միւզտարըպ օլուպ , վէ եօրկունլուգտան թագաթ վէ մէճալը գալմամըչ իտուկինտէն , եալմաղա կիրտի . ֆագաթ էվվէլ էմիրտէ կէօզլէրինի գաբանամատը :

Տայիմա , պաշընը շիլթէսինտէն եօգարը գալտըրըպ , էվին իյինտէ իշիտիլէն էն ճիւզի սէտաեէ գուլագ վիրմէքտէ իտի :

Ջանն իտէրսին քի , վագըթ տա շայեանը թէէսսիւֆ պիր եալալըղլա միրուր իթմէքտէ օլուպ , նիհաեէթ , սա . պահըն սաաթ տէօրթ սուլարընտա , եօրկունլուգ՝ հէեէճան ու էնտիչէեէ զալէպէ իթմէքլէ , Լիւսի , տէրին պիր ույ . գուեա տալտը :

Մէրգուլմէ ուեանտըղընտա , սաաթ սէքիզ իտի : Տէր . հալ էվվէլքի վէսվէսէլէրի ֆիքրինտէ սօղմաղլէ , Լիզ Բէր . րէն հագըղընտա իզհարը տէհէթ իյլէաի , վէ եալմաղընտան

աշաղբեա ամօլաերպ , սիւրաթլէ հալապընը կիեինտի , վէ կիտիպ , Ժանըն օտասը գաբուսունու չայտը :

Տէրունը օտատա քիմէսնէ պուլունմատըղընտան , ճէ-վապ վիրէն օլմատը :

Կէնճ գըզ , մէգքիւր սիւքիւթտէն տօլաեր տէհէթ վէ գօրգուսու արթտըղը հալտէ , գաբուճունուն օտասընա էն-տի , վէ գաբուճու գարընա խիթապէն ,

— Մ'ատամ Տօմինիգ , պու սապահ Լիզօն գատընը կէօրտիւնիւզ միւ , տէյի սիւալ իթտի :

Պաբուճու . — Խա՛յր , մամգէլ , հաթթա պու խուսուս՝ պէնի տախի զիեատէսիյլէ թէաճճիւպտէ պրրագընօր : — Տիւն ագչամ , եարը կիճէեէ գատար քէնտիսինէ պէքէտիմ : — Պու սապահ իսէ , սաաթ տօգուզա եագըն օլտուղու հալ-տէ , էլան էթմէկիմիզ վիրուտ իթմէտի : Աճապա զէվալը գատընա պիր հալ մը , եէնի պիր ֆէլաքէթ մի վուգու պուլտու :

Աիսի . — Ա՛հ , պէօյլէ պիր շէյ տիմէեին . . . պէնի տիթ-րէտիեօրսունու . . . Ձաթէն պէնիմ ֆիքրիմ , պիր թագըմ շայեանը թէէսսիւֆ միւլահաղաթ վէ թէֆէքքիւրաթ իլէ իշղալ օլունմուշ տուր : — Իմտի , Տօֆին սօգաղընտա , Լըպ-րէնին էթմէքճի տիւքքեանընա կիտէճէեիմ , էլպէթթէ օ-րատան մալիւմաթ ալապիլիւրիմ :

Պաբուճու . — Փագաթ , մամգէլ , հէնուզ խաթթա օլտու-ղունուզ վէ պու մէրթէպէ զայիֆ պուլունտուղունուզ հալ-տէ , տիշարը չըգմագլըղընը , էմրի պասիրէթէ , գարչը տըր :

Աիսի . — Օ՛հ , մատամ Տօմինիգ , տիւնեատա , պէնիմ իլին թէրէտտիւտ , էն զիեատէ ֆէնալըղը մուճիպ տիր : — Իմտի , պէն չիմտի կիտիեօրում : Էկէրչի պէնիմ էանաի զայ-պուպէթիմտէ , Լիզօն գատըն կէլիր իսէ , քէնտի հագգընտա խապէր ալմագ իւզրէ Տօֆին սօգաղընա կիթտիկիմի , վէ եագընտա ավտէթ իտէճէկիմի սէօյլէեին :

Պաբուճու . — Բէք իյի , մամգէլ , լաքին , պէն տէ սիզէ իխթար իտէրիմ քի , սըհհէթինիզէ մուզիրը պիր հալ ու մուամէլէտէ պուլունմաեըն : Մատէմ քի , պիզիմ իրատա-

լըմըզ պուլունմամագտա տըր , եէկեանէ սէրվէթիմիզ՝ քէն-
տի սըհհէթիմիզ տիր :

Կէնճ գըզ , գաբուճունուն պու սէօզլէրինէ գուլագ վիր-
մէեէրէք , մէրգուճէնին օտասընտան այրըլտը , վէ Պուրպօն
ըրթըմընտաքի խանէտէն տիշարը չըգարքէն , քէնտի քէն-
տիեէ ,

— Էվվէլ էմիրտէ , էթմէքճիէրին պուլուշտուգլարը մա-
հէլլ նամ գահվէխանէեէ կիտէճէեիմ , տէտի , վէ Սէն սօ-
գաղընա տօղրու միւթէրահի օլտու , վէ մէգքիւր գահվէխա-
նէնին բիշկեհանընա վասըլ օլտուղունտա , տիւքքեանըն գա-
բալը խուկինի կէօրմէքլէ , իզհարը հայրէթլէ տուրտու :

Օլ էսնատէ , պիր թագըմ լաֆղան գարըլար , գալտը-
րըմըն իւզէրինտէ թօբլանմըշ օլուպ , կէօրիւշմէքտէ իտիլէր
Պունլարտան պիրի , շէօյլէ տիմէքտէ իտի :

— Հէ , պու պիր պէտպախթլըզ տէյիլ մի տիր . . . պիր
թագըմ նամուսլու քիմնէլէրին , օլտուգճա մունթագամ սու-
րէթտէ իտարէ իտէկէլտիքլէրի պիր գահվէխանէնին , քէն-
տի գապահաթլարը սէպէպիյլէ օլմսեարագ , հիւքիւմէթ
թարաֆընտան գաբաթըլմըշ օլտուղունու կէօրմէքլիք , մու-
ճիպի թէէսսիւֆ պիր հալ տէյիլ մի տիր :

Տիկեր պիր պօշպօղագ գարը . — Էթմէքճի էսնաֆընըն
պու գահվէխանէեէ կիթմէլէրինին եասագ իտիլմէսի , էթ-
մէքճի Խաթուն սէպէպիյլէ տիր :

62

Լիւսի, Էրֆուրի Խառն սէօզլէրինի իշխութիւնստէ, տէհ-
չէթինտէն նաչի, սայքի պուզ կիպի տօնտու: Պունունլա
պէրապէր, հէհէճանընը միւմքին մէրթէպէ թէսկին իտէրէք,
վէ ճէսարէթինի քէսպէ չալըչարագ, մէզքիւր պօշպօղազ
գարըլարըն եանընա եագլաշտը, վէ Լիզօն գատընըն իսմի-
նի վիրմիշ օլան գարըեա խիթապէն,

— Աֆվ իտէրսինիզ, մատամ... իշխութիւնիմ սէօզ սա-
հիհ տիր, տէյիլ մի, եանի էթմէքճիլէրին պուլուշտուգլարը
մահէլլ նամիլլէ մաարուֆ օլան շու գահվէլսանէ հիւքիւմէ-
թի ատլիեէ թարաֆընտա՞ն մը գաբաթըլմէշ տըր, տէյի սի-
վալ իթտի:

Աափգան գարը. — Էվվէթ, մամզէլ:

Աիւսի. — Պիր էթմէքճի Խաթուն սէպէպիլլէ՞ մի:

Աափգան գարը. — Էվվէթ, մամզէլ:

Աիւսի. — Պու էթմէքճի Խաթունուն իսմինի պիլիեօ՞ր-
մուսունուզ:

Աափգան գարը. — Մահէլլէմիլտէ Լիզօն գատըն տէյի
թէսմիեէ օլունուր:

Լիւսիէնին լէհճէսի սօլուպ, տամաղլարընըն պիւթիւն
գանը տախի եիւրէկինտէ թէրաքիւմ իթմէքլէ, պօղուլմադ
տէրէճէսլնէ կէլտի: Պատէհու մէզպուրէ, կիւճ իլէ անլա-
շըլըր պիր սէտա իլէ,

— Ֆազաթ, նի՛չին... նի՛չին... տէյի սիւալ իթտի:

Աափգան գարը. — Նիչի՞ն մի... հագըզի սուրէթտէ սէ-
պէպի մալիւմ տէյիլ տիր... Պու պապտէ բէք չօդ ըիվա-
եէթ տէվէրան իտիեօր... հաթթա պիր ճինաեէթտէն տա-
խի պահս օլունուեօր:

Աիւսի. — (Սօլուեարագ.) Պիր ճինաեէթ մի:

Աափգան գարը. — Էվվէթ, քէնտիսինին պիր էթմէքճի

ուշադր օլտուղունու պէտան իտէն , ֆագաթ , հագըգէթտէ
էթմէքճի օլմաերպ , Լիզօն գատընը տախի զէհիրլէմէք իս-
թէմիշ պուլունան պիր ատէմ , իշպու գահվէխանէտէ ախդ
ու կիրիֆթ գըլընմըշ տըր : - Օնտան սօնրա , քէնտիսինի ,
եանի Լիզօն գատընը տախի թուլթմագ իսթէմիշլէր իսէ տէ ,
մէզպուրէեէ իքրամէն զիեաֆէթ վիրմէքտէ օլան էթմէքճի
ուշագլարը , մէմուրլարըն էթրաֆընը գուշաթարագ , Լիզօն
գատընը գուրթարմըշլար տըր : - Օլ վագըթ , հիւքիւմէթ մէ-
մուրլարընըն ըաթօրթօսու իւզէրինէ , տիւքքեան գաբատըլ-
մըշ , վէ էթմէքճիլէրին պուլըշտուգլարը մահէլլ նամլլէ
մաարուֆ տիւքքեանը թուլթան նամուպու քիմնէլէր , պու
սապահ միւլթէնթիգլիք տայիրէսինէ ճէլպ իտիլմիշլէր տիր :
Օ տայիրէ իսէ , տօղրուսու , հիշ պիր կիւնա իթապա շայէս-
թէ պուլունմանկար իշին մէմնուն օլունաճագ պիր եէր
տէյիլ տիր :

Ախսի . - (Մէյեուսիեթլէ .) Սիւպհան Ալլահ . . .
սիւպհան Ալլահ :

Պու սէօղլէրտէն սօնրա , կէնճ գըզ , օրատան հարէքէթ
իտիպ , աղլաեարագ , վէ նէ՛ եաբաճաղընը , վէ նէ՛ տիւ-
շինէճէկինի պլիմէեէրէք եիւրիւմէկէ պաշլատը , վէ եալը-
նըզ գուլաղընա շու սէօղլէր աքս իթմէքտէ իտի . - « Լէն-
գոթըն զէհիրլէթի իսթիշլ օլն պէր աթէ՛ աիւն - Էրէֆլ օլանդու գոթ : »

Տիմէք օլուր քի , էթմէքճի Խաթունուն պաշընա եէնի
պիր ֆէլաքէթ տահա կէլմիշ տիր :

Պունտան գաթինազար , մէրգումէեի տախի թուլթմագ
իսթէմիշլէր տիր :

Պունուն սէպէպի նէ՞ օլապիլիր :

Հալ պու քի , մէրգումէեէ հիւրմէթէն զիեաֆէթ վի-
րէն էթմէքճի ուշագլարը , հիւքիւմէթ մէմուրլարը արասը-
նա աթըլարագ , քէնտիսինի գուրթարմըշլար իսէ , շիւպհէ-
սիզ , անըն միւլթէհիմ օլտուղունա ինանմատըզլարընտան ,
պու եօլտա պիր հարէքէթտէ պուլունմուշլար տըր :

Հասըլը , պու շէյլէրին մանէասը նէ՞ օլապիլիր , վէ պու
անլաշըլմագ մուամա նէ՞ սուրէթլէ հալլ իտիլէպիլիր իտի :

Լիւսի, պէլքի ոչ պապտէ, Լըպրէնին էթմէքճի տիւք-քեանընտան մախլամաթը գաթիեէ ալապիլէճէկինի մէմուլ իտէրէք, տողրուճա օրաեա գօշտու, վէ տիւքքեանտա եալընըղ օլարագ պուլտուղու խըզմէթճի գըղա խիթապէն,

— Լիզօն գատընը կէօրիւպ կէօրմէմիլ օլտուղունուղու պանա խապէր վիրէպիլիւրմիսինիլ, տէտի :

Ծըզմէքճի գըզ. (էլլէրինի գուպպէյի ասիւմանա տողրու գալտըրարագ.) Ահ, մամլէլ, պու խուսուստա պանա պահա իթմէեհինիլ... Բէնտիսի, տիւնքի կիւն էթմէքճիլէրին պուլուշտուգլարը մահէլլ նամ տիւքքեանտա տէրտէսթ իտիլմէք իսթէնիլմիշ տիր :

Աիւսի. — Լաքին, նի՛չին :

Ծըզմէքճի գըզ. — Սէպէպլինի պէն տէ պիլմէմ, Լաքին, զապըթա թարաֆընտան զաթէն արանըլմագտա պուլունմուշ օլտուղու մէրվի տիր :

Աիւսի. — (Շաշբրարագ.) Զապըթա թարաֆընտան արա-նըլմագտա՞մլ իմիշ... Լիզօն գատըն զապըթա թարաֆընտան արանըլմագտա՞մլ իմիշ :

Ծըզմէքճի գըզ. — Օրթատա կէզէն ըիվաեէթ պու տուր : — Պու սէօղ, մահէլլէտէ հէր քէսին աղզընտան իշիտիլմէք տէ տիր :

Աիւսի. — Լաքին, Լիզօն գատըն նէ՞ եարմըլ իմիշ :

Ծըզմէքճի գըզ. — Օրասընը պէն տէ պիլմէմ, ֆագաթ, քէնտիսինի միւտաֆաա իթմիշ օլան Լիօնէ, պու սապահ միւսթէնթիգլիք տայիրէսինէ կէօթիւրիւլմիւշ տիր. պու վագըանըն վուգու պուլունուշ օլտուղու գահվէխանէ տէ գաթըլըմըլ տըր :

Լիւսի, հէեէճանընըն զաեէթ շէտիտ օլմասընտան նաշի, կիւճ հալ իլէ աեագտա տուրապիլմէքտէ իտի :

Պունունլա պէրապէր, քէնտիսինի թէսկինէ մուվաֆֆագ օլտու, վէ խըզմէթճի գըղա թէշէքիւրիւնիւ պէեանուէն սօնրա, տիշարը չըգար :

Աիւսի. — (Կիտէրքէն.) Հի՛շ... հիշ պիր խապէր ալա-մատըմ... Լիզօն գատընը նէ՛րէտէն իսթէմէիեիմ... քէն-

տիսինի նէ՛րէտէ արամալըեւմ... Հագըդէթէն զապըթա
թարաֆընտան արանըլմը Օլմասը միւմքին տէյիլ տիր...
Քէնտիսի հիշ պիր քիմսէեէ ֆէնալըգ իթմէմիշ տիր... Պու
խըզմէթճի գըզ՝ վուգուի հայի էյիճէ անլաեամամը տըր...
իմտի, պու տէհշէթլի էսրար արասընտա ուղըաշան եալը-
նըզ պէն իմ... Հալ պու քի, սէվտիկիմ օ պիշարէ գատը-
նըն սէլամէթի էյին տէ չալըշամամ... Լիւսիէն պէնի թէրք
իթմիշ տիր... Եկէր թէրք իթմիշ Օլմասա իտի, պանա պիր
մուսվէնէթի Օլուր իտի: — Քէնտիսի տէ Լիզօն գատընը սէ-
վէր իտի... պինապէրին, էլպէթթէ շու սըրատա ճնա նա-
սիհաթ վիրէճէք, վէ ճնու միւստաֆաա էյլէեէճէք իտի...
Ուհ, ճէնապը Ալլահ պէնի զիեատէսլլէ տիւշարը ֆէլաքէթ
գըլտը: Շիմտի պէն քիմտէն նասիհաթ ալապիլիրիմ:

Նալէհան Լիւսի լագըրտըսընը քէսիպ, Լիւսիէնին տօս-
թու Օլտուղունու պիլտիկի, վէ Լիզօն գատընըն, ախիրէն,
քէնտիսիլլէ կէօրիւշմէք իւզըէ խանէսինէ կիթտիկի ալօգա-
թը, եանի ժօրթ Տարիէեի խաթըրլատը:

Կէնճ գըզ, պու միւլահազատան սօնրա, օրատան բէք
ուզագ Օլմասեան Պօնաբարթ սօգաղընա տօղրու հարէքէթ
իտիպ, եիկիրմի տագըգա զարֆընտա, կէնճ ալօգաթըն ի-
գ ալէթ իթտիկի, վէ Նիւմէրօսունու պիլտիկի խանէեէ մու-
վասըլէթլէ, պունուն գաբուսունտան կէշտի, վէ գաբու-
ճուեա խիթապէն,

— Միւսիւ ալօգաթ ժօրթ Տարիէ պուրատա՞ մը իգա-
մէթ իտէր, տէյի սիւալ իթտի:

Պաբուճու. — Եվվէթ, մատմուաղէլ տայիրէսի իքինճի
գաթտա տըր:

Աիսի. — Շիմտի տայիրէսինտէ՞ մի պուլունուեօր:

Պաբուճու. — Ֆիլվագը, տիշարը չըգտըղընը կէօրմէտիմ:

Լիւսի, եօրկունլուղունա վէ զաաֆէթինէ բաղմէն, սէ-
րիան իքի գաթըն նէրտիվէնլէրինտէն եօգարը չըգտը:

Ժօրթուն գաբուսու գարշըսընտա, մէզպուրէ, աճիպ
պիր հէեէճան հլաս իտիպ, եիւրէկի վուրմագտան տուր Օլ-
մուշ Օլտուղու զաննընա զահիպ Օլտու:

Պիր. գաչ սանիյյէ սօնրա , Լիւսի , եէնիտէն քէսպի ճէ-
սարէթ իտիպ , գաբուեու չալտը , վէ Մատլէն գաբուեու
աչարգտան սօնրա ,

— Գիմի իսթէեօրսունսւզ , մատմուաղէլ , տէյի սիւալ
իթտի :

Աիւսի . — Միւսիւ ալօգաթ Տարիէեի կէօրմէք իսթէրիմ :

Մատլէն . — Պուրատա տըր :

Աիւսի . — Գէնտիսինի կէօրէպիլիմիեիմ :

Մատլէն . — Զանն իտէրիմ , մատմուաղէլ . . . իչէրի պու-
եուրուն . . . միւսիւ քէնտի խուսուսի օտասընտա տըր . . .
կիտիպ խապէր վիրէեիմ :

Պատէհու Մատլէն , կէնճ գըզը , էթիէն Գասթէլ թա-
րաֆընտան կէօնտէրիլիպ , էլան սանտըգ իչինտէ օլան թաս-
վիրին պուլունտուղու սալօնա կիրտիրտի , վէ քէնտիսի , է-
ֆէնտիսինի օտասընա կիրտի :

Օլ էանատէ , ժօրժ , իրթէսի կիւն վէքեալէթիսի իյֆա
իտէճէք օլտուղու Բօլ Հարմանըն տաւասը էվրագընը միւ-
թալաա իթմէքտէ , վէ ֆապրիգաթօր թարաֆընտան քէն-
տիսինէ կէօնտէրիլիպ օլան մէքթուպ աչըգ օլարագ , եա-
ղըխանէսի իւզէրինտէ պուլունմագտա իտի :

Մատլէն իչէրի կիրտիկինտէ , ժօրժ , պաչընը եօգարը
գալտըրըպ ,

— Նէ՛ վար տըր , տէյի սիւալ իթտի :

Մատլէն . — Կէնճ պիր գըզ , սիզին իլէ կէօրիւշմէքիկի
արզու իտիեօր :

Ժօրժ . — Պուրատա կէթիլին :

Մատլէն , Լիւսիեի իչէրի կիրտիրպ , քէնտիսի տիչարը
չըգտը :

Կէնճ ալօգաթ , իլք պագըշտա , մէզպուրէնին տիլպէր
սիմասընըն ալթիւսթիլիկիւնիւ կէօրտիւ , վէ քէնտիսինէ պիր
գօլթուգլու իսկէմլէ թագաթիմ իլէ ,

— Օթուրուն , մատմուաղէլ , տէտի , վէ մէրգումէ ,
մէզքիւր իսկէմլէեէ օթուրուպ , հընչգըրարագ ,

— Ահ , միւսիւ . . . պանա նասիհաթ վիրին . . . պէնի

հիմանեէ իտին . . . պէնի գուրթարըն , տէյի պէեան իյլէտի : Ժօրթ , իշպու հարէքէթի մէյեուսանէտէն սօլաեը թէ-
աճճիւպտէ դալարագ , մուհավէրէեէ նէ՝ սուրէթլէ պաշ-
լաեաճաղը հագգընտա էվվէլ էմիրտէ թէրէտտիւտտէ պու-
լունտու , վէ լաքին սօուգ գանլըլըղընը ազ վագըրթտա քէսպ
իտէրէք ,

— Մ'ատմուաղէլ , մատտէ նէ՝ տիր . . . Նէ՝ կիպի քէտէր
ու էլէմ պիրտէն պիրէ սիզի միւթէէսսիր գըլտը , տէյի սի-
վալ իթտի :

Արսի . — Մի'ւսիւ , եանըմտա , նամուսլու վէ միւհթէրէմ
պիր գատըն վարիտի քի , վալիտէմ մագամընտա քէնտիսի-
նի սէվմէքտէ իտիմ . . . Պէն խասթալանտըմ , վէ աղըր սու-
րէթտէ խասթալանտըմ , • պէնի , պիր վալիտէնին քէնտի
գըղընը գաեըրտըղը կիպի գաեըրտը , վէ տահա պիր գաշ
կիւն էվվէլ թէլէֆ օլմագ րատտէսինէ կէլտի : — Տիւնքի կիւն ,
• գատընա , միւճիզէ թարղընտա գուրթուլմուշ օլմասը միւ-
նասիպէթիյլէ , էսնաֆընտան պուլունան արգատաշլարը թա-
րաֆընտան պիր զիեաֆէթ վէրիլէճէկի մուգարրէր օլտու-
ղունտան , քէնտիսի • զիեաֆէթ մահէլլինէ կիթտի , վէ •
ազշամը ավտէթ իտէճէք իքէն , կէրէք • ազշամը վէ կէրէք
• կիճէսի մէյտանա չըգմատը :

« Թապիաթիյլէ զիեատէճէ միւզտարըպ օլուպ , վէ պիր
ֆէլաքէթ վուգուէ հագգընտա վէսվէսէեէ կիրիֆթար օլա-
րագ , պու սապահ , զիեաֆէթ մահէլլինէ կիթտիմ :

« Զիեաֆէթ մահէլլի օլան գահվէխանէ , աուլիեէ նէ-
զարէթինին էմրի մուճիպինճէ գաբաթըլմըշ իտի : Մէզքիւր
էմր իսէ , արամագտա օլտուղուժ գատըն սէպէպիյլէ վէ-
րիլմիշ օլտուղունու , վէ • գատընն , տիւնքի կիւն , զէհիւ-
լէնմէք իսթէնիլտիկի հալտէ , մուվաֆֆագ օլունմատըղընը ,
վէ սէպէպինի պիլմէտիկիմ պիր թիսղ ու կիրիֆթէ , արգա-
տաշլարը օլան էթմէքճիլէր թարաֆընտան մանի օլունարագ ,
մէրգուլմէկին ֆիրաք իթմիշ իտուկինի պիթթէստտիւֆ խա-
պէր պլտըմ :

« Իշթէ , • տագըգատան պէրի , մէզպուրէ գատընճը-

ղաղ, չալըշտըղը տիւքքեանս աւտէթ իթմէմիշ օլտուղունտան, քէնտիսինի պուլմադ իւզրէ, քիմէ միւրաճաաթ իտէճէկիմի պիլմէմ:

« Իմտի, միւսիւ, պու ալէմտէ պիւսպիւթիւն եալընըզ գալտըղըմը կէօրէրէք, եարտըմընըզ վէ նասիհաթլարընըզը թէմէննիեէ կէլտիմ: – Պինապէրին, միւսիւ, պանա մուաւէնէթ իտին, պանա ըհհպէր օլուն, չիւնքի էօլէ հիսս վէ տէրք իտիեօրում քի, սիզին եարտըմընըզ օլմազ իսէ, Լիզօն գատըն պէնիմ իչին միւէպպէտէն զայպ օլմուշ օլաճադ տըր:

Փօրթ. – (Մէզքիւր սօն քէլիմէլէրի իչիտիպ եէրինտէն սըչրաեարադ.) Լիզօն գատըն տէտիկինիզ Լիզ Բէրրէն մի տիր... Պուլմուշ օլտուղու պազը էվրազըմը պանա կէթլիւմէք իւզրէ, չէնտ կիւն ագտէմ պուրաեա կէլմիշ օլան վէ պէնտէն ըհ իսթէմիշ պուլունան գատըն մը տըր... Սահիհէն, պու գատըն՝ Լիզ Բէրրէն մի տիր:

Ախսի. – Էվվէթ, միւսիւ:

Փօրթ. – Մատմուլաղէլ, սիզին իսմինիզ Լիւսի տիր, տէճիլ մի:

Ախսի. – Էվվէթ, միւսիւ:

Պիրտէն պիրէ ժօրթ, քէնտի գարչըսընտա, Բօլ Հարման թարաֆընտան էթմէքճի խաթունա խիթապէն վուգու պուլան թէհտիտէրի խաթըրլաեարադ, պիր տէրէճէ ըհֆը սէտա իյլէտի:

Ախսի. – (Զայագըլ պիր հալ իլէ.) Նէ՞ օլտունուզ, միւսիւ: Պիր ֆէնայըզ վուգու պուլմուշ տուր կիպի պիր վէսվէսէեէ տիւշար օլմուշ կէօրիւնիւեօրսունուզ: Սահիհէն վէսվէսէ իտէճէք պիր չէյ մի վար տըր:

Փօրթ. – (Կէնճ գրզըն էլլէրինի թէվէճճիւհքեարանէ սըգարադ.) Խա'յր, մատմուլաղէլ, խա'յր... Պիր ազ թէսկին օլուն տա կէօրիւշէլիմ... Տիմէք տիր քի, սիզ պէնտէն նասիհաթ վէ եարտըմ իսթէմէք իչին կէլմիշսինիզ տիր:

Ախսի. – Էվվէթ, միւսիւ... Պու նասիհաթը վէ եարտըմը պէնտէնիզէ իյֆաեէ միւսարաաթ իտէրսինիզ: տէճիլ մի:

Փօրժ . - Շիւպհէսիզ . . . վազիֆէմ վէ արզում պուն-
տան իպարէթ տիր . . . Լաքին , էվվէլ էմիրտէ սիզէ պազը
չէյլէր սիւալ իթմէք իսթէրիմ :

Աիւսի . - Սէօյլէին , միւսիւ :

Փօրժ . - Լիզօն գատըն տէտիկինիզ պիչարէնին զէհիր-
լէնմէք իսթէնիլմիշ օլտուղունու պէեան իտիեօրտունուզ ,
էօյլէ տէյիլ մի :

Աիւսի . Էվվէթ , միւսիւ :

Փօրժ . - Պու թէչէպպիւսիւն ֆաիլի քիմ տիր :

Աիւսի . - Պիր էրքէք տիր :

Փօրժ . - Շիմտի պու ատէմ նէ՝ օլմուշ տուր :

Աիւսի . - Ալիպա տէրտէսթ իտիլմիշ տիր , վէ օնտան
սօնրա , - էկէրչի պանա իտիլէն հիքեաեէ սահիհ իսէ , - Լի-
զօն գատընը տախի տէրտէսթ իթմէք իսթէմիշլէր իսէ տէ ,
քէնտիսինէ զիեաֆէթ վիրէնլէր քէնտիսինի հիմաեէ իթմիշ-
լէր տիր :

Փօրժ . - Պու ախզ ու կիրիֆթին սէպէպի , եախօտ պէ-
հանէսի նէ իմիշ :

Աիւսի . - Պիլմէմ . . . օ պիչարէ գատընըն զապրթա թա-
րաֆընտան արանըլմագտա պուլունմուշ օլտուղու ըիվաեէթ
իտիլիեօր :

Փօրժ . - (Քէնտի քէնտիեէ .) Բօլ Հարման օ զէվալլըեը
դամմազլամըշ օլմալը տըր , վէ պիչարէ իսէ , պիր գաբան-
ճա տէրունինտէ գալըպ , ֆիրար իտէեթմ տէրքէն , եագա-
եը էլէ վիրմիշ պուլունմալը տըր :

63

Ախսի . - (Էլլէրինի գալուշտուրարագ .) Բէճա խտէրիմ ,
միւսիւ , պու խուսուստա պիր չարէ տիւշիւնիւն :

Փօրժ . - Մա'տմուաղէլ , սիղէ պիր դաչ շէյ տահա սօ-
րաճաղըմ :

Ախսի . - Սօրուն , ճէվապ իթաօրնա հաղըրըմ :

Փօրժ . - Լիւն Գաւթ թէսմիեէ իթտիկինիզ գատուն , քէն-
տիսինին քիմ օլտուղունու սիղէ սէյլէմէտի մի :

Լիւսի , թէաճճիւպանէ պիր հալ իլէ կէնճ ալօգաթա
պագարագ ,

— Միւսիւ , նէ տիմէք իսթէտիկինիզի անլամաեօրում ,
տէյի պէեան իյլէտի :

Փօրժ . - Օ գատուն , քէնտինին ասըլ իսմինի սիղէ պիւ-
տիրմէմիշ մի տիր :

Ախսի . - Էվվէթ , պիւտիրմիշ տիր :

Փօրժ . - Ասըլ իսմի նէ տիր :

Ախսի . - Լիզ Բէրրէն տիր :

Փօրժ . - Տիկէր պիր իսմի տահա վար տըր :

Ախսի . - Տիկէր պիր իսմի տահա մը վար տըր :

Փօրժ . - Էվվէթ , մատմուաղէլ . . . Իմտի , սիղ , զապ-
թիեէ նէզարէթի թարաֆընտա իճրաի թէհարրիեաթ իթ-
մէլիսինիզ . . . Նալընըզ օ ճիհէթտէ , գատիմ տօսթունուղու
պուղունմագ իսմիտինտէ օլապիլիրսինիզ :

Ախսի . - Միւսիւ , պէնի գօրգութուեօրսունուղ . . . Լի-
զօն գատուն սահիհէն պիր ճինաեթ մի իլլէմիշ տիր :

Փօրժ . - Օրասընը պիլմէմ , ֆագաթ Լիզ Բէրրէն՝ պուն-
տան երկիրմի պիր սէնէ մուգատտէմ , տիկէր պիր իսիմ
թահթընտա մահպէսիեթի էպէտիեեէ մահքիւմ օլմուշ
տուր , վէ Գլէրմօն մէրքէզ հապսխանէսինտէն ֆիրար իթ .

միշտ տիր։ - Էվվէթ, անըն ասըլ իսմի, ժան Ծօրթիէ տիր։
Աիսսի. - (Սարսըլարազ, վէ քէսիք պիր սէտա իլէ.)
Ժան Ծօրթիէ՞ մի... Ժան Ծօրթիէ՞ մի տէտինիզ։

Ծօրթ. - Էվվէթ, մատմուհազէլ։

Աիսսի. - (Մէյեուսանէ ըէֆը սէտա իլէ, վէ էլլէրինի սըգարազ.) Տիմէք, պէնիմ վալիտէմ իմիշ... տիմէք, նահազգ եէրտէ մահքիւմ օլան վալիտէմ իմիշ... պիր տիկէրինին ճինսեթի ճէզասընը վալիտէմին չէքմէքտէ օլտուլունու Լիւսիէն պանա սէօյլէմիշ տիր... Ա՛հ, պու տէրէճէ քէնտիսինի սէվտիկիմին սէպէպլինի չիմտի անլաեօրում... պէնի ֆէվգէլատէ միւլէսսիր իհթիմամթ իլէ գաեըրտըղընըն, վէ հազգըմտա, թիւքէնմէզ մուհապպէթ խազինէլէրի իպրազ իյլէմէսինին սէպէպ վէ հիքմէթինէ չիմտի վագըֆ օլուեօրում... Վալիտէճիերիմ... սէֆիլ, պէտպախթ վալիտէճիերիմ... սէվկիլիւ վալիտէճիերիմ... Լաքին, քէնտիսինի եէնիտէն թուլթմուշլար տըր... հապս իթմիշլէր տիր... Տիմէք օլուր քի, վալիտէմի պունտան պէօյլէ կէօրէմէ եէճէեիմ... Փագաթ, էֆէնտիմ, էֆէնտիմ, աճընըն, մէրհամէթ իտին, պու հալ տէհշէթլի, թէհամիլ օլունմազ չէյ տիր... Էլպէթթէ, քէնտիսինին պիսուշ օլտուլունու իսպաթ իտէճէք... քէնտիսինի գուրթարմաեա մէտար օլաճագ պիր չարէ պուլունապիլիր... Միւսիւ, միւսիւ, սիզ պիր տավա վէքիլիսինիզ, վէ աշիքեարէն կէօրիւեօրում քի, ինսաֆ վէ մէրհամէթլէ տէ մուլթթասըֆսընըզ, չիւնքի, կէօզլէրինիզ եաշարտըլար... Միւսիւ, Ալլահ աշգընա օլսուն, սիզէ ըէճա վէ նիեազ իտէրիմ... Շու սըրատա պիր միւճիզէ, պիր քէրամէթ իշլէեին... Վալիտէմի, սէվկիլիւ վալիտէմի պանա իեատէ իտին։

Օլ էսնատէ օտանըն գարուսու աշըլարազ, էթիէն Գասթէլ, Լիւսիէն Լապրու վէ Րաուլ Տիւշմէն իշլէրի կիրտիլէր։

Ծօրթ. - (Հայրէթլէ.) Վա՛յ, վասի էֆէնտի, սի՛զմիսինիզ։

Աիսսի. - (Տէհշէթլէ ըիւճաթ իտէրէք.) Լիւսիէն...

Տէրհալ ժիւլ Լապրունուն օլլու, կէնճ գըզա գօշուպ

սարըլտը , վէ մէրգումէնին , գուլաղընտան աշաղըեա ,

— Իւմիտ իտին , Լիւսի , իւմիտ իտին , տէտի :

Թրիհն . - (Քէզալիք կէնճ գըզա եագլաշարագ .) Մա'տ .
մուագէլ , սիզի պուրաեա ճէնապը Ալլահ կէճնտէրմիշ տիր :

Փօրժ . - Լիզ Բէրրէնին դայպտա օլտուղունու պանա
խապէր վիրմէք իչին կէլմիշ տիր :

Թրիհն . - Միւսթէրիհ օլուն , պիզ անը թէքրար պու-
լաճաղըզ :

Լիւսի , գաբուեա տօղրու իլէրլէմէսինտէ , էթիէն Գաս-
թէլ քէլամընա շու վէճհլէ տէվամ իթտի .

— Բէճա իտէրիմ , մա'տմուագէլ , սիզտէ պուրատա տու-
րուն . . . պուրատա վագը օլաճագ հալլէրէ սիզին տախի շա-
հիտ օլմագլըղընըզ լաղըմ արը :

Փօրժ . - (Թէաճճիւպիւ աղիմլէ .) Պուրատա վագը օլա-
ճագ հալլէրէ մի . . . Ազիզիմ վաւի էֆէնտի , ֆիքրինիզի էյ-
զահ իտին :

Թրիհն . - (Միւէսսիր պիր սէտա իլէ .) էվլատըմ , պու-
կիւն սէն , երկիրմի պէշինճի եաշընա կիրմէքտէսին : Իմտի ,
պու կիւն պէն , սէնին չօճուգլուղունա նէզարէթ իթմիշ ,
վէ մուախսարէն սէնի պանա թէսլիմ էյլէմիշ օլան միւհթէ-
րէմ զաթըն սօն արզուսունու իճրա իտէճէեիմ :

Էթիէն , ճէպինտէն չիզտանընը չըգարըպ , պունուն տէ-
րունինտէն ալտըղը , պիւեիւճէք վէ սիեահ մէօհիւրլիւ պիր
մէքթուպու ժօրժա վիրտի , վէ պատէհու ,

— Սէվկիւլիւ էվլատըմ , պու մէքթուպու օգու , ֆա-
գաթ , եիւքսէք սէտա իլէ օգու . . . սիզտէ , Լիւսի Ֆօք-
թիէ , տինլէեին . . . տէտի :

ժօրժ , տիթրէեէրէք մէքթուպու ալտը : Զանն իտէք-
սին քի , մէօհիւնիւ եըրթմաեա ճէսարէթ իտէմէեօրտու :

Թրիհն . - Օգու :

ժօրժ , մահֆագաեը եըրթտը , վէ աթիտէքի ճիւմլէլէ-
րի օգուտու .

« Սէվկիւղիւմ ժօրժ ,

« 1861 սէնէսի սէպտեմբեր այրնտա , պիչարէ պիր դա-
« տըն , էլինտէ քիւչիւք պիր էրքէք չօճուղու օլտուղու հալ-
« տէ , Շէվրի դարիեէսինտէ , էվիմէ կէլտի :

« Պու զէվալը գատընճըղազ՝ գաթլ, սիրգաթ վէ գուն-
« տագճըլըզ ճինսեէթլէրիյլէ մազնուն օլարագ , հիւքիւմէթ
« թարաֆընտան թաագիպ օլունուեօրտու :

« Պու գատընըն իսմի ժան Ֆօրթիէ իտի :

Աիւսի . - (Հէօնկիւր հէօնկիւր աղլաեարագ .) Եւ՝ Բապ-
պի . . . Եւ՝ Բապպի . . .

Փօրժ . - (Աիւսինին հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամասընտան
ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր օլարագ .) Ա՛հ , աղիզիմ վասի է-
ֆէնտի , շու պիչարէ գըզճըղազ հագգընտա բէք զալիմանէ
մուամէլէ իտիեօրսունուզ . . . Պագըն նա՛սըլ կէօզ եաշլարը
տէօքիւեօր . . . Հիչ օլմագսա , շու մէքթուպու անըն գարշը-
սընտա պանա օգութմամալը իտինիզ :

Քրիեհ . - Մատմուազէլին քիմ օլտուղունու պիլտիկիմ
իչին , պու մէքթուպուն , քէնտի գարշըսընտա օգունմասընտ
գարար վիրտիմ . . . Քէնտիսինի սէվտիկիմ , աճըտըղըմ , վէ
քէնտիսինէ թէվէճճիւհիւմ պուլունտուղու իչին տիր քի ,
շու էսնատէ կէօզ եաշլարընը ագըթմագտաեըմ . . . Պինա-
պէլին , բէճա իտէրիմ , սէն օգումանա տէվամ էթ .

Ժօրժ , շու վէճհ իլէ տէվամ իթտի .

« — Ժան Ֆօրթիէ , քէնտիսինին պիսուչ օլտուղու իչին
է էվլատընըն պաշը իւզէրինէ եէմին իթտի :

« Հագըգէթ՝ անըն կէօզլէրինտէ , սէտասընտա , վէ սի-
« մասընտա միւշահէտէ օլունուեօրտու :

« Պանա իթտիկի եէմինէ պէն ինանտըմ , վէ հալէա
« տախի ինանմագտաեըմ . . . »

Աիւսի . - Օ՛հ , նէ՛ ինսանիեէթբէրվէր գալպ . . .

Աիւսիեհ . - Նէ՛ պիւեիւք բուհ . . .

Քրիեհ . - (Իքինճի տէֆա .) Տէվամ էթ . . .

Թորթ . - (Տէվամ իտէրէք .) - « Հալ պու քի , րէտտի
« միւմքիւնսիւզ զանն օլունան պունճա տէլիլէրէ դարչը նէ՞
« եաբապիլի իտիմ : - Հէյ վա՛խ , էլիմտէն պիր շէյ կէլէ-
« մէզ իտի : - Ատալէթի ինսանիւնէ՝ քէնտի հիւքմիւնիւ իճրա
« իտէճէք իտի :

« Պինաէն ալէյհ , ժան Թորթիէ , իւշ խուսուստան տօ .
« լաեր միւթթէհիմ իլան օլունարագ , մահպուսիյեթի միւ-
« էպպէտէեէ մահքիւմ գըլընտը . . . »

Աիւսի . - (Եիւզիւնիւ՝ էլլէրի տէրունիւնտէ կիզլէեերէք .)
Վա՛խ պիշարէ վալիտէ . . . պիսուշ վէ պիկիւնահ օլարագ ,
մահքիւմ օլմա՛գ . . . Ձէվալլը վէ պէտպախթ վալիտէ՛ . . .

Թորթ . - (Օգուճասընա տէվամ իլէ .) - « Անճագ , մէր-
« գուճէնին ալէյհինտէ մէվճուտ օլան իսպաթլարա , վէ Ժիւ-
« րի մահքէմէսի թարաֆընտան վէրիլէն մահքիւմիյեթի իլա-
« մընա ըաղմէն , իթիգատըմ թէպտիլ օլունմատը :

« Պէնիմ իչին , ժան Թորթիէ պիր միւթթէհիմ օլմա-
« երպ , պիր շէհիտ , վէ ատլիեէճէ շայեանը թէէսսիւֆ պիր
« խէթանըն գուրպանը իտի :

« Քէնտի իգթիտարըմ տայիրէսինտէ չալըշարագ , ին-
« սանլարճա վագը օլան շու հագգսըզլըզը իսլահ իթմէք իս-
« թէտիմ , վէ ժանըն էվլատընը էօեէ էվլատ մագամըն-
« տա գապուլ իյլէմէսինի , գըզգարընտաշըմանասիհաթ իթ-
« տիմ . . .

« Գըզգարընտաշըմ թէքիֆիմի գապուլ իթտի , վէ օ չօ-
« ճուղու , էօեէ էվլատ տէյի գապուլ իտիպ , իսմինի Ժորթ
« Տարիէ տէյի գայտ իթտիրտի : »

Պու սօն սէօզլէրին օգունմասընը միւթէագըպ , Ժորթ ,
Լիւսի վէ Լիւսիէն , իւշիւ պիրիքտէ , րէֆը սէտա իթտիլէր :

Թորթ . - (Ձայագըլ պիր հալ իլէ .) Պէ՛ն . . . պէ՛ն . . .
տիմէք ժան Թորթիէնին էվլատընըմ . . . վէ Լիւսի . . . Լիւսի՛
տէ պէնիմ գըզգարընտաշըմ տըր . . .

Մէրգուճ տէլիգանլը , պու սէօզլէրի սէյլէտիկի սը-
րատա , գօլլարընը կէնճ գըզա ուզաթտը , վէ Լիւսի , Ժոր-
Ժուն գուճաղընա աթըլարագ ,

— Գարընտաշը՛մ... գարընտաշը՛մ... տէ՛յի նիտա իթտի :
Պու մէնզարէտէ հազըր պուլունան իւշ շախս տալի ,
անվալը մէզքիւրէնի կէօրմէքլէ , կէօզլէրինտէն մէսէրէթ
եաշլարը ագամագտա իտի :

Ժօրթ , պիրտէն պիրէ գըզգարընտաշընըն գուճաղըն-
տան այրըլարագ , շէօյլէ պէեան իթտի .

— Գըզգարընտաշըմ , պիզ , ժան Ֆօրթիէնին , եանի
մահքիւմէ պիր գատընըն էվլատըեըզ... Վալիտէմիզին պի-
սուշ վէ պիկիւնահ օլտուղունու պիլիթիզ , հալպուքի , ին-
սանլարըն նազարընտա , պէտպախթ վալիտէմիզ , չիւսիէնին
բէտէրի սէրվէթինի աշըրմագ ֆիքրիյլէ , անը գաթլ ու թէ-
լէֆ իթմիշ օլմագլըզ Թէօհմէթիյլէ մահքիւմ օլմուշ տուր :
— Օ պիր շէհիտ տիր , լաքին , պիզ տէ անըն իեատէյի նա-
մուսունու թալէպ իտէմէեիզ... Ա՛հ , իշթէ պու բէք տէհ-
շէթլի պիր հալ տըր... Աճապա , շու սըրատա ճէնապը Ալ-
լահ պիզէ եարտըմ իթմէեէճէք մի տիր :

Աիսիէն . - (Կէնճ ալօգաթըն էլինտէն թուլթարագ .)
Տօ՛սթում , ճէնապը Ալլահ հագգընտա շիւպհէեէ զահիպ
օլմաեըն : - Սիզ պէնիմ գարընտաշըմ օլաճագսընըզ : - Վա-
լիտէնիզ ժան Ֆօրթիէնին պիսուշլուղունուն իսպաթլարընը ,
սիզ , Հագգ Թէալա հազըրէթլէրինտէն իսթիտա իտիեօրսու-
նուզ , պիղտէ օ իսպաթլարը սիզէ կէթիլիեօրուզ :

Աիսի . - (Իշիթսիկի պու սէօզլէրէ ինանամեարագ .)
Իսպաթլարը՞ մը... Իսպաթլարը՞ մը...

Ժօրթ . - Պու իսպաթլար նէ՛րէտէ տիրլէր :

Խթիէն . - (Ժագ Կարօնուն մէքթուպունու ժօրթա վի-
րէրէք .) էվվէլ էմիրտէ , ալ շու իսպաթը , օղլում , վէ օգու :
Ժօրթ , աճէլէթէն մէզքիւր մէքթուպու օգուտուգտան
սօնրա , եիւքսէք սէտա իլէ ,

— էվվէթ... էվվէթ... պու մէքթուպ՝ ճինաեէթին
իսպաթը տըր... Ա՛հ , վալիտէճիեի՛մ , վալիտէճիեի՛մ...
Նիհաեէթ , Հագգ Թէալա հազըրէթլէրինին մէհհամէթի կէ-
լիպ եէթիլտի : Ֆագաթ , զայպ օլմուշ օլտուղու զանն օլու-
նան շու իսպաթը գաթի նէ՛րէտէն պուլունտու , տէտի :

Երբիկն . - Վախիտէն իլէ սէնին , Շէվրի գարիեէսի միւհ-
թէրէմ րահիպինին խանէսինէ կիթտիկինիզ սըրատա , սէնին
պէրապէրինտէ պուլունան մուգավատան մամուլ քիւշիւք
աթըն գարնընտան չըգտը :

Ժորթ , պու սէօլլէրի իշիթտիկինտէ , պիրտէն պիրէ
կէօլլէրի գարչըսընտան պիր բէրտէնին գալտըրըլըեօր օլ-
տուղու զաննընա զահիպ օլտու : Շէօլլէ քի , միւտտէթի մէ-
տիտէտէն պէրու ունուտուլմուշ օլան չօճուգըլուգ խաթըրէ-
լէրի պէթէքրար ֆիքրինտէ թաղէլէնտիլլէր :

Մէրգոււմ տէլիգանլը , անլընը իքի էլի տէրունինտէ
սըգարադ , շէօլլէ սէօլլէտի .

— Ահ , սէօնմիւշ օլտուղունու զանն իթտիկիւմ ըլըգ ,
եէնիտէն զիեատար օլուեօր : - Շիմտի հէր շէյ խաթըրմա
կէլիեօր : - Պու աթ իլէ , պիւեիւք պիր ֆապրիգանըն հաւ-
լիսինտէ օյնաեօրտոււմ . սօնրա , գարանլըգ պիր կիճէտէ , օ
ֆապրիգանըն եանտըղընը կէօրտիւմ . . . Պու աթըն գարնըն-
տա պիր եարէ , եանի պիր տէլիք վար իտի , վէ պէնտէ , է-
լիմէ կէչէնի պունուն տէրունինէ տօլտուրուեօր իտիւմ . . .
իշպու մէքթուպու տախի եէրտէն ալտըմ , վէ անը տա , սա-
յիր քեաղըտլար վէ բաշավըալար իլէ պիրիքտէ , աթըն
գարնընա տօլտուրտոււմ . . . Վախիտէմ իսէ , պու մէքթու-
պու թէհի եէրտէ արաեօրտու , վէ պու իսպաթըն էլտէ օլ-
մամասընտան նաշի մահքիւմ օլտու : - Լաքին , հէյ վախ
քի , էլիմէ բէք կէճ եէթիշտի . զիրա , ժագ Կարօ՝ պու սա-
թըրլարը քէնտիսի եաղմիշ օլտուղունու իգրար իտէմէեէճէք
տիր . . . օ , շիմտի էօլմիւշ տիւր :

Երբիկն . - Ժագ Կարօ հաեաթտա տըր :

Ժորթ . - Հաեաթտա՞ մը տըր :

Երբիկն . - Էվվէթ , վէ պու կիւնքի կիւն , գէնկին , մէ-
տուտ վէ միւթէպէր օլուպ , ճիւմէնիլզին պիտիկի պիր ի-
սիւմ թահթընտա կիզլէնմէքտէ տիր . . . եանի Բօլ Հարման
իսմինի քէնտիսինէ սիբէր իթթիխազ իթմիշ տիր :

Աիսի վէ Աիսիկն . - (Տէհչէթլէ վէ իքիսի պիրիլըտէ .)
Բօլ Հարման . . .

Թրիեմ . - Էվվէթ , Բօլ Հարման քի , Լիւսիերի Էօտիւր-
մէք իսթէմիշ տիր . . . Բօլ Հարման քի , Ժան Ֆօրթիէերի թէ-
լէֆ իթմէք թէչէպպիւսիւնտէ մուվաֆֆադ օլամատըղընտան ,
անը զամմազլամըշ տըր :

Փօրժ . - Ահ , ալչա՛գ , ալչա՛գ . . . Ֆազաթ պու սէյ-
լէտիկինիզէ Էմի՛նմիսինիզ :

Թրիեմ . - Էվվէթ , Էմինիմ : - Ասըլ Բօլ Հարման , պուռն-
տան երկիրմի պէշ սէնէ մուգատտէմ , Ժընէվ շէհրինտէ քեա-
յին պիր խասթախանէտէ վէֆաթ իթմիշ տիր :

Փօրժ . - Իսպաթընըզ վա՛ր մը տըր :

Թրիեմ . - Իշլէ վէֆաթ սէնէտի : Պու կիւնքի միւեօն
սահրպի օլան , վէ ճէյմս Մօրթիմէրին շէրիքի սապըզը պու-
լունան Բօլ Հարման , Ժադ Կարօ քէնտիսի տիր :

64

Փօրժ . - Ժադ Կարօ . . . Ֆազաթ անըն Ժադ Կարօ օլ-
տուղունու քի՛մ իսպաթ իտէճէք տիր :

Թրիեմ . - Սանա մէնսուպ օլանլարա դարչը եաբտըղը
շէյլէր պու խուսուսու իսպաթ իտէրլէր . հաթթա պու պապ-
տէ թէէմին օլմադ իչին , պուրատա սէնին եէտինտէ տախի
պաղը իսպաթլար պուլունմալը տըր :

Փօրժ . - Նէ՛ կիպի :

Թրիեմ . - Էլպէթթէ Էվրազլարընըն իչինտէ , Գուրպ-
վուատաքի Ֆապրիդա սահրպինին Էլ եաղըսընտան պիր նիւ-
մունէ պուլունմադտա տըր :

Փօրժ . - Էվվէթ , Էվվէթ . . . շու մէքթուպ . . .

Փօրժ , պու սէօզլէրի տիեէէք , պիր կիւն Էվվէլ Ժադ
Կարօ թարաֆընտան քէնտիսինէ եաղըլմըշ օլան մէքթու-

պուլ եազըրխանէսի իւզէրինտէն աճէլէթէն ալտը , վէ Էթիէն տախի պու մէքթուպու , մէրգում տէյիգանլընըն էյինտէն ալարագ , պունա պիր աթֆը նազար իթտիքտէն սօնրա , պիւլէնտի ալագ իլէ վէ ֆիւթուհաթքեարանէ պիր թարզտա ,

— Այնի եազը տըր . . . կէօրիւեօրսունուզ ա' , արթըգ շիւպհէ միւմքին տէյիլ տիր : Կէօրիւեօրսունուզ ա' , Բօլ Հարման' տօթթումուզ Լիւսիէնին բէտէրի ժիւլ Լապրունուն գաթիլի ժագ Կարօ տուր , տէտի :

Ախսիէն . — (Տէհչէթլէ .) Վէ պու ատէմ , պէնիմ քիմ օլտուղումու պիլտիկի հալտէ , պէնի քէնտի գըզը իլէ էվլէնտիրմէք իսթէեօրտու հա' . . . ֆագաթ աճապա պունուն սէպէպի նէ° իտի :

Ախսիէն . — Օ ագտը իզտիվաճ իլէ սիզին էլլէրինիզի պաղլամագ իսթէեօրտու . . . էվվէթ , մէմուլին ղայրի պիր վագըա օլուպ տա , քէնտի կէչմիշ էօմրիւնիւ պիլտիկինիզ սըրատա , սիզի սիւքիւթէ մէճպուր իթմէք միւրատընտա պուլունուեօրտու :

Ախսիէն . — Ալչագ . . . լաքին շուրասը մուճիպի թէէս սիւֆ տիւր քի , պու շէյլէրի պիլտիկիմ հալտէ , քէնտիսինի հիւքիւմէթէ թէսլիմ իտէմէմ :

Ախսիէն . — Նիշին :

Ախսիէն . — Զիւնքի , միրուրի զէման իլէ , հիւքմիւ ճէգատան գուրթումուլ տուր :

Ախսիէն . — Փիւվագը , Ալֆօրվիտէ իճրա օլունան ճինա եէթլէր իչին պու տէտիկինիզ գայիտէլէր ճարի աիր , ֆագաթ Լիւսի իլէ ժան հագգքնտա իճրա իթմիշ օլտուղու ճինաեէթ թէշէպպիւսլէրինտէն տօլաեը գանունը ճէգատա չարբըլապիլիր :

Պօթ . — Պու խուսուստա խայլիճէ կէօրիւշտիւք . պիւր աղտա վալիտէմի սիւչիւնէլիմ : — Վալիտէմ' նէ° օլտու :

Ախսիէն . — Զաթէն սանա սէյլէտիմ , վալիտէնի պուլաճաղըգ : — Բեաֆֆէմիզ տէ , գօլլարըմըզ վէ եիւրէքլէրիմիզի քէնտիսինէ աշմաեա հազըրըգ : էվվէթ , քէնտիսինի սէվմէեէ , վէ քէնտիսինէ հիւրմէթ վէ իլթիֆաթ իթմէեէ աճատէեիզ :

Ժօրժ . - Բօլ Հարման հագգընտաքի գարարընըղ նէ տիր :

Զքիհն . - Պէնիմ իխթարաթըմ իւզրէ հարէքէթէ հաղըմըսընըղ :

Ժօրժ վէ Ախսիհն . - Էվվէթ , Էվվէթ :

Զքիհն . - Սիզ տէ հաղըմըսընըղ , միւսիւ Բաուլ :

Քաուլ . - Շիւպհէսիզ , հաղըրըմ , օլ պապտէ թէրէտ տիւտ միւ խիտօրսունուղ :

Զքիհն . - Բէք իյի , Էօյլէ իսէ , հայտէ կէլին :

Պու սուրէթլէ , պիղիմ պէշ շախալար , Պօնաբարթ սա գաղընտաքի խանէեի թէրքլէ , գաբունուն էօնիւնտէ տոււրան իքի արապանա օթուրտուլար :

Ժօրժ իլէ գըզգարընտաշը Լիւսի , պու արապալարտան պիրինէ , վէ էթիէն իլէ Լիւսիէն վէ Բաուլ , տիկէր պիր արապանա ըաքիպ օլտուլար :

Աօնտէ պուլուանան արապանը . - Նէրէեէ կիտիտօրսունուղ էթիէն , Միւրիլլօ սօգաղընտա կիտէճէքլէրի խանէեի թարիֆ իթտիքտէն սօնրա ,

— Եօլտա , պիր թիւթիւնճիւ տիւքքեանը էօնիւնտէ արապանը տուրտուրուն , տէյի իլավէ իթտի :

Իքի արապա պու սուրէթլէ եօլա չըգըպ , պիր գաշ տազըգա գաթը մէսաֆէտէն սօնրա , պիր թիւթիւնճիւ տիւքքեանը գարչըսընտա տուրտուգլարընտա , ըէսսամ , մէզքիւր տիւքքեանտան , տամիլալը վէ իքի գաթը պիր քեաղըտ սաթըն ալտը :

* * *

Օ կիւնիւն իլք ագչամը , եախօտ տահա տօղրուսու օ կիւնիւ , Բօլ Հարման , Օվիտ Սօլիվօնուն քէնտիսիլլէ պուլուչմագ իւզրէ սէօզ վէրիպ տէ , վագթիւնտէ պուլունմատըղընտան տօլանը ֆէվգէլատէ իզթիրապ վէ էնտիշէ իչին . տէ օլտուղու վէ ֆիքրի մէշղուլ պուլունտուղու հալտէ , սահահըն սաաթ պիրինտէ խանէսինէ ավտէթ իլլէտի :

Մէրգուլմ , օ կիճէ բէք կէճ ուեուեապիլտի , վէ պիր

Թագաւոր տէ՛հչէթլի ըիւեալար , չէօյլէ քի Օվիտին գօլլարը պիլէքճէտէ օլարագ , ժանտարմալարըն արասքնտան եիւրիւտիւկիւնիւ , վէ քէնտիսինին տէ , մահքէմէյի ճինաեթին գանարէլէրի իւզէրինտէ օթուրտուղունու , վէ պիրէր կիւնա ազապ ու ֆէլաքէթէ տիւչար իթմիշ օլտուղու պիւչարէլէրին՝ թէհտիտավէր սուրէթտէ քէնտի էօնիւնտէն կէչէրէք , խըրսըզ , գունտագճը վէ գաթիլ իսիմլէրինի քէնտիսինէ վէրտիքլէրինի կէօրտիւ , վէ սապահլաեըն էրքէնճէ , պու ըիւեալարտան գուրթուլտուղունտա , մատտի վէ մանէվի մէճալսըզլըզ հիսս իյլէտի , վէ աճէլէթէն գալգըպ , էսվապընը կիեիւնտի , վէ էվվէլ էմիրտէ , օ կիճէքի խաթըրէլէրի զիհնինտէն պէրթարաֆ իթմէքլիքտէ կիւճիւլք չէքտի իսէ տէ , թէտրիճէն կիճէքի ահվալի ունուտուպ , եալլընըզ Օվիտի տիւչիւնմէեէ պաշլատը :

Շէօյլէ քի , մէրգոււմ Տիժօնլունուն քէնտիսինէ եա պիր մէքթուպ եաղարագ , վէ եախօտ պիր թէլէկրաֆ չէքէրէք , իյզահաթ վիրմէսի թապիի իքէն , աճապա պուճլարտան հէր իքիսինի տախի իճըա իթմէմէսինտէ նէ՞ սէպէպ օլապիլիլ իտի :

Իմտի , Բօլ Հարման , ֆապրիգասը ամէլեաթընա նէզարէթ իտէմէեէճէք տէրէճէտէ ֆիքրի մէշղուլ օլմագլա պէրապէր , Օվիտին մէյտանա չըգըպ չըգմամըշ օլտուղունու անլամագ իւզրէ , Գուրպվուա ֆապրիգասընա կիթմէքլիկէ գարար վիրտի :

Պինապէրին , սաաթ տօգուլ սուլարընտա , մէրգոււմ , խանէսինտէն չըգըպ , քէնտի սարրաֆընա ազիմէթ իյլէտի , վէ չէրիքինէ վատ իթմիշ օլտուղու ադչէեի ալտըգտան սօնրա , քէնտիսինի , ֆապրիգասընա կէօթիւրմէսինի արապաճըսընա էմր իյլէտի :

Քէնտիսինտէն էվվէլ , ֆապրիգաեա նէ՛ պիր մէքթուպ վէ նէ՛ պիր թէլէկրաֆնամէ վիրուտ իթմիշ օլմատըղընտան , մէրգոււմ , պիր միւտտէթ տահա պէքլէտի , վէ սաաթ տօգուլա գատար հիշ պիր նէթիճէեէ տէսթրէս օլմաեընճա , իզտիրապ ու էնտիշէլէրինտէն պիւթիւն պիւթիւն թագաթսըզ պիր հալտէ պուլունարագ , Բարիսէ ավաեթ իյլէտի :

Մարի , օ կիւնիւ , միւթատընտան գիեատէ միւզտարըպ օլուպ , պիր կիւն էվվէլ գան դուսմուշ իտի :

Մէրգոււմէնին տամարլարընտաքի գան , հէրարէթի շէտիտէ իլէ սայքի գալրուլմագտա օլմասըլլա , պիւթիւն պիւթիւն զայիֆ գալմըշ օլուպ , բէտէրի , խանէսինէ ավտէթլէ , մէզբիւր թէպէտտիւլիւ նակէհանիեի կէօրմէսիլլէ , ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր օլտու , վէ գալպինի աճը պիր քէտէր իսթիլա իթտիկի կիպի , տէրքեար օլան թէֆէքբիւրաթը արասընտա , « Աճապա հէքիմլէր պէնի ալտաթտըլա՞ր մը . . . Մարի՝ կէնճ չաղընտա աճապա վէֆաթ մը իտէճէք տիր » միւլահազայի էսէֆէնկիգի . ֆիքրինի տահա գիեատէ ազապ իշինտէ պըրադտըղընտան , կէօղլէրի եաշ իլէ տօլտու խէտէ , աղլամամագ իշին , քէնտիեի թազեիգ իթտի , վէ սուֆրատա , գահվալթը իթմէմէկէ պիր պէհանէ օլմագ իւզրէ , պաշ աղըրսընա միւպլթէլա օլտուղունու պէեան իթտի , վէ Մարի տախի իշթիհատան մահրում , վէ մէճալըզ կէօրիւնտիւկիւնտէն ,

— Սէվկիւլիւ գըզըմ , բահաթսըզմսըն , տէյի սիւալ իլլէտի :

Մարի . - Պիր ազ բահաթսըզըմ , էֆէնտի բէտէր , լաքին , կէշիճի պիր շէյ տիր :

Թօլ . - Պու կիւն սէնի բէք մահզուն վէ թասալը կէօրիւեօրում :

Մարի . - Պու կիճէ բահաթ ուեուեամատըմ :

Թօլ . - Հէրարէթի՞ն մի վար իտի :

Մարի . - Էօյլէ գանն իտէրիմ : - Պազը տէհէթլի ըիւեալարտա , ույգումու պիհուզուր իթտիլէր :

Թօլ . - (Գէնտի քէնտիեէ .) Պանա օլտուղու կիպի : (Պատէհու ալէնէն .) Ումարըմ քի , պիր թազըմ ըիւեալար իշին մահզուն վէ միւքէտտէր օլմագսըն . . . չիւնքի ըիւեա սէպէպլլէ քէսպի մահզունիյեթ իթմէքլիք , տիվանէլիք տիր :

Մարի . - Լաքին , կէօրտիւկիւմ ըիւեալար , տէհէթլի իտիլէր :

Թօլ . - Նէ՞ եօլտա շէյլէր իտիլէր :

Մարի . - Տիվանէճէ շէյլէր իտիլէր , ֆագաթ պիլիրսին

քի, ընկալարտա, էն զինատէ տիվանէճէ շէյլէր, հագը-
գէթի հալին տէհշէթլի պիր թասվիրի մագամընտա կէօրիւ-
նիւրլէր :

Քօլ. - Էյ քիմի կէօրիւօրտուն :

Մարի. - Սէնի :

Քօլ. - Պանա նէ՞ վագը օլուօրտուն :

Մարի. - Հապսխանէտէ պուլունուօրտուն, վէ սէնի
պիր ճինաեթլէ իթհամ իտիօրլար իտի :

Ժագ Կարօ, շիտտէթլէ տիթրէտի, լաքին, հէեէճանը-
նը կիզլէմէեէ մուվաֆֆագ օլապիլտի : Պատէհու դահգահա
իլէ կիւլէրէք,

— Պիր ճինաեթլ մի... գըզըմ, պէօյլէ պիր շէյլին, իհ-
թիմալին խարիճինտէ օլտուղունու սէնտէ թաստիգ իտեր-
սին... Հալպու քի, էյլէնճէ օլմագ իշին լագըրտը լագըմա՛,
պու ճինաեթլ՝ նէ՞ թարզ շէյ իտի իսէ, նագլ էթ պագա-
լըմ, տէյի պէեան իթտի :

Մարի. - Ֆիլիի գաթլ իտի... պիրտէն պիրէ մէնզարէ
թէպտիլ օլտու :

Քօլ. - Տիմէք, բէրի վէ ճին հարաքեաթըլա գարըչըգ
պիր թէպթրօ օեոունունտա պուլունուօրտուն :

Մարի. - (Իֆատէսինէ տէվամ իտէրէք.) Պիր հապս-
խանէ եէրինէ, պիւեիւք պիր սալա կէօրտիւմ քի, պունտա
բէք չօգ խալգ պուլունմագաա իտի : Իշթէ, սէն օ սա-
լատա իտին : Գարչընտա պազը հաքիմլէր իլէ պիր սիւրիւ
ատէմլէր պուլունուօրտու քի, պու ատէմլէրի թանըօր օլ-
տուղումու զանն իտիօրաում : - Անլէրտէն պիրի, նիշանլըմ
Լիւսիէնէ պէնզէօրտու... Պիր տիկէրի տէ, էթիէն Գաս-
թէլին, պիր ախզ ու կիրիֆթ վագըասընա տայիր եարմըչ
օլտուղու թասվիրտէ կէօրիւլէն պաչըճա շախսըն քիսվէ-
թինտէ իտի... քեաֆֆէսիտէ սէնի կէօսթէրէրէք, իշարէթ-
լէր իթմէքտէ վէ սէօյլէշմէքտէ իտիլէր... Սէսլէրի գու-
լագլարըմա աքս իտիօրտու, ֆագաթ, արալարընտա սէօյ-
լէտիքլէրի սէօզլէրի ֆէրգ իտէմէօրտում :

« Նակէհան լէհճէնին սօլտուղունու վէ տիթրէտիկինի

կէօրտիւմ. ծնտան սօնրա , հէր չէյ , գարա պիր պուլուիթ միսիլլու . զայպ վէ նապէտիտ օլտու :

Քօլ . - (Իսթիհաքեարի պիր թարգլտաչըգարմաեա չալըշաղը սէտապը տիթըէեէրէք .) Րիւեա պիթտի՞ մի :

Մարի . Խա՛յր , տահա պիթմէտի : - Եաղմուրլու պիր կիւնիւն չէֆֆադ վազթիւտէ , կիւնէյին զիեասը գարարթըլը պիր հալտէ նա՛սըլ միւշահէտէ օլունուր իսէ , մուախարէն էօյլէ պիր զիեա հասըլ օլտու . . . - Կէօլ կիպի գան իչինտէ , եէրէ սէրիլմիշ պիր նաշ կէօրտիւմ . . . Ա՛հ , էֆէնտի բէտէր , հիսս իթտիկիւմ տէհչէթ վէ նէֆրէթի անլաեամաղսըն , օ նաչըն պաշը , պուլունմամադտա իտի :

Բօլ Հարման՝ պիր եայ իլէ թահրիք օլունուրճասընա պաշընը եօգարը գալարըտը , վէ իքի էլինի պօղաղընա կէօթիլիւպ , քէմալը տէհչէթլէ ըլեճաթ իյլէտի :

Պատէհու հիտտէթամիզ պիր սէտա իլէ :

— Սուս օ՛լ . . . սուս օ՛լ . . . նի՞չին պու տէհչէթպախշ մասալլարը պանա նագլ իտիեօրսուն , տէտի :

Մարի . - Էֆէնտի բէտէր , ըիւեամը անլամադ իսթէտին . . . պէնի իսթիճվապ իյլէտին . . . պէն տէ ճէվապ վիրտիւմ . . . Ա՛հ , նէ՞ կիճէ կէչիրտիւմ :

Քօլ . - Սուս օ՛լ . . . սուս օ՛լ . . . սուս օլմանը իսթէրիւմ , սուս օլմանը էմը իտիեօրում :

Մարի . - Փաղլա պիր սէօզ պիլէ սէօյլէմէմ , լաքին շու տիվանէճէ ըիւեանըն՝ սէնին իւզէրինտէ հասըլ իթտիկի թէէսիրտէն , պէնիւմ նէ՛ կիպի ազապա տիւշար օլմուշ օլտու . զումուս արթըգ քէնտին հիւքմ իտէպիլիրտին :

Բօլ Հարման՝ պաշընը էյտի : Մէրգում , ագըլ պաշընտա օլմաեարադ , դըզընըն հիքեաեէսինի տինլէտիկինտէ , քէնտիսինին կէօրմիւշ օլտուղու ըիւեա իլէ անըն ըիւեասը արասընտաքի զարիպ միւշապէհէթէ թէաճճիւպ իթմէքտէ , վէ Մարինին տամարլարընտա ճէվէլան իտէն հէրարէթ , քէնտի տամարլարընտա տախի ճէվէլան իթտիկինի հիսս իյլէմէքտէ իտի :

Նիհանէթ , Բօլ Հարման՝ կէնճ խասթանըն եանընա

եադլաչըպ , անը տէրադուշ իյլէտի : Պատէհու զըզը , բէտէ-
րինտէ տիշարը չըգմադլըգ թտվըը կէօրէրէք ,

— Տիշարը՞ մը չըգըեօրսուն , տէտի :

Քօլ . — Խա՛յր , քէնտի իշ տայիրէմէ կիտիեօրում :

Մարի . — Իշթէ պու իյի :

Քօլ . — Նէ՛տէն :

Մարի . — Պու կիւն , խանէմիզտէ եալընըգ դալտըղըմտա ,
նէ՛ մէրթէպէ գօրգու հիսս իտէճէկիմի թարիֆ իտէմէմ ,
անըն իչին պու կիւն սէնին պուրատտա գալմագլըղընա մէմ-
նուն օլուրում :

Բօլ Հարման ճէվապ վիրմէեիպ , թտամ սալասընտան
տիշարը չըգտը :

Մէրգում , քէնտի իշ օտասընըն գաբուսունու արգա-
տան գաբատըգտան սօնրա , սլիր դօլթուգլու իսկէմէեէ օ-
թուրտու , վէ սիմասը ալթիւսթ , վէ պագըչը միւպհէմ պլիր
սուրէթտէ օլտուղու հալտէ , տէրին վէճմահպունիեթսլախշ
միւլահազաթ տէրեասընա սալտը :

* * *

Ժան , քէնտիսինի սէվէնլէր թարաֆընտան կէօրտիւկիւ
մուսվէնէթ վէ հիմաեէ սաեէսինտէ , ֆիրարէ մուվաֆֆադ
օլուպ , էնֆէնլէրն պուլտըգլու ճահէլ նամ գահվէխանէտէն
հարէքէթինտէ , եարը մէճնուն հալտէ եիւրիւմիւշ , եալիօտ
տահա տօղրուտու , ըասթ կէլա գօշմուշ խտի :

Մէրգումէ , օ արալըգ հիշ պիր շէյ տիւշիւնմէկէ միւգ-
թէտիր օլմաեըպ , նէվիմա պիր տիւման , պէյինինի իհաթա
իթմիշ օլտուղունու զանն իտիեօրտու :

Օվիտ Սօլիվօնուն աճիպ նիտալէրի , սաչմա սաբան սէօզ-
լէրի , թէհտիտլէրի , հիւրիւմէթ մէմուրլարընըն քէլամլէրի ,
վէ քէսպի հիտաէթ ու զաղապ իտէն արգատաշլարընըն ֆը-
սըլտաեըլարը , հէնուգ մէղպուրէնին գուլագլարընա աքս
իյլէեօրտու :

Ժան , լըլթըմլարա մուվասըլէթլէ , Բասի նամ մահէլլ

Թարաֆընա սաբառը , վէ եօրկուն օլարադ վէ սօլուեարադ , էնվալիտ ճիհէթինէ կէլտիկինտէ , պիր գանաբէ իւզէրինէ օթուրտու , վէ գօրգարադ , էթրաֆընա պիր կէօզ կէզտիրտի :

65

Պիչարէ Ժան , պիրտէն պիրէ իքի եանընտա զուհուր իտէն իքի քիչինին , քէնտի իսմինի թէլէֆֆիւզ իթտիքլէրինի վէ քէնտիսինի տէրտէսթ իթմէք իսթ էտիքլէրինի խաթըրլաեարադ տիթրէմէքտէ իտի :

Պիր գաչ սանիյեէ սօնրա , մէզպուրէ , քէնտիսինի թաազիպ իտէն պուլունմատըղընը կէօրմէքլէ , քէսպի սիւքիւնէթ իտէրէք , տիւշիւնէպիլմէք իգթիտարընա մալիք օլապիլտի :

Ձէվալլը գատընճըղազ , իլք տէֆա , գըզը Լիւսիեի թէֆէքքիւր իթտի :

Աճապա պուլնտան պէօյլէ գըղընը թէքրար կէօրմէեէճէք մի իտի :

Ճէնապը Ալլահըն՝ իքի էվլատընտան պիրիսինի պուլմատընա միւսասատէ իյլէմէսի , թէքրարէն անտէն այրըլմագլըզ ազիմ քէտէրինէ քէնտիսինի տիւշար իթմէք իչին մի իտի : Իշթէ , պու սըրատա , էթմէքճի Խաթուն մէյիուսիեէթի ֆէվգէլատէ իչինտէ գալարադ , քէնտի քէնտիեէ շուսէօզլէրի սէօյլէտի :

— Պէնիմ իչին հէր չէյ պիթտի . . . Բարիստէ պուլունտուղում մալիւմ օլտուղու կիպի , եադընտա , նէրէտէ չալըշարղըմ տախի մալիւմ օլաճադ , վէ մահէլլի իգամէթիմ տախի անլաշըլաճադ տըր : - Ջապթիեէլէր պէնի արամաեա պաշտեաճադար տըր : Իմտի , էկէրչի հապսխանէեէ կիրմէք իսթէմէզ իսէմ , Պուրպօն ըրլթըմընա ավտէթ իթմէմէ :

լիեիմ, Գէնտիմի եէնիտէն կիզլէմէկէ, Ֆիրար իթմէկէ վէ
էվլատըմտան ուզագլանմաղա մէճպուրում. . . Հաեաթըմ՝
տայիմա լանէթ ալթընտա պուլունաճագ տըր :

Պու արա ժանըն պաշը կէօքսիւ իւզէրինէ էեիլմիշ ի-
քէն, պիրտէն պիրէ պաշընը եօգարը դալտըրըպ, եավաշ
սէտա իլէ, շու եօլտա իֆատաթընա տէվամ իյլէտի :

— Ֆագաթ, ժագ Կարօնուն հաեաթտա օլտուղունու,
գահվէխանէտէքի ատէմ պէեան իթտի. . . — Ժագ Կարօ՝
Բօլ Հարման իսմի թահթընտա քէնտիսինի կիզլէեօր իմիշ : —
Օ ատէմ եալան սէօյլէմէեօրտու. . . Շու սաաթտա էլպէթ-
թէ մէրգում տէրտէսթ իտիլմիշ իտուկլինտէն, հէր շէյի
իգրար իտէճէք, վէ շէրէքինին իսմինի պիլտիրէճէք տիր. . .
Օ հալտէ, պէնիմ, հագգսըգ եէրէ մահքիւմ օլտուղում ան-
լաշըլաճաղը ճիհէթլէ, սէրպէսթ գալապիլէճէեիմ. . . գը-
ղըմը. . . սէվկիւլիւ Լիւսիմի թէքրար կէօրէպիլէճէեիմ. . . —
Էվվէթ, ֆագաթ, էկէրշի ժագ Կարօ, վագթ ու զէմանըյլա
քէյֆիէէթտէն խապէրտար օլարագ, բէնչէի ատալէթտէն
գուրթուլմաեա պիր չարէ պուլուր իսէ. . . Էկէրշի, պիր
գաշ կիւն ագտէմ պէնի էօլտիւրմէք իսթէմիշ օլան, վէ քէն-
տի քէնտիմի դամմաղամագլըղա մէճպուր իթմէք իւզրէ,
պու կիւն տախի պէնի սէրխօշ իթմէք իսթէմիշ պուլունան
օ ալչագ թուլթուլմամըշ, եախօտ սէօյլէտիկի շէյլէրի թէք-
ղիպ իթմիշ իսէ, օլ վագըրթ պէն՝ իսպաթլարը նէրէտէ պու-
լաճաղըմ. . . Պէն, նէ գատար, Պա ժագ Կարօ Կարօ տէյի
պաղըրսամ, օ տա, Պէն Բօլ Հարման տէյի ճէվապ վիրէճէք
տիր. . . Պէն, Գլէրմօն հապսխանէսինտէն Ֆիրար իթմիշ օ-
լան պիր ատի գարընըմ, հալ պուլքի, քէնտիսի, էհէմմիեէ-
թի հայիզ վէ միլիօնլար սահիպի պիր ատէմ տիր : — Եա՛
րապպի, Եա՛ րապպի, պանա մէրհամէթ իտին, պանա ա-
ճըրէն. . . Պանա նասիհաթ վիրին. . . ըհհպէր օլուն. . .

Պու սէօղլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա, ժան, հէճնկիւր
հէճնկիւր աղլամաեա պաշլատը :

Իքի նէֆէր գապթիեէ, պիր միւտալէթտէն պէրու պու
պիշարէեի գօլլամագտա օլտուղլարը ճիհէթլէ, մէրգումէ-

նին մէջեռանէ հարեքէթլէրինաէն շիւպհէ իտիպ , նազարը տիգդաթընը ճէլպ իթմէքսիզին , պիր սուրէթի նազիքեանէ տէ եանընա եագլաշտըլար , վէ պուռլարտան պիրի , էլինի , մէզպուրէնին ումուզընա տաեաթմասընտա , ժան , տիթրէտի , վէ պու իքի ատէմին զապթիեէ օլթուդլարընը , իւնիֆօրմալարընտան թանրեարագ , տիթրէմէկէ պաշլատը :

Զապթիեէրտէն պիրի . - Գաւորն , պու հալինիզին սէպէպի նէ° տիր :

Զապթիեէլէրին սուրէթի իֆատէսինաէն , ժան , քէնտիսինին քիմ օլտուզընու պիւմէտիքլէրինի , վէ քէնտիսինէ ֆէնալըգ իթմէք իսթէմէտիքլէրինի տէրք իթտիկի կիպի , հագդընտա շիւպհէ տալէթ իթմէմէք իւզրէ , պիւա թէրէտտիւտ ճէվապ վիրմէսի լազըմ կէլտիկինի տախի տէրհալանլատը , վէ պինապէրին ,

— Միւսիւ . . . պիր քէտէրիմ , հէմ պիւեիւք պիր քէտէրիմ վար տըր , տէյի ճէվապ վիրտի :

Զապթիեէ . - Պիր քէտէրինիզ վար իսէ , խանէնիզէ ավտէթ իթմէլիսինիզ , մատամ :

Փան . - Էվլէթ , միւսիւ , պէն տէ խանէմէ ավտէթ իտիեօրում :

Զապթիեէ . - Եօլ ելիւրիւրսէնիզ , տէֆի զամմ իտէրսինիզ . . . պիր ազ ֆէրրահլանըսընըլ :

Փան . - Էվլէթ , միւսիւ :

Պու սուրէթլէ , ժան , օթուրմուշ օլտուզըն գանարէաէն գալըպ , եիւրիւմէկէ պաշլատը :

Էնվալիտ քէօբրիւսիւ , մէզպուրէնին գարչըսընտա պուլունուեօրտու :

Փան , պու քէօբրիւտէն կէչիպ , Շանգ-Էլիզէեէ վաւըլ օլտու , վէ Արգ-տը-Թրիօմֆա գատար կիտիպ , մաքինավարի սուրէթտէ Պուտ-տը-Պօլօնեը ճատտէսինաէն կէչտի , վէ մէզքիւր օրմանա տախիլ օլտու :

Կիճէ գարանլըղը զիեատէճէ օլուպ , Էթմէքճի Խաթուն , աղաճլարըն ավթընտա չաեըր չիմէն իւզէրինէ օթուրտու , վէ պէթէքրար աղլամաեա պաշլատը :

Իշպու Ֆիրար վազըսը , երկիրմի պէշ սէնէ մուգատ-
տէմ ուգու պուլմուշ օլան ահվալի , եանի քիւլիւք ժօր-
ժուն էլինտէն թուլթարագ , կիճէնին դարանլըղնտա , Ալ-
ֆօրվիլ ֆապրիգասընտան դաշմագտա պուլունմուշ օլտու-
ղունու ժանըն խաթըըընա կէթիրմէքտէ իտի :

Քէնտիսինի , Շէվրի գարիեէսի պաշ բարասընըն պաղ-
չէսինտէ տէրոէսթ իթմիշ օլան ժանտարմալար իլէ ճինա-
եէթ մահքէմէսի , Սալքէթրիէր թիմարխանէսի , մէրքէղ
հապսխանէսի , վէ գար եաղտըղը սըրատա , իքինճի տէֆա
ֆիրարը , կէօզիւնիւն էօնիւնէ կէլտի :

Օլ գէման գէվալլընըն ագլը տօլանարագ պաեըլտը , վէ
աեըլտըղընտա , կիճէնին դարանլըղը հէր թարաֆը իհաթա
իթմիշ օլտուղու հալտէ , աեաղա գալգտը , վէ քէնտի քէն-
տիեէ ,

— Պու օրման տէրունինտէ պէքճիլէր պուլունմալը տըր :
- Իմտի , նէրէտէն կէլտիկիմի , վէ նէրէեէ կիթտիկիմի սի-
վալ իտէպիլէճէքլէրինաէն , պուրատան չըգմագլըղըմ լա-
զըմ տըր , տէտի , վէ պիւեիւք աղաճլար իլէ իհաթա օլուն-
մուշ օլան պիր թարիգէ պիտտուխուլ , պու թարիգին նէ-
րէեէ չըգաճաղընը պիլմէեէրէք , պունա սալիք օլտու , վէ
պիւթիւն կիճէ եիւրիւեիւպ , նիհաեէթ չէֆֆագ աթտըղը
գէման , Լօնշան օրմանը հուտուտունա մուվասըլէթ իյլէտի :

Օլ վագըթ , նէօյլի քէօբրիւսիւ թարաֆընա միւթէվէճ-
ճիհէն Սէն նէհրի գըեըսընտան եօլունա տէվամ իյլէտի :
Հալ պու քի , գուվվէթի թիւքէնտիկի միսիլու , աճըղըն
իլք թէէսսիրաթընը տա հիսս իյլէմէքտէ իտի :

Էթմէքճի էսնաֆընըն օթուրտուգլարը դահվէխանէնին
սահիպի օլան գարընըն վիրմիշ օլտուղու իքի եիւղ պլին ֆը-
րանգլըգ ալթուն սիքքէտէն մաատա , ժանըն եէտինտէ օն
ֆրանգլըգ ուֆագ ագչէ պուլունմագտա իտի :

Մէզպուրէ , նէօյլի քէօբրիւսիւնէ մուվասըլէթինտէ ,
տիւքքեանլար ալըլմագտա իտի :

Օրատա , պիր պագգալ տիւքքեանընա կիրիպ , պիր
աղ սօղուգ էթ իլէ էթմէք կէթիրթտի , վէ պունլարը ա-

հէպթէ սուրէթտէ եհտիքտէն սօնրա , պիր խայրի միւտտէթ օրատա օթուրտու , վէ դարշըսընտան ճէրէեան իթմէքտէ օլան սուեա հազին հազին նազար իթտի :

Պիշարէ գատընճըղազ , տերեայը միւլահազաեա տալմըշ օլտուղունտան , Բօլ Հարմանըն , քէնտի ֆապրիգառնա կիթտիկինի , վէ մուախսարէն տախի Բարիսէ ավտէթ իթտիկինի կէօրէմէտի :

Մէզպուրէ , տայիմա , վէ լաթիֆ պիր ֆըշըլթը իլէ ճէրէեան իտէկէլմէքտէ օլան , վէ զանն իտէրսին քի քէնտիսինի ճէլպ իթմէքտէ պուլունան մէզքիւր շէֆֆաֆ սուտան կէօղլէրինի ասլա անըրմամագտա իտի :

Հանաթընըն լաէնգաթի արթմագտա օլան ազապ վէ իշկէնճէլէրինէ գաթլանմագտան իսէ , պիր տէֆատա թէրքի հանաթ իթմէքլիք ֆիքրի , պիր արալըգ մերգումէնին զիհնինտէ հասըլ օլտու իսէ տէ , մէզպուրէ , քէնտի քէնտիեէ իրատ իթտիկի շու սէօղլէր իլէ , պու ֆիքրի պէրթարաֆ իթմէքլիկէ չալըշտը , վէ պիրտէն պիրէ շու սէօղլէրի սէօյլէտի .

— Էօլմէք մի . . . շու սաաթտա պէնիմ իշին պունտան զայրի չարէ վէ էսէրը իւմիտ եօգ մու տուր . . . Նէ , զաթէն պուլմուշ օլտուղում էվլատըմը թէրք մի իտէեիմ , վէ պիր տիկէր էվլատըմը պուլմագ վազիֆէսիլլէ միւքէլլէֆ օլտուղումու ունու տանըմմը . . . Ժագ Կարօեու ճէզատան մուաֆ , վէ քէնտի գըզընը սէվմէքլիկէ , վէ բէտէրինի էօլտիւրմիւշ օլտուղու ատէմ իլէ անը էվլէնտիրմէկէ սէրպէսթ պըրագարագ , պէն , քէնտիմի էպէտի ույգուեա մը թէսիմ իտէեիմ . . . Խա'յր , խա'յր , պու ալչագլըգ տըր , պու օլուր շէյ տէյիլ տիր :

Պատէհու Ժան , պիւթիւն պիւթիւն պաչգա պիր հալու հէյեէթ քէսպ իթմիշ օլարագ , սեաղա գալըզպ , պուլունտուղու տիւքքեանըն խըզմէթճի գըզընա խիթապէն ,

— Գուրպվուտան ուզա՞գ մը պուլունուեօրում , տէյի սիւալ իթտի :

Սըզմէքճի գըզ . — Խա'յր , մա'տամ , Գուրպվուա՞ քէօբրիւնիւն տիկէր թարաֆը տըր :

Փան . - Մ. Բօլ Հարմանն ֆապրիգասընը պելիեօրմուսունուզ :

Յըզվեթնի գըզ . - Պիլիեօրումտա սէօզ միւ տիւր . . . Իշթէ , շուրատա կէօրիւնիւեօր . . . Նէհրին քէնարընտա , հէման դարչըտա վագը տըր :

Խըզմէթնի գըզ , բարմաղըյլա , ֆապրիգանն վասի տա . յիրէլէրինի , վէ օլ էսնատէ տիւման չըզմագտա օլան թուղլատան մամուլ ուզուն օճագլարընը կէօթէրմէքտէ իտի :

Ժան , խըզմէթնի գըզա պատէլ թէշէքքիւր , տիւքքեան . տան տիշարը չըգտը , վէ քէօրիւեիւ կէշիպ , ֆապրիգանա մուվասըլէթ իյլէտի :

Ֆապրիգանն , պիւեիւք գաբու եանընտա պուլունան բիւշիւք գաբուսու գաբալը օլտուղունտան , մէզպուրէ , չանը չալտը , վէ պիր գատըն կէշիպ , գաբուեու աշտըղընտան , Ժան Ֆօրթիէեէ ,

— Քիմի իսթէեօրսունուզ , մա'տամ , տէյի սիւալ իթտի :
Փան . - Մ. Բօլ Հարման իլէ կէօրիւշմէք իսթէրիւմ :

Պատըն . - Կէճ կէլտինիզ . . . Մ. Բօլ Հարման պու սա . պահ պուրանա կէլտի , ֆագաթ պիր ազ էվլէլ կիթտի :

Փան . - Նէրէեէ կիթտի :

Պատըն . - Բարիսէ կիթտի : - Էկէրչի քէնտիսինի կէօրմէեէ իհթիեանընըզ վար իսէ , Միւրիլօ սօգաղընտա քէնտի խանէսինէ կիտին : - Օրատա , քիմէ սօրանագ օլուր իսէնիզ , խանէսինի սիզէ կէօթէրիւրլէր :

Փան . - Բէք իյի :

Ժան , Բարիսէ տօղրու եօլա չըգտը : Մէրգումէ , գաթի վէ տէհշէթլի պիր դարար վիրմիշ օլուպ , պիր սաաթ սօնրա , Բօլ Հարմանն խանէսի գաբուսունու վուրտու :

* * *

Մարինին բէտէրի , քէնտի խուսուսի օտասընա չէքիտի . կինտէ , նէ՛ վազիեէթտէ պուլունմուշ իսէ , օ վազիեէթինի սօնունա գատար թէպտիլ իթմէմիշ իտի :

Մէրգումուն ֆիքրի , քէմալը տէհշէթ իւզրէ , հալը մա .

զիտէն , հալը հազըրա , վէ հալը հազըրտան միւսթագպէլէ , աթֆ օլունարագ , խոսուսիյլէ միւսթագպէլ , քէնտիսինի տահա զիեատէ թագեհիգ իթմէքտէ իտի :

Միւսթագպէլ՝ գըզընըն ըիւեասըյլա իշար օլո՞ւնմահօր մու իտի , օտէհչէթլի վէ դարիպ ըիւեա իլէ քի , քէնտի ըիւեասընը տա խաթրընա պըրագմագտա , վէ պուռնուն թէ-
ֆէրրուաթընտան հէր պիրի , ճէնագէ ալայլարընտա չալընան քիլիսէ չանլարը միսիլու , քէնտի իւզէրինտէ ֆէնա պիր թէ-
էսսիր հասըլ իթմէքտէ , վէ պաշըզ պիր նաշ կէօսթէրմէք-
լէ , քէնտիսինի էօմիւն սօն տէրէճէսինէ կէօթիւրմէքտէ իտի :

Նակէհան գաբուսու վուրուլմաղլա , միւսհազաթը մահ-
զունանէսի գաթթ օլունտու , վէ պաշընը եօգարը գալտը-
րըպ , իշէրի կիրիլմէսինի եիւքսէք սէտա իլէ էմր իյլէտի :

Այնի վագըթտա , օտա խըզմէթճիսի իշէրի կիրտիկին-
տէն , Բօլ Հարման , հէրաբէթինտէն նաշի ալթիւսթ օլմուշ
օլան պիր սէտա իլէ ,

— Նէ՞ վար տըր , թէօ՞տօր , տէյի սիւալ իթտի :

Ծըզմէքքետար . - Եաշլըճա պիր գատըն սիզի կէօրմէք իս-
թէեօր : Քէնտի սէօզիւնէ պագըլըր իսէ , գաթընըզը պուլմագ
իւզըրէ Գուրպուլուա ֆապրիգասընա կիթմիշ օլտուղու հալտէ ,
օրատա սիզի պուլմաներպ , պուրաեա կէլիշ տիր :

Բօլ . - Պու գարը պէնտէն Նէ՞ իսթէեօր :

Ծըզմէքքետար . - Եալընըզ զաթընըզա իֆատէի հալ իտէ-
ճէք կիպի կէօրիւնիւեօր :

Բօլ . - Իսմի Նէ՞ տիր :

Ծըզմէքքետար . - Իսմինի պիրտիրմէեիպ , սատէճէ Մ. Օ.
վիտ թարաֆընտան կէլտիկինի խապէր վիրտի :

Բօլ Հարման , մէզըիւր իսմի իշիթտիկինտէ , հէեէճա-
նընը կիւճ հալ իլէ գապթ իտէպիլտի , վէ տէհչէթլէ , քէն-
տի քէնտիեէ ,

— Ֆագաթ , նի՞չին թարաֆընտան պիրիսինի կէօնտէրի-
եօր : - Տայիմա միւնֆէրիտէն հարէքէթ իթտիկինի պէեան
իթտիկի թագտիրտէ , աճապա պիր շէրիքի՞ մի վար տըր : -

Աճապա քէնտիսինէ նէ՝ վազը օլտու . . . քէնտիսի նիշին կէլ-մէհօր , տէտի :

Պու արա , օտա խըզմէթճիսի, էֆէնտիսինին ճէվապընա պէքլէմէքտէ օլուպ , Բօլ Հարման , պիր միւտտէթճիք տիւ-շիւնտիւքտէն սօնրա ,

— Օ դատընը իշէրի կիրտիրին , տէտի :

Թէօտօր տիշարը չըգտը , վէ սապըգ. Ժագ Կարօ տա-խի , եազըխանէսի իւզէրինտէ մէվզու օլան պազը քեազըտ-լարը կիզլէտի :

Խըզմէթճի , կէլէն միսաֆիր դատընը իշէրի կիրտիր-տիքտէն սօնրա , քէնտիսի արգատան դարուեու դաբատը , վէ Բօլ Հարման , Օվիտ Սօլիվօ Թարաֆընտան քէնտիսինէ կէօնտէրիմիշ օլան դատընը կէօրմէք իւզըրէ արգասընա տէօն-տիւ , վէ նակէհան պօզուգ պիր սէտա իլէ րէֆ իտիպ , լէհ-ճէսի սօլտու , վէ տիւշարը տէհշէթ օլարագ , վէ կէօզլէրի ֆէվգէլատէ աչըլարագ , օտանըն պիր քէօշէսինէ դատար րիւճաթ իյլէտի :

Մէրգուսուն դարչըսընտա տուլան դատըն , էթմէքճի Խաթուն նամիլլէ մաարուֆ օլան , վէ Ժի-լը-Քէօր սօգաղըն-տա , պիր քէրէվէթ ալթընտա Թէլէֆ իտիմիշ օլտուղու Օ-վիտ Թարաֆընտան տէրմիւեան իտիմիշ պուլունան Լիզօն դատըն իտի :

66

Ժան Ֆորթիէ , աեազտա , թէհտիտալէր պիր Թարգտա տուրարագ , էլինի , մէրգումա տողրու ուզաթտը , վէ ալ-չագ պիր սէտա իլէ ,

— Ա՛հ , քէնտի տէհչէթինիզ վէ գորգունուզ սիզի իթ-համ իտիեօր , վէ սիզին էմրինիզ իլէ պէնի էօլտիւրմէք իս-թէտիքլէրինի իսպաթ էլլէեօր , տէտի :

Ալֆօրվիլ ֆապրիգասընըն սապըգ իշճի պաշըսը , օլ էս-նատէ պէյնինէ պիր ճիննէթ Թարի օլմագտա օլտուղունու անլաեարագ , պու ֆուրթունաեա մուգավէմէթ իթմէտիկի հալտէ , դայպ օլմուշ օլաճաղընը տէրք իթտի , վէ Ժանա տողրու երլրիւեհէրէք ,

— Ա՛ սէֆիլ , սիզ պուրատա պուլունուեօրսունուզ հա՛ , տէտի :

Պան . - Էվվէթ , պէն պուրատաեւրմ . . . Ա՛հ , պէնի կէօ-րէճէկինիզի աօլա մէմուլ իթմէեօրտունուզ , տէյի՛լ մի :

Թօլ . - Ֆիլվագը , իգրար իտէրիմքի , Թարաֆընըգտան պու մէրթէպէ ճէսարէթի մէմուլ իթմէեօրտում : - Լաքին , խանէմէ նէ՛ եարմաեա կէլտինիզ :

Պան . - Պունու սօրմաեա ճէսարէթ իտիեօրսունուզ հա՛ : - Պէնի կէօրտիւկիւնիւզտէ , միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու սիզի կիզլէմէքտէ օլան մապէեի ագըպէթ իւլ էմր աշաղըեա ալմըշ օլտուղումու անլամատընը՞գ մը :

Սալսթէ Բօլ Հարման ումուղլարընը չէքէրէք ,

— Պու գարը տիվանէ տիր , տէտի :

Պան . - Տիվանէ՛ մի . . . Էվվէթ , օն սէնէ գատար տի-վանէ օլտում , լաքին , նիհաեթ ճէնապը Ալլահ , հաեա-թըմըն մագսէտինէ վասըլ օլմագլըղըմա միւսաատէ իթմէք իւզրէ , ագլըմը իեատէեէ միւսարաաթ պուեուրտու : - Պու .

րաեա նէ՝ եաբմագ իչին մի կէլտիմ : - Էյ ժագ Կարօ , եի-
կիրմի պիր սէնէտէն պէրու չէքտիկիմ ճէվր ու ճէֆանըն հի-
սապընը սիգտէն իսթէմէեէ կէլտիմ :

Քօլ . - (Թէաճճիւպ ալէամէթի կէօսթէրէրէք .) Ժագ
Կարօ մնւ . . . Պու իսիմ քիմին իսմի տիր :

Պան . - Սիգին :

Քօլ . - Պէնիմ իսմիմ Բօլ Հարման օլտուղունու պիւ-
թիւն ալէմ պիրիր :

Պան . - Պէն տէ , պիւթիւն ալէմէ , սիգին իսմինիգ ժագ
Կարօ օլտուղունու պիրտիրէճէեիմ :

Քօլ . - Լիզ Բէրրէն , թէքրար իտիեօրում քի , սիգ տի-
վանէսինիգ :

Պան . - Պէն Լիզ Բէրրէն տէյիլիմ . . . Պէն ժան Փօր-
թիէեիմ , վէ էօյլէ օլտուղունու սիգ րանա պիրիրսինիգ . . .
Պու գատար գօմէտիւ օեունու քեաֆի տիր : - Սիգ , ալօգաթ
Ժօրթ Տարիէնին խանէսինտէ պէնի թանըտընըգ : - Էվվէթ ,
պէն , սիգին գուրպանընըգ ժան Փօրթիէեիմ , օ ժան Փօր-
թիէեիմ քի , սիգին եէրինիգէ մաչքիւմ օլմուշում տուր :

Քօլ . - Էկէրչի ֆաղլա պիր սէօզ տահա սէօյլէեէճէք
օլուր իսէնիգ , պուրատան սիգի գօվտուրմագ իչին չանը չա-
լաճաղըմ :

Պան . - Չալ , ալչագ . . . Էկէր չանը չալաճագ օլուր
իսէն , խըզմէթքեարլարըն պուրաեա կէլէճէքլէր . պէն տէ
քէնտիլէրինէ , պէնիմ քիմ օլտուղումու , վէ սէնին քիմ օլ-
տուղունու պէեան իաէճէեիմ :

Քօլ . - Սուս օլուն :

Պան . - Խալր , սուս օլմաեաճաղըմ : - Սէնին վէ չէրիք
թարաֆընտան դամմաղլանմըչ օլտուղումտան , չիմտի պէնի
արաեօրլար , վէ տէրտէսթ իտէճէքլէր . . . Պուրաեա , սէ-
նին խանէնէ կէլիչիմ , գապըթանըն , իքիմիզի պիրլիքտէ թութ-
մասընա վէսիլէ վիրմէք իչին տիր : - Պիր քէլրէ եագանը
էլէ վիրէճէք օլուր իսէն , Ալֆօրվիլտէ իճրա օլունան իւչ ճի-
նաեէթին ֆայիլի եէկեանէսի քէնտին օլտուղունա , վէ ճն-
տան սօնրա , գըզըմը Լիւսիեի թէլէֆ իթտիրմէք , վէ պիգ-

զաթ պէնի էօլտիւրմէք իսթէտիկինի իսպաթէ մէճպուր օւլաճագսըն :

Ժագ Կարօ ճէվապ վիրէճէք իքէն , վագթը օլմատը , զիրա գըզը Մարի , լէհճէսի սօլմուշ օլտուղու վէ տիթրէտիկի հալտէ , օտանըն գաբուսունտա կէօրիւնտիւ , վէ քէսիք պիր սէտա իլէ ,

— Նէ՞ վար տըր , էֆէնտի բէտէր , պուրատա վէ եիւքսէք սէտա իլէ կէօրիւշիւմէքտէ օլտուղունուզ զաննընա գահիպ օլտում , տէյի պէեան իթտի :

Ժագ Կարօ , մէյեուսանէ պիր հարէքէթլէ , Մարիեէ տօղրու իլէրլէեիպ , վէ անը օտատան տիշարը չըգարմանա չալըշարագ ,

— Սէվկիւլիւ էվլատըմ , սէն պուրատան կիթ . . . պու գարը տիվանէ տիր . . . հագարէթ իտիեօր . . . հիտտէթլէնիեօր . . . թէհտիտ իտիեօր , տէտի :

Մարի . — Մատէմ քի , տիվանէ իսէ , ատէմ չաղըրմագ լաղըմ տըր . . . խըզմէթքեարլար կէլսինլէր , վէ քէնտիսինի էվիմիզտէն թարտ իթսինլէր :

Փան . — Զաթէն պէն տէ պու մուամէլէեէ պէքլէեօրում :

Մարի . — (Ժանա եագլաշարագ .) Սիզ քիմսինիզ :

Փան . — Բէտէրինիզէ սիւալ իտին :

Մարի . — Նէ՞ իսթէեօրսունուզ :

Փան . — Պու ատէմ իլէ պէնի տէրտէսթ իթմէլէրինի , վէ հիւքմիւ ատալէթին իճրա օլունմասընը իսթէեօրում :

Քօլ . — Կէօրիւեօրսուն ա՛ գըզըմ , տիվանէ տիր :

Փան . — Կէօրիւեօրսունուզ ա՛ , ատէմ չըղըրմանա ճէսարէթ իտէմէեօր : — Իքիմիզտէն պիրի գօրգուեօր , հալպուքի , գօրգան պէն տէյիլիմ :

Բօլ Հարման , պու արա , տիլսիզ կիպի վէ գըմըլտանմագսըզըն տուբմագտա օլուպ , Մարի տէ հայրէթլէ մէրգունմա պագմագտա իտի :

Մարի . — Փագաթ , նի՞չին չանը չէքմէեօրսունուզ :

Իլէրմօն հապսխանէսի ֆիրարիսի , գահգահա իլէ կիւտիւ , վէ պատէհու ,

— Պէն սիզէ սէօյլէեօրում, գօրգուսունտան չանը չալամեօր, տէտի :

Մարի . - Բէք ալէա , պէն չանը չալաճաղըմ :

Մէզպուրէ , վիճուտճա զաաֆէթինին միւսաատէ իթտիկի մէրթէպէտէ սիւրաթլէ շքմինէեէ տօղրու իլէրլէտի : Լաքին , մէրգում ալչազ , իշարէթլէ գըզընըն հարէքէթինի տուրտուրուպ ,

— Մարի' . . . Մարի' . . . խա'յր , խա'յր , քիմսէեի չաղըրմա , չանը չալմա , տէտի :

Մարի . - (Բէտէրինէ տօղրու տէօնէրէք .) Նի'չին :

Փան . - Ճէվապընը սիզէ պէն վիրէեիմ . . . Բօլ Հարմանըն սարիգ , գունտագճը վէ գաթիլ ժագ Կարօ օլտուղուսու պիլմէլէրինի իսթէմէեօր , անըն իչին :

Քօլ . - (Տիթրէեէրէք .) Սո'ւս , սո'ւս :

Փան . - (Քէլամընա տէվամ իտէրէք .) Եիկիրմի պիր սէնէ ճէզատան մուաֆ գալտըգտան վէ քիմէսնէ թարաֆընտան թանըլմատըգտան սօնրա , նիհաեթ իւլ էմը հագըգէթ զիեասընըն բարլաեաճաղընը , վէ հիւքմիւ ատալէթին իճրա իտիլէճէկինի անլաեարագ , տիթրէեօր :

Քօլ . - Սո'ւս օլուն , հիչ օլմագսա գըզըմա մէրհամէթ իտին , աճըբըն :

Փան . - Սիզ պանա մէրհամէթ իթտինի'ղ մի , աճըտընը'ղ մը : - Էվլատլարըմա էսէրը ըիգգաթ կէօսթէրտինի'ղ մի : - Սիզին սաեէնիզտէ , վալիտէլէրինին պիր ալչազ վէ պիր զատտար օլտուղունու էվլատլարըմ զանն իթմէ'եօրլար մը : - Իմտի , պէն տէ իսթէեօրում քի , միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու իղֆալ իթմիչ օլտուղունուզ գըզընըզ , սիզին նէ' կիպի ատէմ իտուկինիզի պու կիւն անլասըն : - Էվլէթ , անլամասընը իսթէեօրում քի , սիզ , գըզըմը , շէրիք վէ հէթէօհմէթինիզին պըչաղընա թէսլիմ իթտիքտէն սօնրա , օ պիչարէ մասումուլ մէյեուսիյեթլէ թէլէֆ իթմէք իսթէտինիզ :

Քօլ . - Ա'հ , սո'ւս օլ , սո'ւս օլ , եօգսա . . .

Մէրգում ալչազ՝ պու սէօլլէրի եիւքսէք սէտա իլէ սէօյ .

լէսերի, ժանըն իւզերինէ տողրու գօշտու իսէտէ, Մարի, բէտէր/յլէ ժանըն արալարընա կիրմիշ օլտուղունտան, բէտէրինէ խիթապէն,

— Տո՛ւր, — տէտի, — պու գատընըն՝ հէր պիլտիկինի սէօյլէմէսինի իսթէրիմ, — Մուամէլէ վէ հարէքէթի շէտիտէ՝ հիշ պիր շէյ իսպաթ իթմէզ... Եկէրչի պու գատըն եալան պիր իֆատէտէ պուլունուր իսէ, օլ վազըթ ճէվապընը վէր:

Սախթէ Բօլ Հարման, գըզընըն պագըշընտան միւթէ-էսսիրէն, վէ զաթէն տէ ագլը պաշընտա օլմատըղը ճիհէթլէ, պիր գօլթուգլու իսկէմլէեէ օթուրտու:

Ժան, շու վէճհ իլէ իֆատաթընա տէվամ իթտի.

— Պունտան եիկիրմի պիր սէնէ Էվվէլ, պու ատէմ, խըրսըզլըզ վէ գունտագճըլըզ իթտիկի կիպի, ֆիիլի գաթլէ տախի միւթէճասըր օլտու, վէ պու գատար ճինսեթլէրինէ, պէլքի տահա զիեատէ ալշագճա պիր ճինսեթլէ իլավէ իտէրէք, կիւեա գահրամանճա պիր Էօլիւմէ գուրպան օլմուշ տուր կիպի պիր շայիա չըգարտը, վէ քէնտի եէրինէ պէնի մահքիւմ գըլտըրտը: Պատէհու, պագըյեթյի ասարընը զասպ իթմիշ օլտուղու մագթուլուն գանըյլա միւլէմմա օլտուղու հալտէ, սախթէ պիր իսիմ թահթընտա, վալիտէնիզ իլէ Էվլէնտի:

Բօլ. — Ֆագաթ... սո՛ւս օլ տիեօրում...

Մարի. — (Իքինճի տէֆա.) Մէօյլէսին, սէօյլէմէսինի իսթէեօրում:

Փան. — Ամէրիգատա ճէսիմ պիր սէրվէթ սահիպի օլտու, վէ պէն հապսխանէտէ ճան չէքիշտիկիմ հալտէ, քէնտիսի, մէսուտիյեթլէ իչինտէ եաշամագ իւզըն Ֆրանսաեա ավտէթ իյլէտի: — Տիւշար օլտուղում ֆէլաքէթի ազիմէ իւզէրինէ պէնտէն այրըլմըշ օլան վէ պէնիմ իլին զայպ օլմուշ պուլունան Էվլատլարըմը, Էօլմէզտէն Էվվէլ թէքրար կէօրմէքլիկի արզու իտիեօրտում: — Պինապէրին հապսխանէտէն ֆիրար իլէ, անլէրի արամաեա պաշլատըմ: — Մէկէր պու ալշագ տախի անլէրի արամագտա իմիշ, վէ թէսատիւֆ, իլք

Q-188

խարէն Ֆրանսուսեա ավտէթիւ , պուրատատա , սիզի , մագ-
թուլընըն օղլու Մ. Լիւսիէն իլէ էվլէնտիրմէք իսթէմիլ , վէ
պուլնուն իչին , պէնիմ գըզըմը , օ տէլիգանլընըն գալպինտէն
անըրմագ իւզրէ , էնվայի շէյթանի տէսիսէլէք տիւշիւնմիւշ ,
վէ հաթթա գըզըմը վէ պէնի էօլտիւրմէք թէշէպալիւսաթը
մէքրուհէսինէ գատար իլէրլէտիքտէն պաշգա , ագըպէթ-
քեար , հապսխանէտէն ֆիրար իթմիլ օլտուղումու քէնտի
աղզըմիա իգրար ու իթիրաֆ իթտիրմէք իչին պիր թագըմ
ալշագճա եօլլարա կիրիշմիլ տիր : - Իշթէ , թէքրար իթտի-
կիմ , վէ ատալէթին թէմամիլլէ իճրա օլմասընա տէկին թէք-
րար իտէճէկիմ պու միււտհիլ վագըալար մէյտանա չըգըշ
օլմասընտ մէպնի տիր քի , պու կիւն , շու սաաթտա , պէնիմ
գարշըմտա թիր թիր տիթրէեօր . . . էվլէթ , պու թաատատ
իթտիկիմ ճինանէթլէր , քէնտինին էսէրլէրի օլտուղումու , վէ
պուլնլարըն մէյտանա չըգմասը , քէնտինին մահվը տիմէք ի-
տուկինի րանա պիլտիկի իչին տիր քի , պէնիմ տէրտէսթիմ
վէ պուրատան թարտ իտիմէքլիկիմ գըմնընտա , սիզ , պու
էվլին խատէմէսինի չաղըրմագ իսթէտիկինիզտէ , քէնտիսի գա-
լիլ օլմաեօր . . . Հա՛յտէ , հա՛յտէ , ժագ Կարօ , սէօյլէտիկիմ
սէօզլէրի պիր իյիճէ տինլէտին ա՛ , արթըգ աեաղա գալգտա ,
պիզըաթ գըզընա սէօյլէ քի , իֆատէլէրիմտէ ասլա պիր եան-
լըշլըգ , պիր խէթա եօգ տուր , վէ սահհիհէն Ալֆօրվիլ ֆապ-
րիգասընըն խըրսըզը , գունտագճըսը , վէ գաթիլ ու ճանիսի՝
ոէնսին :

« Սէօյլէ , սէօյլէ տիեօրում , գիրա սէնտէ ինսաֆ ու մէր-
համէթին շէօլէսի պիլլէ պուլումումատըղը հալտէ , ար , նա-
մուս վէ մահճուպիեթթ նէ՞ կէզէր : Շիմտիեթ գատար կէշիւ-
տիկին էօմիւրտէ , զիքը իթտիկիմ տույղուլարտան պիպէհրէ
օլտուղումու պիլֆիլի իսպաթ իթտիկին միսիլու , շիմտի տէ ,
նամուս վէ մահճուպիեթթ տույղուլարընտան մահրում օլ-
տուղումու իսպաթ իթմէքլիք վագթը կէլտի : Գօրգմա , ան-
լէրի տէ իսպաթ էթ , իսպաթ էթ , քի , սէն պիր ալշագսըն ,
սէն պիր խայի՛նսին , սէն պիր ղատտա՛րսըն , սէն պիր ութան-
մա՛ղ , արլանմա՛ղ պիր մախլուգ , պիր ճանվէ՛րսին :

Պու սէօզլէրի ժան սէօյլէտիկի սըրատա , ժագ Կարօ , հիտտէթ ու զազապը սօն տէրէճէեէ զաթէն վարմագտա ի-քէն , սօն քէլամիէրինտէ արթըգ թէհամմիլիւ գալմաեա-րագ , աեաղա գալգտը , լաքին , պու գալգըշը , ժանըն իւ-զէրինէ հիւճոււմ իթմէք մագսէտիյլէ օլուպ , ֆիլվագը զա-զապնաք պիր հալ իչինտէ պուլունարագ , պիչարէ գատըն-ճըղազըն պօղազընտան գալրատը :

Այնի վագըթտա , էթմէքճի Խաթուն , իզթիրապլէ ըէ-ֆը սէտա իտիպ , Մարի իսէ , տիւչարը տէհչէթի ազիմ օլարագ , ֆիրար իթտի :

Ժան , եարտըմա ատէմ չըղըրմաեա չալըշմագլա պէ-րապէր , ալչաղըն բէնչէսինտէն տէ , եագասընը դուրթար-մաեա ճահտ իթմէքտէ իտի :

Հալ պու քի , ժագ Կարօ , ճանվէրլէր կիպի սօլուեա-րագ , չէօյլէ իֆատէ իթտի :

— Պօշ եէրէ տէպէլէնիպ տուրմա , եագանը էլիմտէն դուրթարամազսըն . զիրա շիմտի , պէնիմ խանէմտէ պուլու-նուեօրսուլն : — Վագը օլան իֆատէլէրինի քիմսէ տույմատը , վէ պունտան պէօյլէ տախի քիմսէ տույմաեաճագ տըր : — Սէն պին քէրրէ պաղըր չաղըր , նաֆիլէ տիր . պէնիմ իսմիմ Բօլ Հարման օլուպ , ժագ Կարօ տէյիլ տիր . . . Ալէմ պէնի պու իսիմլէ թանըր , պու իսիմլէ թէսմիեէ իտէր , թէքմիլ մուխապէրաթըմ , մուամէլաթըմ Բօլ Հարման իսմիլլէ իճրա օլունուր . . . Պու տէտիկիմին մուղայիրինի իսպաթ իտէճէք հիչ պիր տէլիլ , հիչ պիր պիւրհան պուլունմամագտա տըր . . . Սէն պանա հիւճոււմ իթտին , պէնի թէհտիտ իյլէտին , ֆա-գաթ իչթէ պէն տէ սանա գարշը քէնտիմի միւտաֆաա ի-տիեօրոււմ . . . Սէն էօլէճէքսին , պուրատան տիչարը սաղ վէ սալիմ չըգմաեաճագսըն , զիրա սէնին վիճուտին՝ պէնիմ մահվըմ տիմէք տիր :

Խապիսի մէզպուր , պունլարը տէտիկի սըրատա , բար-մագլարընը , տահա զիեաաւէ պէտպաթիմ գատընըն պօղազը-նա սօգմագտա օլուպ , զէվալլըեը սայքի պիր մէնկէնէ ի-չինտէ սըգմագտա իտի :

Պատէհու ժագ Կարօ , մէզպուրէեի , բէնչիրէսի պուլունմաեան տար պիր տայիրէնին գաբուսունա տօղրու սիւրտիւկիւնտէ , պիչարէ , նէֆէնսինի կիւճ պէլա իլէ ալապիլմէքտէ իտի : Անճագ մէզքիւր տայիրէնին գաբուսու լաեռզըլա գաբանմաւ , վէ ժագըն էլլէրի գուվլէթտէն տիւշտիւկիւկիպի , էթմէքճի Խաթուն տախի ճանսըզ պիր նէսնէ մագամընտա մէզքիւր տար վէ գաբանլըզ օտանըն տէօշէմէսի իւզէրինէ սէրիիվէրտի :

Պինաէն ալէյ , պու ալչագ հէրիֆ՝ զիքր օլունան գաբուեու թէքրարէն գաբամաեա չալըշտըղը սըրատա , արգատան պիր սէս ալմասըլա , սօլուեարագ վէ ագլը պաշընտա պուլունմաեարագ , տէրհալ եիւզիւնիւ օլ թարաֆա չէվիտի , վէ էթիէն Գասթէլ իլէ Բաուլ Տիւշմէնին իչէրի կիրտիքլէրինի կէօրտիւ :

Էվլէլ էմիրտէ , բէսսամ քէլամա աղաղ իտէրէք ,

— Միւսիւ Հարման , իհթիմալ տըր քի , զաթընըղը րահաթսըզ իտիեօրուզ : — Իմտի , էվլէլճէ խապէր վիրմէքսիզին նէզտինիզէ կէլմէկէ ճէսարէթ իթտիկիմիզ իչին , աֆվընըղը բէճա իտէրիզ : — Պու պապտէ օտա խըզմէթքեարընըղը իթապ իթմէեին , չիւնքի անըն գապահաթը օլմաեըպ , պիզիմ կէլտիկիմիզի սիզէ խապէր վիրմէմէսինի պիզ քէնտիսինէ իխթար իթտիք , տէտի :

Պու արա , սախթէ Բօլ Հարման թարիֆի նագապիլ պիր հէեհճանա տիւշար օլմուշ օլարագ , վէ ճանսըզ պիր հալ իլէ ժանըն սէրիլմիշ պուլունտուղու տայիրէնին գաբուսու գարշըսընտա տուրարագ ,

— Վա՛յ , միւսիւ Գասթէլ , սի՛զմիսինիզ , հօշ կէլտինիզ , սէֆա կէլտինիզ , տէտի :

Էթիէն . — Փագաթ , ազիզիմ միւսիւ Հարման , նէ՞տիր պու սիզտէ կէօրտիւկիւմիւզ հալ . . . Ատէթա էօլիւ բէնկի կիպի լէհճէնիզ սօլմուշ . . . էլլէրինիզ տէ տիթրէեօր . . . րահաթսըզմըսընըզ :

Փագ Պարօ . — (Քէնտիեի թօրլամաեա չալըշարագ , վէ էթիէն Գասթէլ իլէ ըիֆագաթընտաքի մէճհուլ տէլիգան .

լընըն սէպէպի վերուտլէրի նէ՝ օլապիլէճէկինի տիւշիւնէրէք .) Էվվէթ . . . Էվվէթ . . . պիրտէն պիրէ իւզէրիմէ պիր ֆէնաւլըզ կէլտի :

Էքրիհն . - Իսթէրսէնիզ պիր հէքիմ չաղըրթալըմ :

Ժագ . - Խա՛յր . . . Խա՛յր . . . պօշ շէյ տիր . . . պու ֆէնալըզ թէհլիքէլի տէյիլ տիր . . . Ֆագաթ , օ տէյիլ ամմա , պու կիւն , զաթընըղըն ըիֆագաթընըզտա պուլունան միւսիւ իլէ պէրապէր պուրաեա կէլմէքլիք մահզուզիեթինի նէ՝ սէպէպէ համլ իտէպիլիրիմ . . .

Պու էսնատէ , Ժագ Կարօ լագըրտըսընը պիթիւրմէելիպ , Էթիէն Գասթէլ , Իֆատէեէ տէվամ պիրլէ ,

— Ըիֆագաթըմտա պուլունան միւսիւ , Մ. Բաուլ Տիւշմէն տիր քի , սիզէ թագտիմ իտէրիմ : Վիզիթամըզըն սէպէպինի տէ պիր ազտան անլաթըրըմ , լաքին , շիմտիքի հալտէ , պիր ազ քէնտինիզի պուլուն . . . Շիմտիտէն շու գատարընը խապէր վէրիրիմ քի , մուհավէրէմիզ պազը իշլէր հագզընտա օլաճագ տըր , տէյի պէեան իլլէտի :

Պախքէ Քօլ Հարման . - Պազը իշլէր հագզընտա՞ մը :

Էքրիհն . - Էվվէթ . . . հէմտէ զաեէթ ճիտտի իշլէր հագզընտա . . . Տիւն ագչամ , սիզտէն այըրլալըտան պէրու , ֆէվզէլատէ միւշքիւլ պիր վազիֆէ տէրիւհտէ իթտիմ , վէ պու վազիֆէելի , հէր նէ գատար պիր խայլի մէրթէպէտէ իճրա իլլէտիմ իսէտէ , պազը եէրլէրինին նօգսան գալտըղընը տէրք իթտիկիմտէն , պու նօգսանլարըն իքմալի խուսուսընտա մուսվէնէթինիզի ըէճա իթմէկէ կէլտիմ :

67

Ինսան՝ պէօյլէ տիր , նէ գատար թէհլիքէ իշինտէ պու-
լունսա , վէ եախօտ թէհլիքէ իշինտէ օլտուղունու հիսս իյ-
լէսէ , ճիւղի պիր իւմիտ շէօլէսի կէօրտիւկիւնտէ , քէնտիեի
սահիլի սէլամէթտէ զանն իտէր :

Իշթէ պու հալ , սախթէ Բօլ Հարման հազգընտա տա-
խի վուզու պուլաու :

Շէօյլէ քի , մէրգում , էթիէն Գասթէլին , ֆիլվազը քէն-
տիսինէ իհթիեաճը օլապիլէճէկինի տիւշինէրէք , մէղքիւր
սէօզլէրտէն միւսթէրիհ վէ միւթմէյին օլտու , վէ մէրգու-
ման իքի միւսաֆիրէ պիրէր իսկէմլէ թազտիմ իտիպ ,

— Պուեուրուն օթուրուն , միւսիւլէր . . . Սիզտէ , ազի-
լիմ ըէսսամ էֆէնտի , գապուլիեթիմին ոօզուգ մուամլէ
լիլ օլմասընտան տօլաեը աֆիլընըզը թէմէննի իտէրիմ : -
Ումարըմ քի , սէպէպինի անլատըղընըղ հալտէ , պու պապտէ
պէնտէնիղի մաաղուր պուլուրսունուղ . . . Հազըգէթէն , պու
սապահտան պէրի ֆէվգէլատէ ըահաթսըզըմ , տէտի :

Եթիէն . - Ֆիլվազը , հավանըն աղըր օլմասընըն նէթի-
ճէսի օլարագ , ինսանլար իւզէրինտէ պիր սինիր կէվլէքլիկի
վազը օլուեօր . . . Հավանըն մէյլի՝ ֆուրթունաեա իսէտէ ,
ոււմարըմ քի եազընտա կէչէր :

Փազ Պարօ . - Համտ օլտուն , էվվէլճէ հիսս իթտիկիմ
գատար ֆէնալըգ հիսս իթմէեօրում . . . Պինապէրին թէշրի-
ֆինիզին սէպէպի հէր նէ իսէ , պէեան իտէպիլիրսինիլ :

Ժագ , պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն , ժանըն սերիմիշ օլ-
տուղու տայիրէեէ տօղրու խէֆիէն աթֆը նաղար իթմէքտէ
իտի :

Եթիէն . - Վիղիթամըն սէպէպի նէ օլտուղունու շիմտի
պիլտիրիրիմ :

Փազ . - Բէճա իտէրիմ , սէօյլէեին , չիւնքի պէնի մէ-

բազումս պրրագընթորսունուզ :

Թրիեհն . - Իքի սէնէ , միւթէմատիէն , Շալօն մէքթէպի սանայիսի շակիրտանընտան պուլունմատընը՞մը :

Փազ . - Էվվէթ , չիւպհէսիզ :

Թրիեհն . - Ղալիպա օ մէքթէպտէ միւքէմմէլ թալիմ ու թէրպիեէ կէօրմիւշսիւնիւզ , վէ ֆէվզէլատէ բարլադ պիր չէհատէթնամէ իլէ օրատան չըգմըշսընըզ , տէյի՛լ մի :

Փազ . - Թէմամ տըր :

Թրիեհն . - Մէքթէպտէն չըգտըգտան սօնրա , բէք չօգ սէյեահաթ իթմիշսիւնիզ , պու տա սահիհ , տէյի՛լ մի :

Փազ . - Ֆիլհագըգա բէք չօգ սէյեահաթ իթտիմ : Շէօյ-լէքի , Աւմանիաեը , Ֆիլէմէնկի , Պէլճիգաեը վէ Իթալիաեը տօլաշտըմ :

Թրիեհն . - Սիւիսէ կիթմէտիւնիզ մի :

Փազ . - (Րէսուամըն եիւզիւնէ իղթիրապլէ վէ չիւպհէլի պիր նազար իլէ պագարադ .) Էվվէթ , Սիւիսէ տէ կիթտիմ :

Սաթիթէ Բօլ Հարման , Էթիէն Գասթէլէ պագտըղը գէմտն , բէսսամը մէրգուսուն սլամսընը սաքիւն վէ կիւլիւնճիւ պուլուպ , հիշ պիր չիւպհէլի ալէամէթ կէօրմէտիկիւնտէն , թէմքիւնիւ պօզմատը , վէ Էթիէն տալի , իֆատէսիւնէ տէվամ իտէրէք :

— Սիւիստէ ուզուն միւտտէթ իգամէթ իթտիւնի՞զ մի , տէյի սիւալ իթտի :

Փազ . - Զանն իտէրիմ քի , օն պէշ օն ալթը այ գատար իգամէթ իթտիմ . . . Տօղլուսու խաթրըմա կէլմէօր , չիւնքի , պու բէք էսկի վագըա տըր :

Թրիեհն . - Պու սըրատա , պու միւտտէթի թէմամէն խաթըրլահամաճաղընըզ բէք ալէա պիլիեօրում , ֆագաթ , պէլքի գուվվէյի հաֆըղանըզա միւրաճաաթ իտէրսէնիզ , պու կիւնքի կիւն վէֆաթ իթմիշ օլան պիր քիմնէ հագգընտա ումարըմքի պանա պազը մալիւմաթ վիրէպիլէճէք պիր չարէ պուլապիլիւսիւնիզ :

Փազ . - Բի՛մտէն պահա իտիեօրսունուզ :

Թրիեհն . - Սիւիստէ , կիթտիկիւնիզ ֆապրիզ ալարտա ,

Ժազ Կարօ իսմինտէ ղաեէթ մահիր պիր մաքինիսթ թանը-
մը՝մըսընըզ :

Էթիէն Գասթէլ, պու սէօղլէրի իրատ իթտիկի զէման ,
կէօղլէրինի սախթէ Բօլ Հարմանըն կէօղլէրինէ տիքմիշ իտի
խէտէ , մէրգում , իշպու ալշաղըն կէօղլէրինի ալաղընա էն-
տիրտիկինի , վէ եիւզիւնտէքի սինիրլէրաէն հիշ պիրինին տիթ-
րէտիկինի կէօրմէտի :

Պազ . - (Ղաեէթ սաքին պիր սէտա իլէ .) Ժազ Կարօ՞
մու . . . Պու իսիմ՝ պանա մէճհուլ տէյիլ տիր , ֆազաթ . . .

Դէրիէն . - Ալէա՛ , ալէա՛ :

Պազ . - Ֆազաթ , պու իսմի նէ՞րէտէ իշիթմիշ օլտուղու-
մու պիլէմէտիկիմտէն , պու պապտէ հիշ պիր շէյ սէօյլէեէ-
մէմ :

Դէրիէն . - Պիր իյիճէ տիւշիւնիւն :

Պազ . - Հա՛ , հա՛ , շիմտի խաթրըմա կէյիեօր . . . Պու
Ժազ Կարօ , Ալֆօրվիտէ , Ժիւլ Լապրուանոն ֆապրիգասըն-
տա միւսթախտէմ պիր իշճի պաշը տէյիլ մի իտի , վէ մէզ-
քիւր ֆապրիգանըն եանտըղը սըլատա , մէրգում Ժիւլ Լապ-
րու գաթլ ու թէլէֆ իտիլիւքէն , իշպու Ժազ Կարօ քէնտի
ուտադաթընա գուրպան օլմուշ տէյիլ մի տիր : - Զաթէն
պու հիքեաեէեի վազթիլլէ սիզ պանա նագլ իթմէտինիլմի :

Դէրիէն . - Ֆիլվազը , Ժազ Կարօ պու տէտիկինիլ ատէմ
տիր . . . Անճազ , սիզտէն շունու անլամազ իսթէրիմ քի ,
քէնտիսինի թանըմը՝մըսընըզ տիր :

Պազ . - Ասլա :

Դէրիէն . - Մուհադդա՞զ մը սէօյլէեօրսունուլ :

Պան . - Էլվէթ , մուհադդազ սէօյլէեօրում :

Պու արալըզ , սախթէ Բօլ Հարման , Ֆէվգէլատէ էն-
տիշէ վէ իզտիրապ իշինտէ պուլունմագտա իտի :

Նոսըլ օլմասըն քի , պու իսթիճվապըն մանէասը նէ՞ օլ-
տուղունու , վէ ըէսսամըն , Ժազ Կարօտան պահս իթմէսի ,
նէ՞ կիպի սէպէպէ մէպնի խուկինի անլաեամամագտա իտի :

Էթիէն Գասթէլ իսէ , քէլամընա պէր վէճհի աթի տէ-
վամ իլլէտի .

— Յրանսաւեր թէրքլէ , Ամերիգանըն Նիւ-Սօրգ շէհրի-
նէ կիթտիկինիդտէ , վէ օրատա գապիլիեթինիդ վէ տիրա-
եթինիդ սաեէօինտէ , զաեէթ եիւքսէք պիր մէվգը սահի-
պի օլտուղունուդ սըրատա , օ ատէմին պահսընը տալա իշիթ-
մէտինիդ մի :

Պու սէօղլէրի տինլէտիքճէ , սախթէ Բօլ Հարմանըն շիւպ-
հէսի թապիաթիլլէ արթմագտա իտի : Պունունլա պէրապէր ,
թաւր ու հարէքէթինի պօզմաեարագ ,

— Մատէմ քի օ ատէմ էօլմիւշ իսէ , անըն պահսընը
նա՛սըլ իշիթմիշ զապիլիւրիմ , տէտի :

Եթիհն . - Բէք չօգ քիմսէլէր , անըն , հէնուզ պէրհա-
եաթ օլտուղունու զանն վէ ֆարզ իթտիքլէրի իշին , պու սի-
վալի սիզէ արզ ու պէեան իտիեօրում :

Փազ . - Սիզ տէ օ զանն ու ֆարզ իտէնլէրտէ՞ն մի պու-
լունուեօրսունուզ :

Եթիհն . - Պէլքի . . . - հաթթա , զանն իտէրիմ քի , Ժիւլ
Լապրունուն գաթիլի մագամընտա մահքիւմ իտիլմիշ օլան
գարընըն հիւքիւմէթ մէմուրլարը թարաֆընտան ախզ ու կի-
րիֆթ օլունտուղունու անտըրըր սուրէթտէ եաբըլմըշ օլան
պիր թասվիրի , պէնիմ ըէսիմճիլիք տայիրէմտէ թէադիդ
իթտիկինիդ զէման , չուրաեը սէօլլէմիշիմ տիր քի , զիքը իթ-
տիկիմ աատէմլէրին ըվաեէթինէ նէզարէն , Ժագ Կարօ , Ալֆօր-
վիլտէքի եանկըն էսնասընտա իշի էօլլէ պիր սուրէթտէ
թէրթիպ իթմիշ քի , պու թէրթիպ սաեէսինտէ , շիմտի քէն-
տիսի էօլմիւշ զանն օլունուեօր իմիշ :

Փազ . - Պու օլամազ շէյ տիր :

Եթիհն . - Նի՛շին :

Փազ . - Շուրաեը անլաեամաեօրում , վէ ագըլ էրտի-
րէմէեօրում քի , պու ատէմին պէօլլէ պիր շէյ եաբմաեա նէ՞
սէպէպի օլապիլիր :

Եթիհն . - Աճայի՛պ , սէպէպի շու օլապիլիր քի , հէր
կիւնա շիւպհէեի պիր քէրրէ քէնտի իւզէրինտէն տէֆ իթ-
տիքտէն սօնրա , աշըրտըղը պիր խայլի մէպլաղըն քէյֆինի
շըգարմըշ , վէ գաթլ ու թէլէֆ իթմիշ պուլունտուղու Ժիւլ

Լապրունուն իճապքերտէլէրինտէն ըահաթճա իսթիֆատէ իթմիշ օլուր :

« Համտ օլսուն , տօսթում , սիզտէ պու ալէմտէ եաշա-
 եօրսունուզ , վէ նէլէ՛ր , նէլէ՛ր վուգուա կէլմէքտէ օլտու-
 դունու , հէր կիւն ճէրէեան իթմէքտէ օլան տավալարն վէ
 մուհաքէմէլէրին զապթնամէլէրինտէն վէ զազէթալարն միւ-
 թէատտիտ նէշրիեաթընտան օգուեուպ անլաեօրսունուզ :
 Մէսէլա , օլամազ չէ՛յ մի տիր քի , Ալֆօրվիլ ֆապրիգասընը
 եազմըշ օլան , վէ ֆապրիգանըն սահիպինի գաթլ ու թէլէֆ
 իթմիշ պուլունան քիմսէ , օ ֆապրիգատա չալըշան ամէլէտէն
 պիր էրքէք օլմուշ օլսուն : Օլամազ չէ՛յ մի տիր քի , օ էրքէք
 ամէլէ , մէրամը ֆասիտինի իճրատէն սօնրա , չու ալչազլըղը-
 նըն վէ ճինաեթինին մէյլէսինտէն ըահաթճա իսթիֆատէ
 իտէպիլմէք իչին , պու ֆիիլի խապասէթինի , պիր պիսուչուն
 իւզէրինէ համլ վէ իսնատ իթմիշ պուլունսուն : Էվվէթ ,
 տօսթում , սիզ , պսւ տիւնեատա հէր չէյին գապիլ օլտու-
 դունու բէք ալէա պիլէպիլըսինիզ . զաթէն պու տէտիկիմ
 չէյլէր , հէր վազըթ վուգու պուլան հալէաթտան տըր : Նի-
 չէ պիսուչար՝ պու միսիլլու զատտար վէ խայինլէրէ գուր-
 պան կիթմիշլէր տիր , նիչէ պիկիւնահլար պիր թազըմ ճան
 եազըճը քէսանըն նարինտէն նահազգ եէրէ եանմըշլար տըր :
 Շուրասը վար քի , ատալէթի Իլահիեէ վէ ատալէթի պէշէ-
 րիեէ , սօնունպա մէյտանա չըգարազ , օ կիպի խային վէ ալ-
 չազլարն եալանճըլըզ վէ զալիմիլք մասքէլէրի աշըղը ալըն-
 տըղը , հէր վազըթ կէօրիւմիւշ իտուկինտէն , Ալֆօրվիլ մէ-
 սէլէսինտէ տախի պէօյլէ պիր ալչազլըզ վէ խայինիք վու-
 գու պուլմուշ օլմասը իհթիմալինէ թէաճճիւպ իտիլէմէզ , վէ
 պէօյլէ պիր հալ վուգու պուլմուշ օլտուդու թազտիրտէ ,
 պէհէմէհալ եալանճըլըզ վէ զատտարըզ մասքէսինին աշա-
 ղըեա տիւշէրէք , հազըգէթի հալին զահիր վէ նիւմաեան
 օլաճաղը տէրքեար տըր :

Փագ Պարօ . - (Թէպէսսիւմ իտէրէք .) Պու կիպի մասալ-
 արըն հիւքմիւ օլամազ , չիւնքի , Ժիւլ Լապրունու էօլտիւր-
 միւշ օլան՝ Ժագ Կարօ օլմաեըպ , պիր գարը տըր քի , պու

ճինաեւթին միւթէճասրըր օլտուղու , մահքէմէճէ ըէսմէն վէ գաթիէն թէպէյեիւն իթտիկի , վէ դազէթալարտա տախի իլան իտիլմիշ օլտուղու ճիհէթիւ , մէրգուճէ , միւէպպէտէն մահպէսիյեթէ մահքիւմ օլմուշ տուր :

«Պու պապտէ շիւպհէ իթմէքլիք , պէնճէ , սիեահա պէ- եազ վէ պէեազա սիեահ տիմէկէ պէնզէր : Հէմտէ եիկիրմի պիր սէնէտէն պէրու պու տաւա հազգընտա ասալ շիւպհէ իտիլմէտիկի հալտէ , շիմտի պու շիւպհէ նէտէն իճապ իտի- եօր : Իմտի , աղիղիմ ըէսսամ էֆէնտի , պանա տա : գալըր- սա , շիմտէն սօնրա պու մէսէլէտէն պահս իթմէքլիք պի- հուտէ վէ սըրֆ վագթ գայը տըր :

Թրիհն . - Փագաթ օ գարը , քէնտիսինին պիսուշ օլտու- ղունու իտտաա , վէ մէրգուճ Սլֆօրվիլ իշճի պաշըսընըն միւճրիմիեթիւնի մուսատագ եէտինտէ պիր իսպաթ պու- լունտուղունու թէէմին իտիեօրմուշ :

Փագ . - Օ իսպաթ նէ՞ իմիշ :

Թրիհն . - Պիզլաթ ժագ Կարօ թարաֆընտան եազըլմըշ պիր մէքթուպ իմիշ :

Փագ . - Էկէրշի էօյլէ պիր մէքթուպ պուլունսա իտի , շիմտիեէ գտտար բէք չօգ քէրրէ մահքէմէեէ իրայեէ իտի- լի իտի : Անըն իշին պու սէօղիւն տէ էհէմմիեթի օլմամալը տըր :

Թրիհն . - Վագաա օ մէքթուպու գարը մահքէմէեէ ի- բաեէ իտէմէմիշ իսէ տէ , մէքթուպ մէվճուտ իմիշ :

Փագ . - Թէքրար պէ թէքրար իտէրիմ , պու սէօղլէր սըրֆ մասալ տըր :

Թրիհն . - Պէն տէ հազըգէթի հալ օլտուղունու թէէ- մին իտէրիմ :

Փագ . - Պուրասընը սիզ նէտէն պիլիեօրսունուզ , աղի- ղիմ ըէսսամ էֆէնտի :

Թրիհն . - Պիլտիկիմէ բէք մազպուլթ վէ էսասի սէպէ- պիմ վար տըր : - Տիմէք իսթէեօրում քի , օ մէքթուպ պու- լունմուշ տուր :

Ժագ Կարօ , վագար ու թէմքինինի պօղմամաեա չա-

լքչմաղլա պէրապէր , տիթրէմէքտէն քէնտիտի մէնն իտէ-
մէտի , վէ էթիէն՝ պուրասընը կէօրմէքլէ ,

— Ֆադաթ , ազիզիմ , պիզ պուլադըրտըլարը , մահզա
սըրֆ պիր մուսահիպէթ վէ պազը մախլամաթ վուգուֆլիտէթ
մադամընտա իրաա իթտիկիմիզ հալտէ , կէօրիւքօրում քի ,
սիզ լիւզումընտան զիեատէ պուլ ճիհէթէ զալիպա ալէադա-
տար պուլունուքօրսունուզ , տէտի :

Փագ . — Թէէմին իտէրիմ սիզի քի , պուլ վազըա պիր
ճիւզի մէրթէպէտէ պէնի մէրադտա պըրադըքօր . . . Ֆիլվա-
զը , սէօյլէտիկինիզ չէյլէր՝ բէք զարիպ վէ աճիպ կէօրիւ-
նիւքօրլարի էկէրչի եալընըզ սէօզ իլէ պիր մատտէնին հիւք-
միւ վէրիէպիլտէ , պիր թազըմ թահզըզաթ ու թէտզի-
զաթա նէ հաճէթ . իլթէ տօսթում , շու սըրատա տալի
եալընըզ սէօզ իլէ իչ պիթմէզ , պիւրհան վէ տէլիլ լա-
զըմ տըր : Շունսուտա սէօյլէրիմ քի , պէն հէր խոսուստա
միւթէրիզլիկի սէվտիկիմ իչին , պուլ մուսահիպէթտէ տէ տա-
յիմա իֆատաթընըզա միւթէրիզ պուլունուքօրում : Իմտի ,
Քէնտինիզ մուհաքէմէ իտին , եիկիրմի պիր սէնէ սօնրա
պուլունմուշ օլան պիր մէքթուպ զարիպ տէյիլ տիր : -Շիմ-
տիեէ գատար պուլ մէքթուպ նէրէտէ իմիշ . . . Էսկի պիր
սանսըզ տէրունինտէ մի . . . եօդսա պիր չիչէ իչինտէ մի :

Թրիհն . — Մուգավատան մամուլ քիւչիւք պիր աթըն
գարնընտա պուլունմուշ տուր :

Սախթէ Բօլ Հարման , լէհճէսի սօլուպ , տօտադլարընը
ըսըրաը :

Հազըգէթէն շու էսնատէ մէրգում , կէչմիշ վազըալարը
խաթըրլաեարագ , վէ ճինսեթիինին մէյտանա չըգմըշ օլ-
մասընը տէրք իտէրէք , գօրգուքօրտու :

Էթիէն Գասթէլէ կէլինճէ , քէլամընա պէր վէճհի աթի
տէվամ իթտի .

— Ձիքը իթտիկիմ մուգավատան մամուլ աթ , Ժան
Ֆօրթիէնին օղու ԺօրԺա , պիզզաթ Ժադ Կարօ թարաֆըն-
տան իհտա օլունմուշ պիր օեունճագ իմիշ :

Փագ . — Պու տէտիքլէրինիզ սահիհէն մատալ աքը . հէմ

տէ, օլ տէրէճէ սահիհիքտէն եիրազ պիր մասալ տըր քի, զանն իտէրսէմ, ինանմամադլըղըմա միւսաատէ իտէրսինիզ :
Երիհն . - Ինանմամադլըղըմա :

Ժազ . - Նէ՞ չարէ, էլիմտէ տէյիլ, ինանմամադլըղըմա .
պու կիպի շէյլէրէ թէզ ինանանլարտան տէյիլիմ :

Երիհն . - (Ճէպիլիտէն մէքթուպու չըգարարազ .) Շու
մէքթուպու կէօրիւր իսէնիզ, ինանըմըսընըզ : - Միւնտէրի-
ճաթընը սիզէ օգուսադլըղըմը իսթէրմիսինիզ :

Էթիէն Գասթէլ, պու սէօլլէրի սէօլլէնէրէք, Ժազ
Կարօնուն, վազթիլլէ Ժան Ծօրթիէնէ եազմըլ օլտուղու մէք-
թուպու պիւլէնտի ավազ իլէ օգուտու :

« Ղանէթլէ սէվկիւլիւմ, ազիզէմ Ժան ,

« Տիւնքի կիւն, եազըն վազըթտա, հէմ սիզին վէ հէմ էվատուա-
րընըզըն նայիլի սէրվէթ վէ սաատէթ օլաճաղընըզը անլաթընթօրտուս
Իմտի, պու շէյլէրի սիզէ, սուրէթի դաթիէնտէ վատ իտէրիմ :

« Սարըն պէն զէնկին օլաճաղըմ, եախօտ, հիշ տէյիլ իսէ, պիւ-
եիւք պիր սէրվէթէ մալիք օլմաեա պաշլամադլըզ վասըթալարը եէ-
տիմտէ պուլունաճազ տըր, էվվէթ, էօյլէ պիր իճատ սահիպի օլաճա-
ղըմ քի, պանա հիսապսըզ քեարար իթա իտէճէք տիր, վէ օ իճատը
իշէթէպիլմէք իւզրէ, եէտիմտէ, իքի եիւզ պին Ֆրանզ դատար ադ-
չէմ պուլունաճազ տըր ,

« Ժան, ապա էսասսըզ մահճուպիյէթ լազըմ տէյիլ տիր - Իլէ-
րուտէ պէնիմ օլաճազ օլան էվատուարընըզը տիւշիւնիւն : Պու միւ-
լանազա, սիզէ ճէսարէթ վիրմէկէ քեաֆի տիր :

« Պու ազչամ, սաաթ օն պիրտէ, քիւշիւք Ժօրթ իլէ պէրապէր,
Շարանթօն քէօրրիւսիւնտէ սիզէ պէքլէնէճէյիմ, վէ սիզի էմնիյէթլի
պիր մահէլլէ կէօթիւրիւպ, օրատան տախի, եարըն պիրլիքտէ պիր
էճնէպի մէմէքէթիւնէ կիտէրէք զէնկին վէ մէսուտ օլաճաղըզ :

« Իմտի, սահիպի թարաֆընտան թարտ օլունտուղունուզ խանէ-
եի պիլա էսէֆ թէրքլէ, սիզի սէվէն, վէ եզհէր ճիհէթ սիզի մէմնուն
զըլաճազ օլան ատէմին նէզտինէ կէլին :

« Ժան, էկէր կէլմէզ իսէնիզ, պիլմէմ քի մէյեուսիյէթ պէնի
նէ՞ տէրէճէլէրէ դատար սէվզ իլէնէնէք տիր :

« Յազաթ, էլպէթթէ կէլմէմէզլիք իթմէզսինիզ :

« 7 Եպտեմբեր 1861

« ԺԱԳ - ԿԱՐՕ »

Ժագ Կարօ, մէքթուպուն օգունմասը պիթինճէ, պիրօտէն պիրէ աեաղա գալգտը, վէ պօղուգ պիր սէտա իլէ, — Ֆագաթ, միւսիւ Գասթէլ, պու սէօյլէտիքլէրինիզին վէ պու օգուտուղունուգ մէքթուպուն պանա նէ՞ պիտիեէթի վար տըր, տէտի:

Զքիեմ. — (Տամղալը ըէսմի քեաղըտը եազըլխանէնին իւզէրինէ վազ իտէրէք.) Շիմտի անլարսընըգ:

Սախթէ Բօլ Հարման, հագըգի պիր իսթիղրապլա, ըէսսամա պագարագ,

— Պու նէ՞ տիր, տէյի սիւալ իթտի:

Զքիեմ. — Նէ՞ օլտուղունու կէօրիւեօրսունուգ. տամղալը ըէսմի քեաղըտ տըր:

Ժագ. — Էվվէթ, կէօրիւեօրում, ֆագաթ մանէասընը անլաեամաեօրում:

Զքիեմ. — Պիր աղտան անը տա անլարսընըգ. — Էվվէլէմիրտէ, պիր ագչէ մէսէլէսինտէն պահս իթմէքլիկիմիլլազըմ տըր:

Ժագ. — Ագչէ մէսէլէսի՞մի:

Զքիեմ. — Էվվէթ... շէօյլէ քի, էկէրչի պիր պանգաեա եիւզ սէքսէն պին ֆրանգ վազ օլունուր, վէ եիկիրմի պիր սէնէ միւտտէթ զարֆընտա օ պանգատա գալտըղընտա, պու մէպլաղըն ֆայիզինէ, վէ ֆայիզինին ֆայիզինէ էլ տօգունուլմազ իսէ, պու ագչէ նէ՞ գատարա պալիղ օլուր:

Սախթէ Բօլ Հարման, պու սիւալին ճէվապընը վիրմէեէրէք, Բաուլ Տիւշմէն,

— Սէրմաեէնին իւչ միսլինէ պալիղ օլուր, վէ հաթթա օ միգտարը տա աչար, տէտի:

Զքիեմ. — Եուվարլագ պիր հիսապ եաբալըմ: (Պատէհու ժագ Կարօեա իսթապ իտէրէք.) Միւսիւ, 1861 սէնէսինտէ, սիզին, Մ.Ժիւլ Լապրունուն ըէտէրինտէն սիրգաթ իթմիշ օլտուղունուգ ագչէնին սէրմաեէսի, ֆայիզլի, վէ ֆայիզլինին ֆայիզի օլմագ իւզրէ, մէրգում Մ. Լիւսիէն Լապրունուն հիսապընա օլարագ, պէշ եիւզ պին ֆրանգ վիրմէնիզի թալէպ իթմէկէ կէլտիմ:

Ժագ. - (Գորգուսուհի տան նաչի տիվանէլիք հալի քէսպ իտէրէք.) Միւսիւ, պէնիմ իսմիմ Բօլ Հարման տըր, վէ Գուրպիւուա ֆապրիգասընըն միւթէպէր սահիպիեիմ, պու սէօլէրինիզ իլէ պանա հագարէթ իտիեօրսունուզ:

Թրիեմ. - Պիլաքիս, իսմինիզ Ժագ Կարօ տուր, վէ սիգ, միւթէմմէլ պիր հայտուտ, միւճրիմ վէ ճանիսինիզ, էվվէթ, սիզսինիզ, Ալֆօրվիլ ֆապրիգասընըն օ իշճի պաշըսը քի, է- ֆէնտինիգտէն կէօրտիկիւնիւզ պունճա նիյմէթ վէ թէվէճ- ճիւհէրտէն տախի վիճտանըն լահաթսըզ օլմաեարագ, նան- քէօրլիւք վէ ալազլըզլա էֆէնտինիզին էօմրիւնէ գաստ իթ- միշ, ֆապրիգասընը եագժըշ, վէ սէֆիլ վէ պէտպախթ պիր գատընճըղազա տա աճըմաեարագ, իճրա իթտիկինիզ օլ միւտհիշ ճինաեթլէրի անըն իւզէրինտէ պըրագտըրմաեա մուվաֆֆագ օլմուշ, վէ քէնտինիզ սէֆաի խաթըր իլէ իմրար էօմր ու էյեամ իթտիկինիզ հալտէ, պիր եէթիմ տէլիգան- լըեք շունուն պունուն մաեթլինտէ չալըշմաեա մէճպուր իթ- միշ, վէ սիգէ գուրպան իթմիշ օլտուղունուզ օ գատընը, էվլատարտան մահրում, վէ քէնտինիք բէրիշան գըրմըշը- նըզ: Պունլարը վիճտանընըզըն չահատէթ իթտիկի, վէ հէր վուգուաթ՝ սիզին աեար ու տէեթրինիզի մէյտանա գօյտու- ղու տէրքեար իքէն, սիզ, հալէա ինքեամր մը իտիեօրսու- նուզ:

Ժագ. - Լաքին, պունլար՝ մուճիպի նէֆրէթ եալան վէ ալազճա իֆիթիրալար տըր:

Թրիեմ. - Իշթէ, Ժընէվ շէհրի խասթախանէսինտէ վէ- ֆաթ իթմիշ օլան Շալօն մէքթէպի սանախի չակիրտի Բօլ Հարմանըն վէֆաթ սէնէտի, պունա էօյլէ իթիրագ վէ միւ- թէրիզլիք քեար իթմէզ: - Հայտէ Ժագ Կարօ, հայտէ, ալ- չագճա վէ գատտարանէ հարաքեաթ վէ մուամէլաթընըզ ի- լէ էնվաի ազապ վէ մէչագգաթա իլգա իթտիկինիզ պիշա- րէլէրին հիսապլարընը վիրմէք վագթ ու սաաթը կէլտի... պու հիսապլարը իլէրուտէ հիւքիւմէթէ վիրէճէքսինիզ, լաքին, էվվէլ էմիրտէ շու պէշ եիւզ պին ֆըանզը թէեաիեթ իտին:

Ժագ. — (Հիտտէթ ու դազապլէ.) Ա՛հ, շիմտի իշթէ պէլաեը պուլտում. քէնտիմի միւտաֆաա իտէճէք եէտիմ. աէ հիշ պիր սիլահրմ պուլունմամադտա տըր . . . Իմտի, պունտան պէօյլէ պէնիմ իշին սէլամէթ եօլու եօզ տուր . . . Հէմ քէնտիմի, վէ հէմ գըզըմը կիրտապը խարապիեէթէ իլգա իյլէտիմ, գըզըմը քի, շու սըրատա պիւթիւն պիւթիւն պիսուչ տուր, պիկիւնահ տըր: Պէն սահիհէն ալլադլարըն ալլադըերմ, վէ նիհաեէթ ճէզամը տա պուլտում: Գիմնէեէ չիքեաեէթ իտէճէք սէպէպիմ եօզ տուր:

Քրիհն. — Գըզընըզըն խարապիեէթ վէ մահլընա սէպէպ տէ սիզսինիզ: Սիզսինիզ քի, պունճա ճանլար եազտըգտան սօնրա, Ամէրիգաեա կիտիպ, օրատա նամուսլու պիր ֆամիլեա իլէ իւֆէթ իտէրէք, վէ օ ֆամիլեա տա սիզի առէմ զանն իտէրէք, քէնտի գըզլարընը վիրմիշլէր, վէ սիզտէն տօղան պու գըզընըզ տա, սահիհէն սիզին ճինաեէթլէրինիզին հիշ պիրինտէ մէտիէլի օլմատըղը հալտէ, պու կիւն, վէ շու սաւթտա, բէտէրինին նամուսուղլուղու սէպէպլիլէ, պիհադգըն կիրտապը մէյեուսիեէթէ տիւշար օլմադլըգ տէրէճէ. սինէ կէլմիշ տիր: Յագաթ պու լագըրտըլարըն սըրասը տէյիլ տիր . . . շիմտի սիզ, էօքսիւզ պըրագմաեա սէպէպ ժւմուշ օլտուղունուղ պիր առէմէ պօրճունուղ օլան մէպլաղը թէէտիեէ իտին, ծնտան սօնրա իճապընա պագաւըզ:

Ժագ Կարօ, պու սէօղլէրտէն եինէ իւմիտ իթմէկէ պաշլաեարադ,

— Պուրատա, եէտիմտէ օլ գատար ագչէմ եօզ տուր, տէտի:

Քրիհն. — Աֆվ իտէրսինիզ . . . շէրիքինիզ վէ հէմթէօհմէթինիզ օլան վէ տիւն ագչամ հիւքիւմէթ մէմուրլարը թարաֆընտան ախզ ու կիրիֆթ իտիլէն Օվիտ Սօլիվօեա վիրմէք իւզրէ, պու սապահ քէնտի սարաֆընըղտան ալմըշ օլտուղունուղ պէշ եիւզ պին ֆրանգ հէնուղ եէտինիզտէ տիր . . . Իմտի, պիզի ալտաթմագ իշին, նաֆիլէ եօրուլուպ տուրմաերն, չիւնքի, զահմէթինիզին ֆայիտէսի եօզ տուր

... Սէօղիւմէ իթիմատ իտիպ, պիր ան էվվէլ, սիզէ վագը
օլան թէքլիֆիմի իճրա իյլէսին :

Սախթէ Բօլ Հարման, չարէսիզ դալտըղընը կէօրիւնճէ,
եազըլխանէսինին պիր չէքմէճէսինի աչարագ, պունուն տէ-
րունինտէն պէշ բաքէթ պանգնօթ չըգարտը, վէ իֆատէեէ
աղազլէ,

— Պունլար, պէշ եիւզ պլին ֆրանդ տըր, տէտի

Քրիէն . - (Մէզքիւր բաքէթլէրի ճէպլէրինէ դօյտուդ-
տան սօնրա .) Թէմամ . . . իշթէ պէօյլէ եօլա կէլմէլի, ֆա-
գաթ, տահա պու գատարլա իշ պիթմէտի . . . շիմտի տէ,
էլինիզէ պիր գալլմ ալըն, վէ սիզէ սէօյլէեէճէքլէրիմի եա-
զըն :

Ալֆօրվիլ ֆապրիգապընըն սապըգ իշճի պաշըսը, ըէս-
սամըն մէզքիւր էմրինէ տախի իթաաթ իթտիկինտէն, էթիէն
Գասթէլ, շու եօլտա իմլա իթտի .

— « Պէն քի, ժագ Կարօեուլմ, Մ. էթիէն Գասթէլ իլէ
Մ. Բաուլ Տիւլմէնին մուվաճճէհէլէրինտէ . . .

Ժագ, անլը թէր իլէ միւլէմմա օլտուղու հալտէ, տուր-
տու, վէ,

— Սիզին, պէնտէն իսթէտիկինիզ պիր իթիրաֆնամէ տիր
. . . լաքին, պու իթիրաֆնամէ իլէ, սիզ գըզըմըն տախի
մահվընը մուճիպ օլապիլիրսինիզ . խայր, խայր, պէօյլէ պիր
շէյ եազամամ, վէ եազամամ, տէտի :

Պու սէօյլէր իրատ օլունուրքէն, Մարի, պիրտէն պի-
րէ, մանեթիզմօ ույգուսունտա պուլունանլարըն ույգու ի-
չինտէ օլարագ կէզտիքլէրի կիպի պիր եիւրիւեիւշլէ հարէ-
քէթ իտէրէք, բէտէրինին եազըլխանէսինէ գատար իլէրլէ-
տի, վէ սայքի մէզարտան չըգան պիր սէտա իլէ,

— Գարշը տուրմաեըն, բէտէր, վէ սիզէ սէօյլէտիքլէ-
րինի եազըն, տէտի :

Ժագ Կարօ, մէզպուրէնին գարշըսընտա տիզ չէօքիւպ,
վէ էլլէրինի ուզաթարագ,

— Գըզըմ . . . սէվկիւլիւ գըզըմ . . . սէնին վէ պէնիմ
նամուսուղուղումուղու իսթէեօրլար, տէյի պէեան իյլէտի :

Մարի . - (Տէվամ իտէրէք .) Սիղէ սէօլէտիքլէրինի եազըն , բէտէր , եազըն . . . իմտի , աեաղա գալգըն , վէ գալէմի թէքրար էլէ ալըն :

Սախթէ Բօլ Հարմանըն , պու ադապտէ մուխալիֆէթ ի-տէճէք գուլվէթի պուլունմատըղընտան , աեադտա , եազը-խանէսինին իւզէրինէ էլինի տաեաթմըշ օլարագ , գըմըլ-տանմագսըզըն տուրմուշ օլան գըզընըն մէգքիւր էմրինէ ի-թաաթ իթտի , վէ բէսսամ տախի իմլաթընա շու եօլտա տէվամ էլլէտի .

« 1861 սէնէսի սեպտեմբերինին 6 սընտա , լէֆֆէն պու-
« լունան քէնտի իամիմ իլէ միւմզա մէքթուպու ժան Պօր .
« թիէեէ պէն եազմըշ օլտուղումտան տօլաեը քէնտիմի իթ-
« համ իտէրիմ :

« Օ կէնհիւ , Ալֆօրվիտէ ֆապրիգաթօր Մ . Ժիւլ Լապ-
« բուտան եիւզ տօգսան պին ֆրանգտան զիեատէ պիր մէպ-
« լաղ սիրգաթ իթտիկիմտէն տօլաեը քէնտիմի իթհամ ի-
« տէրիմ :

Ժագ Կարօ եազմասընը եինէ տուրաուրուպ , թէքլիֆի մէգքիւրէ մուխալիֆէթէն ,

— Խա՛յր . . . խա՛յր . . . պէն պու սէօլլէրի գալ ու գա-
լէմէ ալամամ , տէտի :

Մարի . - Բէտէր , էկէրչի գալէմի պէն ալմագլըղըմը , վէ սիզին եէրինիզէ պէն եազմագլըղըմը իսթէմէզօէնիզ , սէօլ-լէնէն սէօլլէրի եազըն , զիրա պաշգա չարէնիզ եօգ տուր :

Ժագ Կարօ , պաշընը էեիպ , գուսուր պըրագտըղը խըզ-մէթի տէվամէ գարար վիրտի :

Էթիէն Գասթէլ , իֆատաթընա շու սուրէթտէ տէվամ էլլէտի .

« Էֆէնտիմ օլան Ժիւլ Լապրունուն ագչէսինտէն մաա-
« տա , բլանլարընը տախի սիրգաթ իթմիշ օլտուղումտան ,
« վէ ֆապրիգասընը եազտըղըմտան , վէ քէնտիպինի գաթլ
« ու թէլէֆ իթմիշ իտուկիմտէն տօլաեը քէնտիմի իթհամ
« իտէրիմ :

« Սախթէ Բօլ Հարման իսմինի իհրապ իտիպ , • իտիպէ

« Ամէրիգանա կիթտիկիմտէն տօլանը քէնտիմի ինթամ ի-
« տէրիմ :

« Քէնտի մանէթիմտէ պուլունան շէրիքիմ վէ հէմ
« թէօհմէթիմ Օվիտ Սօլիվօ վասըթասըյլա Լիւսի Ֆօրթիէնի
« էօլտիւրթմէք իսթէմիշ , վէ Լիզ Բէրրէն վէ էթմէքճի Խա-
« թուն իսմի թահթընտա թանըմըշ օլտուղում ժան Ֆօրթի-
« էնի տախի գաթլ ու թէլէֆ իթմէք իւզրէ , երնէ Օվիտ
« Սօլիվօնա իւճրէթ վիրմիշ օլտուղումտան տօլանը քէնտիմի
« ինթամ իտէրիմ : »

Բէսսամ , իմասընըն պու սօն ճիւմլէսինէ կէլմիշ օլ-
տուղու , վէ ժագ Կարօնուն գալէմի , մէզքիւր ճիւմլէնի տիթ-
րէնէրէք եազտըղը սըրատա , նակէհան պիր գաբու
աչըլըպ , ժան Ֆօրթիէ , լէհճէսի սօլմուշ օլարագ , վէ պօղա-
ղընտա գան լէքէլէրի միւշահատէ իտիլէրէք , ժագ Կարօ-
նուն էօլիւ հալինտէ հապս իթմիշ օլտուղունու զանն իյլէ-
տիկի օտատան տիշարը չըգտը , վէ պալէատէքի ճիւմլէնէ
իւսվէթէն ,

— Սէօյլէնին պու ատէմէ քի , պիր ազ էվվէլ էլլերիյլէ
պէնի պօղմագ իսթէտիկիմտէն տօլանը տախի քէնտի քէն-
տիսինի իթհամ իյլէսին , տէտի :

Ժանըն իշէրի կէլտիկինի կէօրտիւքլէրինտէ , էթիէն վէ
Բաուլ , թէանճիւկլէ ըէֆը սէտա իթտիքլէրի կիպի , Մարի
տախի տէհշէթլէ նիտա իյլէտի :

Ժագ Կարօնա կէլինճէ , սայքի պիր սանէմէ թահվիլ
օլունմուշ օլուպ , եիւզիւնտէն իրի թէր տանէլէրի ազմագ-
տա իտի :

Մարի , բէտէրինին էլինի գալտըրըպ , քեաղըտըն իւզէ-
րինէ վազ իտէրէք ,

— Նազ , բէտէր , եազ , տէյի իֆատէ իյլէտի :

Ժագ Կարօ , պիր գաշ սըրա տահա եազտըգտան սօն-
րա , էթիէն Գասթէլ , մէրգումա խիթապէն ,

— Շիմտի իմզա իտին , տէտի :

Մէզքիւր ալշագ , իչպու քեաղըտը իմզալանընճա , Մա-
րի քեաղըտը ալտը , վէ ժան Ֆօրթիէնէ վիրտիկի սըրատա ,

— Իշխէ , մատամ , սիդին իեատէի նամուսունուզան քեաղըտը , տէտի , վէ պատէհու բէտէրինէ տողըու տէօնիւպ , — ճէնապը Ալլահ սիդէ աֆվ իթօին . . . համա օլսուն քի , եադընտա պէն թէրքի հաեաթ խտիպ , շու նամուսուուզլուգ թահթընտա ուզուն միւտտէթ եաշաեաճագ տէյիլիմ , տէյի իլավէթէն պէեան իթտի :

Մուսխարէն մէրգոււմէ կէնճ գըզ , կէլտիկի կիպի եինէ ահէսթէ եիւրիւեիւշլէ օրատան կիթտի :

Հէման պիր տադըգա կէշմիշ իքէն , սախթէ Բօլ Հարմանըն , պաշընը էլլէրի տէրունինէ ալմըշ օլարագ , վէ եադըխանէսինէ տաեաթմըշ պուլունարագ , սօլումագտա օլտուղու իշիտիլմէքտէ իտի :

Նախէհան , ժագ Կարօնուն խուսուսի տայիրէսինին իւլէրխինտէ պուլունան պիւեիւք սալատա , բէք չօգ քիմնէլէրին աեագ սէսլէրի իշիտիլիպ , Լիւսի , Ժօրթ Տարիէ վէ Լիւսիէն Լապրու , վէ այնի վագըթտա միւսթէնթիգ իլէ սէր խէֆիեէ՝ Օվիտ Սօլիվօ իլէ պիրիքտէ իշէրի կիրտիլէր :

Ախսի . — (Ժանըն գուճաղընա աթըլարագ , վէ օ տախի գըզընը , ֆէվգէլատէ տէրէճէ եիւրէկի իւզէրինտէ սըգարագ .) Վալիաէճիեիմ . . . վալիտէճիեիմ . . .

Փան . — Ա՛հ , գըզը՛մ . . . գըզը՛մ . . .

Սէր խէֆիեէ , էլինի , Ալֆօրվիլ ֆապրիգասը սապըգ իշէի պաշըսընըն ումուզու իւզէրինէ վագ իտէրէք ,

— Ժա՛գ Կարօ , գանուն նամընա սիդի թէվգըֆ իտէրիմ , տէտի :

Օվիտ Սօլիվօ . — (Մուգալլիտ թարզընտա .) է՛յ , նա՞օըլ արգատաշ , պու հալ՝ էբէյիճէ թօհաֆ տըր հա՛ . — Նէ՛ չարէ , պապամ , գաթլանմալը . . . համա օլսուն , էբէյիճէ ուզուն միւտտէթ գարֆընտա բարլագ տէվր սիւրտին , Ալֆօրվիլ ֆապրիգասընը թութուշտուրտուն , էֆէնտինի գաթլ ու թէլէֆ իթտին , անըն սէրվէթինի վէ բլանլարընը աշըրտըն , վէ քէնտինի պիր թագըրիպ բէնչէեի ատալէթտէն գուրթարրպ , Ամէրիգաեա ֆիրար վէ իլթիճա իթտին , վէ օրատա Բօլ Հարման իսմի թահթընտա պուլունարագ , պիւեիւք պիր

Ֆապրիգաթօր իւն շէրիք օլտուն , գըզը իւն էվլէնտին , վէ պիր չօգ սէրվէթ հասըլ իթտիքտէն սօնրա , շաշգընլըգլա գալգտըն եինէ ծրանսահա կէլտին , վէ սէնին եէրինէ , նիւ չէ պիսուչլար ֆագըր ու զարուրէթ վէ սէրէնճամլար իչինտէ պուլունտուղունտա , սէն տարաթ ու տէպտէպէ իւն էօմիւր կէչիրտին , վէ պէնի տէ , բարանըն գուվվէթիյլէ քէնտինէ շէրիք իտիպ , պաշըմը պէլալարա ուղրաթտըն , ֆագաթ , նիհանէթ իւլ էմը եագանը էլէ վիրտին : - էսէֆ իթմէ , տօթոււմ , պունա տէրլէր իգպալ : Խահնախահ գաթլան մալը . շիմտիեէ տէկին սէնին իգպալին եավէր կիթտի իսէ , պունա տա թէշէքքիւր էթ , վէ պունտան սօնրա , միւսթահագգ օլտուղուն ճէզաեը չէք տէ , քիմսէեէ չիքեա եէթ իթմէ , չիւնքի , հէր քէս , էքտիկինի պիշմէլի տիր : իշթէ , սանա արգատաշճա խալիսանէ սօն նասիհաթըմը տա վիրտիմ : Խըզմէթլէրիմտէն մէմունսուն ա :

Միսքէնքիգ . - Ժա՛ն Ծօրթիէ . . . ճիւմհուրիեէթ միւտ տաթի ումուսիսինին մէէզունիեէթի մուճիպինճէ , մուվագգաթէն թախլիեէյի սէպիլինիզի պէեան իտէրիմ . . . Իշպու մուվագգաթ թախլիեէեի սէպիլինիզ եագընտա գաթիէն իլան օլունաճագ տըր . . . Պու ատէմին գըզը թարաֆընտան պիր ազ էվլէլ սիգէ վէրիւիշ օլան քեաղըտը պանա վիրին : - Սիզտէ , միւսիւ Գասթէլ , Բօլ Հարմանըն վէֆաթ սէնէտինի , վէ 1864 տէ , Ժագ Կարօ թարաֆընտան Ժան Ծօրթիէեէ եագըլըմըշ օլան մէքթուպու պանա թէսլիմ իյլէեին :

Խքիէն . - Ալըն , միւսիւ :

Միսքէնքիգ . - (էթմէքճի Խաթունա խիթապ իտէրէք .) Մա՛տամ , եագընտա իեատէյի նամուսունուզ իլան օլունաճագ տըր :

Պան . - Օ՛հ , թէշէքքիւր իտէրիմ , միւսիւ , թէշէքքիւր իտէրիմ . . . շիմտիեէ գատար չէքտիկիմ միհն ու մէշագգաթա , տիւչար օլտուղում պունճա ճէֆալարա ագըպէթ իւլ էմը Հագգ Թէալայի ազմիւշշան հագրէթլէրի աճըեարագ , նամուսուսու , լէքէլի գըլմագտան գուրթարմահա թէնէզգիւլ պուեուրտու , զիրա , ճէնապը վաճիպ իւլ վիճուս հագ-

րեթլէրինին աստալէթ ու մէրհամէթի պիւերիւք տիւր , վէ հիչ պիր շէյ իլէ մուգաեէսէ օլունապիլէճէք քուրէթտէ տէյիլ տիրո՛ւ իմտի , միւսիւ , թէքրար պէ թէքրար , վէ էզճան ու տիլ թէշէքքիւր իտէրիմ :

Քթիէն Պասթիլ . — (Ժօրժու՝ Ժան Պօրթիէեէ տօղրու կէօթիւրէրէք .) Իշթէ , մա՛տամ , իեատէի նամուսուննուզուն իւլանը իշին , տավանքզըն վէքեալէթինի իտէճէք զաթ՝ պու ալօգաթ տըր . . . Սիգէ եէմին իտէրիմ քի , պու վէքեալէթի , եալընըգ տիրաեէթ ու ֆէթանէթ իլէ տէյիլ , իլլա գալպէն իյֆա իտէճէք տիր :

Ժան՝ մէսէրրէթլէ Ժօրժա պագտը , վէ էլինի մէրգոււմա ուզաթմագտա իքէն , Լիւսի , պու շէյլէրի կէօրմէրլէ շաշա , գալմըշ , վէ տալկըն պիր հալտէ պուլունմուշ օլան Ժօրժա խիթապէն , վէ եիւքսէք ոէտա իլէ ,

— Հա՛յտէ , դա՛րտաշըմ , հա՛յտէ , նի՛շին տալկըն տալկըն տուրուեօսուն : Վալիտէմիպի իքիմիգ պիրլիքտէ սէվէճէեիզ , տէտի :

Փան . — (Բէբէլէեերէք .) Դարտաշըն՝ մը . . . Ա՛հ , էվլաւոր՝մ . . . էվլաւոր՝մ . . .

Այնի վագըթտա Ժօրժ , վալիտէսինին գուճաղընա աթըլտըզընտա , մէզպուրէ , մէրգոււմ տէլիգանլըեը կէօքսիւ իւզէրինտէ սըգտը :

Լաքին , պունճա քէտէր վէ աճըլարտան վէ իշկէնճէլէրտէն սօնրա , պիշարէ գատընճըղազըն պիրտէն պիրէ նաւիլ օլտուղու պէօյլէ պիր ազիմ մէսէրրէթէ , գօլալըգլա թէհամմիլ գապիլ օլամաեաճաղը տէրքեար իտուկինտէն , նակէհան մէրգուլմէնին ագլը տօլանտը , վէ սըրթ իւսթիւ տիւշէճէք իքէն , էվլատլարը քէնտիսինի թութտուլար , վէ մէզպուրէնին ագլը պաշընա կէլտիկինտէ , Լիւսիէն Ժան Պօրթիէնին գարշըսընտա վէ Լիւսինին եանընտա տիզ չէօքէրէք Վալէթիէիէ՛հ , Վալէթիէիէ՛հ տիմէքտէ իտի :

Եարըմ սաաթ սօնրա , զապթիեէլէր , Ժագ Կարօեու , վէ անըն քէնտինէ լաեըգ օլան շէրիքինի կէօթիւրմիւշլէր իքէն , Մարի , եաթաղընտա , էօլիւ օլարագ սէրիլիշ պու-

լուսնտու : Պիյարէ , սովուսնուշ օլան էլիյլէ , սոն պիր նէօպէ-
թին նէթիճէսի օլարագ , գանլը մէնտիլինի հէնուզ տօտագ-
լարընա տաեաթմագտա իտի :

Մարի , էօլիւմ եաթաղընա կիրմէզտէն էվվէլ , աթի-
տէքի սըրալարը եազմըշ իտի :

Լիւսի Ֆօրթիէնէ ,

« Լիւսի , սիգէ ֆէնալըգ իթտիւմ , վէ բէք չօգ ֆէնալըգ իթտիւմ ,
« լաքին չուրաեը պիլին քի , հատտը զաթիմտէ , ֆէնա պիր գըզ տէ-
« յիլ իտիւմ - Նէ՞ եաբապիլիլ իտիւմ , քէնտիսինի սէվիեօրտոււմ Լիւսի ,
« աֆվընըզը պէնտէն էսիրկէմէն , վէ պէնիւմ իյին Հագգ Թէալա
« հագրէթլէրինէ տուա իտին . . . ինթիգամընըզը լաեըգըլա ալտընըզ . . .

« ՄԱՐԻ »

Պու տէհէթլի վագըատան իւշ այ սօնրա , ժագ Կարօ
վէ Օվիտ Սօլիվօ՝ միւէպպէտէն քիւրէկէ մահքիւմ օլտուլար :

Պէօյլէճէ ալչագըզ , խայինլիք վէ եալանճըլըզ էվսա-
ֆը մէզմումէսիյլէ իգպալու սէրվէթին է՞ն պալէասընա չըզ-
մըշ , վէ հէր քէսին հիւրմէթ վէ իրաեթինի գագանմըշ օ-
լան օլ ժագ Կարօ , հագըգէթ զիեասընըն մէյտանա չըզ-
մասը , վէ ճանիլիք , գունտագճըլըզ վէ խըրսըզըզ սըֆաթ-
լարը իլամընը կիեթինտիկինտէ , պիւթիւն ալէմ նազարընտա
ըէզիլ վէ ըրօվայ օլտու , քէնտիսինէ պիր աճըեան պիլէ
պուլամատը , հաթթա գըզընտան պիլէ , նէֆրէթ կէօրտիւ :

Լաքին , պու հիւքմ ու գարարըն իճրասը , ժագ Կարօ
հագգընտա կէօրիւլէմէտի : Շէօյլէ քի , ինսանիյեթ տույդու-
լարընտան եալընըզ պիրիսինէ , եանի մուհապպէթի բէտէ-
րանէեէ մալիք օլան վէ պու տույդուսունտա խայլի իլէրլէ-
միշ պուլունան օ ալչագ ժագ Կարօ , գըզընըն վուգուի վէ-
ֆաթը իւզէրինէ , ուզըն միւտտէթ եաշաեամանըպ , տէրու-
նը հապսխանէտէ պիր թագրիպ քէնտի քէնտիեի աստը :

Ժան Ծօրթիէնին իեառտէի նամուսունուն հիւքմ ու գա-
րարընը իսթիհասալ իթմէք իւզրէ , պիր սէնէ գատար վագըթ
կէչիպ , պու հիւքմ ու գարարըն իսթիհասալ խտիլտիկինին
իրթէսի կիւնիւ , Լիւսիէն Լապրու իլէ Լիւսինին ագտը իզ-
տիվաճլարը իճրա օլունտու , վէ պունլար , սէվկիւլիւ վալի-
տէլէրի Ժան Ծօրթիէ իլէ պէրապէր , վագթիլլէ Ժիւ Լապ-
րունուն Փապրիգասընըն պուլունտուղու Ալֆօրվիլ արագիսի
իւզէրինտէ միւճէտտէտէն ինչա խտիլմիշ օլան Փապրիգաեա
միւթէսարընֆէն տախիլ օլտուլար :

Լիւսիէն , Բաուլ Տիւշմէնի սանտըգքեարլըղա թայեին
խտիպ , մէրգոււմ տէլիգանլը իսէ , կէչմիշ զէմանըն տէրսլէ-
րինտէն իսթիֆատէ իտէրէք , զաեէթ նամուսլու վէ միւսթա-
գիւմ պիր սանտըգքեար վէ մուհասիպ օլտու :

Օլ կէնճ զէվճ ու զէվճէեէ կէլինճէ , պէեանէ հաճէթ
օլմատըղը իւզրէ , պիրիպիրինէ ֆէվգէլատէ իզհարը մու-
հապպէթ խտիպ , պու ալէմտէ , քեամիլէն մէսուտիյեթիլլէ ի-
չինտէ եաշամաեա պաշլատըլար :

Պիզիւմ էթմէքճի Խաթուն , եախօտ մատամ Ժան Ծօր-
թիէ իսէ , էվլատլարընըն զէնկինիկի սաեէսինտէ քէնտիսի
տէ զէնկին , վէ անլէրին մէսուտիյեթիլլէ , քէնտիսի տէ մէ-
սուտ օլտու :

Պագէն , պու միւհթէրէմ վէ Փաղիլ գատընճըղազ ,

— Ա՛հ , չօգ վէ բէք չօգ շէյ չէքտիւմ ամմա , նիհաեէթ
պու կիւն , ճէննէթի պուլտոււմ . . . Շիւքիւրլէր օլտուն , ճէ-
նապը Հագգա քի , քէնտի խայրխահլըղընը իպրազ պուեուր-
տու , վէ պէնի սէվկիւլիւ էվլատլարըմ գապուշտուրտուղու
կիպի , նամուսուսու տա լէքէտէն մուհաֆազա իլլէտի , տէր
խտի :

ԺօրԺ Ծօրթիէ տէ , մէշուր տաւա վէքիլլէրի սըրասընա
կէչմէք իւզրէ օլուպ , շիւպհէսիզ պիր կիւն մէպուս ինթի-
խապ , վէ պէքի տէ հէյեթի վիւքէլաեա տախիլ օլաճագ
տըր : Նի՛չին օլմասըն , մատէմ քի , գապիլիյեթ ու իսթի-
տատը վար տըր :

Հիքեաեէմիզ սըրասընտա պաշլըճա վաղիֆէ իճրա իտէն

էջխաս միեանընտա պուլունան մատմուլազէլ Ամանտաեա կէ-
լինճէ , քէնտիսինէ օլտուգճա իսթիրահաթ իթտիրէպիլէճէք
պիր ատէմ իլէ էվլէնիպ , չալըշտըղը մաղաղատան չըգտը ,
վէ օնտան սօնրա նամուսու եէրինտէ էօմիւր կէչիրմէկէ
պաշլատը :

Իշթէ , պուտուր ատալէթի իլահիեէ տէնիլէն օլ գուվ-
վէթ քի , նէ գատար մէսթուր գալսա , վէ նէ գատար միւտ-
տէթ հիւքմիւնիւն իճրասը կէօրիւմէզսէ , նիհաեէթ իւլ էմր
պիր զիեայը միւնէվլէր կիպի պիր թարաֆտան զահիր օլա-
րագ , հէրքէսին հագգընը իեատէ իլէ , իճապընա կէօրէ ,
քիմինէ միւքեաֆաթ իհսան , քիմինէ ճէզա թէրթիպ էյլէր :
Փագիլի կիւլտիւրիւր , վէ ախլէագը մէզմումէ սահիպինի
մահճուպ գըլար :

Խ Ի Թ Ա Մ

Բ Ա Ր Ի Ս

Փ Ա Ճ Ի Ն Լ Ա Ր Ը
Ե Ա Ք Օ Տ

ԲԱՐԻՍԻՆ ՄԻԻԷՍՍԻՐ ՎԱԳԱՍԼԱՐԸ

ՊԻՐԻՆՃԻ ԳԸՍՄ

ԷՍԷ գ ա ս ռ ն

ՄԻԻԷԼԼԻՑ

ԳՍԱՎԻՔ ՏԸ ՄՕՆՔԵԲԵՆ

ՄԻԻԹԵՐՃԻՄ

ՅԱՂՀԱՆՆԷՍ ՔՕԼԱՆԱՆ

Մէջքիւր բօման , ասարը նէֆիսէսիլէ մէշհուր վէ մաա-
րուֆ օլան Մ. Գսապիէ տը Մօնթէբէնին թէէլիֆթէրտէլէ-
րինտէն , պէլքի տէ էն պաշլըճասը օլուպ , աղ վազըթ տա ,
Բարիս կիպի , բօմանլար իլէ մէմլու պիր շէհիրտէ եէտի տէ-
ֆա թապ օլունարագ , պինլէրճէ նիւսիսէ նէշր իտիլտիկի ,
վէ շիմտի հիշ պիր նիւսիսէ գալմամըշ , վէ հէր Ֆրանսըզ թա-
րաֆընտան օգուռնուլմուշ օլտուղու ճիհէթլէ , պիզ տախի ,
ֆրանսըզճասընը օգուռնուշ օլան բէք չօգ տօսթլարըմըզըն

Թավսիսէլէրի իւզրէ , վէ մէգքիւր քիթապըն , ախլէազը
համիտէսէ մուլաֆըզ , վէ ղաւէթ ճալիպ վէ միւէսսիր օւ-
մասըյա , յայեանը գրաաթ վէ միւթալէա պուլունմասը ,
միւհթէրէմ գարիունուսուզ հազարաթընըն իսթիտատը գը-
րաաթբէրվէրիլէրինէ միւսայիտ օլտուղունա իսքեաթ օլմուշ
խտուկիմիզտէն , պունուն թէրճէմէսիյլէ Թապ ու նէշրինէ
գարար վիրտիք :

Շիմտիսէ տէկին գարիունըմըզ Թարաֆընտան կէօր-
տիւկիւմիւզ ըաղպէթ վէ Թէշվիգաթը , պունտա տախի կէօ-
րէճէկիմիզէ իւմիտիմիզ պէրքէմալ տըր :

Իշպու³⁸ Եէնի ըօմանըմըզըն ինթիշարինէ , Էօնիւմիւզտէքի
Յունիսին 8 ինճի բազար իրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն
իպթիտար օլունաճագ տըր :

Իշպու Եէնի ըօման միւնասիպէթիյլէ , միւհթէրէմ միւշ-
թէրիլէրիմիզէ արզ իտէճէկիմիզ պազը իֆատաթըմըզը , պիր
իլանը մախսուս իլէ պու կիւնլէրտէ նէշր իտէճէեիզ :

ԿԱՐԱՊԵՏ ՊԻՊԵՐԵԱՆ

5005

3 2044 004 429 429

